

Stora Enso tilinpäätös 2009

	Sivu
Stora Enso lyhyesti	2
Stora Enso pääomamarkkinoilla	3
Konsernihallinnointiohje	16
Hallitus	27
Johtoryhmä	30
Toimintakertomus	33
Tilinpäätös	54
Tilinpäätöksen liitetiedot	63
Liite 1: Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet	63
Liite 2: Johdon harkintaa edellyttävät laatimisperiaatteet ja arvioihin liittyvät epävarmuustekijät	76
Liite 3: Tiedot segmenteittäin	78
Liite 4: Yritysosot ja -myynnit	88
Liite 5: Lopetetut toiminnot	91
Liite 6: Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut	94
Liite 7: Henkilöstökulut	97
Liite 8: Hallituksen ja johdon palkkiot	99
Liite 9: Rahoitustuotot ja -kulut	105
Liite 10: Tuloverot	107
Liite 11: Tasearvojen arvostukset	113
Liite 12: Poistot ja arvonalentumiset	115
Liite 13: Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet	120
Liite 14: Biologiset hyödykkeet	124
Liite 15: Osakkuus- ja yhteisyritykset	126
Liite 16: Myytävissä olevat rahoitusvarat	131
Liite 17: Muut pitkäaikaiset sijoitukset	135
Liite 18: Vaihto-omaisuus	135
Liite 19: Saamiset	136
Liite 20: Oma pääoma	138
Liite 21: Vähemmistöosuudet	140
Liite 22: Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet	142
Liite 23: Henkilöstön palkitsemisjärjestelmät ja osakesidonnaiset kannustinjärjestelmät	151
Liite 24: Muut varaukset	155
Liite 25: Korottomat velat	160
Liite 26: Rahoitusriskien hallinta	161
Liite 27: Käyvät arvot	170
Liite 28: Velat	173
Liite 29: Rahoitusinstrumentit	178
Liite 30: Kertyneet muuntoerot ja oman pääoman suojaus	183
Liite 31: Vastuusitoumukset ja ehdolliset velat	189
Liite 32: Merkittävimmät konserniyritykset vuonna 2009	193
Liite 33: Lähipiiriliiketoimet	196
Liite 34: Osakekohtainen tulos ja osakekohtainen oma pääoma	198
Ote emoyhtiön tilinpäätöksestä	199
Ehdotus varojen jaosta	203
Tilintarkastuskertomus	204
Tehdaskohtaiset kapasiteetit 2010	206
Tunnuslukujen laskentaperiaatteet	211
Tietoa osakkeenomistajille	212

Stora Enso lyhyesti

Stora Enso on maailmanlaajuinen paperi-, pakkaus- ja puutuotealalla toimiva yhtiö, jonka päätuotteet ovat sanomalehti- ja kirjapaperi, aikakauslehti- ja hienopaperi, kuluttajapakkauskartonki, teollisuuspakkaukset sekä puutuotteet.

Konsernin palveluksessa on noin 27 000 henkilöä, ja sillä on 88 tehdasta ja tuotantolaitosta. Toimintaa on yli 35 maassa. Stora Enson osakkeet noteerataan Helsingin ja Tukholman arvopaperipörsseissä. Asiakkaita ovat kustantamot, painotalot ja paperitukkurit sekä pakkaus-, puusepän- ja rakennusteollisuus.

Stora Enson vuosittainen tuotantokapasiteetti on 12,7 miljoonaa tonnia paperia ja kartonkia, 1,5 miljardia neliometriä aaltopahvia ja 6,9 miljoonaa kuutiometriä puutuotteita, josta 3,1 miljoonaa kuutiometriä on jatkojalosteita. Konsernin liikevaihto vuonna 2009 oli 8,9 miljardia euroa ja liiketulos ilman kertaluonteisia eräjä käyvän arvon muutoksia 320,5 miljoonaa euroa.

Stora Enson missio on hyödyntää ja kehittää osaamistaan uusiutuvien raaka-aineiden käytössä vastatakseen asiakkaiden tarpeisiin sekä raaka-aineisiin liittyviin maailmanlaajuisiin haasteisiin. Yhtiön tuotteet tarjoavat ilmastolle ystävällisen vaihtoehdon ja pienemmän hiilijalanjäljen verrattuna moniin kilpaileviin tuotteisiin, jotka on valmistettu uusiutumattomista materiaaleista. Stora Enson puuraaka-aineeseen perustuvat tuotteet hyödyttävät niin liiketoimintaa, ihmisiä kuin ympäristöäkin. Yritysvastuu – taloudellinen, ympäristö- ja yhteiskuntavastuu – tukee yhtiön toimintatapoja.

Tulevaisuudessa Stora Enso keskittyy kasvumarkkinoihin Kiinassa ja Latinalaisessa Amerikassa, kuitupohjaisiin pakkauksiin, puuviljelmiltä peräisin olevaan selluun sekä tiettyihin paperilaatuihin. Kuitupohjaiset pakkaukset tarjoavat pitkällä aikavälillä tasaisen kasvupotentiaalin useimmissa segmenteissä. Pakkausalalla on paljon mahdollisuuksia tuoteinnovaatioihin, joiden avulla Stora Enso voi tarjota ympäristöystävällisiä ratkaisuja asiakkaille. Käyttämällä puuviljelmiltä peräisin olevaa sellua yhtiö varmistaa edullisen kuidun saatavuuden.

Stora Enso pääomamarkkinoilla

Osakkeet ja osakkeenomistajat

Osakesarjat ja äänioikeudet

Stora Enso Oyj:llä (Stora Enso tai yhtiö) on kaksi osakesarjaa: A ja R. Kaikki osakkeet oikeuttavat samansuuruiseen osinkoon, mutta niillä on eroa äänioikeudessa. Yhtiökokouksessa A-osakkeiden omistajalla on yksi ääni edustamaansa osaketta kohti. R-osakkeet tuottavat omistajalleen yhden äänen kymmentä osaketta kohti. Jokaisella osakkeenomistajalla on kuitenkin vähintään yksi ääni.

31.12.2009 Stora Enson liikkeeseenlaskettuja A-sarjan osakkeita oli 177 150 084 kappaletta ja R-sarjan osakkeita 612 388 415 kappaletta. Yhtiön omistuksessa ei ollut A-sarjan osakkeita. Yhtiön omistuksessa oli 918 512 R-sarjan osaketta, joiden nimellisarvo on 1,6 milj. euroa. Omistusosuus vastaa 0,12 % yhtiön osakepääomasta ja 0,04 % äänimäärästä. Vuoden lopussa Stora Enson liikkeeseenlaskettuja osakkeita oli yhteensä 789 538 499. Osakkeiden äänimäärä oli 238 388 926.

Osakkeiden noteeraus

Stora Enson osakkeet noteerataan Helsingin ja Tukholman pörseissä (NASDAQ OMX Helsinki ja NASDAQ OMX Stockholm). Helsingissä osakkeet noteerataan euroissa (EUR) ja Tukholmassa Ruotsin kruunuissa (SEK).

ADR-todistukset

Stora Ensolla on listaamaton ADR-ohjelma (sponsored Level I ADR facility). Stora Enson ADR-todistuksilla on käyty kauppaa International OTCQX:ssa siitä lähtien kun yhtiön ADR-todistusten listaus päättyi New Yorkin pörssissä (NYSE) 28.12.2007. Kukin ADR-todistus vastaa yhtä Stora Enson R-osaketta. Deutsche Bank Trust Company Americas toimii ADR-todistusten ns. säilytyspankkina. Kaupankäyntitunnus on SEOAY ja CUSIP-numero on 86210M106.

Osakkeiden rekisteröinti

Yhtiön osakkeet on liitetty Euroclear Finland Oy:n (entinen Suomen Arvopaperikeskus Oy, APK) ylläpitämään arvo-osuusjärjestelmään. Euroclear Finland on myös Stora Enso Oyj:n virallisen osakasluettelon ylläpitäjä.

31.12.2009 yhtiön osakkeista 158 848 890 oli rekisteröitynä ruotsalaisessa Euroclear Sweden AB:ssa (entinen Värdepapperscentralen AB, VPC) ja 44 699 392 R-osaketta ADR-todistusten muodossa Deutsche Bank Trust Company Americasissa.

Osakekannan jakautuminen arvo-osuusjärjestelmien mukaan 31.12.2009

Osakkeiden lukumäärä	Yhteensä	A-osakkeet	R-osakkeet
Euroclear Finland Oy	585 990 217	103 062 674	482 927 543
Euroclear Sweden AB*	158 848 890	74 087 410	84 761 480
Deutsche Bankin hallinnoimat ADR- todistukset*	44 699 392	-	44 699 392
Yhteensä	789 538 499	177 150 084	612 388 415

* Euroclear Sweden AB:ssa rekisteröidyt osakkeet ja ADR-todistukset ovat myös hallintarekisteröityinä Euroclear Finland Oy:ssä.

Omistusjakauma 31.12.2009

	% osake-kannasta	% äänistä	% osakkaista
Suomalaiset yhteisöt	16,7	22,3	2,2
Solidium Oy*	12,3	25,1	0,0
Suomalaiset yksityiset osakkeenomistajat	2,7	2,0	33,7
Ruotsalaiset yhteisöt	13,7	30,7	2,8
Ruotsalaiset yksityiset osakkeenomistajat	4,2	3,1	56,8
ADR-todistusten haltijat	5,7	1,9	2,7
Hallintarekisteröidyt (muut kuin suomalaiset/ruotsalaiset) omistajat	44,6	15,0	1,9

* Kokonaan Suomen valtion omistama

Osakepääoma

Yhtiöjärjestyksen mukaan Stora Enso Oyj:n vähimmäispääoma on 850 milj. euroa ja enimmäispääoma 3 400 milj. euroa; näissä rajoissa osakepääomaa voidaan korottaa tai alentaa yhtiöjärjestystä muuttamatta.

Osakkeiden kirjanpidollinen vasta-arvo on 1,70 euroa osakkeelta. Yhtiön kaupparekisteriin merkitty ja täysin maksettu osakepääoma 31.12.2009 oli 1 342,2 milj. euroa.

A-osakkeiden muuntaminen R-osakkeiksi

Yhtiöjärjestyksen mukaan osakkeenomistaja voi esittää haluamaan ajankohtana yhtiölle muuntovaatimuksen, jolla hänen omistamansa A-osake voidaan muuntaa R-osakkeeksi. Osakkeiden muunto on vapaaehtoinen.

Vuoden aikana yhteensä 2 397 A-osaketta muunnettiin R-osakkeiksi. Viimeisin osakemuunto merkittiin kaupparekisteriin 14.8.2009.

Osakepääoman muutokset 2004–2009

	Liikkeeseen laskettujen A- osakkeiden lukumäärä	Liikkeeseen laskettujen R-osakkeiden lukumäärä	Osakkeiden lukumäärä yhteensä	Osake- pääoma (Milj. EUR)
Stora Enso Oyj, 1.1.2004	181 211 080	683 051 419	864 262 499	1 469,3
Optiomerkinnot vuoden aikana	-	789 000	789 000	-
Hankittujen omien osakkeiden mitätöinti,	-8 100	-27 800 000	-27 808 100	-47,3
A-osakkeiden muunto R-osakkeiksi, tammikuu 2004–marraskuu 2004 tammikuu–marraskuu 2004	-2 154 457	2 154 457	-	-
Stora Enso Oyj, 31.12.2004	179 048 523	658 194 876	837 243 399	1 423,3
Hankittujen omien osakkeiden mitätöinti,	-16 300	-24 250 000	-24 266 300	-41,3
A-osakkeiden muunto R-osakkeiksi, joulukuu 2004–marraskuu 2005	-872 445	872 445	-	-
Stora Enso Oyj, 31.12.2005	178 159 778	634 817 321	812 977 099	1 382,1
Hankittujen omien osakkeiden mitätöinti,	-38 600	-23 400 000	-23 438 600	-39,9
A-osakkeiden muunto R-osakkeiksi, joulukuu 2005–marraskuu 2006	-18 061	18 061	-	-
Stora Enso Oyj, 31.12.2006	178 103 117	611 435 382	789 538 499	1 342,2
A-osakkeiden muunto R-osakkeiksi, joulukuu 2006–marraskuu 2007	-624 084	624 084	-	-
Stora Enso Oyj, 31.12.2007	177 479 033	612 059 466	789 538 499	1 342,2
A-osakkeiden muunto R-osakkeiksi, joulukuu 2007–marraskuu 2008	-326 602	326 602	-	-
Stora Enso Oyj, 31.12.2008	177 152 481	612 386 018	789 538 499	1 342,2
A-osakkeiden muunto R-osakkeiksi, joulukuu 2008–marraskuu 2009	-2 397	2 397	-	-
Stora Enso Oyj, 31.12.2009	177 150 084	612 388 415	789 538 499	1 342,2

Osakepääomatiedot pidemmältä ajanjaksolta ovat saatavissa osoitteessa
www.storaenso.com/investors

Stora Enso pääomamarkkinoilla vuonna 2009

Kustannustehokkuuden parantamiseksi sijoittajasuhdetoiminto siirtyi Lontoosta Helsinkiin toukokuussa 2009. Aikaisemmin toimintoja oli sekä Helsingin että Lontoon toimistoissa. Stora Enson sijoittajasuhteiden toiminta kattaa sekä oman pääomanehtoiset että velkasijoittajat. Tavoitteena on saavuttaa yhtiön osakkeiden oikea arvostus, jatkuvasti saatavilla olevat rahoitusratkaisut sekä vakaa joukkovelkakirjojen hinnoittelu. Yhtiö tapaa sijoittajia Euroopassa, Pohjois-Amerikassa ja Latinalaisessa Amerikassa säännöllisesti. Vuoden 2009 aikana sijoittajasuhdetoiminta tapasi ammattiosakesijoittajia henkilökohtaisissa ja ryhmätapaamisissa. Säännöllistä yhteyttä pidettiin myös analyytikkoihin, investointipankkeihin ja osakevälittäjiin. Vuoden aikana oli tapaamisia myös velkasijoittajien ja -analyytikoiden kanssa. Lisäksi yhtiö järjesti tehdaskäyntejä sijoittajayhteisön jäsenille. Vuoden aikana yhtiön ylin johto ja sijoittajasuhdetoiminta pitivät esityksiä useissa osake- ja velkasijoittajakonferensseissa Pohjoismaissa, Manner-Euroopassa, Isossa-Britanniassa ja Pohjois-Amerikassa. Sijoittajasuhteiden uudelleenorganisoinnin vuoksi vuonna 2009 ei järjestetty sijoittajapäivää.

Seuraava sijoittajapäivä järjestetään toukokuussa 2010 Helsingissä ja Imatran tehtailla.

Konserniin kuuluvien tahojen osakeomistukset 31.12.2009

E.J. Ljungbergs Utbildningsfond omisti 1 780 540 A-osaketta ja 2 336 224 R-osaketta, E.J. Ljungbergs Stiftelse omisti 39 534 A-osaketta ja 101 579 R-osaketta, Makarna Ljungbergs Testamentsfond omisti 5 093 A-osaketta ja 13 085 R-osaketta. Bergslagens Sjuk- och hälsovårdskassa omisti 626 269 A-osaketta ja 1 609 483 R-osaketta.

Osakkeenomistajat

Yhtiöllä oli vuoden 2009 lopussa noin 75 100 rekisteröityä osakkeenomistajaa, joista ruotsalaisia osakkeenomistajia oli noin 45 800 ja ADR-todistusten haltijoita noin 2 000. Kukin hallintarekisteri on merkitty osakerekisteriin yhtenä osakkeenomistajana. Hallintarekistereihin oli merkitty noin 535 miljoonaa osaketta eli noin 67,7 % yhtiön osakkeista.

Kun huomiotta jätetään osakkaat, joiden omistusosuus on yli 5 %, jäljelle jäävien, vapaasti vaihdettavien osakkeiden määrä on noin 570 miljoonaa eli 72 % liikkeeseen lasketusta osakekannasta. Yhtiön suurin osakkeenomistaja on ruotsalainen Foundation Asset Management.

Suurimmat osakkeenomistajat 31.12.2009

Äänimäärän mukaan	A-osakkeet	R-osakkeet	% osakekannasta	% äänistä
1 Foundation Asset Management	63 123 386	17 000 000 ¹⁾	10,1	27,2
2 Solidium Oy ²⁾	55 595 937	41 483 501	12,3	25,1
3 Kansaneläkelaitos	23 825 086	2 775 965	3,4	10,1
Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö				
4 Varma	15 572 117	140 874	2,0	6,5
Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö				
5 Ilmarinen	3 492 740	15 344 108	2,4	2,1
MP-Bolagen i Vetlanda AB				
6 (Werner von Seydlitz)	3 650 000	2 228 184	0,7	1,6
Erik Johan Ljungbergs				
7 Utbildningsfond	1 780 540	2 336 224	0,5	0,8
8 OP-delta-rahasto	0	9 999 856	1,3	0,4
Bergslagens Sjuk- och				
9 Hälsovårdskassa	626 269	1 609 483	0,3	0,3
10 Valtion Eläkerahasto	0	6 500 000	0,8	0,3
11 Keskinäinen Vakuutusyhtiö Kaleva	618 789	0	0,1	0,3
12 Swedbank Robur -rahasto	0	3 945 230	0,5	0,2
13 Lamar Mary (ADR)	0	3 600 000	0,5	0,2
Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö				
14 Etera	0	3 392 914	0,4	0,1
15 SEB Investment Management	0	3 354 322	0,4	0,1

Yhteensä	168 284 864	113 710 661	35,7³⁾	75,4³⁾
Hallintarekisteröidyt osakkeet	74 361 877	460 184 458	67,7 ³⁾	50,5 ³⁾

1) Kuten Stora Ensolle on vahvistettu

2) Kokonaan Suomen valtion omistama

3) Koska osa listalla olevista omistuksista on hallintarekisteröity, prosenttiosuuksien summaksi ei tule 100.

Yhtiö on koonnut tämän luettelon Euroclear Finlandin, Euroclear Swedenin ja Deutsche Bank Trust Company Amerikan rekisteristä saatujen osakastietojen perusteella. Nämä tiedot sisältävät ainoastaan suoraan rekisteröidyt omistukset, joten tietyt hallintarekisteröidyt osakeomistukset (jotka voivat olla huomattaviakin), eivät sisälly osakerekistereistä saataviin tietoihin. Yllä oleva lista on sen vuoksi epätäydellinen.

Merkittävimmät muutokset osakeomistuksissa

Tammikuussa 2009 Stora Enso sai ilmoituksen, että AXA S.A.:n ja sen tytäryhtiöiden (AXA Group) omistamien osakkeiden osuus yhtiössä oli laskenut alle 10 %:iin osakepääomasta 5.1.2009.

Helmikuussa 2009 Stora Enso sai ilmoituksen, että Foundation Asset Management Sweden AB:n omistamien osakkeiden osuus yhtiössä oli noussut yli 10 %:iin osakepääomasta 6.2.2009.

Maaliskuussa 2009 Stora Enso sai tiedon, että AXA Group vähensi edelleen omistusosuuttaan yhtiön osakepääomasta. AXA S.A.:n ja sen tytäryhtiöiden (AXA Group) omistamien osakkeiden osuus yhtiössä oli 19.3.2009 laskenut alle 5 %:iin osakepääomasta.

Stora Enso sai huhtikuussa 2009 tiedon, että Orbis Investment Management Limitedin, Orbis Asset Management Limitedin ja Orbis Portfolio Management (Europe) LLP:n hallinnoimien rahastojen omistamien osakkeiden osuus yhtiössä oli 31.3.2009 noussut yli 5 %:iin yhtiön osakepääomasta ja osakkeiden määrästä.

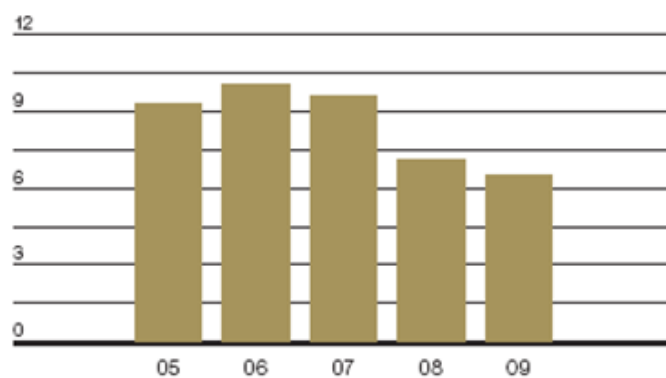
Toukokuussa 2009 Stora Enso sai ilmoituksen, että Norges Bankin (Norjan keskuspankki) omistamien osakkeiden osuus Stora Enso Oyj:ssä nousi 28.4.2009 yli 5 %:iin Stora Enso Oyj:n osakepääomasta ja osakkeiden määrästä.

Toukokuussa 2009 Stora Enso sai ilmoituksen, että Orbis Investment Management Limitedin, Orbis Asset Management Limitedin ja Orbis Portfolio Management (Europe) LLP:n hallinnoimien rahastojen omistamien osakkeiden osuus yhtiössä oli laskenut alle 5 %:iin Stora Enso Oyj:n osakepääomasta ja osakkeiden määrästä 6.5.2009.

Lokakuussa 2009 Stora Enso sai ilmoituksen, että Tradewinds Global Investors, LLC:n omistamien osakkeiden osuus Stora Enso Oyj:ssä laski 30.9.2009 alle 5 %:iin Stora Enso Oyj:n osakepääomasta ja osakkeiden määrästä.

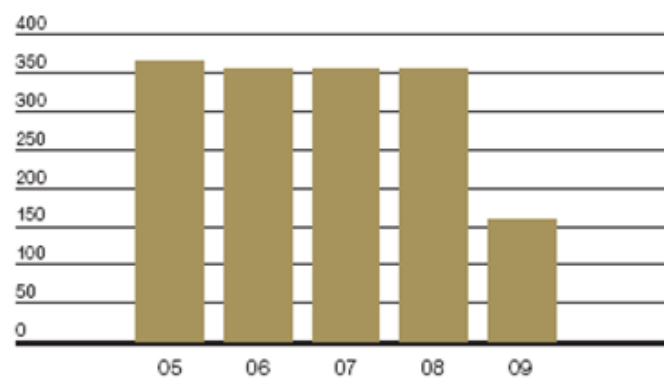
Oma pääoma/osake

EUR

Maksetut osingot/Varojenjak

Milj. EUR

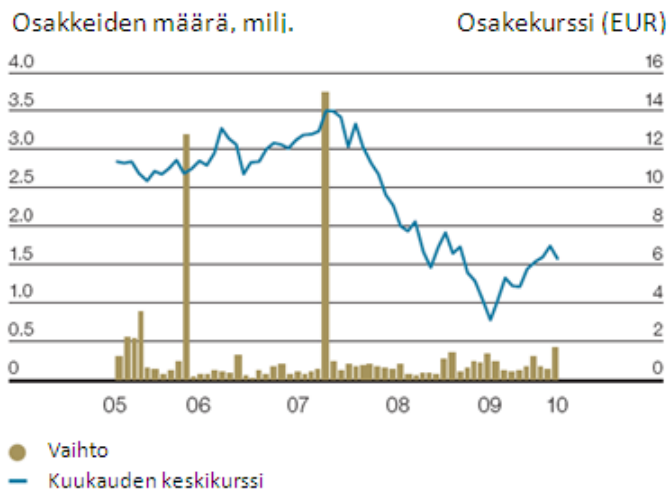
Osakkeiden kurssikehitys ja vaihto

Helsinki

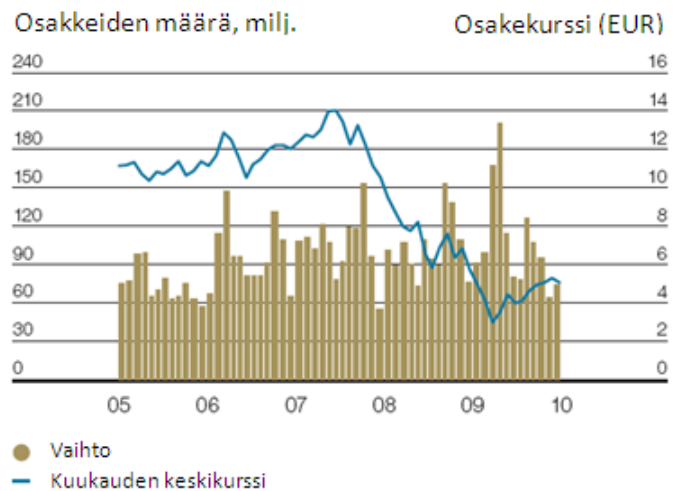
Stora Enson R-osakkeen (STERV) kurssi laski vuoden 2009 aikana 12 % (46 %:n lasku vuonna 2008).

Samalla jaksolla OMX Helsinki -yleisindeksi nousi 19 %, OMX Helsinki Benchmark -indeksi nousi 38 % ja OMX Helsinki Materials -indeksi nousi 19 %.

Stora Enso A

Stora Enso R

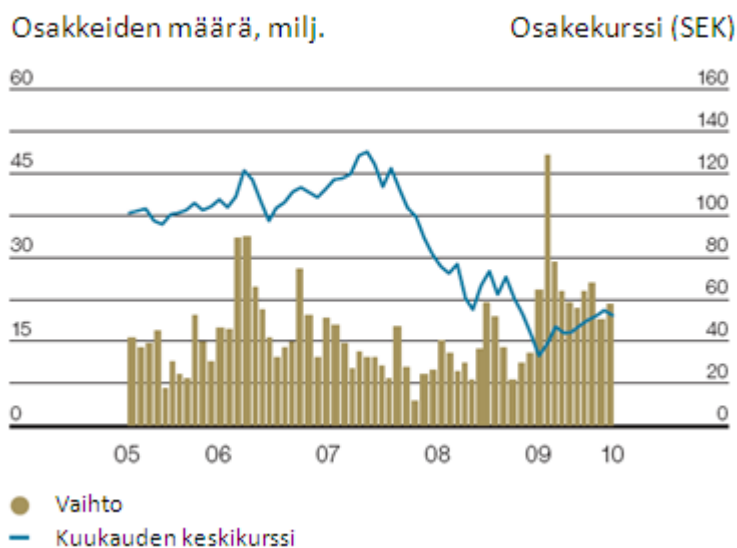

Tukholma

Stora Enson R-osakkeen (STE R) kurssi laski vuoden 2009 aikana 18 % (38 %:n lasku vuonna 2008).

Samalla jaksolla OMX Stockholm 30 -indeksi nousi 44 % ja OMX Stockholm Materials -indeksi nousi 65 %.

Stora Enso R

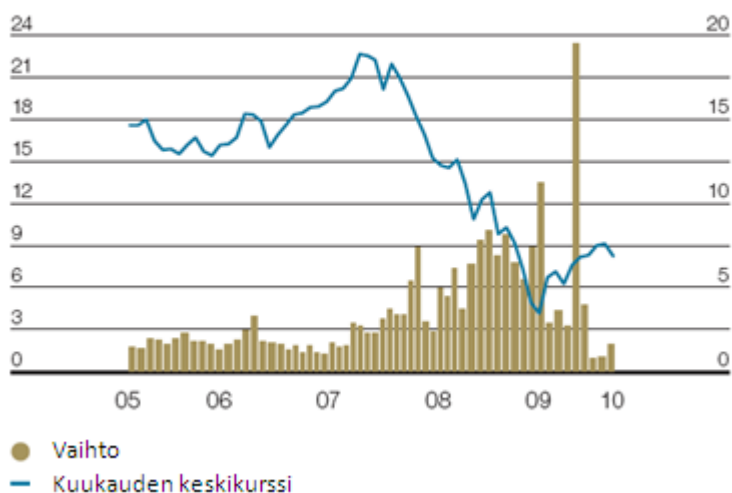
OTCQX

International OTCQX:ssä Stora Enson ADR-todistuksen (SEOAY) kurssi laski vuoden 2009 aikana 12 % (47 %:n lasku vuonna 2008). Samalla jaksolla Standard & Poor's 500 Paper Products -indeksi nousi 135 %.

Stora Enso ADR

Osakkeiden määrä, milj.

Osakekurssi (USD)

Osakkeiden kurssit ja vaihto vuonna 2009

		Helsinki, EUR	Tukholma, SEK	OTCQX, USD
Ylin	A-osake	7,55	77,00	-
	R-osake	6,16	65,50	8,26
Alin	A-osake	2,82	33,00	-
	R-osake	2,65	29,00	3,50
Päätöskurssi 31.12.2009	A-osake	5,85	61,00	-
	R-osake	4,88	50,00	6,89
Muutos edellisestä vuodesta	A-osake	4 %	0 %	-
	R-osake	-12 %	-18 %	-12 %
Kumulatiivinen vaihto, osakkeiden määrä	A-osake	2 535 643	2 735 148	-
	R-osake	1 297 668 347	283 187 022	79 710 384

Uudet markkinapaikat

Stora Enson osakkeilla voi käydä kauppaa myös muissa markkinapaikoissa kuin Helsingin ja Tukholman pörseissä, joihin yhtiö on listautunut. Vuoden 2009 aikana uudet markkinapaikat, kuten CHI-X, Turquoise, BATS ja Burgundy, kasvattivat Stora Enson osakkeiden kuukausittaisesta kaupankäyntimäärästä osuuttaan tammikuun 6 %:sta joulukuun 15 %:iin. Uusista markkinapaikoista CHI-X:n 8 %:n osuus kaupankäyntimäärästä on vuositasolla suurin.

R-osakkeen vuoden painotettu keskihinta oli Helsingissä 4,27 euroa (7,32 euroa vuonna 2008), Tukholmassa 45,99 Ruotsin kruunua (70,52 kruunua vuonna 2008) ja OTCQX:ssä 6,17 Yhdysvaltain dollaria (10,47 dollaria vuonna 2008). R-osakkeen vaihto vuoden aikana oli Helsingissä yhteensä 1 297 668 347 osaketta (70 % kokonaisvaihdosta), Tukholmassa 283 187 022 osaketta (15 % kokonaisvaihtosta), OTCQX:ssä 79 710 384 osaketta (4 % kokonaisvaihtosta) ja uusilla markkinapaikoilla 198 272 354 osaketta (11 % kokonaisvaihdosta). Koko osakekannan markkina-arvo Helsingissä oli vuoden lopussa 4,0 miljardia euroa.

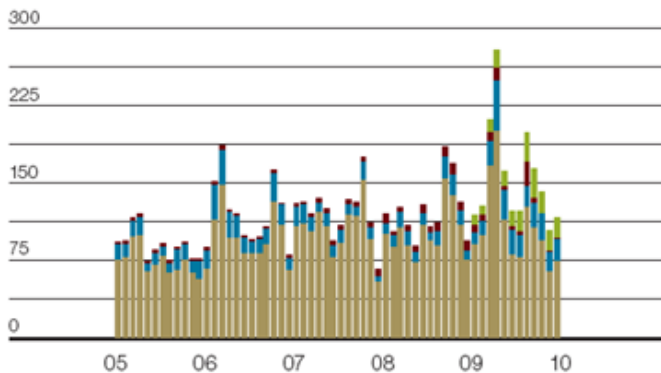
Stora Enso R-osake NASDAQ OMX Helsingin indekseihin verrattuna 1.1.2005 = 100

* 1.10.2005 alkaen 30.9.2005 asti HEX-metsäindeksi, joka on lopetettu.

R-osakkeen kuukausivaihto

Osakkeiden määrä, milj.

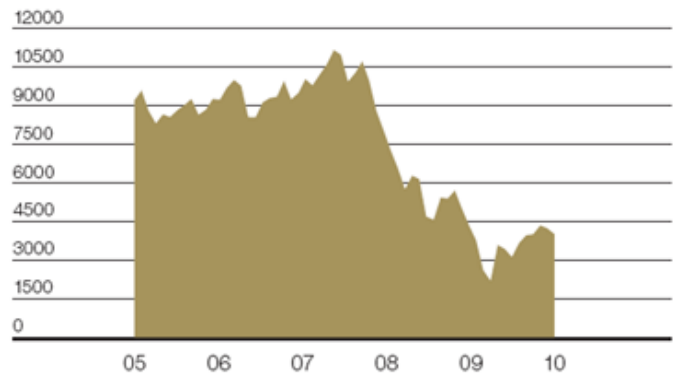

- Helsinki
- Tukholma
- OTCQX'
- Uudet markkinapaikat²

1) New Yorkin pörssi 28.12.2007 asti.

2) Uusien markkinapaikkojen tiedot saatavilla tammikuusta 2009

Markkina-arvo NASDAQ OMX Helsingissä Milj. EUR

Stora Enso on mukana mm. seuraavissa indekseissä

OMX Helsinki
 OMX Helsinki 25
 OMX Helsinki Cap
 OMX Helsinki Benchmark
 OMX Helsinki Benchmark Cap
 OMX Helsinki Materials
 OMX Helsinki Paper & Forest Products

OMX Stockholm
 OMX Stockholm Materials
 OMX Stockholm Paper & Forest Products

OMX Nordic
 OMX Nordic Large Cap

DJ STOXX Global 1800
 DJ STOXX 600
 DJ STOXX Mid 200
 DJ STOXX 600 Basic Resources
 DJ EURO STOXX
 DJ STOXX NORDIC
 DJ STOXX Sustainability

FTSE RAFI All-World 3000
 FTSE RAFI Developed 1000
 FTSE RAFI Eurozone
 FTSE4Good
 FTSE4Good Global

MSCI Finland
 MSCI Europe
 MSCI World

ECPI Ethical Index Euro
 Ethibel Excellence Index
 Storebrand Best in Class
 World's Most Ethical Companies

Kaupankäyntitunnukset, pörssierät ja valuutat

	Helsinki	Tukholma	International OTCQX
A-osake	STEAV	STE A	-
R-osake	STERV	STE R	-
ADR-todistukset	-	-	SEOAY
Segmentti	Large Cap	Large Cap	-
Toimiala	Perusteollisuus	Perusteollisuus	-
Valuutta	EUR	SEK	USD
ISIN-koodi, A-osake	FI0009005953	FI0009007603	-
ISIN-koodi, R-osake	FI0009005961	FI0009007611	-
CUSIP	-	-	86210M106

Reuters
Bloomberg

STERV.HE
STERV FH EQUITY

Osakekohtaiset tunnusluvut 2000–2009, koko liiketoiminta

NASDAQ OMX Helsinki	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003	2002	2001	2000
Tulos/osake, EUR	-1,12	-0,85	-0,27	0,74	-0,14	0,91	0,16	-0,27	1,02	1,77
- laimennettu, EUR	-1,12	-0,85	-0,27	0,74	-0,14	0,91	0,17	-0,27	1,02	1,76
- EPS ilman kertaluonteisia eriä, EUR	0,19	0,19	0,88	0,55	0,28	0,25	0,24	0,55	0,93	1,32
Kassatulos/osake, EUR	0,35	1,01	2,11	2,34	1,65	2,04	1,57	2,50	2,42	3,16
- laimennettu, EUR	0,35	1,01	2,11	2,34	1,65	2,04	1,57	2,50	2,42	3,13
- CEPS ilman kertaluonteisia eriä, EUR	0,94	1,05	2,35	1,97	1,70	1,67	1,63	1,97	2,33	2,61
Oma pääoma/osake, EUR	6,50	7,09	9,63	10,04	9,31	9,29	9,49	9,22	9,90	9,41
Osinko/varojenjako osaketta kohti, EUR	0,20*	0,20	0,45	0,45	0,45	0,45	0,45	0,45	0,45	0,45
Osinko-/varojenjaksosuhte, ilman kertaluonteisia eriä, %	105	105	51	82	161	180	188	82	48	34
Efektiiivinen osinkotuotto %										
A-osake	3,4	3,6	4,4	3,7	3,9	3,9	4,1	4,5	3,2	3,5
R-osake	4,1	3,6	4,4	3,8	3,9	4,0	4,2	4,5	3,1	3,6
Hinta/voitto-suhde (P/E), ilman kertaluonteisia eriä										
A-osake	30,8	29,6	11,6	22,4	40,9	46,2	44,0	17,7	15,1	9,7
R-osake	25,7	29,1	11,6	21,8	40,9	45,1	42,7	17,6	15,3	9,5
Osakkeiden kurssikehitys, EUR										
A-osake										
– päätöskurssi	5,85	5,63	10,19	12,30	11,46	11,55	11,00	10,10	14,20	12,86
– keskimurssi	5,03	7,48	12,71	12,10	11,05	11,11	10,63	11,24	12,24	12,01
– ylin	7,55	11,20	14,65	13,80	12,19	12,15	12,48	16,00	15,50	18,70
– alin	2,82	5,16	9,80	10,16	9,51	10,00	8,25	8,50	10,10	8,95
R-osake										
– päätöskurssi	4,88	5,52	10,24	12,00	11,44	11,27	10,68	10,05	14,38	12,60
– keskimurssi	4,27	7,32	12,67	11,89	10,98	10,89	10,23	12,86	12,57	11,27
– ylin	6,16	10,44	14,56	13,58	12,17	12,11	12,42	16,13	15,67	19,00
– alin	2,65	5,10	9,99	10,01	10,05	9,60	8,30	8,41	10,12	8,70
Markkina-arvo kauden lopussa, milj. EUR										
A-osake	1 036	997	1 809	2 191	2 042	2 068	1 993	1 841	2 617	2 501
R-osake	2 988	3 380	6 267	7 337	7 262	7 418	7 295	7 211	10 389	9 232
Yhteensä	4 025	4 378	8 076	9 528	9 304	9 486	9 288	9 052	13 006	11 733
Osakkeiden lukumäärä tilikauden lopussa, 1 000										
A-osake	177 151	177 152	177 479	178 103	178 160	179 049	181 211	182 317	184 274	194 496
R-osake	612 388	612 386	612 059	611 435	634 817	658 195	683 051	717 462	723 638	732 727
Yhteensä	789 538	789 538	789 538	789 538	812 977	837 244	864 262	899 779	907 912	927 223
Osakevaihto, 1 000										
A-osake	2 536	1 712	5 409	1 403	6 290	1 203	2 937	5 875	10 737	12 917
% A-osakkeiden määrästä	1,4	1,0	3,1	0,8	3,5	0,7	1,6	3,2	5,8	6,7
R-osake	1 297 668	1 231 605	1 263 658	1 165 656	888 511	880 002	780 890	751 909	548 547	396 783
% R-osakkeiden määrästä	211,9	201,1	206,5	190,6	104,0	133,7	114,3	104,8	75,8	55,4
Osakkeiden keskimääräinen määrä, 1000										
laimentamaton	788 620	788 620	788 599	788 578	798 687	829 935	851 128	889 606	901 506	812 040

laimennettu	788 620	788 620	788 751	788 863	799 218	830 546	851 326	889 956	902 296	813 488
-------------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------

* Hallituksen esitys yhtiökokoukselle jaettavista varoista

Lisätietoja kannustinohjelmista liitteessä 23
johdon osakeomistuksista liitteessä 8

Konsernihallinnointi Stora Ensossa

Stora Enso Oyj:n (Stora Enso tai yhtiö) eri johtaelinten tehtävät ja velvollisuudet määräytyvät Suomen lakien ja yhtiön hallituksen määrittelemän konsernihallinnointiohjeen periaatteiden mukaisesti. Stora Enson konsernihallinnointiohje perustuu Suomen osakeyhtiölakiin ja arvopaperimarkkinalakeihin, ja siinä on otettu mahdollisuuksien mukaan huomioon NASDAQ OMX Helsingin ja Tukholman arvopaperipörssien säännöt ja suositukset. Konsernihallinnointiohje on hallituksen hyväksymä.

Stora Enson konsernihallinnointiohje on laadittu Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n 20.10.2008 julkaiseman Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodin, joka löytyy internetosoitteesta www.cgfinland.fi, mukaisesti, yhtiä seikkaa lukuunottamatta:

Stora Enson konsernihallinnointiohje eroaa hallinnointikoodista suosituksien 22 ja 28 osalta, joissa suositellaan, että nimityskomitea koostuisi hallituksen jäsenistä. Stora Enson nimityskomiteaan kuuluu hallituksen puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja, sekä kaksi muuta jäsentä, jotka 30.9. päivätyn osaksluettelon mukaiset kaksi suurinta osakkeenomistajaa nimittää. Nimityskomitean kokoonpano perustuu yhtiökokouksen tekemään päätökseen. Tällä kokoonpanolla katsotaan varmistettavan, että sekä hallituksen että suurimpien osakkeenomistajien näkökulmat tulevat esille ja otetaan huomioon esitettäessä yhtiökokoukselle hallituksen kokoonpanoa ja palkkioita.

Stora Enson konsernihallinnointiraportti on saatavissa englanninkielisenä pdf-dokumenttina yhtiön Internet-sivuilla www.storaenso.com/investors.

Yleiset hallinnointiasiat

Yhtiötä johtavat hallitus ja toimitusjohtaja. Muiden toimielinten tehtävänä on avustaa ja tukea johtaelinten toimintaa ja päätöksentekoa.

Stora Enso laatii konsernitilinpäätöksensä ja osavuosikatsauksensa kansainvälisen tilinpäätöskäytännön (IFRS) mukaisesti ja julkaisee ne sekä vuosikertomuksen suomen, ruotsin ja englannin kielellä. Tilinpäätös käännetään lisäksi saksan kielelle.

Yhtiön pääkonttori on Helsingissä. Yhtiöllä on myös kansainvälinen toimisto Lontoossa, Isossa-Britanniassa, sekä pääkonttoritoimintoja Tukholmassa, Ruotsissa.

Stora Ensolla on yhtiökokouksen päätöksen mukaisesti yksi varsinainen tilintarkastaja.

Yhtiön liiketoimintaa koskevat päätökset ja toimenpiteet kirjataan englannin kielellä niin laajasti kuin mahdollista.

Hallinnointielimet

Hallinnointielinten tehtävät ja kokoonpano

Osakkeenomistajat käyttävät osakkaiden päätösvaltaa yhtiökokouksissa. Yhtiön johtamisesta ja päätöksenteosta vastaavat toimielimet ovat hallitus ja toimitusjohtaja. Johtoryhmä tukee toimitusjohtajaa yhtiön johtamisessa.

Vastuu päivittäisten liiketoimintojen johtamisesta on johtoryhmän jäsenillä sekä niiden johtoryhmillä, joiden toimintaa konsernin esikunta- ja palvelutoiminnot tukevat.

Yhtiökokoukset

Varsinainen yhtiökokous pidetään vuosittain. Yhtiökokouksessa muun muassa esitellään yhtiön toimintaa, vahvistetaan edellisvuoden tilinpäätös, päätetään varojen jaosta sekä nimitetään hallituksen jäsenet ja tilintarkastajat.

Yhtiökokouksessa läsnä olevat osakkeenomistajat ovat oikeutettuja käyttämään päätösvaltaa. Lisäksi osakkeenomistajat voivat käyttää yhtiökokouksessa kyselyoikeuttaan esittämällä kysymyksiä yhtiön toiminnasta johdolle sekä hallitukselle. Osakkeenomistajat käyttävät yhtiön ylintä päätösvaltaa varsinaisessa tai ylimääräisessä yhtiökokouksessa. Yhtiökokouksessa A-osakkeiden omistajalla on yksi ääni edustamaansa osaketta kohti. R-osakkeet tuottavat omistajalleen yhden äänen kymmentä osaketta kohti.

Kutsun yhtiökokoukseen toimittaa hallitus julkaisemalla kokousilmoituksen aikaisintaan kolme (3) kuukautta ennen kokouskutsussa mainittua viimeistä ennakoilmoittautumispäivää ja viimeistään kaksikymmentäyksi (21) päivää ennen yhtiökokouspäivää määräämissään vähintään kahdessa suomalaisessa ja vähintään kahdessa ruotsalaisessa sanomalehdessä. Myös muut lain edellyttämät ilmoitukset osakkeenomistajille välitetään samalla tavoin.

Varsinainen yhtiökokous järjestetään kesäkuun loppuun mennessä Helsingissä. Suomen osakeyhtiölaki sekä Stora Enson yhtiöjärjestys määrittävät yksityiskohtaisesti asiat, jotka on käsiteltävä varsinaisessa yhtiökokouksessa.

- tilinpäätöksen esittäminen ja vahvistaminen
- toimintakertomuksen ja tilintarkastuskertomuksen esittäminen
- tilikauden tuloksen käsittely ja varojenjaosta päättäminen
- vastuuvapaudesta päättäminen hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle
- hallituksen jäsenten sekä tilintarkastajien lukumäärästä ja palkkioista päättäminen
- hallituksen jäsenten ja tilintarkastajien valitseminen
- muiden kokousilmoituksessa erikseen mainittujen asioiden käsitteleminen

Lisäksi yhtiökokous tekee päätöksiä muista hallituksen yhtiökokoukselle esittämistä asioista. Osakkeenomistaja voi myös esittää asioita lisättäväksi yhtiökokouksen asialistalle mikäli asia kuuluu yhtiökokouksen toimivaltaan ja hallitukselle on esitetty pyyntö asian lisäämisestä asialistalle vähintään neljä viikkoa ennen kokousilmoituksen julkaisemista.

Ylimääräinen yhtiökokous pidetään silloin, kun hallitus katsoo sen tarpeelliseksi tai jos tilintarkastaja taikka osakkeenomistajat, joilla on vähintään yksi kymmenesosa kaikista osakkeista, sitä vaativat kirjallisesti yksilöimänsä asian osalta.

Osakkeenomistajien nimittämä nimityskomitea

Yhtiökokouksessa osakkeenomistajat nimittivät nimityskomitean, jonka tehtävänä on valmistella päätösesityksiä, jotka koskevat:

- hallituksen jäsenten lukumäärää
- hallituksen jäseniä
- hallituksen puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja jäsenten palkkioita
- hallituksen komiteoiden puheenjohtajien ja jäsenten palkkioita

Nimityskomiteassa on neljä jäsentä:

- hallituksen puheenjohtaja
- hallituksen varapuheenjohtaja
- kaksi muuta jäsentä, jotka osakasluettelon 30.9. mukaisesti kaksi suurinta osakkeenomistajaa nimittää (kumpikin yhden).

Hallituksen puheenjohtaja kutsuu koolle nimityskomitean. Nimityskomitean jäsen, joka on myös hallituksen jäsen, ei saa toimia nimityskomitean puheenjohtajana. Nimityskomitea esittelee hallitukselle esityksensä yhtiökokousta varten vuosittain viimeistään 31.1.

Nimityskomitean säännöistä päättää lakiasiaintojohtaja.

Vuonna 2009

Vuoden 2009 yhtiökokouksen nimittämään nimityskomiteaan kuului neljä jäsentä: Hallituksen puheenjohtaja (Claes Dahlbäck), hallituksen varapuheenjohtaja (Ilkka Niemi) ja kahden suurimman osakkeenomistajan nimittämät jäsenet, Keijo Suila (Solidium) ja Marcus Wallenberg (Foundation Asset Management).

Menettely poikkeaa Helsingin pörssin suosituksesta, jonka mukaan nimityskomitea on hallituksen alainen komitea. Keijo Suila valittiin komitean puheenjohtajaksi sen ensimmäisessä kokouksessa. Komitean päätehtävänä oli valmistella vuoden 2010 yhtiökokoukselle esitys hallituksen jäsenistä ja heidän palkkioistaan. Vuoden 2009 yhtiökokouksen nimittämä nimityskomitea kokoontui viisi kertaa (1.10.2009 – 31.1.2010). Kaikki jäsenet osallistuivat kaikkiin kokouksiin.

Palkkiot

Nimityskomitean jäsenille jotka eivät ole hallituksen jäseniä maksetaan 3 000 euroa/vuosi yhtiökokouksen päätöksen mukaan.

Hallitus

Stora Ensoa johtaa yhtiön hallitus kansainvälisten hyvää hallintotapaa koskevien periaatteiden mukaisesti (Hyvän hallintotavan periaatteet, OECD 2004).

Yhtiöjärjestyksen mukaan hallitukseen kuuluu 6–11 varsinaista jäsentä, jotka varsinainen yhtiökokous valitsee vuodeksi kerrallaan. Periaatteena on, että enemmistö hallituksen jäsenistä on riippumattomia yhtiöstä. Lisäksi vähintään kahden tähän enemmistöön kuuluvista jäsenistä tulee olla riippumattomia merkittävistä osakkeenomistajista. Riippumattomuus arvioidaan Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodin 15. suosituksen mukaisesti. Tällä hetkellä hallituksessa on yhdeksän jäsentä, jotka ovat kaikki

riippumattomia yhtiöstä. Hallituksen jäsenet ovat myös riippumattomia yhtiön merkittävistä osakkeenomistajista lukuunottamatta Claes Dahlbäckä (Senior Advisor ja Foundation Asset Managementin investointitoimikunnan jäsen) ja Marcus Wallenbergiä (Foundation Asset Managementin investointitoimikunnan jäsen). Merkittäväksi osakkeenomistajaksi katsotaan osakkeenomistaja, jolla on hallussa enemmän kuin 10 % kaikista yhtiön osakkeista tai niiden tuottamasta äänimäärästä.

Hallituksen jäsenten tulee toimia tavanomaisin kaupallisin ehdoin yhtiön ja sen kanssa samaan konserniin kuuluvien yhtiöiden kanssa, ja hallituksen jäsenet ovat velvollisia ilmoittamaan tilanteista, joissa voi olla intressiristiriita.

Varsinainen yhtiökokous päättää vuosittain hallituksen palkkioista (mukaan lukien hallituksen komiteoiden jäsenten palkkiot).

Hallitus valvoo Stora Enson johtoa, yhtiön toimintaa ja hallintoa sekä tekee merkittävät strategialla, investointeja, organisaatiota ja rahoitusta koskevat päätökset.

Hallitus valvoo Stora Enson johtoa, yhtiön toimintaa ja hallintoa sekä tekee merkittävät strategialla, investointeja, organisaatiota ja rahoitusta koskevat päätökset. sekä huolehtii siitä, että yhtiön kirjanpidon ja varainhoidon valvonta on asianmukaisesti järjestetty.

Hallitus hyväksyy itselleen työjärjestyksen, jonka periaatteet julkistetaan vuosikertomuksessa sekä yhtiön kotisivuilla.

Hallitus valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan sekä nimittää toimitusjohtajan, talousjohtajan sekä muut johtoryhmän jäsenet. Hallitus hyväksyy yhtiön perusorganisaatorakenteen.

Hallitus määrittelee toimitusjohtajan palkan, palkkiot ja muut edut, jotka julkaistaan yhtiön vuosikertomuksessa ja yhtiön kotisivuilla.

Hallitus arvioi toimintaansa ja työskentelyään vuosittain. Lisäksi hallitus tarkastaa konsernihallinto-ohjeen vuosittain ja tekee siihen muutoksia tarvittaessa.

Hallituksen toimintaa tukevat sen talous- ja tarkastuskomitea sekä palkkiokomitea. Hallitus valitsee komiteoiden puheenjohtajat sekä jäsenet keskuudestaan vuosittain.

Hallitus kokoontuu vähintään viisi kertaa vuodessa. Lisäksi hallituksen kokousten yhteydessä hallituksen jäsenet kokoontuvat ilman toimivaan johtoon kuuluvien läsnäoloa.

Vuonna 2009

Hallituksessa oli yhdeksän jäsentä, jotka kaikki ovat riippumattomia yhtiöstä. Lisäksi hallituksen jäsenet olivat riippumattomia yhtiön merkittävistä osakkeenomistajista lukuun ottamatta Claes Dahlbäckä (Senior Advisor ja Foundation Asset Managementin investointitoimikunnan jäsen) ja Marcus Wallenbergiä (Foundation Asset Managementin investointitoimikunnan jäsen). Yhtiökokouksessa 2009 nimitetyt hallituksen jäsenet olivat Claes Dahlbäck (puheenjohtaja), Ilkka Niemi (varapuheenjohtaja), Gunnar Brock, Dominique Hériard Dubreuil, Birgitta Kantola, Juha Rantanen, Hans Stråberg, Matti Vuoria ja Marcus Wallenberg. Jan Sjöqvist oli hallituksen jäsen vuoden 2009 yhtiökokoukseen saakka. Hans Stråberg valittiin uudeksi hallituksen jäseneksi yhtiökokouksessa 2009. Hallitus kokoontui 10 kertaa vuoden aikana. Hallituksen jäsenet osallistuivat keskimäärin 94,5 % kokouksista.

Hallituksen palkkiot

EUR	2009*	2008*	2007
Puheenjohtaja	67 500**	135 000	135 000
Varapuheenjohtaja	42 500**	85 000	85 000
Hallituksen jäsen	30 000**	60 000	60 000

* Vuoden 2009 ja 2008 palkkioista 40 % maksettiin markkinoilta hankituilla yhtiön R-sarjan osakkeilla: Puheenjohtaja 6 490 R-osaketta (6 585 R-osaketta vuonna 2008), varapuheenjohtaja 4 087 R-osaketta (4 146 R-osaketta vuonna 2008) ja jäsenet 2 885 R-osaketta (2 927 R-osaketta vuonna 2008).

** Yhtiökokous hyväksyi hallituksen aloitteen hallituksen jäsenten vuosipalkkion alentamisesta edellisvuosista puoleen vuodeksi 2009.

Hallituksen omistukset 31.12.2009 ovat **liitteessä 8**

Hallituksen työjärjestys

Työjärjestys kuvaa hallituksen työskentelytapoja. Työjärjestyksen pääkohdat esitellään ohessa:

Hallituksen kokoukset

- Kokoukset järjestetään säännöllisesti vähintään viisi kertaa vuodessa ennalta päätetyn aikataulun mukaisesti
- Ylimääräinen hallituksen kokous pidetään hallituksen jäsenen taikka toimitusjohtajan pyynnöstä 14 päivän kuluessa pyynnön esittämisestä
- Kokouksen esityslista ja kokousmateriaali toimitetaan hallituksen jäsenille viikkoa ennen kokousta.

Hallitukselle toimitettava informaatio

- Hallitus saa kuukausiraportin, joka käsittää yhtiön tuloksen, markkinakatsauksen sekä katsauksen merkittävistä yhtiötä tai konsernia koskevista tapahtumista
- Hallituksen jäseniä informoidaan merkittävistä tapahtumista välittömästi.

Hallituksen kokouksessa käsiteltävät asiat

- Suomen osakeyhtiölain mukaan hallitukselle kuuluvat asiat
- Liiketoimintastrategian hyväksyminen
- Organisaatio ja henkilöstöasiat
 - o Päätökset, jotka koskevat ylimmän johdon organisaatiota
 - o Johtoryhmän kokoonpanosta päättäminen
 - o Toimitusjohtajan palkkio ja muut etuudet
 - o Toimitusjohtajan, liiketoiminta-aluiden johtajien ja muiden johtoryhmän jäsenten nimitykset ja erottamiset
 - o Hallituksen komiteoiden puheenjohtajien ja jäsenten nimittäminen
- Talous- ja rahoitusasiat
 - o Vuosibudjetin läpikäyminen
 - o Lainojen ja takausten hyväksyminen, ei kuitenkaan sisällä konsernin sisäisiä lainoja ja takauksia
 - o Mahdollisten omien osakkeiden hankkimisen raportointi
 - o Talous- ja tarkastuskomitean ehdottaman Konsernin riskienhallintapolitiikan hyväksyminen
- Investoinnit
 - o Konsernin investointipolitiikan hyväksyminen
 - o Merkittävien investointien hyväksyminen
 - o Merkittävien yritysmyyntien hyväksyminen
- Muut asiat
 - o Toimitusjohtajan katsaus
 - o Hallituksen komiteoiden (talous- ja tarkastuskomitea ja palkkiokomitea) puheenjohtajien raportit. Hallituksen puheenjohtaja esittää nimityskomitean suositukset ja ehdotukset hallitukselle.

- o *Konsernihallinnointiohjeen hyväksyminen ja sen säännöllinen tarkastaminen sekä hallituksen komiteoiden säännöistä päättäminen*
- o *Vuotuinen hallituksen toiminnan ja työskentelyn arviointi*
- *Muut hallituksen jäsenen tai toimitusjohtajan esittämät asiat.*

Hallituksen komiteat

Komiteoiden toimivalta määräytyy hallituksen hyväksymän ko. komitean säännön perusteella. Komitea arvioi toimintaansa ja työskentelyään vuosittain. Komitealla on oikeus käyttää ulkopuolisia konsultteja ja asiantuntijoita tarvittaessa. Lisäksi komitean jäsenillä on oikeus saada tieto kaikesta komitean toiminnan kannalta tarvittavasta informaatiosta. Hallitus valitsee komiteoiden puheenjohtajat sekä jäsenet keskuudestaan vuosittain.

Talous- ja tarkastuskomitea

Talous- ja tarkastuskomitean tehtävänä on avustaa hallitusta sen valvontatehtävien suorittamisessa (taloudellisen raportoinnin oikeellisuus sekä sisäinen valvonta). Komitea tarkastaa säännöllisesti yhtiön sisäistä valvontaa, taloudellisten riskien hallintaa ja raportointia, tilintarkastusprosessia sekä konsernihallinto-ohjeita. Lisäksi komitea valmistelee suosituksen emoyhtiön ja tärkeimpien konserniyhtiöiden tilintarkastajien valintaa varten.

Talous- ja tarkastuskomiteaan kuuluu 3–5 riippumatonta hallituksen jäsentä. Vähintään yhdellä komitean jäsenistä tulee olla taloushallinnon erityistuntemusta sekä kokemusta erityisesti yhtiöön sovellettavien kirjanpitosääntöjen ja periaatteiden osalta. Talous- ja tarkastuskomitea kokoontuu säännönmukaisesti vähintään neljä kertaa vuodessa. Komitean jäsenet tapaavat tilintarkastajat ja sisäisen tarkastuksen edustajia säännöllisesti ilman yhtiön johdon läsnäoloa. Komitean puheenjohtaja raportoi hallitukselle komitean kokouksissa esillä olleista asioista. Komitean tehtävät on määritelty yksityiskohtaisesti hallituksen hyväksymässä talous- ja tarkastuskomitean säännössä. Komitean jäsenet voivat saada palkkioita yhtiöltä vain yhtiökokouksen päätöksen mukaisesti, ja palkkiot perustuvat yksinomaan hallituksen tai sen komitean jäsenyyteen. Palkkio perustuu yksinomaan yhtiökokouksen päätökseen.

Vuonna 2009

Vuonna 2009 talous- ja tarkastuskomiteaan kuului kolme jäsentä: Birgitta Kantola (puheenjohtaja vuoden 2009 yhtiökokouksesta lähtien), Claes Dahlbäck ja Ilkka Niemi. Lisäksi Jan Sjöqvist toimi komitean puheenjohtajana vuoden 2009 yhtiökokoukseen saakka. Komitea kokoontui kuusi kertaa. Komitean jäsenet osallistuivat keskimäärin 89 % kokouksista. Säännönmukaisten tehtäviensä lisäksi vuonna 2009 komitea keskittyi kokonaisvaltaisen riskienhallintajärjestelmän perustamiseen.

Palkkiot

Puheenjohtaja 10 000 euroa/vuosi ja jäsen 7 000 euroa/vuosi yhtiökokouksen päätöksen mukaan

Palkkiokomitean säännöt löytyvät yhtiön internetsivuilta osoitteesta
www.storaenso.com/investors/governance

Palkkiokomitea

Palkkiokomitean tehtävänä on valmistella ja hyväksyä yhtiön ylimmän johdon nimityksiä ja palkkioasioita (mukaan lukien toimitusjohtajan palkkion arviointi sekä suositusten tekeminen), arvioida toimitusjohtajan toimintaa sekä antaa suosituksia johdon palkitsemisjärjestelmistä mukaan lukien osakesidonnaiset palkitsemisjärjestelmät. Hallitus nimittää toimitusjohtajan ja päättää hänen palkka- ja palkkioasioistaan.

Palkkiokomiteassa on 3–4 riippumatonta hallituksen jäsentä. Komitea kokoontuu vähintään kerran vuodessa. Komitean puheenjohtaja raportoi hallitukselle komitean kokouksissa käsitellyistä asioista. Komitean tehtävät on määritelty yksityiskohtaisesti hallituksen hyväksymässä palkkiokomitean säännössä.

Vuonna 2009

Palkkiokomiteaan kuului neljä jäsentä vuonna 2009: Claes Dahlbäck (puheenjohtaja), Dominique Hériard Dubreuil, Ilkka Niemi ja Matti Vuoria. Komitea kokoontui kuusi kertaa. Komitean jäsenet osallistuivat keskimäärin 96 % kokouksista..

Vuoden 2009 aikana palkkiokomitea arvioi ja käsitteli ylimmän johdon nimityksiä ja palkkioasioita sekä laati ehdotuksia hallitukselle koskien ylimmän johdon palkitsemisperiaatteita.

Palkkiot

Puheenjohtaja 5 000 euroa/vuosi ja jäsen 3 000 euroa/vuosi yhtiökokouksen päätöksen mukaisesti.

Palkkiokomitean säännöt löytyvät yhtiön internetsivuilta osoitteesta
www.storaenso.com/investors/governance

Yhtiön johto

Toimitusjohtaja

Toimitusjohtaja hoitaa yhtiön päivittäistä hallintoa hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Toimitusjohtajan vastuulla ovat kirjanpidon lainmukaisuus ja luotettava varainhoito.

Hallitus hyväksyy yhtiön perusorganisaatiorakenteen, mukaan lukien toimitusjohtajalle raportoitavat toiminnot. Tällä hetkellä toimitusjohtaja on suoraan vastuussa seuraavista hänelle raportoitavista toiminnoista:

- Liiketoiminta-alueet (Painopaperi, Hienopaperi, Pakkaukset ja Puutuotteet)
- Talousjohtaja (IT, laskenta ja talous, rahoitus, riskienhallinta, verot, sisäinen tarkastus, sijoittajasuhteet ja yritysjärjestelyt)
- Puunhankinta, henkilöstö ja yritysvastuu
- Teknologia ja strategia
- Viestintä
- Lakiasiat

Toimitusjohtaja on vastuussa myös hallituksen kokousten valmistelusta. Lisäksi hän valvoo päätöksiä, jotka koskevat avainhenkilöstöä sekä muita tärkeitä operatiivisia asioita.

Talousjohtaja toimii toimitusjohtajan sijaisena siten kuin on määritelty Suomen osakeyhtiölaissa.

Tietoa toimitusjohtajan palkkioista on **liitteessä 8**.

Johtoryhmä (GET)

Johtoryhmän puheenjohtajana toimii yhtiön toimitusjohtaja. Toimitusjohtaja nimittää ja hallitus hyväksyy johtoryhmän jäsenet. Tällä hetkellä johtoryhmään kuuluvat toimitusjohtaja, talousjohtaja (CFO) sekä liiketoiminta-alueiden, teknologian ja strategian, puunhankinnan, henkilöstöjohtamisen ja yritys vastuun vastuulliset johtajat.

Johtoryhmän tehtävänä on päivittäisten avaintoimintojen ja merkittävien operatiivisten päätösten valvonta, johtamiseen liittyvät avainasiat, investointeja koskevien esitysten laatiminen sekä niiden suunnittelu ja seuranta, yritysostojen ja -myyntien valvonta, strategisten linjausten valmisteluun liittyvät asiat, yritys vastuuta koskevat periaatteet, resurssien kohdentaminen ja hallituksen kokousten valmisteluun liittyvät asiat.

Johtoryhmä kokoontuu säännöllisesti kerran kuukaudessa sekä aina tarvittaessa.

Vuonna 2009

Johtoryhmässä (GET) oli kahdeksan jäsentä vuoden 2009 lopussa. Johtoryhmä kokoontui 15 kertaa vuoden aikana. Tärkeitä vuoden 2009 aikana käsiteltyjä asioita oli konsernin toimintojen tarkastelu, investointien ja muiden strategisten hankkeiden suunnittelu ja seuranta sekä hallituksen kokousten valmistelu.

Tietoa jäsenten palkkioista on **liitteessä 8**.

Muut vastuualueet

Investointien suunnittelu toteutetaan liiketoiminta-alueissa, ja sitä arvioi konsernin ja liiketoiminta-alueiden edustajista koottu investointityöryhmä. Toimitusjohtaja ja talousjohtaja ovat vastuussa sijoituksia koskevasta allokoinnista ja päätöksenteosta, kuten myös hallitukselle tehtävistä investointiesityksistä.

Johtoryhmä on vastuussa yhtiön yritysvaluutapolitiikasta. Päivittäisten yritysvaluutaa koskevien asioiden hoitamisesta ovat vastuussa yritysvaluutan johto- ja työryhmät, joihin kuuluu edustajia konsernin yritysvaluutayksiköstä, liiketoiminta-alueilta, puunhankintayksiköstä sekä alueorganisaatioista.

Konsernin tutkimus- ja kehitysyksikkö on vastuussa konsernitason tutkimus- ja kehityshankkeista, uusista liiketoimintamalleista, sekä tiettyjen palvelujen toteuttamisesta. Kaikilla liiketoiminta-alueella on omat tutkimus- ja kehitysyksikkönsä liiketoimintojen jatkuvaa kehittämistä ja tutkimista varten.

Yhtiö on perustanut ohjausryhmiä liiketoiminta-alueita tukeville konsernin palveluyksiköille (puunhankinta, ostotoiminnot, logistiikka ja energia). Ohjausryhmät koostuvat yksiköiden palveluja käyttävien liiketoiminta-alueiden edustajista. Ohjausryhmät seuraavat ja ohjaavat kyseisten yksiköiden toimintoja.

Yhtiöllä on myös asianmukaiset tiedonantoperiaatteet ja -valvontatoimenpiteet, sekä prosessit neljännesvuosittaisia ja muuta jatkuvaa raportointia varten.

Muut yhtiötä valvovat toimielimet

Tilintarkastajat

Varsinainen yhtiökokous valitsee yhtiölle vuosittain yhden tilintarkastajan. Talous- ja tarkastuskomitea valmistelee tilintarkastajien valintaprosessia ja antaa suosituksensa hallitukselle ja osakkeenomistajille tilintarkastajan tai tilintarkastajien valinnasta. Tilintarkastajan tulee olla KHT-yhteisö, joka nimittää päävastuullisen tilintarkastajan.

Sisäinen tarkastus

Stora Ensolla on erillinen sisäisen tarkastuksen yksikkö. Sisäisen tarkastuksen tehtävänä on tarjota riippumattomia ja puolueettomia tarkastus- ja konsultointipalveluita, joilla tuetaan lisäarvoa organisaatiolle ja parannetaan sen toimintaa. Sisäinen tarkastus tukee organisaatiota tavoitteiden saavuttamisessa tarjoamalla järjestelmällisen lähestymistavan organisaation riskienhallinta-, valvonta- ja hallintoprosessien tehokkuuden arviointiin ja kehittämiseen.

Taatakseen riippumattoman sisäisen tarkastuksen toiminnan yksikön henkilöstö raportoi sisäisestä tarkastuksesta vastaavalle johtajalle, joka toiminnallisesti raportoi talous- ja tarkastuskomitealle sekä toimitusjohtajalle ja hallinnollisesti talousjohtajalle (CFO). Toimitusjohtaja nimittää sisäisen tarkastuksen johtajan. Toimitusjohtaja hakee talous- ja tarkastuskomitean hyväksynnän nimitykselle.

Sisäinen tarkastus tarkastaa säännöllisesti tehtaiden, tytäryhtiöiden ja muiden yksiköiden toimintaa talous- ja tarkastuskomitean hyväksymän vuosittaisen tarkastussuunnitelman mukaan. Tarkastuksiin kuuluvat myös mahdolliset erityistehtävät tai -projektit johdon tai talous- ja tarkastuskomitean pyynnöstä.

Sisäpiiriohjeet

Yhtiö noudattaa voimassaolevia NASDAQ OMX Helsingin sisäpiiriohjeita. Yhtiöllä on sisäiset sisäpiiriohjeet, jotka ovat koko konsernin henkilökunnan saatavilla.

Yhtiö edellyttää, että sen johto ja kaikki työntekijät toimivat sisäpiirisäännösten edellyttämällä tavalla. Kaikkea yhtiön liiketoimintaan liittyvää ei-julkista tietoa oletetaan käsiteltävän erityisen luottamuksellisena.

Julkinen sisäpiiri

Suomen arvopaperimarkkinalain mukaan hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja ja talousjohtaja, sekä tilintarkastaja ja päävastuullinen tilintarkastaja kuuluvat julkiseen sisäpiiriin tai ovat ns. ilmoitusvelvollisia. Lisäksi toimitusjohtaja on nimennyt julkiseen sisäpiiriin kuuluvaksi johtoryhmän jäsenet ja yhtiön lakiasioista, sijoittajasuhteista ja viestinnästä vastuussa olevat henkilöt.

Toimitusjohtaja hyväksyy listan julkisista sisäpiiriläisistä. Yhtiön sisäpiirirekisteri on julkinen, ja sitä ylläpitää Euroclear Finland Oy (entinen Suomen Arvopaperikeskus, APK).

Yrityskohtainen sisäpiiri

Yrityskohtaisia sisäpiiriläisiä ovat henkilöt, jotka säännöllisesti saavat sisäpiiriin tietoa tai joilla olisi mahdollisuus päästää käsiksi sisäpiiritietoihin työnsä luonteen vuoksi ja jotka eivät ole julkisessa sisäpiirirekisterissä. Yrityskohtaiseen sisäpiirirekisteriin on nimetty liiketoiminta-alueiden johtoryhmät, konsernin johtoryhmän ja liiketoiminta-alueiden johtoryhmien jäsenten henkilökohtaiset assistentit/sihteerit kuten myös yhtiön lakiasioista, sijoittajasuhteista, rahoitustoiminnoista, viestinnästä, talousviestinnästä ja yhtiön strategiasta vastuussa olevat henkilöt. Työntekijöiden edustajat sekä talousviestinnässä, konsernilaskennassa ja strategiaosastolla toimivia henkilöitä on myös nimetty yrityskohtaiseen sisäpiiriin.

Yrityskohtainen sisäpiirirekisteri on pysyvä rekisteri, joka ei ole julkinen. Yrityskohtaiseen sisäpiirirekisteriin kuuluville henkilöille tiedotetaan heidän rekisteriin kuulumisestaan joko kirjeitse tai sähköpostitse. Yhtiön lakiasianjohtaja hyväksyy yrityskohtaisen sisäpiirirekisterin, jota päivitetään aina tarvittaessa.

Hankekohtainen sisäpiirirekisteri

Kun merkittävä hanke (esimerkiksi yrityskauppa) on valmisteilla, henkilöt, jotka osallistuvat tähän hankkeeseen ja saavat siihen liittyvää sisäpiiritietoa, määritellään sisäpiiriläisiksi. Näissä tapauksissa perustetaan erillinen hankekohtainen sisäpiirirekisteri. Lakiasianjohtaja tai apulaislakiasianjohtaja päättävät tapauskohtaisesti mitkä ovat sellaisia hankkeita, että hankekohtainen sisäpiirirekisteri perustetaan.

Hankekohtainen sisäpiirirekisteri on väliaikainen rekisteri. Hankekohtaiseen sisäpiirirekisteriin kuuluville henkilöille tiedotetaan heidän rekisteriin kuulumisestaan joko kirjeitse tai sähköpostitse.

Suljettu ikkuna

Suljetun ikkunan aikana sisäpiiriläiset eivät saa käydä kauppaa yhtiön arvopapereilla. Suljettu ikkuna alkaa raportointijakson päättyessä. Tarkat päivämäärät julkaistaan yhtiön kalenterissa osoitteessa www.storaenso.com/investors.

Taloudelliseen raportointiprosessiin liittyvien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelmien pääpiirteet

Taloudellisen raportoinnin sisäinen valvonta

Yhtiössä taloudelliseen raportointiin liittyvä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelmä on suunniteltu siten, että se tuottaa kohtuullisen varmuuden taloudellisen raportoinnin ja tilinpäätöksen luotettavuudesta, sekä varmistaa että nämä noudattavat sovellettavaa lakia ja säädöksiä, yleisesti hyväksytyjä kirjanpitoperiaatteita ja muita pörssinoteerattuja yhtiöitä koskevia määräyksiä.

Sisäisen valvonnan järjestelmä Stora Enso konsernissa perustuu COSO-organisaation (Committee of Sponsoring Organizations) julkaisemaan ohjeistukseen, joka koostuu viidestä sisäisen valvonnan keskeisestä osa-alueesta: kontrolliympäristöstä, riskien arvioinnista, kontrollitoimenpiteistä, raportoinnista ja tiedonvälityksestä sekä sisäisen valvonnan toimivuuden seurannasta.

Kontrolliympäristö

Kontrolliympäristö määrittää organisaation toimintakulttuurin ja vaikuttaa työntekijöiden suhtautumiseen sisäistä valvontaa kohtaan osana yritystoimintaa. Se toimii kaikkien sisäisen valvonnan osa-alueiden lähtökohtana, luomalla järjestelmällisen perustan organisaation toiminnalle ja rakenteelle.

Hallituksella on kokonaisvastuu toimivan ja tehokkaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä. Hallintoelinten roolit ja vastuut on määritelty organisaation konsernihallinnointiohjeessa.

Toimitusjohtajalla on velvollisuus ylläpitää tehokasta kontrolliympäristöä sekä käyttää taloudellisen raportointiprosessiin kohdistuvaa riskienhallinnan järjestelmää ja sisäistä valvontaa. Organisaation sisäinen valvonta perustuu konsernirakenteeseen, jonka mukaisesti konsernin toiminnot koostuvat neljästä liiketoiminta-alueesta ja useista tuki- ja palvelutoiminnoista. Konsernihallinnon eri toiminnot valmistelevat, ja toimitusjohtaja ja talousjohtaja antavat vastuuta ja määräysvaltaa säätävät ohjeet, jotka muodostavat kunkin alueen kontrolliympäristön; kuten esim. rahoituksen, kirjanpidon, investoinnin, hankinnan ja myynnin. Yhtiöllä on asianmukaiset menettelytavat yhtiön taloudellisen raportoinnin ja tiedotuksen luotettavuuden valvomiseksi.

Yhtiöllä on yleiset ja yhteiset toimintaohjeet sekä muita yksityiskohtaisempia kirjallisia ohjeita koskien hyväksyttäviä liiketoimintatapoja, eturistiriitoja, oleellisia eettisiä kysymyksiä sekä moraalikäyttäytymisen normeja. Ohjeet on käännetty yhtiössä yleisimmin käytetyille kielille. Taloudellista raportointia koskevan sisäisen valvonnan perusvaatimukset on määritetty ja ohjeistettu prosesseittain ja itsearviointia käytetään työkaluna eri liiketoimintayksiköissä ja tukitoiminnoissa, osana kontrollien toimivuuden jatkuvaa evaluointia.

Yhtiö edellyttää kaikkien työntekijöidensä noudattavan korkeaa moraalialia ja yhtiön eettisiä standardeja. Nämä vaatimukset on kommunikoitu työntekijöille sisäisiä viestintäkanavia hyödyntäen ja koulutuksen avulla. Yhtiön menettelytavat perustuvat periaatteeseen, jonka mukaisesti henkilökohtaisten tulostavoitteiden ei tule vaarantaa työntekijän edellytyksiä sitoutua yhtiön eettisiin arvoihin.

Riskien arviointi

Riskien arviointi pitää sisällään määriteltyjen tavoitteiden saavuttamisen, vaarantavien riskien tunnistamisen ja analysoinnin. Siten riskien arviointi luo pohjan riskienhallinnalle. Yhtiössä merkittävimmät taloudellista raportointia koskevat riskit on tunnistettu prosessikohtaisessa riskianalyysissä konserni-, liiketoiminta-alue- ja yksikötasolla sekä toiminto- ja prosessitasolla. Riskien arviointi kattaa väärinkäytöksiin ja näiden kautta syntyneisiin taloudellisiin menetyksiin sekä muiden yhtiön varojen väärinkäyttöön liittyvät riskit. Talous- ja tarkastuskomitealle raportoidaan säännöllisesti oleellisten riskialueiden muutoksista, sekä suoritetuista ja suunnitelluista riskeistä pienentävistä toimenpiteistä näillä alueilla.

Kontrollitoimenpiteet

Kontrollitoimenpiteet koostuvat ohjeista ja menettelytavoista joilla pyritään turvaamaan yhtiön toimintaperiaatteiden noudattaminen. Nämä kontrollit auttavat varmistamaan tarpeellisten toimenpiteiden suorittamisen riskien pienentämiseksi, ja auttavat ehkäisemään, havaitsemaan ja korjaamaan virheitä ja väärinkäytöksiä. Kontrollitoimenpiteitä, jotka täyttävät talousraportoinnin prosessikohtaisessa riskianalyysissä määritellyt kontrollitavoitteet, suoritetaan koko organisaatiossa, kattaen prosessin kaikki tasot ja toiminnot. Yleisten informaatioteknologiaan liittyvien kontrollien lisäksi kontrollitoimenpiteisiin sisältyvät muun muassa hyväksymiset, valtuutukset, vahvistukset, täsmäytykset, operatiivisen suorituskyvyn seuranta, yhtiön omaisuuden ja rahavarojen turvaamiseen liittyvät toimenpiteet sekä työtehtävien eriyttäminen.

Tiedottaminen ja viestintä

Yhtiön tiedotukseen ja viestintään liittyvät menettelytavat tukevat talousviestinnän eheyttä, oikeellisuutta ja täsmällisyyttä, esimerkiksi pitämällä huolen siitä että kirjanpidon ja talousraportoinnin sisäiset ohjeet ja menettelytavat ovat kaikkien asianosaisten saatavilla ja tiedossa. Tiedotuksen ja viestinnän mekanismit mahdollistavat tehokkaan sisäisen tiedonkulun esim. kirjanpitosääntöjen, raportointivaatimusten sekä tiedonantovelvoitteiden muutoksia koskien mm. päivitystiedotteiden ja selontekoasiakirjojen muodossa. Tytäryhtiöt ja operatiiviset yksiköt valmistelevat taloudelliset ja operatiiviset raportit johdolle, sisältäen

tarvittavat analyysit ja selvitykset yksikön taloudellisesta tuloksesta ja riskeistä. Yhtiön hallitukselle toimitetaan yhteenvetoraportit kuukausittain. Hallituksen talous- ja tarkastuskomitea on ottanut käyttöön menettelytavan, joka mahdollistaa kirjanpidon, sisäisen valvonnan ja tilintarkastuksen rikkomuksiin liittyvien epäilyksien luottamuksellisen ilmoittamisen.

Valvonta

Yhtiön taloudellinen kannattavuus arvioidaan jokaisessa hallituksen kokouksessa. Talous- ja tarkastuskomitea käsittelee ja hallitus läpikäy kaikki osavuosikatsaukset ennen kuin toimitusjohtaja julkaisee ne. Vuositilinpäätös käsitellään Talous- ja tarkastuskomiteassa ja hallitus hyväksyy sen. Riskienarviointiprosessin tehokkuutta ja kontrollitoiminnan täytäntöönpanoa valvotaan jatkuvasti eri organisaatiotasolla. Valvonta tapahtuu johdon ja prosessin omistajien toimesta muodollisia ja epämuodollisia menettelytapoja hyödyntäen. Näihin menettelytapoihin lukeutuu muun muassa tulosten tarkastelu ja toteutumien vertailu budjetteihin ja suunnitelmiin, kuten myös erinäiset analyttiset selvitykset ja avainmittarien seuranta.

Yhtiöllä on erillinen sisäisen tarkastuksen organisaatio. Sisäisen tarkastuksen rooli, vastuut ja organisaation kuvaus löytyy osiosta *Muut yhtiötä valvovat toimeilimet*.

Hallitus

Claes Dahlbäck

Stora Enson hallituksen puheenjohtaja joulukuusta 1998 lähtien. Riippumaton yhtiöstä*.

S. 1947. Kauppat. maist., kunniatri. Ruotsin kansalainen. STORA:n hallituksen jäsen toukokuusta 1990 ja puheenjohtaja toukokuusta 1997 vuoteen 1998 STORA:n ja Enson yhdistymiseen asti. Stora Enson palkkiokomitean puheenjohtaja 23.12.1998 sekä talous- ja tarkastuskomitean jäsen 22.3.2005 lähtien. Nimityskomitean jäsen. Investor AB:n ja Foundation Asset Management Sweden AB:n neuvonantaja. EQT-rahastojen puheenjohtaja. Goldman Sachs & Co:n hallituksen jäsen. Investor AB:n toimitusjohtaja 1978–1999. Investor AB:n hallituksen varapuheenjohtaja 1999–2001 ja puheenjohtaja 2002–2005.

Omistaa 2 541 Stora Enson A-osaketta ja 32 604 R-osaketta.

Ilkka Niemi

Stora Enson hallituksen varapuheenjohtaja maaliskuusta 2005 lähtien. Hallituksen jäsen maaliskuusta 2001 lähtien. Riippumaton yhtiöstä ja merkittävistä osakkeenomistajista.

S. 1946. Kauppat. maist. Suomen kansalainen. Stora Enson talous- ja tarkastuskomitean jäsen 19.3.2002 ja palkkiokomitean jäsen 18.3.2004 lähtien. Nimityskomitean jäsen. Kansainvälisen rahoituksen neuvonantaja ja itsenäinen konsultti. Motiva Oy:n hallituksen puheenjohtaja 2001–2006 sekä Aker Yards Finland Pty Ltd:n hallituksen jäsen 2003–2008. Valtiontakuulaitoksen hallituksen jäsen ja toimitusjohtaja 1989–1997. Maailmanpankin hallituksen jäsen sekä Pohjoismaiden ja Baltian edustaja 1997–2000. Kirjanpitolautakunnan puheenjohtaja 1993–1996.

Omistaa 8 233 Stora Enson R-osaketta.

Gunnar Brock

Stora Enson hallituksen jäsen maaliskuusta 2005 lähtien. Riippumaton yhtiöstä ja merkittävistä osakkeenomistajista.

S. 1950. Kauppat. maist. Ruotsin kansalainen. Mölnlycke Healthcare AB:n puheenjohtaja. Teknikföretagenin, Investor AB:n ja Ruotsin SOS-Lapsikylän hallitusten jäsen. Royal Swedish Academy of Engineering Sciencesin (IVA) jäsen. Alfa Lavalin toimitusjohtaja 1992–1994, Tetra Pak -konsernin toimitusjohtaja 1994–2000, Thule Internationalin toimitusjohtaja 2001–2002, Atlas Copco -konsernin toimitusjohtaja vuodesta 2002 vuoden 2009 toukokuuhun saakka.

Omistaa 9 812 Stora Enson R-osaketta.

Dominique Hériard Dubreuil

Stora Enson hallituksen jäsen maaliskuusta 2006 lähtien. Riippumaton yhtiöstä ja merkittävistä osakkeenomistajista.

S. 1946. Oikeusnotaari, Fil. kand. (Viestintä). Ranskan kansalainen. Stora Enson palkkiokomitean jäsen 21.3.2006 lähtien. Rémy Cointreaun hallituksen puheenjohtaja. Vinexpo Overseas -järjestön puheenjohtaja ja Comité Colbert -yritysjärjestön, Institute National de la Recherche Agronomique -instituutin (INRA), Ranskan viinien ja väkevien alkoholijuomien viejien keskusliiton sekä Baccarat SA:n hallituksen jäsen. Ranskalais-Kiinalaisen komitean jäsen. Rémy Cointreaun johtoryhmän puheenjohtaja 2000–2004.

Omistaa 6 812 Stora Enson R-osaketta.

Birgitta Kantola

Stora Enson hallituksen jäsen maaliskuusta 2005 lähtien. Riippumaton yhtiöstä ja merkittävistä osakkeenomistajista.

S. 1948. Oik. kand. Suomen kansalainen.

Stora Enson talous- ja tarkastuskomitean jäsen maaliskuusta 2005 lähtien, sekä puheenjohtaja huhtikuusta 2009 lähtien. Nobina AB:n ja NASDAQ OMX:n hallitusten jäsen. Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varman hallituksen jäsen 31.12.2009 saakka.

Johtaja sekä talousjohtaja International Finance Corporationissa Washington D.C:ssä (World Bank Group) 1995–2000. Johtaja Pohjoismaiden investointipankissa 1991–1995.

Omistaa 9 312 Stora Enson R-osaketta.

Juha Rantanen

Stora Enson hallituksen jäsen maaliskuusta 2008 lähtien. Riippumaton yhtiöstä ja merkittävistä osakkeenomistajista.

S. 1952. Kauppat. maist. Suomen kansalainen. Outokumpu Oyj:n toimitusjohtaja. Fennovoima Oy:n ja Suomen Metallinjalostajien hallituksen puheenjohtaja. Moventas Oy:n hallituksen varapuheenjohtaja, Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varman hallintoneuvoston jäsen, Teknologiateollisuus ry:n hallituksen jäsen. Euroferin (European Confederation of Iron and Steel Industries) varapuheenjohtaja.

Omistaa 7 312 Stora Enson R-osaketta.

Hans Stråberg

Stora Enson hallituksen jäsen huhtikuusta 2009 lähtien. Riippumaton yhtiöstä ja merkittävistä osakkeenomistajista.

S. 1957. Dipl.ins. Ruotsin kansalainen.

Roxtec, Swedish Engineering Industriesin, N Holding AB:n, sekä Confederation of Swedish Enterprisesin hallitusten jäsen. Electrolux AB:n toimitusjohtaja. Useita johtotehtäviä Electrolux Ruotsissa ja USA:ssa 1983–2002.

Omistaa 2 885 Stora Enson R-osaketta.

Matti Vuoria

Stora Enson hallituksen jäsen maaliskuusta 2005 lähtien. Riippumaton yhtiöstä ja merkittävistä osakkeenomistajista.

S. 1951. Oik. kand., hum. kand. Suomen kansalainen. Stora Enson palkkiokomitean jäsen 22.3.2005 lähtien. Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varman toimitusjohtaja. Sampo Oyj:n ja Wärtsilä Oyj Abp:n hallitusten varapuheenjohtaja. Johtajana Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varmassa tammikuusta 2004 toukokuuhun 2004. Fortum Oyj:n hallituksen puheenjohtaja 1998–2003. Kauppa- ja teollisuusministeriön kansliapäällikkö 1992–1997.

Omistaa 14 812 Stora Enson R-osaketta.

Marcus Wallenberg

Stora Enson hallituksen jäsen joulukuusta 1998 lähtien. Riippumaton yhtiöstä*.

S. 1956. Ulkoasiainhallinnon (Foreign Service) kand. Ruotsin kansalainen.

Johtajana STORA:n tytäryrityksessä Stora Feldmühle AG:ssä elokuusta 1990 kesäkuuhun 1993. STORA:n hallituksen jäsen maaliskuusta 1998 STORA:n ja Enson yhdistymiseen asti 1998. Stora Enson talous- ja tarkastuskomitean jäsen 29.12.2000–22.3.2005. Nimityskomitean jäsen. Skandinaviska Enskilda Banken AB:n, AB Electroluxin ja Saab AB:n hallituksen puheenjohtaja, ja Kansainvälisen kauppakamarin (ICC) kunniapuheenjohtaja. Ericsson AB:n hallituksen varapuheenjohtaja ja AstraZeneca PLC:n, Knut och Alice Wallenberg Stiftelsen ja Temasek Holdings Limitedin hallituksen jäsen. Investor AB:n toimitusjohtaja 1999–2005 ja johtaja 1993–1999. Skandinaviska Enskilda Bankenin hallituksen jäsen 2002–2005 ja 1995–1999, Scania AB:n hallituksen jäsen 1994–2005, Ericsson AB:n hallituksen jäsen 1996–1998 ja Saab AB:n hallituksen jäsen 1992–1998.

Omistaa 2 541 Stora Enson A-osaketta ja 10 527 R-osaketta.

Jan Sjöqvist oli Stora Enson hallituksen jäsen joulukuusta 1998 lähtien ja erosi tehtävästään 1.4.2009. Hän oli myös Stora Enson talous- ja tarkastuskomitean puheenjohtaja ja talousasiantuntija. Hän oli riippumaton yhtiöstä ja merkittävistä osakkeenomistajista.

Riippumattomuus arvioidaan Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodin 15. suosituksen mukaisesti. Suositus löytyy kokonaisuudessaan internetosoitteesta www.cgfinland.fi. Suosituksen mukaan merkittäväksi osakkeenomistajaksi katsotaan osakkeenomistaja, jolla on hallussa enemmän kuin 10 % kaikista yhtiön osakkeista tai niiden tuottamasta äänimäärästä.

* **Claes Dahlbäck** (Senior Advisor ja investointikomitean jäsen Foundation Asset Managementissa) ja **Marcus Wallenberg** (Foundation Asset Managementin investointikomitean jäsen) eivät ole riippumattomia yhtiön merkittävistä osakkeenomistajista.

Johtoryhmä

Jouko Karvinen

Stora Enson toimitusjohtaja

S. 1957. Dipl.ins. Suomen kansalainen.

Stora Enson palveluksessa vuoden 2007 tammikuusta.

Philips Medical Systemsin, USA, toimitusjohtaja kesäkuusta 2002 marraskuuhun 2006. Nimitetty Royal Philips Electronicsin, Alankomaat, johtoryhmään huhtikuussa 2006.

Ennen siirtymistään Philipsille työskenteli ABB Group Limitedissä vuodesta 1987 toimien useissa kansainvälisissä tehtävissä. Automation Technology Products -divisioonan johtaja ja konsernin johtoryhmän jäsen 2000–2002.

Metsäteollisuus ry:n ja Euroopan paperiteollisuuden liiton (CEPI) hallituksen jäsen, Elinkeinoelämän keskusliiton (EK) vaalikomitean jäsen, EU-Russia Industrialists' Round Table (IRT) Councilin jäsen ja Metsäteollisuustyöryhmän EU-osapuolen puheenjohtaja. Stora Enso Uruguay S.A:n ja Veracel Celulose S.A:n hallitusten jäsen.

Omistaa 43 833 Stora Enson R-osaketta sekä 157 646 (2003–2007) optiota/synteettistä optiota.

Hannu Alalauri

Johtaja, Hienopaperi

S. 1959. Fil. maist., eMBA. Suomen kansalainen.

Oulun tehtaan (aikaisemmin Oulu Oy) kemianteollisuuden palveluksessa vuodesta 1985. Forchem Oy:n (Veitsiluoto Oy:n ja UPM:n yhteisyritys) toimitusjohtaja 1994–1996, johtaja, Varkauden hienopaperitehdas 1996–1999, johtaja, Stora Enson toimituspaperit 1999–2000, johtaja, Stora Enson graafiset paperit 2000–2004, toimitusjohtaja, Stora Enso Packaging Oy, aaltopahviliiketoiminta 2004–2005, johtaja, Suomen henkilöstöhallinto ja pakkauskartonkidivisioonan henkilöstöhallinto 2006–2007, johtaja, Stora Enson aikakauslehtipaperi 2007–2009. Usean tytär- ja osakkuusyrityksen hallituksen jäsen.

Omistaa 6 738 Stora Enson R-osaketta sekä 30 000 (2003–2007) optiota/synteettistä optiota.

Hannu Kasurinen

Johtaja, Puutuotteet

S. 1963. Kauppat. maist. Suomen kansalainen.

Enso-Gutzeit Oy:n palveluksessa vuodesta 1993. Rahoituspäällikkö, Enso-Gutzeit Oy 1993–1997, rahoitusjohtaja, Enso Deutschland Verwaltungs GmbH 1997–1998, johtaja, rahoitus ja yrityskaupat 1998–1999, konsernin rahoitusjohtaja, Stora Enso Financial Services S.A. 1999–2003, rahoitusjohtaja 2003–2004, johtaja, strategia ja liiketoiminnan kehittäminen, paperituotealue 2004–2005, johtaja, kannattavuuden parantamisohjelma 2005, johtaja, erikoispaperit 2005–2007, johtaja, konsernin strategia 2007–2008. Usean Stora Enson tytäryrityksen hallituksen jäsen. Euroopan sahateollisuusjärjestön (EOS) hallituksen jäsen.

Omistaa 5 944 Stora Enson R-osaketta sekä 48 750 (2003–2007) optiota/synteettistä optiota.

Mats Nordlander

Johtaja, Pakkaukset, sekä Aasian ja Tyynenmeren toiminnot

S. 1961. Ruotsin kansalainen.

Yhtiön palveluksessa vuodesta 1994. Johtaja, Papyrus Sweden AB 1994–1998, markkinointi- ja hankintajohtaja, Papyrus AB 1998–2002, markkinointi- ja myyntijohtaja, Stora Enson hienopaperit, Lontoo 2002–2003, johtaja, tukkuritoiminta ja toimitusjohtaja, Papyrus AB 2003–2007, johtaja, kuluttajapakkauskartonki, markkinapalvelut ja Aasian ja Tyynenmeren toiminnot 2007–2009. Usean Stora Enson tytär- ja osakkuusyrityksen hallituksen jäsen.

Innventia, sellu, paperi ja pakkaus T&K yrityksen hallituksen puheenjohtaja. Falu Rödfärgin hallituksen puheenjohtaja. Swedish Industrial Boardin jäsen Axcel-sijoitusrahastossa. The Swedish Forest Industries Federationin hallituksen jäsen.

Omistaa 5 272 Stora Enson R-osaketta sekä 30 000 (2003–2007) optiota/synteettistä optiota.

Markus Rauramo

Talousjohtaja

S. 1968. Valtiot. maist. Suomen kansalainen.

Enso-Gutzeit Oy:n palveluksessa vuodesta 1993. Rahoituspäällikkö, Enso Oy 1995–1997, päällikkö, pitkäaikaiset rahoitukset, Enso Oyj 1997–1999, johtaja, varainhankinta, Stora Enso Financial Services 1999–2001, johtaja, strategia ja investoinnit 2001–2004, konsernin rahoitusjohtaja 2004–2008. Oy Proselectum AB:n, Tornator Oy:n ja Bergvik Skog AB:n hallitusten jäsen.

Omistaa 6 706 Stora Enson R-osaketta sekä 35 000 (2003–2007) optiota/synteettistä optiota.

Bernd Rettig

Johtaja, Teknologia ja strategia, Saksan maaajohtaja

S. 1956. Dipl.ins. Saksan kansalainen.

STORA:n palveluksessa vuodesta 1982. Stora Reisholz GmbH:n toimitusjohtaja 1992–1996, Stora Enso Kabel GmbH:n toimitusjohtaja 1996–1999, aikakauslehtipaperitulosryhmän johtaja 1999–2003, painopaperitulosryhmän johtaja 2003–2007. Verband Deutscher Papierfabriken e.V:n (VDP) varapuheenjohtaja.

Omistaa 9 014 Stora Enson R-osaketta sekä 102 500 (2003–2007) optiota/synteettistä optiota.

Elisabet Salander Björklund

Johtaja, puunhankinta, henkilöstö, yritysvastuu ja Latinalaisen Amerikan liiketoiminnot, Ruotsin maaajohtaja

S. 1958. Metsät. maist. Ruotsin kansalainen.

STORA:n palveluksessa vuodesta 1995. Stora Timber AB:n toimitusjohtaja 1995–1999, Stora Timberin Nordic Redwood -tulosityksikön johtaja 1999–2000, Stora Enso Timberin raaka-aineista ja kuidusta vastaava johtaja 2000–2003, Stora Enson Euroopan puunhankintaorganisaation johtaja 2003–2005. Johtaja, puutuotteet ja kuituhuolto 2005–2007, johtaja, puutuotteet, sellunhankinta, puunhankinta ja yritysvastuu 2007–2008.

SJ AB:n, Clas Ohlson AB:n, Marcus Wallenberg Prize Foundationin ja The Swedish Forest Industries Federationin hallituksen jäsen, ja Kungliga Skogs- och Lantbruksakademienin ja Kungliga Ingenjörsvetenskapsakademienin jäsen. Usean Stora Enson tytär- ja osakkuusyhtiön hallituksen jäsen.

Omistaa 20 208 Stora Enson R-osaketta sekä 72 500 (2003–2007) optiota/synteettistä optiota.

Juha Vanhainen

Johtaja, Painopaperi, Suomen maaajohtaja

S. 1961. Dipl.ins. Suomen kansalainen.

Stora Enso Oulun palveluksessa vuodesta 1990. Eri johtajantason tehtäviä Stora Enson Oulun paperitehtaalla vuosina 1993–1998. Tehtaanjohtaja, Stora Enson hienopaperit, Oulun tehdas 1999–2003, johtaja, toimistopaperit, Stora Enson hienopaperit, Lontoo, 2003–2007, johtaja, sanomalehti- ja kirjapaperi 2007–2009. Usean tytär- ja osakkuusyrityksen hallituksen jäsen. Pohjolan Voima Oy:n hallituksen varapuheenjohtaja. Metsäteollisuus ry:n hallituksen varapuheenjohtaja. Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisen hallintoneuvoston jäsen. Elinkeinoelämän keskusliiton (EK) edustajiston jäsen. Efora Oy:n hallituksen jäsen.

Omistaa 5 365 Stora Enson R-osaketta sekä 51 250 (2003–2007) optiota/synteettistä optiota.

Aulis Ansaharju, johtaja, Hienopaperi, sekä **Veli-Jussi Potka**, johtaja, Teollisuuspakkaukset ja Venäjän toiminnot, olivat johtoryhmän jäseniä 23.4.2009 tehtyyn organisaatiomuutokseen saakka.

Hannu Ryöppönen, varatoimitusjohtaja, vastuualueinaan strategia, ostotoiminnot ja informaatioteknologia, jäi eläkkeelle 1.4.2009.

Optiot/synteettiset optiot on laskettu liikkeeseen vuosittain 1999–2007.

Enso-Gutzeit muuttui Ensoksi toukokuussa 1996.

STORA ja Enso yhdistyivät joulukuussa 1998.

Toimintakertomus

Markkinatilanne ja toimitukset

Sanomalehtipaperin maailmanlaajuinen kysyntä heikkeni 14 % vuonna 2009. Lasku on lähihistorian suurin. Taloustilanteen heikennyttyä mainontaan käytettiin vähemmän rahaa, ja maksullisten sanomalehtien sivumäärä laski ja niiden levikki pieneni. Kysyntä laski eniten Euroopassa, 14 %, ja Pohjois-Amerikassa, 25 %. Euroopassa useita ilmaislehtiä lopetettiin, mikä vaikutti kysynnän pienenemiseen.

Aasiassa kysyntä laski 7 % edellisvuoteen verrattuna. Kiinassa kysyntä kasvoi vahvasti 6 %, mutta kysynnän lasku Japanissa ja Intiassa pienensi vaikutusta.

Vuoden 2009 erittäin heikko taloustilanne vaikutti negatiivisesti myös paino- ja kirjoituspaperin maailmanlaajuiseen kysyntään, joka laski 12 %. Eniten tähän vaikutti lehtimainonnan väheneminen lähes 20 %. Vuoden loppua kohti alkoi näkyä jonkinlaisia elpymisen merkkejä, mutta koko vuoden kysyntä oli Euroopassa 15 % ja Pohjois-Amerikassa 17 % pienempi kuin edellisvuonna. Vaikka kasvu hidastui myös kehittyvillä markkinoilla, Kiinassa kysynnän arvioidaan kasvaneen noin 4 %. Paino- ja kirjoituspaperin vienti Länsi-Euroopasta muille alueille pieneni yli 20 % edellisvuotiseen verrattuna.

Päällystetyn aikakauslehtipaperin kysyntä heikkeni eniten, noin 18 %, edellä mainituista syistä sekä myös siksi, että asiakkaat siirtyivät halvempiin paperilaatuihin. Parhaiten pärjasi päällystämätön hienopaperi, jonka maailmanlaajuinen kysyntä pieneni 7 %.

Euroopassa taivekartongin kysyntä heikkeni ja oli 9 % pienempi kuin edellisvuonna. Kysyntä pieneni myös Pohjois-Amerikassa 13 %, mutta Kiinassa kysyntä jatkoi kasvuaan ja oli 5 % suurempi kuin edellisvuonna.

Taluskriisi on iskenyt erityisesti rakennusmarkkinoihin. Asiakkaiden luottamus ja lainanottohalukkuus ovat olleet alamaissa, joten rakennustoiminta oli vähäistä Euroopassa, Japanissa ja Pohjois-Amerikassa vuonna 2009. Tämä heijastui puutuotteiden markkinoihin. Havusahatavaran kysyntä pieneni merkittävästi näillä alueilla.

Arvioitu paperin ja kartongin kulutus vuonna 2009

Milj. tonnia	Eurooppa	Pohjois-Amerikka	Aasia ja Tyynenmeren alue
Sanomalehtipaperi	9,2	5,8	12,6
Päällystämätön aikakauslehtipaperi	6,0	5,0	2,0
Päällystetty aikakauslehtipaperi	6,3	4,0	3,8
Päällystämätön hienopaperi	*8,0	10,0	24,4
Päällystetty hienopaperi	6,5	4,0	11,4
Kartonki	** ***5,9	***11,1	20
Havusahatavara (milj. m ³)	84	69	n/a

*ilman erikoislaatuja **sisältäen taivekartongin, valkaisuamattoman ja toispuolisesti valkeapintaisen kartongin ***taivekartonki

Lähteet: Stora Enso, PPC, RISI, Kansainvälinen havupuukonferenssi

Konsernin paperin ja kartongin toimitukset vuonna 2009 olivat yhteensä 10 174 000 tonnia eli 1 662 000 tonnia vähemmän kuin edellisvuonna. Tämä selittyy vuotuisen kapasiteetin vähennyksillä sekä kysynnän merkittäväällä pienenemisellä. Tuotanto väheni 1 710 000 tonnia 10 036 000 tonniin kapasiteetin leikkausten ja pitkien tuotannonrajoitusten takia, jotka kasvoivat edellisvuoden 510 000 tonnista 1 905 000 tonniin vuonna 2009. Puutuotteiden toimitukset pienenivät 991 000 kuutiometriä 4 902 000 kuutiometriin markkinoiden hiljentymisen sekä tuotannonrajoitusten ja kapasiteetin leikkausten takia.

Toimitukset segmenteittäin

1 000 tonnia	31.12.				Tuotannon- rajoitukset	
	2009	2008	2007	Muutos%	2009	2008
Sanomalehti- ja kirjapaperi	2 453	2 870	3 061	-15 %	477	34
Aikakauslehtipaperi	2 150	2 786	2 993	-23 %	735	161
Hienopaperi	2 538	2 730	2 826	-7 %	395	136
Kuluttajapakkauskartonki	2 201	2 442	2 532	-10 %	171	133
Teollisuuspakkaukset	832	1 008	1 065	-17 %	127	46
Yhteensä	10 174	11 836	12 477	-14 %	1 905	510
Puutuotteet, 1 000 m ³	4 902	5 893	6 348	-17 %		
Aaltopahvi, milj. m ²	966	1 071	1 091	-10 %		

Tulos, jatkuvat toiminnot

Liikevaihto 8 945,1 milj. euroa oli 2 083,7 milj. pienempi kuin edellisvuoden 11 028,8 milj. euroa, mikä johtui toimitusten vähenemisestä kaikissa segmenteissä sekä hienopaperin, teollisuuspakkausten ja puutuotteiden hintojen laskusta paikallisissa valuutoissa.

Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä ja arvostuseriä laski 67,9 milj. euroa 320,5 miljoonaan euroon. Vaikka liikevaihto pieneni 19 prosenttia, liiketulosprosentti pysyi 3:ssa vähentyneiden muuttuvien ja kiinteiden kustannusten ansiosta. Puutuotteiden liiketappio pieneni 59,5 milj. euroa 67,5 milj. eurosta 8,0 milj. euroon. Liikevoitto kasvoi kuluttajapakkauskartonkissa 57,6 milj. euroa, mutta laski 56,3 milj. euroa teollisuuspakkauksissa, 48,5 milj. euroa aikakauslehtipaperissa, 47,7 milj. euroa hienopaperissa ja 12,1 milj. euroa sanomalehtipaperissa. Muut-segmentin liiketappio oli 117,1 (77,4) milj. euroa. Tappion kasvu selittyi osittain 28 milj. euron korjauksella liittyen puunhankinnan kirjanpidossa havaittuun virheeseen vuoden 2009 kolmannella vuosineljänneksellä.

Myyntihinnat paikallisissa valuutoissa olivat korkeammat aikakauslehtipaperissa ja kuluttajapakkauskartonkissa, pysyivät ennallaan sanomalehtipaperissa ja laskivat hienopaperissa, teollisuuspakkauksissa ja puutuotteissa, mikä laski liikevoittoa yhteensä 174 milj. euroa. Epäedullisten valuuttakurssimuutosten vaikutus myyntihintoihin laski liikevoittoa vielä 159 milj. euroa. Alhaisemmat myyntimäärät kaikissa segmenteissä pienensivät liikevoittoa 524 milj. euroa.

Alentuneet kuitukustannukset lisäsivät konsernin liikevoittoa noin 247 milj. euroa sisältäen tuloksessa huomioitun puuvarastojen virheen 28 milj. euron oikaisun. Kemikaalien ja täyteaineiden alentuneet kustannukset lisäsivät liikevoittoa 73 milj. euroa ja alhaisemmat muut muuttuvat kustannukset, mukaan lukien energia ja kuljetus, paransivat liikevoittoa 94 milj. euroa.

Henkilöstö- ja muut kiinteät kustannukset pienenivät 176 milj. euroa kustannussäästötoimenpiteiden ja väliaikaisten tuotannonrajoitusten seurauksena. Alhaisemmat kunnossapitokustannukset lisäsivät liikevoittoa 55 milj. euroa. Arvonalentumisista johtuvat pienemmät poistot paransivat liikevoittoa 124 milj. euroa. Puuta toimitettiin konsernin tehtaille 21 prosenttia vähemmän kuin vuotta aiemmin eli 30 miljoonaa kuutiometriä.

Sanomalehti- ja kirjapaperi

Milj. euroa	2009	2008	2007
Liikevaihto	1 325,8	1 594,7	1 734,9
Liiketulos ennen poistoja (EBITDA)*	228,2	255,2	345,0
Liiketulos*	128,7	140,8	211,9
% liikevaihdosta	9,7	8,8	12,2
Sidottu pääoma 31.12.	1 020,9	1 136,5	1 191,7
ROOC, %**	11,9	12,1	15,7
Henkilöstö keskimäärin	2 547	2 771	2 813
Toimitukset, 1 000 t	2 453	2 870	3 061
Tuotantomäärät, 1 000 t	2 451	2 808	3 061

* Ilman kertaluonteisia eriä

** ROOC = 100 % x liikevoitto/keskimääräinen sidottu pääoma

Sanomalehti- ja kirjapaperin liikevaihto oli 16,9 % pienempi kuin vuonna 2008. Tämä johtui myyntivolyymien merkittävästä pienenemisestä heikon taloustilanteen vuoksi. Myyntihinnat nousivat Euroopassa paikallisissa valuutoissa, mutta laskivat kaikilla muilla markkina-alueilla. Lisäksi valuuttakurssien vaihtelut heikensivät tulosta.

Vaikka liikevaihto laskikin merkittävästi, liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä pieneni vain 12,1 milj. euroa 128,7 milj. euroon. Tämä selittyy muuttuvien kustannusten vähenemisellä erityisesti keräyspaperin hankinnassa ja logistiikassa. Energiakustannukset kuitenkin kasvoivat. Myös kiinteät henkilöstö- ja kunnossapitokulut pienenivät, samoin poistot.

Aikakauslehtipaperi

Milj. euroa	2009	2008	2007
Liikevaihto	1 676,0	2 177,0	2 296,3
Liiketulos ennen poistoja (EBITDA)*	145,3	223,5	222,1
Liiketulos*	40,3	88,8	50,9
% liikevaihdosta	2,4	4,1	2,2
Sidottu pääoma 31.12.	1 225,3	1 413,1	1 528,6
ROOC, %**	3,1	6,0	2,9
Henkilöstö keskimäärin	3 954	4 331	5 216
Toimitukset, 1 000 t	2 150	2 786	2 993
Tuotantomäärät, 1 000 t	2 110	2 774	2 951

* Ilman kertaluonteisia eriä

** ROOC = 100 % x liikevoitto/keskimääräinen sidottu pääoma

Myyntihinnat nousivat vuonna 2009, mutta tämä ei kompensoinut myyntivolyymien merkittävää pienenemistä ja valuuttakurssien epäsuotuisaa kehitystä. Niinpä liikevaihto pieneni 23 % edellisvuotisesta.

Liikevoitto pieneni 48,5 milj. euroa 40,3 milj. euroon. Muuttuvien kustannusten pieneneminen erityisesti puunhankinnassa ja logistiikassa sekä kiinteiden henkilöstö- ja kunnossapitokustannusten lasku eivät pystyneet kompensoimaan liikevaihdon merkittävää pienenemistä. Myös poistot olivat edellisvuotista pienemmät viime vuosina tehtyjen arvonalentumiskirjausten seurauksena.

Hienopaperi

Milj. euroa	2009	2008	2007
Liikevaihto	1 823,9	2 111,7	2 156,2
Liiketulos ennen poistoja (EBITDA)*	134,5	219,8	301,6
Liiketulos*	32,7	80,4	163,7
% liikevaihdosta	1,8	3,8	7,6
Sidottu pääoma 31.12.	933,3	1 369,8	1 692,1
ROOC, %**	2,8	5,3	9,7
Henkilöstö keskimäärin	3 435	3 644	3 845
Toimitukset, 1 000 t	2 538	2 730	2 826
Tuotantomäärät, 1 000 t	2 507	2 707	2 856

* Ilman kertaluonteisia eriä

** ROOC = 100 % x liikevoitto/keskimääräinen sidottu pääoma

Maailmanlaajuisella laskusuhdanteella oli erittäin epäsuotuisa vaikutus hienopaperiliiketoimintaan vuonna 2009. Liikevaihto pieneni 13,6 % edellisvuoteen verrattuna. Tämä selittyy pääasiassa myyntihintojen merkittävällä laskulla johtuen ylikapasiteetista, mutta osittain myös epäsuotuisalla valuuttakurssien ja volyymien kehityksellä.

Liikevoitto jäi alle puoleen edellisvuoden tasosta ja oli 32,7 milj. euroa, 59 % vähemmän kuin vuonna 2008. Muuttuvat kustannukset pienenivät merkittävästi erityisesti kemikaalien ja täyteaineiden, sellun, logistiikan ja energian osalta. Myös kiinteät henkilöstö- ja kunnossapitokustannukset laskivat merkittävästi, ja poistot ovat pienentyneet käyttöomaisuuden arvonalentumisten seurauksena.

Kuluttajapakkauskartonki

Milj. euroa	2009	2008	2007
Liikevaihto	1 895,9	2 231,9	2 300,9
Liiketulos ennen poistoja (EBITDA)*	284,3	242,0	336,4
Liiketulos*	164,9	107,3	158,0
% liikevaihdosta	8,7	4,8	6,9
Sidottu pääoma 31.12.	1 415,3	1 262,6	1 702,2
ROOC, %**	13,7	7,2	8,4
Henkilöstö keskimäärin	3 873	4 343	4 519
Toimitukset, 1 000 t	2 201	2 442	2 532
Tuotantomäärät, 1 000 t	2 161	2 437	2 532

* Ilman kertaluonteisia eriä

** ROOC = 100 % x liikevoitto/keskimääräinen sidottu pääoma

Kuluttajapakkauskartongin liikevaihto pieneni 15 % edellisvuotisesta toimitusten vähenemisen vuoksi, vaikka myyntihinnat nousivatkin. Liikevaihdon pienenemiseen vaikuttivat myös Baienfurtin kartonkitehtaan sulkeminen vuoden 2008 lopussa ja yli kuuden kuukauden tuotannonrajoitukset Enocellin sellutehtaalla.

Liikevoitto kasvoi 57,6 milj. eurolla 164,9 milj. euroon, koska erityisesti puu-, energia-, kemikaali- ja täyteainekustannukset pienenivät. Myös kiinteät kustannukset laskivat, koska kustannussäästöihin tähtäävien

toimenpiteiden vaikutus alkoi näkyä, ja poistot pienenivät käyttöomaisuuden arvonalentumisten seurauksena.

Teollisuuspakkaukset

Milj. euroa	2009	2008	2007
Liikevaihto	815,5	1 076,5	1 083,5
Liiketulos ennen poistoja (EBITDA)*	65,4	132,7	168,8
Liiketulos*	17,6	73,9	111,9
% liikevaihdosta	2,2	6,9	10,3
Sidottu pääoma 31.12.	568,2	616,1	697,1
ROOC, %**	3,0	11,2	17,1
Henkilöstö keskimäärin	5 548	5 903	5 907
Paperin ja kartongin toimitukset, 1 000 t	832	1 008	1 065
Paperin ja kartongin tuotantomäärät, 1 000 t	807	1 020	1 058
Aaltopahvipakkausten toimitukset, milj. m ²	966	1 071	1 091
Aaltopahvipakkausten tuotantomäärät, milj. m ²	962	1 066	1 090

* Ilman kertaluonteisia eriä

** ROOC = 100 % x liikevoitto/keskimääräinen sidottu pääoma

Teollisuuspakkausten liikevaihto pieneni 24,3 % edellisvuoteen verrattuna ja oli 815,5 milj. euroa. Tämä selittyy myyntivolyymien pienenemisellä ja myyntihintojen laskulla sekä valuuttakurssien epäsuotuisalla kehityksellä, joka vaikutti Venäjän ja Puolan tuotantoyksiköihin.

Liikevoitto oli 17,6 milj. euroa eli 56,3 milj. euroa vähemmän kuin edellisvuonna myynnin vähentymisen vuoksi. Muuttuvat kustannukset pienenivät kuitenkin merkittävästi pääasiassa keräyspaperikustannusten laskun seurauksena. Myös kiinteät kustannukset pienenivät, koska kustannussäästöihin tähtäävät toimenpiteet alkoivat vaikuttaa.

Puutuotteet

Milj. euroa	2009	2008	2007
Liikevaihto	1 239,6	1 503,3	1 853,1
Liiketulos ennen poistoja (EBITDA)*	25,6	-19,4	205,5
Liiketulos*	-8,0	-67,5	150,7
% liikevaihdosta	-0,6	-4,5	8,1
Sidottu pääoma 31.12.	561,1	618,6	763,6
ROOC, %**	-1,4	-9,8	19,5
Henkilöstö keskimäärin	4 426	4 835	4 876
Toimitukset, 1 000 m ³	4 902	5 893	6 348

* Ilman kertaluonteisia eriä

** ROOC = 100 % x liikevoitto/keskimääräinen sidottu pääoma

Puutuotteiden liikevaihto pieneni 17,5 % vuoteen 2008 verrattuna pääasiassa vaikeasta markkinatilanteesta

johtuvan myyntihintojen ja volyymien laskun vuoksi.

Liikevaihdon pienenemisestä huolimatta liiketulos parani edellisvuotisesta 59,5 milj. euroa ja oli -8,0 milj. euroa. Tämä selittyy pääasiassa puunhankintakustannusten pienenemisellä sekä sillä, että kustannussäästöihin tähtäävät toimenpiteet pienensivät kiinteitä kustannuksia.

Osuus osakkuusyritysten tuloksista ilman kertaluonteisia eriä ja käyvän arvon arvostuksia oli yhteensä 61,4 (42,1) milj. euroa. Parannus johtuu valuuttakurssien vaikutuksesta ja sellun hintamuutoksista.

Liikevoitto sisältää käyvän arvon arvostuksista aiheutuvan 4,4 (-69,6) milj. euron nettovaikutuksen, joka koostuu osakeperusteisten maksujen kirjaamisesta, optio-ohjelmien suojausinstrumenteista, hiilidioksidin päästöoikeuksista sekä osakkuusyritysten IAS 41:n mukaisesta metsäomaisuuden arvostuksesta.

Stora Ensossa on tehty viime vuosina merkittäviä uudelleenjärjestelytoimia yritysmyyneistä tehtaiden sulkemisiin. Huhtikuussa 2009 konserni julkisti Next Step -ohjelman, jonka tarkoituksena on tehdä yhtiöstä tehokkaampi, keskittyneempi ja ketterämpi. Samalla on tarkoitus saavuttaa 250 milj. euron vuotuiset kustannussäästöt vähentämällä ylintä ja keskijohtoa sekä pienentämällä hallintoa ja maaorganisaatioita kolmanneksella. Next Step -ohjelmasta kirjattiin vuonna 2009 yhteensä 47,2 milj. euron uudelleenjärjestelykulu, joka liittyi pääasiassa irtisanomiskustannuksiin.

Stora Enso jatkoi tuotantoyksiköiden uudelleenjärjestelyjä ja ilmoitti aikovansa leikata sahattujen puutuotteiden kapasiteettia Kiteen ja Varkauden sahoilla, sulkea Tolkkisen sahan ja vähentää päällystämättömän hienopaperin kapasiteettia sulkemalla maaliskuussa 2010 Imatran tehtaiden paperikone 8:n. Aineellisten hyödykkeiden arvonalentumiset vuonna 2009 olivat yhteensä 618,5 (739,5) milj. euroa, josta 239,2 milj. euroa liittyi tehtaiden sulkemisiin ja 379,3 milj. euroa kolmannella sekä viimeisellä vuosineljänneksellä tehtyihin arvonalentumistesteihin.

Uudelleenjärjestelyihin liittyvät varaukset ja arvonalentumiset sekä aiemmin julkistettuihin uudelleenjärjestelytoimiin liittyvät muutokset olivat yhteensä 684,1 (1 010,4) milj. euroa. Ne käsiteltiin kertaluonteisina erinä. Muut kertaluonteiset erät muodostivat 244,0 (35,0) milj. euron tappion johtuen pääasiallisesti osakkeiden alaskirjauksista, kuten esitetty tilinpäätöksen liitetiedoissa, liitteessä 16 Myytävissä olevat rahoitusvarat. Liiketappio käyvän arvon arvostukset ja kertaluonteiset erät mukaan lukien oli 607,6 (726,6) milj. euroa.

Nettorahoituskulut olivat 279,2 (167,2) milj. euroa. Nettokorkokustannukset pienenivät 64,5 milj. euroa 100,7 milj. euroon ja valuuttakurssitappiot kasvoivat 15,3 milj. eurosta 29,1 milj. euroon. Nettotappio muista rahoituseristä oli 149,4 milj. euroa (13,3 milj. euron voitto). Tästä 148,5 milj. euroa liittyy NewPagen lainan arvonalentumiseen. Jäljelle jäävä 0,9 milj. euron tappio koostuu payment-in-kind-velkakirjoista saadusta 13,6 milj. euron tuotosta, koronvaihtosopimuksiin liittyvistä 8,3 milj. euron arvostusvoitoista, pitkäaikaisen vieraan pääoman 9,7 milj. euron arvostusvoitoista ja muista 32,5 milj. euron kuluista.

Tulos ennen veroja ja vähemmistöosuuksia ilman kertaluonteisia eriä kasvoi 42,6 milj. euroa 194,2 milj. euroon. Tappio ennen veroja kertaluonteisten erien jälkeen oli 886,8 (893,8) milj. euroa.

Jatkuvien toimintojen nettoverot olivat 8,6 (214,8) milj. euroa 1,0 % (24,0 %) efektiivisen verokannan mukaan. Tuloveroista tarkemmin tilinpäätöksen liitetiedoissa, liitteessä 10.

Vähemmistöosuuksien osuus tuloksesta oli 1,5 (-1,3) milj. euroa. Yhtiön osakkeenomistajille kohdistuva tappio oli näin ollen 879,7 (673,4) milj. euroa.

Jatkuvien toimintojen osakekohtainen tulos ilman kertaluonteisia eriä oli 0,19 (0,18) euroa. Osakekohtainen tulos kertaluonteisten erien jälkeen oli -1,12 (-0,86) euroa. Koko liiketoiminnan osakekohtainen tulos kertaluonteisten erien jälkeen oli -1,12 (-0,85) euroa. Jatkuvien toimintojen osakekohtainen kassatulos ilman kertaluonteisia eriä oli 0,94 (0,99) euroa. Jatkuvien toimintojen sijoitetun pääoman tuotto oli 3,9 % (3,4 %) ilman kertaluonteisia eriä ja 3,9 % (4,1 %) ilman kertaluonteisia eriä sekä käyvän arvon arvostuksia.

Konsernin sijoitettu pääoma 31.12.2009 oli 7 776,3 milj. euroa, joka on nettomääräisesti 998,2 milj. euroa vähemmän kuin edellisvuonna. Tämä selittyy konsernin uudelleenjärjestelyillä, aineellisten hyödykkeiden sekä liikearvon arvonalentumisilla, NewPagen käyvän arvon arvostuksilla ja käyttöpääoman pienentämisellä.

Avainluvut – Jatkuvat toiminnot

	2009	2008	2007
Liikevaihto, milj. euroa	8 945,1	11 028,8	11 848,5
Liiketulos ilman kertaluonteisia eriä ja käyvän arvon muutoksia *, milj. euroa	320,5	388,4	861,1
% liikevaihdosta	3,6	3,5	7,3
Liiketulos (IFRS), milj. EUR	-607,6	-726,6	176,9
% liikevaihdosta	-6,8	-6,6	1,5
Oman pääoman tuotto (ROE) **, %	-16,2	-10,1	-2,5
Sijoitetun pääoman tuotto (ROCE) ilman kertaluonteisia eriä ja käyvän arvon muutoksia *, %	3,9	4,1	8,6
Velkaantumisaste **	0,51	0,56	0,39
Tulos/osake, euroa	-1,12	-0,86	0,01
Tulos/osake, ilman kertaluonteisia eriä, euroa	0,19	0,18	0,94
Osinko/varojenjako osaketta kohti, euroa ***	0,20	0,20	0,45
Osinko-/varojenjako suhde ilman kertaluonteisia eriä, %	105,0	111,1	47,9
Efektiivinen osinkotuotto, (%) (R-osake)	4,1	3,6	4,4
Hinta/voitto-suhde (P/E) (R-osake)	25,7	30,7	10,9
Oma pääoma/osake **, euroa	6,50	7,09	9,63
Markkina-arvo 31.12., milj. euroa	4 025	4 378	8 076
Päätöskurssi 31.12., A/R-osake, euroa	5,85/4,88	5,63/5,52	10,19/10,24
Keskikurssi, A/R-osake, euroa	5,03/4,27	7,48/7,32	12,71/12,67
Osakkeiden määrä 31.12. (tuhatta)	789 538	789 538	789 538
Osakevaihto, A-osake (tuhatta)	2 536	1 712	5 409
% A-osakkeiden määrästä	1,4	1,0	3,1
Osakevaihto, R-osake (tuhatta)	1 297 668	1 231 605	1 263 658
% R-osakkeiden määrästä	211,9	201,1	206,5
Osakkeiden keskimääräinen määrä, laimentamaton (tuhatta)	788 620	788 620	788 599
Osakkeiden keskimääräinen määrä, laimennettu (tuhatta)	788 620	788 620	788 751

* Kertaluonteiset erät ovat poikkeuksellisia eriä, jotka eivät liity normaaliin liiketoimintaan.

Tyypillisimpiä kertaluonteisia eriä ovat omaisuuden myyntivoitot, ylimääräiset omaisuusarvojen alaskirjaukset, toiminnan uudelleenjärjestelyistä johtuvat varaukset sekä sakot ja korvaukset. Yksittäiset kertaluonteiset erät eritellään, mikäli niiden tulosvaikutus on yli yhden sentin osaketta kohti. Käyvän arvon muutokset sisältävät synteettiset optiot ilman toteutuneita ja avoimia suojauksia, hiilidioksidin päästöoikeuksien arvostuksen sekä osakkuusyritysten biologisen, etupäässä metsäomaisuuteen liittyvän omaisuuden uudelleenarvostuksen.

** Koko liiketoiminta

*** Katso hallituksen ehdotus varojen jaosta

Rahoitus

Jatkuvien toimintojen liiketoiminnan rahavirta oli 1260,9 (748,4) milj. euroa ja rahavirta investointien jälkeen 837,2 (43,7) milj. euroa. Käyttöpääoma pieneni 606,5 (31,8) milj. euroa. Tämä selittyy saatavien ja varastojen pienenemisellä markkinoiden hiljenemisen vuoksi, mutta myös hallinnon keskittämisellä, joka paransi käyttöpääoman suhdetta.

Rahavirta jatkuvista toiminnoista

Milj. euroa	2009	2008
Liiketulos	-607,6	-726,6
Poistot ja muut *	1 262,0	1 443,2
Käyttöpääoman muutos	606,5	31,8
Liiketoiminnan rahavirta	1260,9	748,4
Investoinnit	-423,7	-704,7
Rahavirta investointien jälkeen	837,2	43,7

* Muut kassavaikutuksettomat erät koostuvat pääasiassa osakkuusyritysten tuloksesta ja laskennallisista arvonalentumisista.

Tilikauden lopussa konsernin korolliset nettovelat olivat 2 593,8 milj. euroa eli 530,2 milj. euroa pienemmät kuin edellisvuonna. Tämä johtui pääasiassa tilikauden vahvoista rahavirroista, jotka selittyvät kurinalaisella käyttöpääoman hallinnalla ja investointien supistamisella. Rahavarat ilman luottolimiittejä olivat 877,0 milj. euroa, kun ne vuoden 2008 lopussa olivat 372,6 milj. euroa.

Käyttämättömät luottolimiitit ja rahavarat olivat yhteensä 1,4 mrd. euroa. Lisäksi Stora Ensolla on käytettävissä erilaisia pitkäaikaisia rahoituslähteitä 0,7 mrd. euroon saakka.

Velkaantumisaste 31.12.2009 oli 0,51 (0,56). Valuuttojen nettovaikutus omaan pääomaan oli 249,2 milj. euroa positiivinen muuntoerojen suojausten jälkeen. Kassavirran ja hyödykesuojausten sekä myytävissä olevien, muihin laajan tuloksen eriin kirjattujen investointien käyvän arvon arvostus kasvatti omaa pääomaa 338,9 milj. euroa.

Stora Enson joukkovelkakirjojen luokitukset olivat tilikauden lopussa seuraavat:

Luottoluokituslaitos	Pitkän/lyhyen tähtäimen luokitus	Voimassa alkaen
Standard & Poor's	BB (negatiivinen) / B	14.5.2009
Moody's	Ba2 (negatiivinen) / NP	8.5.2009
Fitch	BB (negatiivinen) / B	24.7.2009 (Stora Enso ei ole Fitchin asiakas)

Investoinnit

Kokonaisinvestoinnit vuonna 2009 aktivoidut korot ja sisäiset kustannukset mukaan lukien olivat 423,7 milj. euroa eli 281,0 milj. euroa vähemmän kuin edellisvuonna. Tämä selittyy sillä, että konserni vähensi investointeja säilyttääkseen kassavirran terveellä pohjalla. Uusia projekteja ei julkistettu vuonna 2009. Lokakuussa Stora Enso kuitenkin osti enemmistön Grupo ENCE:n toiminnoista Uruguayssa tasaosuuksin chileläisen yhteistyökumppaninsa Araucon kanssa. 4.2.2010 ilmoitettiin, että Stora Enson ja Araucon Uruguayssa toimiva yhteisyritys Montes del Plata oli päättänyt käynnistää vaikuttavuusselvityksen sellutehtaan mahdollisesta rakentamisesta Punta Pereiran tehdasalueelle. Montes del Plata alustavat

tutkimukset osoittavat, että Colonian alueella sijaitseva Punta Pereira on lupaava sijainti mahdolliselle sellutehtaalle, joten lisätutkimukset hankkeen taloudellisista, teknisistä, ympäristöön liittyvistä ja yhteiskunnallisista vaikutuksista ovat perusteltuja. Punta Pereira on joustava vaihtoehto myös pitkäaikaisia investointeja ajatellen.

Vuonna 2009 suurimmat hankkeet liittyivät meneillään oleviin energiatehokkuutta parantaviin projekteihin. Sanomalehti- ja kirjapaperisegmentissä sekä aikakauslehtipaperisegmentissä meneillään on yhteensä 260 milj. euron energiainvestoinnit Langerbruggen tehtaaseen Belgiassa ja Maxaun tehtaaseen Saksassa. Molempien projektien arvioidaan valmistuvan vuoden 2010 toisella neljänneksellä. Vuonna 2009 investoinnit Langerbruggen tehtaaseen olivat 50 milj. euroa ja Maxaun tehtaaseen 67 milj. euroa. Projektin kokonaiskustannukset ovat tähän mennessä 186 milj. euroa. Investoinnit vähentävät merkittävästi polttoainekustannuksia ja lisäävät bioenergian käyttöä, ja niiden avulla on tarkoitus vähentää hiilidioksidipäästöjä noin 105 000 tonnilla vuodessa.

Stora Enso investoi 137 milj. euroa voimalaitoksen rakentamiseen Puolassa sijaitsevalle Ostrolean teollisuuspakkaustehtaalle. Voimalaitoksen odotetaan olevan tuotannossa vuoden 2010 kolmannella neljänneksellä. Projekti käynnistyi marraskuussa 2008, ja siihen on käytetty vuoden 2009 loppuun mennessä 54 milj. euroa. Uudessa voimalaitoksessa voidaan käyttää erilaisia polttoaineita, joten se parantaa Ostrolean tehtaan energiaomavaraisuutta ja -tehokkuutta sekä vähentää hiilidioksidipäästöjä. Voimalaitosinvestointi parantaa myös entisestään Stora Enson toimintojen kilpailukykyä Puolassa ja tukee konsernin strategiaa kannattavasta kasvusta kasvavilla Keski- ja Itä-Euroopan markkinoilla.

Kuluttajapakkauskartonkiliiketoiminta-alue on parhaillaan uudistamassa Imatran tehtaiden kartonkikone 4:ää. Hankkeen kokonaiskustannusten arvioidaan olevan 50 milj. euroa. Vuoden loppuun mennessä ensimmäiset tuotantoajot on suoritettu ja projektiin on käytetty yhteensä 24 milj. euroa. Projektin arvioidaan valmistuvan vuoden 2010 ensimmäisellä vuosineljänneksellä. Imatralla pyritään myös vähentämään riippuvuutta Venäjän tuontipuusta. Hankkeen kustannukset olivat yhteensä 24 milj. euroa.

Stora Enso käytti vuonna 2009 36 milj. euroa puuviljelmien kehittämiseen Etelä-Amerikassa ja Kiinassa.

Toukokuussa 2008 Stora Enso päätti käynnistää vaikuttavuusselvityksen integroidun sellu- ja paperitehtaan rakentamisesta Nižni Novgorodin alueelle Venäjälle, koska alustavan vaikuttavuusselvityksen tulokset tukivat prosessin jatkamista. Helmikuussa 2009 konserni päätti kuitenkin lykätä lopullista päätöstä tehtaan rakentamisesta myöhempään ajankohtaan maailmanlaajuisen heikon taloustilanteen vuoksi.

Tutkimus ja kehitys

Stora Enso käytti 71,1 (79,2) milj. euroa tutkimukseen ja kehitykseen vuonna 2009. Tämä on 0,8 % (0,7 %) liikevaihdosta.

Tutkimus ja tuotekehitys ovat keskittyneet seuraaville alueille: biojalostus ja bioenergia, mukaan lukien biopohjaiset päälysteet, mikromateriaalit, raaka-aineiden ja energian tehokas käyttö sekä Puutuotteet-liiketoiminta-alueen kaupunkirakentaminen.

Stora Enso hyödyntää tutkimus- ja tuotekehitysverkostoissaan yhä useammin ulkopuolisia johtavia yhteistyökumppaneita laajentaakseen tutkimus- ja kehitystyön tieteellistä pohjaa. Pakkausliiketoiminta-alue keskittyy tutkimus- ja tuotekehitystyössään uusiutuviin kuitupohjaisiin pakkausmateriaaleihin ja -ratkaisuihin. Mönchengladbachin tutkimuskeskus keskittyy sanoma- ja aikakauslehti- sekä painopapereihin, tuotannon tehostamiseen sekä kierrättämiseen liittyviin asioihin.

Stora Enson New Business Creation -toiminnot ostivat Design Force AB:n osake-enemmistön ja ovat lisäksi tutkineet esimerkiksi älykkäisiin pakkausratkaisuihin liittyviä mahdollisuuksia sekä erikoiskemikaalien valmistamista sivutuotteista.

Henkilöstö

Stora Enson henkilöstön määrä 31.12.2009 oli 27 390 henkilöä eli 4 277 vähemmän kuin edellisvuoden lopussa. Vähennys johtuu aiemmin ilmoitetuista tehtaiden sulkemisista ja Next Step - uudelleenjärjestelyohjelmasta. Henkilöstön keskimääräinen määrä väheni vuoden aikana 5 119 henkilöllä 28 696 henkilöön.

Henkilöstökulut jatkuvista toiminnoista olivat yhteensä 1 349,6 (1 669,1) milj. euroa eli 15,1 % liikevaihdosta. Palkat ja palkkiot olivat 961,5 (1 205,2) milj. euroa, eläkekulut 195,6 (204,0) milj. euroa ja muut pakolliset henkilöstökulut 192,5 (259,9) milj. euroa.

Valtaosa henkilöstöstä (61 %) työskentelee Suomessa, Ruotsissa ja Saksassa, joissa henkilöstön kokonaismäärä pieneni 21 % vuonna 2009. Vaikka henkilöstömäärä on yleisesti ottaen laskussa, joillakin maantieteellisillä alueilla henkilöstömäärä on kasvanut. Henkilöstömäärä kasvoi eniten Kiinassa, jossa kasvua oli 13 %. Konsernin tähdätessä voimakkaasti kasvumarkkinoille henkilöstömäärän odotetaan kasvavan edelleen Latinalaisessa Amerikassa ja Aasiassa suhteessa Pohjoismaihin ja Saksaan.

Stora Enson henkilöstö on varsin ikääntynyttä useimmissa toimintamaissa, erityisesti Suomessa, Ruotsissa ja Saksassa. Suomessa 32 % henkilöstöstä on 51–60-vuotiaita ja 3 % yli 61-vuotiaita, Ruotsissa 31 % on 51–60-vuotiaita ja 7 % yli 61-vuotiaita ja Saksassa 26 % henkilöstöstä on 51–60-vuotiaita ja 2 % yli 61-vuotiaita.

20 % henkilöstöstä on naisia, eli saman verran kuin vuonna 2008. 19 % vakituisiin työsuhteisiin palkatuista henkilöistä oli naisia vuonna 2009 (20 % vuonna 2008). Heistä 35 %:lla oli vähintään alempi korkeakoulututkinto (30 %:lla vuonna 2008).

Henkilöstön vaihtuvuus väheni edellisvuoden 6,3 %:sta 3,7 %:iin vuonna 2009. Koulutuspäivien määrä työntekijää kohti oli 2,6 eli 0,5 päivää vähemmän kuin edellisvuonna.

Sairaudesta ja tapaturmista johtuneet poissaolot olivat 3,9 % (4,3 %) teoreettisesta kokonaistyöajasta.

Riskit ja riskienhallinta

Herkkyyshanalyysi

Paperin ja kartongin hinnat ovat perinteisesti olleet syklisiä ja heijastavat siten talouden yleistä kehitystä ja toimialan kapasiteetin muutoksia. Kannattavuuteen vaikuttavat myös raaka-ainehintojen vaihtelut (etenkin puun, sellun ja energian hinnat) sekä valuuttakurssien muutokset.

Konsernin tulokseen vaikuttavat hintojen ja toimitusmäärien muutokset, vaikkakin muutosten vaikutus liikevoittoon vaihtelee liiketoiminta-alueittain. Oheinen taulukko näyttää +/- 10 prosentin hintojen ja toimitusmäärien muutosvaikutuksen eri liiketoiminta-alueiden liikevoittoon perustuen vuoden 2009 lukuihin.

Liikevoitto: +/- 10 % muutoksen vaikutus, milj. euroa		
Liiketoiminta-alue	Hinta	Määrä
Sanomalehti- ja kirjapaperi	132	55
Aikakauslehtipaperi	167	62
Hienopaperi	182	57
Kuluttajapakkauskartonki	189	77
Teollisuuspakkaukset	82	36
Puutuotteet	123	29

Riskienhallinta

Riskienhallintaan kuuluu tunnistettujen ja materiaalistien riskien jatkuva seuranta, sekä niiden asettaminen tärkeysjärjestykseen todennäköisyyden perusteella organisaation jokaisella tasolla. Lisäksi riskit on huomioitava strategia- ja liiketoiminnan suunnitteluprosesseissa. On myös tärkeää tehokkaasti tunnistaa ja hallita mahdollisuuksia.

Liiketoiminta-alueet vastaavat sellaisten mahdollisuuksien arvioinnista ja riskien hallinnasta, joille ne altistuvat. Eräät konsernitoiminnot, kuten rahoitus, omaisuusriskienhallinta ja investointikomitea, vastaavat asiantuntijoina järjestelmien, rutiinien ja prosessien laatimisesta, joiden avulla mitataan ja hallitaan riskien mahdollisia toteutumisia ja/tai riskien vaikutuksia.

Riskit voivat olla konsernikohtaisia, tai liittyä toimialaan tai maantieteelliseen markkinaan. Joitain riskejä konserni voi itse hallita, kun taas osa riskeistä on sen hallinnan ulkopuolella. Stora Enso on tunnistanut useita mahdollisia riskejä, jotka voivat vaikuttaa sen kannattavuuteen ja suorituskykyyn. Yleisiä riskejä, kuten BKT-muutoksia, ei ole sisällytetty Stora Enson omaan riskilistaan.

Stora Enso on luokitellut riskit neljään ryhmään: 1) strategiset riskit, 2) operatiiviset riskit, 3) vahinkoriskit ja 4) rahoitusriskit. Rahoitusriskejä käsitellään liitteessä 26. Konsernin periaatteena on hallita riskejä, jotta pystytään lieventämään riskien vaikutuksia ja vakauttamaan liiketoimintaa.

Huolimatta siitä, mitä toimenpiteitä käytetään riskien hallinnassa ja niiden vaikutusten rajaamisessa, riskien toteutuessa ei voida taata, ettei niillä voisi olla merkittäviä haitallisia vaikutuksia Stora Enson liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan, tulokseen tai kykyyn täyttää taloudellisia velvollisuuksia.

Strategiset riskit

Liiketoimintaympäristön riskit

Jatkuva kilpailu ja epätasapaino tarjonnassa/kysynnässä paperi-, kartonki- ja puutuotemarkkinoilla voivat vaikuttaa kannattavuuteen. Paperi-, kartonki- ja puutuotetoimialat ovat kypsiä ja pääomavaltaisia sekä niillä on kova kilpailu. Stora Enson pääasiallisiin kilpailijoihin kuuluu useita suuria kansainvälisiä metsäteollisuusyrityksiä sekä useita alueellisia ja erikoistuneita kilpailijoita.

Taloussuhdanteilla ja kulutustottumusten muutoksilla saattaa olla haitallisia vaikutuksia joidenkin tuotteiden kysyntään ja näin ollen kannattavuuteen. Jatkuva markkinoiden ja loppukäyttökohteiden seuranta on keskeistä, jotta kyetään vastaamaan kulutustottumusten muutoksiin ja kehittämään uusia kilpailukykyisiä ja taloudellisesti järkeviä tuotteita.

Nousseilla kustannuksilla, kuten energialla, kuidulla ja muilla raaka-aineilla sekä kuljetuksilla ja työvoimalla, voi olla haitallisia vaikutuksia kannattavuuteen. Edullisen ja luotettavan hankinnan takaaminen sekä ennakoiva kustannusten ja tuottavuuden hallinta on tärkeää.

Lainsäädäntömuutokset, etenkin muutokset ympäristömääräyksissä, saattavat vaikuttaa Stora Enson toimintoihin. Stora Enso seuraa, tarkkailee ja osallistuu aktiivisesti ympäristölainsäädännön kehittämiseen minimoidakseen mahdollisia haitallisia vaikutuksia liiketoimintaan. Tiukempi ympäristölainsäädäntö voi vaikuttaa kuidunhankintaan tai tuotantokustannuksiin.

Liiketoiminnan kehitysriskit

Liiketoiminnan kehitysriskit liittyvät pääasiassa Stora Enson strategiaan. Stora Enson tavoitteena on parantaa kannattavuutta. Tämä voidaan saavuttaa sekä orgaanisen kasvun että harkittujen yritysfuusioiden ja -ostojen avulla ydinliiketoiminnassa pääasiassa kasvavilla markkina-alueilla ja nykyiseen tuotantoon liittyvillä operatiivisilla parannuksilla.

Stora Enso pyrkii vähentämään liiketoiminnan epävakaisuutta kehittämällä tuotevalikoimaansa vähemmän suhdanneherkäksi.

Kasvaville markkinoille tehtyjen investointien arvoon voivat vaikuttaa maiden poliittinen, taloudellinen ja lainsäädännöllinen kehitys. Näissä maissa Stora Enson toimintaan vaikuttaa myös paikallinen kulttuuri ja

uskonto, ympäristö- ja sosiaalisen vastuun kysymykset sekä kyky kohdata paikallisia ja kansainvälisiä sidosryhmiä. Stora Enso on altistunut myös uudelleenjärjestelyihin ja nykyisten toimintojen parantamiseen liittyville riskeille.

Stora Enson kehitys saattaa osittain olla riippuvaista yritysostoista ja fuusioista. Mahdollisten fuusioiden ja yrityskauppojen riskejä hallitaan Stora Enson yrityskauppaohjeistuksen ja due diligence -menettelyn avulla. Ohjeistuksella varmistetaan, että Stora Enson strategiset ja taloudelliset tavoitteet sekä ympäristöriskit ja sosiaaliseen vastuuseen liittyvät riskit otetaan huomioon.

Liiketoiminnan kehitysriskeihin kuuluu myös luonnonvarojen, raaka-aineiden ja energian hankintaan ja saatavuuteen liittyviä riskejä.

Lisäksi, muutamat merkittävät osakkeenomistajat saattavat vaikuttaa liiketoimintaan tai ohjailla sitä.

Toimittajariskit

Stora Enso on monilla alueilla riippuvainen tavarantoimittajista sekä heidän kyvystä toimittaa oikealaatuisia tuotteita oikeaan aikaan. Stora Enson tärkeimmät tuotannontekijät ovat kuitu, kuljetukset, kemikaalit ja energia sekä koneet ja laitteet käyttöpääomainvestoinneissa. Toimittajien rajallinen määrä voi muodostaa riskin. Konsernilla on tämän takia useita toimittajia, joiden toimintaa se seuraa, jotta tuotannon jatkuvuus tai kehitysprojektit eivät vaarantuisi.

Puun saatavuus ja alkuperän hyväksyttävyys

Riippuvaisuus tuontikuidusta voi aiheuttaa häiriöitä toimitusketjussa ja pakottaa konsernin maksamaan korkeampia hintoja tai tekemään muutoksia tuotannossa. Taloudelliset, poliittiset, lainsäädännölliset tai muut vaikeudet tai rajoitukset, joiden seurauksena hakkuutoiminta vähenee tai lisääntyvä kotimainen puuraaka-ainekysyntä kehittyvän metsäteollisuuden takia voi pysäyttää tai rajoittaa puunhankintaa.

Ympäristö- ja sosiaalisen vastuun hallinta puun- ja kuidun hankinnassa sekä metsänhoidossa on Stora Enson sidosryhmien ensisijainen vaatimus. Jos konserni ei pysty takaamaan puun alkuperän hyväksyttävyyttä, saattaa tällä olla vakavat seuraamukset markkinoilla. Stora Enso hallitsee tätä riskiä laatimillaan kestävä puun- ja kuidunhankinnan sekä maankäytön periaatteilla, jotka asettavat perusvaatimukset koko konsernin puun- ja kuidunhankinnalle. Puun alkuperän jäljitettävyyssjärjestelmiä käytetään puun alkuperän dokumentoinnissa ja niillä varmistetaan, että puu tulee laillisista ja hyväksyttävistä lähteistä.

Metsäsertifiointijärjestelmät ja sertifioitu puun alkuperäketju (chain-of-custody) ovat myös menetelmiä, joilla hallitaan puun alkuperän hyväksyttävyyteen liittyviä riskejä.

Henkilöstöriskit

Pätevän työvoiman kehittäminen ja avainhenkilöiden pitäminen Stora Enson organisaatiossa ovat merkittäviä tekijöitä liiketoiminnan kehityksen kannalta etenkin aikana, jolloin yksiköiden myyntien ja sulkemisien takia toteutetaan uudelleenjärjestelyitä ja henkilöstöä vähennetään. Erilaisten toimien avulla Stora Enso pyrkii minimoimaan riskiä menettää organisaation avainhenkilöitä. Toimet sisältävät johdon ja avainhenkilöiden arvioita, vuosittain suoritettavia seuraajasuunnitelmia ja eri kehitystoimia kuten johtajuuden kehittämisohjelmia, taitojen kehittämistä, valmennusta ja mentorointia. Stora Enso on mukana myös eri työmarkkinakuvatoimenpiteissä ollakseen houkutteleva työnantaja myös tulevaisuudessa.

Ilmastonmuutosriskit

Stora Enso osallistuu ilmastonmuutoksesta aiheutuvien vaikutusten lieventämiseen hakemalla aktiivisesti ratkaisuja, joilla se pystyy pienentämään toiminnoistaan aiheutuvaa hiilijalanjälkeä. Stora Enso hallitsee ilmastonmuutokseen liittyviä riskejä etsimällä puhtaita, edullisia ja turvallisia tuotannon ja kuljetusten energianlähteitä, ja vähentämällä energian kokonaiskulutusta. Lisäksi energiatehokkuuden lisääminen, hiilineutraalien biopolttoaineiden ja yhdistetyn sähkön ja lämmön tuotannon käyttäminen sekä hiilidioksidin sitoutuminen metsään ja puutuotteisiin auttavat hidastamaan ilmastonmuutosta. Puutuotteilla voidaan korvata muita hiili-intensiivisempiä tuotteita.

Hallintoriskit

Stora Enso on suuri kansainvälinen yritys, jossa on monenlaisia toiminnallisia ja juridisia rakenteita. Tämän vuoksi on tärkeää, että konsernilla on selkeät hallinnointiohjeet. Stora Enson konsernihallinnointiohjeissa on määritelty eri hallintoelinten tehtävät ja vastuut. Tarkoituksena on varmistaa kaikkien tärkeiden asioiden ja päätösten johdonmukainen käsittely.

Stora Enson viestintäpolitiikka korostaa läpinäkyvyyden, uskottavuuden, vastuullisuuden, proaktiivisuuden ja vuorovaikutuksen tärkeyttä. Periaatteet laadittiin konsernin viestintäkäytäntöjen perusteella, jotka noudattavat lakeja ja asetuksia.

Operatiiviset riskit

Markkinariskit

Kysyntään, hintoihin, kilpailuun, asiakkaisiin, tavarantoimittajiin ja raaka-aineisiin liittyviä riskejä seurataan säännöllisesti liiketoiminta-alueissa ja -yksiköissä osana normaalia liiketoimintaa. Näitä riskejä seurataan ja arvioidaan myös talous- ja strategia -osastolla. Tavoitteena on luoda laajempi kuva konsernin tuotantorakenteesta ja yleisestä pitkän aikavälin kannattavuuspotentialista.

Tuotehinnat ovat tällä toimialalla yleensä syklisiä ja niihin vaikuttaa toimialalla tapahtuvat kapasiteetti- ja tuotantomuutokset. Kysyntä vaikuttaa tuotehintoihin, joihin heijastuu myös talouden yleinen kehitys ja varastotasot. Hintamuutokset eroavat tuotteiden ja maantieteellisten alueiden välillä.

Muutokset raaka-aine- ja energiakustannuksissa saattavat myös vaikuttaa kannattavuuteen. Kuidun osuus on noin 32 % ja energian noin 10 % Stora Enson kokonaiskustannuksista.

Seuraava taulukossa ovat Stora Enson tärkeimmät kustannustekijät:

Kustannusten ja liikevaihdon jakauma

Kustannukset	% kokonaiskustannuksista	% liikevaihdosta
Logistiikka ja komissiot	9	9
Tuotantokustannukset		
Kuitu	32	31
Kemikaalit ja täyteaineet	10	10
Energia	10	10
Tuotantopalvelut ja materiaalit	3	3
Henkilöstö	15	14
Muut	15	14
Poistot ja arvonalennukset	6	6
Yhteensä	100	97
Yhteensä, milj. euroa	8 711	8 945

Hyödykkeiden ja energian hintariski

Stora Enso on riippuvainen ulkopuolisista maakaasun- ja hiilentoimittajista. Ulkopuolisilta toimittajilta tulee myös suurin osan konsernin kuluttamasta sähköstä. Näistä seikoista johtuen Stora Enso altistuu energian markkinahinnan muutoksille ja häiriöille toimitusketjussa. Ulkopuoliset toimittajat kattoivat noin 47 % Stora Enson sähkön tarpeista Suomessa ja Ruotsissa vuonna 2009. Vastaava luku Manner-Euroopassa oli 73 %.

Konsernilla on johdonmukainen ja pitkäaikainen energian suojausstrategia. Hinta- ja tarjontariskiä hallitaan pitkäaikaisten toimitussopimusten ja johdannaisten avulla. Konserni suojaa hintariskiä raaka-aine- ja lopputuotemarkkinoilla ja tukee osaltaan kyseisten markkinoiden kehitystä.

Työmarkkinaseisaukset

Merkittävä osa Stora Enson työntekijöistä on ammattijärjestöjen jäseniä. Konserni saattaa joutua mukaan työsuhteen sopimuskiiroihin, jotka voivat häiritä toimintoja ja joilla voi olla haitallisia vaikutuksia sen liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan tai kannattavuuteen. Näin voi tapahtua etenkin aikana, jolloin yksiköiden myyntien ja sulkemisien takia toteutetaan uudelleenjärjestelyitä ja henkilöstöä vähennetään. Ammattijärjestöt edustavat suurinta osaa työntekijöistä ja voimassa on useita työehtosopimuksia niissä maissa, joissa Stora Ensolla on toimintaa. Näin ollen suhteilla ammattijärjestöihin on tärkeä merkitys.

Toimitusketjuun liittyvät riskit

Stora Ensolle on tärkeää, että se pystyy hallitsemaan toimittajiin ja alihankkijoihin liittyviä riskejä. Investointien ja tuotannon tehokkuuden kannalta on tärkeää, että toimittajat pystyvät vastaamaan asetettuihin laatu- ja toimitusaikavaatimuksiin. Koska toimittajat ja alihankkijat ovat osa Stora Enson arvoketjua, tulee niiden noudattaa Stora Enson yritys vastuuvaatimuksia. Yritysvastuuasioiden heikko hallinta toimitusketjussa voi vahingoittaa Stora Enson mainetta.

Informaatioteknologiariskit (IT-riskit)

Stora Enson liiketoimintaympäristössä informaation pitää olla helposti saatavilla tukeakseen liiketoimintaprosesseja.

Stora Enson IT-toiminto tarjoaa IT-riskien hallintajärjestelmän, jonka avulla voidaan tunnistaa IT-riskit ja sääntelyiden vaatimukset. Liiketoimintasovellusten, IT-infrastruktuurin ja IT-prosessien yhtenäistäminen on tärkeä kulmakivi IT-riskien hallinnassa. Nämä toimenpiteet lieventävät niin sisäiseen valvontaan ja taloudelliseen raportointiin kuin myös koko tuotantoympäristön toimintaan liittyviä riskejä.

Vahinkoriskit

Ympäristöriskit

Ympäristölainsäädännöstä ja -määräyksistä saattaa aiheutua Stora Ensolle huomattavia lupaehtojen noudattamiseen tai ympäristön puhdistamiseen liittyviä kustannuksia, jotka voivat vaikuttaa konsernin voittomarginaaleihin ja tulokseen. Ympäristöhallintajärjestelmien ja yritysostojen ja -myyntien yhteydessä suoritettavien due diligence -menettelyiden avulla minimoidaan ympäristöriskejä. Lisäksi käytetään myös vastuusitoumuksia, kun tehokkaat ja asianmukaiset maaperänpuhdistusprojektit ovat tarpeellisia. Maaperänpuhdistukset liittyvät luonnollisesti tehtaiden sulkemisiin.

Kilpailulainsäädäntöön liittyvät riskit

Stora Enson ohjelmaa kilpailulainsäädännön noudattamiseksi päivitetään jatkuvasti, ja uusien versio on päivitetty 18.2.2009. Ohjelmassa korostetaan, että Stora Enso kannattaa vapaata ja rehtiä kilpailua, ja on sitoutunut kilpailulakien noudattamiseen. Sitoumus on myös oleellinen osa yhtiön toimintaohjeita ja liiketoiminnan periaatteita. Konsernin toimintaohjeiden ja koulutuksien kautta Stora Enso jatkaa työtään osoittaakseen sitoutumisensa kilpailulainsäädännön noudattamiseen.

Omaisuus- ja liiketoiminnan keskeytysriskit

Stora Ensolle on tärkeää tuotantolaitosten suojaaminen, jotta voidaan välttyä yllättäviltä tuotannonkeskeytyksiltä. Järjestelmällisten menetelmien avulla voidaan tunnistaa, mitata ja valvoa erityyppisiä riskejä. Stora Enson riskienhallintatoiminto käsittelee näitä asioita yhdessä vakuutusyhtiöiden kanssa. Tuotantoyksiköissä suoritetaan vuosittain teknisiä riskiarvioita. Näiden lisäksi on olemassa riskienhallintapolitiikka ja käytössä on erilaisia riskien arviointityökaluja ja erityisiä vahinkojen ehkäisyohjelmia.

Suunnitellut kunnossapitoseisokit ja muut työt ovat tärkeitä ylläpidettäessä koneistoa hyvässä kunnossa.

Tärkeää on myös tasapainon löytäminen koskien riskien hyväksymistä ja välttämistä, lieventämistä tai siirtämistä. Riskienhallintatoiminnon vastuulla on varmistaa, että konsernilla on riittävä vakuutussuoja ja tukea yksiköitä vahinkojen ehkäisytyössä. Riskien kokonaiskustannusten optimointia helpottamaan käytetään konsernin omaa mallia.

Tuoteturvallisuus

Stora Enson paperia ja kartonkia käytetään muun muassa erilaisissa elintarvikepakkauksissa, jolloin elintarvike- ja kuluttajaturvallisuus on tärkeää. Näitä tuotteita valmistavat tehtaat ovat laatineet tai ovat laatimassa sertifioituja hygieniajärjestelmiä, jotka perustuvat riski- ja vahinkoanalyysiin. Lisäksi kaikilla Stora Enson tehtailla on sertifioitu ISO-laaturjestelmät.

Työterveys- ja työsuojeluriskit

Stora Enson tavoitteena on saavuttaa nollaraja tapaturmien ja työhön liittyvien sairaspotilaiden saralla, ja että yhtiöllä on terve ja työkykyinen henkilöstö. Työhön liittyvät tapaturmat aiheuttavat henkilöille vahinkoa sekä usein tilapäisiä tuotanto- ja toimintakatkoksia. Työterveys- ja työsuojelujärjestelmien ja riskikartoitusten avulla voidaan parantaa turvallisuutta ja varmistaa toimintojen jatkuminen. Stora Enson pitää myös varautua maailmalla leviäviin epidemioihin ja pandemioihin.

Henkilöstön turvallisuusriskit

Henkilöstön turvallisuudesta ei voida koskaan tinkiä, joten Stora Enson tulee olla tietoinen mahdollisista turvallisuusriskeistä ja ohjeistaa henkilöstöä näiden varalta. Riskit voivat liittyä esimerkiksi matkusteluun, työskentelyyn ja oleskeluun maissa, joissa turvallisuustaso on alhainen ja rikollisuus yleistä. Liiketoiminnan jatkuvuuden kannalta on tärkeää panostaa avainhenkilöiden turvallisuuteen.

Luonnonkatastrofit

Stora Enson on tiedostettava, että luonnonkatastrofit kuten myrskyt, tulvat, maanjäristykset ja tulivuorten purkaukset voivat vahingoittaa konsernin omaisuutta ja vaikuttaa sen toimintaan. Suurin osa konsernin omaisuudesta sijaitsee kuitenkin alueilla, joissa tulvien, maanjäristysten ja tulivuorten purkausten

todennäköisyys on pieni. Luonnonkatastrofeista aiheutuvia seuraamuksia voidaan lieventää laatimalla etukäteen hätä- ja liiketoiminnan jatkuvuussuunnitelmat yhdessä viranomaisten kanssa.

Ympäristöasiat

Stora Enson ympäristökulut olivat yhteensä 147 (184) milj. euroa vuonna 2009. Ne sisältävät ympäristöverot, maksut, korvaukset, lupiin liittyvät kustannukset, korjaus- ja kunnossapitokustannukset sekä kemikaalit ja materiaalit, mutta eivät korkoja tai poistoja.

Ympäristövaraukset olivat 31.12.2009 yhteensä 145,0 (135,3) milj. euroa. Yksityiskohtaiset tiedot varauksista ovat konsernitilipäätöksen liitteessä 24, Muut varaukset. Tällä hetkellä ei ole vireillä ympäristöasioihin liittyviä korvausvaatimuksia, joilla voisi olla olennainen negatiivinen vaikutus konsernin taloudelliseen tilanteeseen.

Vuonna 2009 Stora Enson ympäristöinvestoinnit olivat yhteensä 21 (40) milj. euroa. Niillä parannettiin pääosin ilman ja veden laatua, tehostettiin raaka-aineiden käyttöä ja pienennettiin päästö- ja vuotoriskiä. Vuonna 2009 merkittävimpiä investointeja olivat uuden kierrätyskuitulaitoksen rakentaminen Barcelonan tehtaalle Espanjaan sekä kaasuturbiinin vaihtaminen Sachsenin tehtaalla Saksassa.

Stora Enso on sitoutunut tehtaidensa ympäristövaikutusten pienentämiseen. Tehtailla pyritään käyttämään raaka-aineita, energiaa, vettä ja muita resursseja mahdollisimman tehokkaasti. Stora Enson kaikkien sellu-, paperi- ja kartonkitehtaiden hallintajärjestelmät on ISO 14001 -sertifioitu lukuun ottamatta Brasiliassa sijaitsevaa Arapotin tehdasta, jonka sertifiointi on kesken. Konsernin politiikan mukaisesti kaikki konsernin ostamat yritykset ja yksiköt ISO 14001 -sertifioidaan. Osana konsernitason päätöstä hallintajärjestelmien sertifiointien (esim. ISO 14001) yhtenäistämisestä yksikkötasolta liiketoiminta-alueiden tasolle Stora Enso päätti vetäytyä Euroopan unionin EMAS (Eco Management and Audit Scheme) –järjestelmästä.

Vedenpuutteesta on tulossa maailmanlaajuinen ongelma, joka edellyttää toimia erityisesti liike-elämältä ja teollisuudelta. Stora Enso on tämän vuoksi keskittynyt vuonna 2009 erityisesti vedenkäyttöön liittyviin seikkoihin:

- Stora Enson toimitusjohtaja allekirjoitti YK:n Global Compact's CEO Water Mandate -julistuksen. Stora Enso on ensimmäinen julistuksen allekirjoittanut paperi- ja pakkausalan yhtiö.
- Stora Enso käynnisti perusteellisen tutkimuksen vedenkulutuksesta kaikilla sellu-, paperi- ja kartonkitehtaillaan.
- Stora Enso käynnisti Skoghallin tehtaalla Ruotsissa pilottihankkeen, jossa testataan kansainvälisen Water Footprint Network (WFN) -järjestön kehittämää tuotannossa kuluvien vesimäärien laskentaa. Hanke toteutetaan yhteistyössä WFN:n, Maailman luonnonsäätiön (WWF) ja Euroopan johtavien nestepakkausvalmistajien allianssin (Alliance for Beverage Carton and Environment, ACE) kanssa.

Vuonna 2009 tavoite prosessiveden käytön vähentämisestä 10 % vuoden 2005 tasosta vuoden 2010 loppuun mennessä eteni vain vähän. Vuonna 2008 tavoite eteni hyvin. Suhteutettu prosessiveden kulutus on tällä hetkellä vähentynyt 3 % vuoden 2005 lähtötasosta. Myös tavoite jäteveden kemiallisen hapenkulutuksen (COD) vähentämisestä 10 % vuoteen 2013 mennessä vuoden 2007 lähtötasosta eteni heikosti. Tuotantoon suhteutetut COD-päästöt ovat tällä hetkellä vain prosentin verran pienemmät kuin vuonna 2007. Tulokset selittyvät vuoden 2009 useilla tuotannonrajoituksilla. Kun tehtaita käynnistetään ja pysäytetään usein, jätevedenpuhdistamoita on hankala pitää tehokkaasti toiminnassa. Vaikka tulokset ovat yleisesti ottaen heikot, joillakin tehtailla on päästy merkittävästi parempiin tuloksiin. Esimerkiksi Barcelonan tehtaalla Espanjassa jätevesipäästöt ovat pienentyneet 56 % viiden viime vuoden aikana. Tehtaan tavoitteena on vähentää päästöt nollaan.

Typen tuotantoon suhteutetut päästöt kasvoivat, mutta fosforin päästöt vähenivät vuonna 2009. Typpi- ja fosforiyhdisteitä käytetään biologisten jätevedenpuhdistusprosessien sisältämien mikro-organismien ravintolähteinä. Vesistön liiallinen typpi- ja fosforipitoisuus voi lisätä biologista aktiviteettia ja aiheuttaa rehevöitymistä. Vuosina 2005–2009 sekä typen että fosforin tuotantoon suhteutetut päästöt vähenivät, typen osalta 16 % ja fosforin osalta 36 %.

Vuonna 2009 Stora Enso vähensi hiilidioksidipäästöjä sellu-, paperi ja kartonkitonnia kohden 18 % verrattuna vuoteen 2006, joka toimii tavoitetasona.

Osa tehtaista pystyi vähentämään hiilidioksidipäästöjä tuotantotonnia kohden merkittävästi, kun taas toiset kärsivät tuotannonrajoituksista, jotka vaikuttivat epäsuotuisasti energiatehokkuuteen. Lisäksi vuonna 2009 kasvatettiin alemmalla hiilidioksiidipäästöillä tuotetun sähkön ostoja, mikä osaltaan vähensi hiilidioksidipäästöjä.

Stora Enson rikkidioksidipäästöt vähenivät edelleen vuonna 2009. Konsernin tavoitteena on ollut vähentää SO₂-päästöjä 30 % vuoden 2007 tasosta vuoteen 2013 mennessä. Tavoite saavutettiin jo vuonna 2009, mutta se pysyy edelleen voimassa, jotta voitaisiin varmistaa päästöjen pysyminen alhaisina myös pitkällä aikavälillä. Stora Enso on vähentänyt suhteutettuja rikkidioksidipäästöjään 44 % ja typen oksidien (NO_x) päästöjä 7 % vuosina 2005–2009.

Vuonna 2009 Stora Enson kaatopaikkajätteen määrä kasvoi 17 kiloon tuotettua sellu-, kartonki- ja paperitonnia kohti (13 kg/tonni vuonna 2008). Tämä selittyy sellu-, paperi- ja kartonkitehtaiden useilla tuotantoseisokeilla. Stora Enson tavoite tuotantoon suhteutetun kaatopaikkajätteen määrän vähentämisestä 5 %:lla vuoden 2007 tasosta vuoteen 2013 mennessä ei siten edennyt. Vuonna 2009 kaatopaikkajätettä syntyi 39 % enemmän (kg/tonni) vuoden 2007 alktasoon nähden. Tämä selittyy ennen kaikkea lukuisilla tuotantorajoituksilla vuonna 2009. Tehtaiden käynnistyksissä ja pysäytyksissä syntyy paljon ylimääräistä lietettä. Muita syitä ovat biopolttoaineiden lisääntynyt käyttö, sillä biopolttoaineista muodostuu enemmän tuhkaa kuin muista polttoaineista, sekä tuhkan hyötykäytön väheneminen.

Stora Enson sellun, paperin ja kartongin tuotantoyksiköissä syntyi 2 955 tonnia ongelmajätettä vuonna 2009 eli vähemmän kuin vuonna 2008, jolloin ongelmajätettä syntyi 3 714 tonnia. Stora Enson tuotannossa syntyviä ongelmajätteitä ovat jäteöljyt, liuottimet, maalit, laboratoriokemikaalit sekä akut ja paristot. Ongelmajätteet poltetaan energian tuottamiseksi tai käsitellään ja hävitetään turvallisesti lainmukaisissa ongelmajätteen käsittely- tai polttolaitoksissa. Merkittäviä ongelmajätteiden vuotoja tai päästöjä ei ollut vuonna 2009.

Stora Enso pyrkii jatkuvasti tehostamaan raaka-aineiden käyttöä. Näin voidaan vähentää tuotannon ympäristövaikutuksia ja pienentää kustannuksia. Stora Enson tärkein raaka-aine on puu. Kaadettu puu hyödynnetään mahdollisimman tehokkaasti. Muita sellun- ja paperintuotannon tärkeitä raaka-aineita ovat täyteaineet, tärkkelykset, pigmentit ja uusiokuitu.

Tehtaiden sulkemisiin liittyviä ympäristönäkökohtia käsitellään kunkin toimintamaan lainsäädännön mukaan. Stora Enso jätti Kemijärven tehtaan sulkemiseen liittyvän ympäristölupahakemuksen vuonna 2008. Viranomaisten päätöstä asiaan ei ole vielä saatu, mutta Stora Enso on jo aloittanut tehdasalueen puhdistamisen vuonna 2008 tehdyn ja ympäristöviranomaisten hyväksymän saastuneita maa- ja pohjavesialueita koskevan arvion mukaisesti.

Varmennetut ympäristötiedot julkaistaan erillisessä yhtiön yritys vastuutyön tuloksista kertovassa raportissa (Sustainability Performance 2009).

Kilpailuviranomaisten tutkinta

Yhdysvaltain liittovaltion alueellisessa alioikeudessa pidetyn valamiesoikeudenkäynnin jälkeen vuonna 2007 todettiin, että Stora Enso ei ollut syylistynyt toimintaan, josta Yhdysvaltain oikeusministeriö syytti sitä Yhdysvalloissa 2002 ja 2003 tapahtuneen päällystetyn aikakauslehtipaperin myynnin osalta. Samanaikaisesti tämän oikeusjutun kanssa Stora Enso on joutunut Yhdysvalloissa useiden vielä vireillä olevien joukkokanteiden kohteeksi. Stora Enso ei ole tehnyt kyseisille kanteille kirjanpidollisia varauksia.

Muutokset konsernin johdossa ja organisaatiorakenteessa

Stora Enso ilmoitti 23.4.2009 uudesta organisaatiorakenteesta ja uudesta johtoryhmästä, jonka nimitykset astuivat voimaan välittömästi. Nykyiset liiketoiminta-alueet ovat:

- Painopaperi, joka sisältää entiset Sanomalehti- ja kirjapaperi- sekä Aikakauslehtipaperiliiketoiminta-alueet, johtajana Juha Vanhainen
- Pakkaukset, joka sisältää entiset Kuluttajapakkauskartonki- ja Teollisuuspakkausliiketoiminta-alueet, johtajana Mats Nordlander
- Hienopaperi, johtajana Hannu Alalauri
- Puutuotteet, johtajana Hannu Kasurinen

23.4.2009 alkaen johtoryhmään ovat kuuluneet seuraavat kahdeksan jäsentä:

- Jouko Karvinen, toimitusjohtaja
- Hannu Alalauri, johtaja, Hienopaperi
- Hannu Kasurinen, johtaja, Puutuotteet
- Mats Nordlander, johtaja, Pakkaukset, sekä Aasian ja Tyynenmeren toiminnot
- Markus Rauramo, talousjohtaja
- Bernd Rettig, johtaja, Teknologia ja strategia, Saksan maajohtaja
- Elisabet Salander Björklund, johtaja, puunhankinta, henkilöstöhallinto, yritysvastuu, Ruotsin maajohtaja, Latinalaisen Amerikan liiketoiminnot
- Juha Vanhainen, johtaja, Painopaperi, Suomen maajohtaja

Osakepääoma

Vuoden aikana yhteensä 2 397 A-osaketta muunnettiin R-osakkeeksi. Viimeisin osakemuunto merkittiin kaupparekisteriin 14.8.2009.

31.12.2009 Stora Enson liikkeeseen laskettuja A-sarjan osakkeita oli 177 150 084 kappaletta ja R-sarjan osakkeita 612 388 415 kappaletta. Yhtiön omistuksessa ei ollut A-sarjan osakkeita. Yhtiön omistuksessa oli 918 512 R-sarjan osaketta, joiden nimellisarvo oli 1,6 milj. euroa. Omistusosuus vastaa 0,12 % yhtiön osakepääomasta ja 0,04 % äänimäärästä. Stora Enson liikkeeseenlaskettuja osakkeita oli yhteensä 789 538 499. Osakkeiden äänimäärä oli 238 388 926.

Omistusjakauma 31.12.2009

	% osakekannasta	% äänistä
Suomalaiset yhteisöt	16,7	22,3
Solidium Oy*	12,3	25,1
Suomalaiset yksityiset osakkeenomistajat	2,7	2,0
Ruotsalaiset yhteisöt	13,7	30,7
Ruotsalaiset yksityiset osakkeenomistajat	4,2	3,1
ADR-todistusten haltijat	5,7	1,9
Hallintarekisteröidyt (muut kuin suomalaiset/ruotsalaiset) osakkeenomistajat	44,6	15,0

* Kokonaan Suomen valtion omistama

Omistumääräjakauma 31.12.2009

Lukumäärän mukaan, A-osake	Osakkeenomistajat	%	kpl	%
1–100	2 456	38,05	133 975	0,07
101–1 000	3 341	51,75	1 297 639	0,73
1 001–10 000	619	9,59	1 500 561	0,85
10 001–100 000	32	0,50	683 545	0,39
100 001–1 000 000	2	0,03	758 789	0,43
1 000 001–	5	0,08	172 775 575	97,53
Yhteensä	6 455	100,00	177 150 084	100,00

Lukumäärän mukaan, R-osake	Osakkeenomistajat	%	kpl	%
1–100	4 970	22,37	334 541	0,06
101–1 000	12 633	56,87	5 690 260	0,93
1 001–10 000	4 170	18,77	12 051 083	1,97
10 001–100 000	347	1,56	8 540 633	1,40
100 001–1 000 000	72	0,33	28 092 190	4,58
1 000 001–	22	0,10	557 679 708	91,06
Yhteensä	22 214	100,00	612 388 415	100,00

Euroclear Finlandin mukaan

Tilikauden jälkeiset tapahtumat

Stora Enso ilmoitti 4.2.2010, että Stora Enson ja Araucon yhteisyritys Uruguayssa, Montes del Plata, on päättänyt aloittaa Punta Pereirassa vaikuttavuusselvityksen mahdollista tulevaa tehdasaluetta varten.

Stora Enso ilmoitti 4.2.2010 myös Stora Enson nimityskomitean ehdotukset 31.3.2010 pidettävälle yhtiökokoukselle koskien hallituksen jäseniä.

Lyhyen aikavälin näkymät

Maailmantalous on elpymässä, mutta konsernin tuotteiden kysynnän piristymisen odotetaan olevan hidasta ja riittämätöntä palauttamaan kysynnän ja tarjonnan välisen tasapainon lyhyellä aikavälillä sekä helpottamaan ylikapasiteettiongelmaa.

Graafisten papereiden kysynnän ennustetaan paranevan jonkin verran vuoden 2009 ensimmäisen neljänneksen poikkeuksellisen alhaisesta tasosta, mutta näkymät ovat edelleen heikot. Euroopassa talouden odotetun vähittäisen elpymisen ennakoidaan tasoittavan osittain sanomalehtipaperin ja aikakauslehtipaperin kausiluonteisesti heikkoa kysyntää. Hienopaperin ja erityisesti päällystämättömän hienopaperin kysynnän ennakoidaan parantuvan kausiluonteisesti myös kuluvalle vuosineljänneksellä. Kuluttajapakkauskartongin, teollisuuspakkausten ja puutuotteiden kysynnän ennustetaan paranevan vuoden takaisesta.

Euroopassa painopaperilaatujen markkinahintoihin odotetaan edelleen kohdistuvan paineita rakenteellisen kysynnän ja tarjonnan välisen epätasapainon vuoksi. Päällystämättömän hienopaperin hinnat näyttävät tasaantuneen, mutta päällystetyn hienopaperin hinnat pysyvät haastavina. Hintojen ennakoidaan parantuvan jonkin verran kuluttajapakkauskartongissa ja teollisuuspakkauksissa sekä pysyvän puutuotteissa ennallaan parantuneen markkinatasapainon ja alhaisten tuotevarastojen tukemina.

Kiinassa päällystämättömän aikakauslehtipaperin kysynnän arvioidaan heikkenevän edellisvuodesta ja olevan myös kausiluonteisesti heikompa kuin vuoden 2009 viimeisellä neljänneksellä, mikä johtuu kiinalaisen uudenvuoden loma-ajasta. Hintojen odotetaan nousevan edellisestä neljänneksestä. Päällystetyn hienopaperin kysynnän ennustetaan vahvistuvan vuoden takaisesta ja hintojen pysyvän viimeisen neljänneksen tasolla.

Latinalaisessa Amerikassa päällystetyn aikakauslehtipaperin kysynnän odotetaan vahvistuvan vuoden takaisesta maiden talouden elpyessä mutta jäävän kausiluonteisesti edellistä neljänneistä heikommaksi. Hinnat näyttävät tasaantuneen, ja hinnannousuja on odotettavissa.

Konsernin kustannusdeflaatioennuste ennen omia toimenpiteitä on noin 1 prosentti vuodelle 2010.

Hallituksen ehdotus varojenjaosta

Hallitus esittää yhtiökokoukselle, että emoyhtiön taseen osoittama tappio viimeisimmän tilikauden ja sitä edeltävien tilikausien tappio, kokonaissummaltaan 1 251 265 583,67 euroa, katetaan alentamalla emoyhtiön sijoitetun vapaan pääoman rahastoa samalla summalla.

Emoyhtiön jakokelpoinen oma pääoma 31.12.2009 oli 790 826 716,53 euroa, kun 31.12.2009 päättyneen tilikauden liiketappio on otettu huomioon. Lisäksi hallitus esittää yhtiökokoukselle, että osakkeenomistajille maksetaan pääomanpalautuksena emoyhtiön sijoitetun vapaan pääoman rahastosta 0,20 euroa osakkeelta, kokonaissummaltaan enintään 157 907 699,80 euroa.

Pääomanpalautus maksetaan osakkaalle, joka pääomapalautuksen täsmäytyspäivänä 7.4.2010 on merkitty joko Euroclear Finland Oy:n pitämään yhtiön osakasluetteloon tai Euroclear Swedenissä rekisteröityjen osakkeiden osalta Euroclear Sweden AB:n pitämään omistajaluetteloon. Euroclear Sweden AB huolehtii pääomanpalautuksen maksusta Euroclear Swedenissä rekisteröidyille osakkeille ja pääomanpalautus maksetaan Ruotsin kruunuina. Deutsche Bank Trust Company Americas huolehtii pääomanpalautuksen maksusta Deutsche Bank Trust Company Americasin hallinnoimien ADR-todistusten haltijoille ja pääomanpalautus maksetaan Yhdysvaltain dollareina.

Hallitus esittää varsinaiselle yhtiökokoukselle, että pääomanpalautus maksetaan 20.4.2010.

Yhtiökokous

Varsinainen yhtiökokous pidetään keskiviikkona 31.3.2010 klo 16.00 Marina Congress Centerissä, Katajanokanlaituri 6, Helsinki.

Tilinpäätös

Konsernin tuloslaskelma

		31.12. päättyvä tilikausi		
Milj. euroa	Liite	2009	2008	2007
Jatkuvat toiminnot				
Liikevaihto	3	8 945,1	11 028,8	11 848,5
Liiketoiminnan muut tuotot	6	172,8	120,2	88,4
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen muutos		-200,5	-78,1	81
Biologisten hyödykkeiden nettomuutos	14	-3,3	-18,2	7,5
Materiaalit ja palvelut		-5 464,3	-6 815,7	-7 051,5
Toimituskulut ja komissiot		-833,6	-1 127,1	-1 133,9
Henkilöstökulut	7	-1 349,6	-1 669,1	-1 712,9
Liiketoiminnan muut kulut	6	-833,1	-752,6	-761,9
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	15	111,8	7,6	341,3
Poistot ja arvonalentumiset	12	-1 152,9	-1 422,4	-1 529,6
Liiketulos	3	-607,6	-726,6	176,9
Rahoitustuotot	9	209,3	356,7	161,9
Rahoituskulut	9	-488,5	-523,9	-318,6
Tulos ennen veroja		-886,8	-893,8	20,2
Tuloverot	10	8,6	214,8	-7,4
Tilikauden tulos: Jatkuvat toiminnot		-878,2	-679,0	12,8
Tilikauden tulos verojen jälkeen: Lopetetut toiminnot	5	-	4,3	-225,2
Tilikauden tulos: Koko liiketoiminta		-878,2	-674,7	-212,4
Jakaantuminen omistajille:				
Emoyhtiön osakkeenomistajille	20	-879,7	-673,4	-214,7
Vähemmistöosuudet	21	1,5	-1,3	2,3
Tilikauden tulos		-878,2	-674,7	-212,4
Osakekohtainen tulos				
Laimennusvaikutuksilla oikaistu osakekohtainen tulos, Koko liiketoiminta, euroa	34	-1,12	-0,85	-0,27
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos, Jatkuvat toiminnot, euroa	34	-1,12	-0,86	0,01

Oheiset liitetiedot ovat osa konsernitilinpäätöstä.

Konsernin laaja tuloslaskelma

31.12. päättyvä
tilikausi

Milj. euroa	Liite	2009	2008	2007
Tilikauden tulos		-878,2	-674,7	-212,4
Muut laajan tuloksen erät				
Etuuspohjaisten eläkejärjestelyjen vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot	22	-20,4	-12,7	17,3
Suoraan omaan pääomaan kirjattu voitto vaiheittaisesta hankinnasta	4	3,9	-	-
Myytavissä olevat rahoitusvarat	16	180,3	-398,0	217,3
Valuutta- ja hyödykesuojaukset	29	224,1	-312,3	5,6
Osakkuusyritysten muiden laajan tuloksen erien osuus	29	-8,5	-9,4	5,1
Oman pääoman nettoinvestointien valuuttamuunnon muutokset	30	252,6	-328,3	-224,0
Vähemmistöosuuksien valuuttamuunnon muutokset	21	5,9	-5,5	4,6
Nettosijoituksen suojaukset	30	0,7	1,3	53,7
Muihin laajan tuloksen eriin liittyvä tulovero	10	-65,0	88,8	168,7
Muut laajan tuloksen erät verojen jälkeen		573,6	-976,1	248,3
Laaja tulos yhteensä		-304,6	-1 650,8	35,9
Laajan tuloksen jakaantuminen:				
Emoyhtiön omistajille		-312,0	-1 644,7	33,5
Vähemmistön osuudet	21	7,4	-6,1	2,4
		-304,6	-1 650,8	35,9

Oheiset liitetiedot ovat osa konsernitilinpäätöstä.

Konsernin tase

			31.12.		
Milj. euroa		Liite	2009	2008	2007
Varat					
Pitkäaikaiset varat					
Liikearvo	O	13	208,3	207,6	502,7
Muut aineettomat hyödykkeet	O	13	71,4	77,5	159,1
Maa-alueet, rakennukset, koneet ja kalusto	O	13	4 700,2	5 413,7	6 476,7
		13	4 979,9	5 698,8	7 138,5
Biologiset hyödykkeet	O	14	152,5	133,6	88,7
Päästöoikeudet	O		25,3	67,0	5,2
Osuudet osakkuusyrityksissä	O	15	1 481,3	1 042,5	1 154,5
Myytavissä olevat julkisesti noteeratut osakkeet	I	16	71,7	154,9	161,8
Myytavissä olevat muut osakkeet	O	16	778,5	954,3	1 260,8
Pitkäaikaiset lainasaamiset	I	19	159,6	130,3	126,5
Laskennalliset verosaamiset	T	10	155,8	74,5	63,7
Muut pitkäaikaiset varat	O	17	30,4	16,2	22,6
			7 835,0	8 272,1	10 022,3
Lyhytaikaiset varat					
Vaihto-omaisuus	O	18	1 281,6	1 693,6	1 992,6
Verosaamiset	T	10	2,4	25,0	34,3
Lyhytaikaiset korottomat saamiset	O	19	1 362,6	1 583,2	2 063,1
Korolliset saamiset	I	19	221,2	251,1	227,8
Rahavarat	I		890,4	415,8	970,7
			3 758,2	3 968,7	5 288,5
Varat yhteensä			11 593,2	12 240,8	15 310,8
Oma pääoma ja velat					
Emoyhtiön osakkeenomistajille kohdistuva oma pääoma					
Osakepääoma		20	1 342,2	1 342,2	1 342,2
Ylikurssirahasto ja vararahasto			76,6	2 276,4	2 276,4
Omat osakkeet		20	-10,2	-10,2	-10,2
Suoraan omaan pääomaan kirjatut nettotulot		29	668,3	334,0	960,4
Kertyneet muuntoerot		30	-194,6	-443,8	-115,6
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto			2 042,1	-	-
Kertyneet voittovarot			2 079,6	2 768,8	3 355,1
Tilikauden tulos			-879,7	-673,4	-214,7
			5 124,3	5 594,0	7 593,6
Vähemmistöosuudet		21	58,2	56,5	71,9
Oma pääoma yhteensä			5 182,5	5 650,5	7 665,5
Pitkäaikaiset velat					
Työsuhteen päättymisen jälkeisiin etuuksiin liittyvät varaukset	O	22	305,0	299,0	327,3
Muut varaukset	O	24	180,4	202,3	135,9
Laskennalliset verovelat	T	10	364,4	277,5	582,0

Korollinen pitkäaikainen velka	I	28	2 898,4	3 007,8	3 354,8
Muut pitkäaikaiset korottomat velat	O	25	43,1	28,5	52,7
			3 791,3	3 815,1	4 452,7
Lyhytaikaiset velat					
Korollisten velkojen lyhennyserät	I	28	814,8	437,4	513,1
Korolliset velat	I	28	210,1	587,7	482,2
Käytössä olevat luottolimiitit	I		13,4	43,2	91,4
Lyhytaikaiset korottomat velat	O	25	1 473,0	1 602,1	1 971,3
Verovelat	T	10	108,1	104,8	134,6
			2 619,4	2 775,2	3 192,6
Oma pääoma ja velat yhteensä			11 593,2	12 240,8	15 310,8

O-kirjaimella merkityt erät sisältyvät sidottuun pääomaan. I-kirjaimella merkityt erät sisältyvät korollisiin nettovelkoihin. T-kirjaimilla merkityt erät sisältyvät verovelkaan.
Oheiset liitetiedot ovat osa konsernitilinpäätöstä.

Konsernin rahavirtalaskelma

		31.12. päättyvä tilikausi		
Milj. euroa	Liite	2009	2008	2007
Liiketoiminnan rahavirta				
Tilikauden tulos		-878,2	-674,7	-212,4
Suojaustulos laajasta tuloslaskelmasta		233,4	-280,9	3,6
Oikaisuerät:				
Verot	10	-8,6	-212,7	196,1
Poistot ja arvonalentumiset	12	1 152,9	1 468,5	1 881,3
Biologisten hyödykkeiden muutos	14	3,3	18,2	-7,5
Optioiden ja optioiden suojausinstrumenttien käyvän arvon muutos		-43,7	6,1	23,6
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	15	-111,8	-7,6	-342,7
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden ja sijoitusten myyntivoitot/-tappiot	6	248,5	-12,5	-36,0
Kuluiksi kirjatut kertyneet muuntoerot ja oman pääoman suojaukset	5, 6, 29	5,3	-32,3	-138,8
Nettorahoitustulot	9	279,2	172,7	266,2
Osakkuusyritysten osinkotuotot	15	7,5	13,5	31,8
Saadut korot		9,9	26,9	21,0
Maksetut osingot		-113,5	-191,2	-261,9
Saadut osingot	9	-	0,2	0,4
Muut rahoituserät, netto		-116,7	211,3	-82,4
Maksetut / (saadut) tuloverot	10	-3,0	25,5	-111,6
Nettokäyttöpääoman muutos ilman ostettuja tai myytyjä liiketoimintoja		638,0	81,5	-330,9
Liiketoiminnan rahavirta		1 302,5	612,5	899,8
Investointien rahavirta				
Ostetut konserniyritysten osakkeet	4	-8,4	-4,5	-71,4
Osakkuusyritysosuuksien hankinnat	15	-128,5	-53,9	-91,6
Myytävissä olevien sijoitusten hankinnat	16	-2,3	-8,8	-14,3
Investoinnit aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	3, 13	-388,3	-648,3	-770,2
Investoinnit biologisiin hyödykkeisiin	14	-35,4	-58,3	-50,2
Myydyt konserniyritykset	4	7,1	171,4	330,1
Osakkuusyritysosuuksien myynnistä saadut tulot	15	8,9	0,1	0,4
Myytävissä olevien sijoitusten myynnistä saadut tulot	16	23,8	15,6	15,9
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden myynnistä saadut tulot	13	60,5	52,0	83,5
Pitkäaikaisten saamisten nettomuutos		-24,2	-16,2	17,8
Investointien rahavirta		-486,8	-550,9	-550,0
Rahoituksen rahavirta				
Pitkäaikaisten lainojen nostot		636,1	303,6	289,0

Pitkäaikaisten lainojen lyhennykset		-411,3	-634,2	-799,5
Lyhytaikaisten lainojen nettomuutos		-359,9	4,0	1 145,4
Maksetut osingot ja pääoman palautukset		-157,7	-354,9	-354,9
Investoinnit vähemmistöosuksiin vähennettynä osingolla	21	-7,7	-4,2	7,0
Merkityt optiot ja omien osakkeiden hankinta		-	-	-2,1
Rahoituksen rahavirta		-300,5	-685,7	284,9
Rahavirtojen nettomuutos		515,2	-624,1	634,7
Rahavarat hankituissa yrityksissä		4,4	-	0,3
Rahavarat myydyissä yrityksissä		-0,1	-31,3	-110,8
Muuntoerot		-15,1	148,7	45,5
Rahavarat tilikauden alussa		372,6	879,3	309,6
Rahavarat tilikauden lopussa, netto		877,0	372,6	879,3
Rahavarat tilikauden lopussa		890,4	415,8	970,7
Käytössä olevat luottolimiitit vuoden lopussa		-13,4	-43,2	-91,4
		877,0	372,6	879,3

Oheiset liitetiedot ovat osa konsernitilinpäätöstä.

Konsernin rahavirtalaskelma:
Rahavirtalaskelman liitetiedot

		31.12. päättyvä tilikausi		
Milj. euroa	Liite	2009	2008	2007
Nettokäyttöpääoman muutos:				
Varastojen muutos		468,7	49,5	-245,7
Korottomien saamisten muutos:				
Lyhytaikaiset		261,6	-38,9	-136,4
Pitkäaikaiset		0,6	5,5	18,3
Korottomien velkojen muutos:				
Lyhytaikaiset		-90,3	-4,9	220,8
Pitkäaikaiset		-34,2	59,8	-161,3
Lyhytaikaisten korollisten saamisten muutos		31,6	10,5	-26,6
		638,0	81,5	-330,9
Ei-kassavaikutteiset investoinnit				
Investoinnit yhteensä		394,4	658,3	-
Maksetut summat		-388,3	-648,2	-
Rahoitusleasingillä rahoitetut investoinnit		6,1	10,1	-
Konserniyritysten hankinta	4			
Hankinnan rahavirta				
Yritysten hankintameno		8,4	4,5	71,4
Liiketoiminnassa käytetyt aineelliset hyödykkeet		-4,4	-	-0,3
Voitto suoraan omaan pääomaan toteutetusta vaiheittaisesta hankinnasta		3,9	-	-
Hankintahinta yhteensä		7,9	4,5	71,1
Hankittu netto-omaisuus				
Nettokäyttöpääoma		20,4	0,1	-9,5
Liiketoiminnassa käytetyt aineelliset hyödykkeet	13	17,6	4,0	10,7
Verovelat	10	16,0	-0,4	-0,2
Korolliset velat		-44,1	-1,0	-1,2
Vähemmistöosuudet	21	-2,0	1,8	71,3
Hankittu netto-omaisuus yhteensä		7,9	4,5	71,1
Konserniyritysten myynnit				
Myyntien rahavirta	4			
Myyntien rahavirta		7,1	171,4	330,1
Myytyjen yritysten rahavarat		-0,1	-31,3	-110,8
		7,0	140,1	219,3
Liiketoimet, joihin ei liity maksutapahtumaa				
Myytävissä olevat arvopaperit	16	-	50,0	377,0
Osakkuusyritysten osakkeet	15	87,7	6,9	24,7
Hankitut vähemmistöosuudet	21	-	3,3	-30,9
Myyntihinta yhteensä		94,7	200,3	590,1
Myyty netto-omaisuus				
Nettokäyttöpääoma		2,1	173,8	-126,0

Liiketoiminnassa käytetyt aineelliset hyödykkeet	13	92,6	281,8	1 695,8
Biologiset hyödykkeet	14	-	-	84,1
Korolliset saamiset (pl. rahavarat)		-	-	0,6
Verovelat	10	-	-26,7	-49,6
Korolliset velat		-	-230,1	-1 019,2
Vähemmistöosuudet	21	-	-	-0,6
		94,7	198,8	585,1
Myyntivoitto	4, 6, 13	-	1,5	5,0
Myyty netto-omaisuus yhteensä		94,7	200,3	590,1

Oheiset liitetiedot ovat osa konsernitilinpäätöstä.

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

Milj. EUR	Osake- pääoma	Ylikurssi- rahasto ja Vararahasto	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Omat osakkeet	Vaiheittaisen hankinnan uudelleen- arvostuksen ylijäämä	Myytävissä olevat rahoitus- varat	Valuutta- ja hyödykesuo- jaukset	Valuutta- ja hyödykesuo- osakkuus- yrityksissä	Kertyneet muuntoerot ja netto- investointien suojaus	Kertyneet voittovarot	Jakaantuminen emoyhtiön omistajille	Vähemmistö- osuuudet	Yhteensä
Oma pääoma 31.12.2006	1 342,2	2 278,8	-	-10,5	-	682,9	58,9	-6,2	-132,0	3 703,0	7 917,7	103,5	8 020,6
Tilikauden voitto/tappio	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-214,7	-214,7	2,3	-212,4
Muut laajan tuloksen erät ennen veroja	-	-	-	-	-	217,3	5,6	5,1	-170,3	21,8	79,5	0,1	79,6
Muihin laajan tuloksen eriin liittyvä tulovero	-	-	-	-	-	-1,1	-2,1	-	178,2	-6,3	168,7	-	168,7
Laaja tulos yhteensä	-	-	-	-	-	216,2	3,5	5,1	7,9	-199,2	33,5	2,4	35,9
Vuoteen 2006 liittyvät osingot	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-354,9	-354,9	-1,8	-356,7
Merkityt optiot	-	-2,4	-	0,3	-	-	-	-	8,5	-8,5	-2,1	-	-2,1
Yritysosotot ja -myynnit	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	39,1	39,1
Vähemmistöosuuden ostot	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-71,3	-71,3
Oma pääoma 31.12.2007	1 342,2	2 276,4	-	-10,2	-	899,1	62,4	-1,1	-115,6	3 140,4	7 593,6	71,9	7 665,5
Tilikauden voitto/tappio	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-673,4	-673,4	-1,3	-674,7
Muut laajan tuloksen erät ennen veroja	-	-	-	-	-	-398,0	-312,3	-9,4	-327,0	-13,4	-1 060,1	-4,8	-1 064,9
Muihin laajan tuloksen eriin liittyvä tulovero	-	-	-	-	-	9,5	83,8	-	-1,2	-3,3	88,8	-	88,8
Laaja tulos yhteensä	-	-	-	-	-	-388,5	-228,5	-9,4	-328,2	-690,1	-1 644,7	-6,1	-1 650,8
Vuoteen 2007 liittyvät osingot	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-354,9	-354,9	-4,2	-359,1
Yritysosotot ja -myynnit	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-3,3	-3,3
Vähemmistöosuuden ostot	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-1,8	-1,8
Oma pääoma 31.12.2008	1 342,2	2 276,4	-	-10,2	-	510,6	-166,1	-10,5	-443,8	2 095,4	5 594,0	56,5	5 650,5
Tilikauden tappio	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-879,7	-879,7	1,5	-878,2
Muut laajan tuloksen erät ennen veroja	-	-	-	-	3,9	180,3	224,1	-8,5	253,3	-20,4	632,7	5,9	638,6
Muihin laajan tuloksen eriin liittyvä tulovero	-	-	-	-	-	-6,7	-58,8	-	-4,1	4,6	-65,0	-	-65,0
Laaja tulos yhteensä	-	-	-	-	3,9	173,6	165,3	-8,5	249,2	-895,5	-312,0	7,4	-304,6
Vuoteen 2008 liittyvät osingot	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-2,2	-2,2
Yritysosotot ja -myynnit	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-3,4	-3,4
Vähemmistöosuuden ostot	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-0,1	-0,1
Siirto jakokelpoiseen omaan pääomaan	-	-2 042,1	2 042,1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pääomanpalautus	-	-157,7	-	-	-	-	-	-	-	-	-157,7	-	-157,7
Oma pääoma 31.12.2009	1 342,2	76,6	2 042,1	-10,2	3,9	684,2	-0,8	-19,0	-194,6	1 199,9	5 124,3	58,2	5 182,5

Tilinpäätöksen liitetiedot

Liite 1. Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Päätoiminnot

Stora Enso Oyj (”yhtiö”) on suomalainen, Suomen lakien mukaan perustettu julkinen osakeyhtiö, jonka rekisteröity osoite on Kanavaranta 1, 00160 Helsinki. Yhtiön osakkeet noteerataan NASDAQ OMX Helsingissä ja Tukholmassa. Stora Enso Oyj:n ja sen tytäryritysten (yhdessä ”Stora Enso” tai ”konserni”) liiketoiminta jakautuu liiketoiminta-alueisiin, jotka ovat Painopaperi, Hienopaperi, Pakkaukset, Puutuotteet ja muut. Viimeksi mainittuun ryhmään kuuluvat puunhankinta ja tukitoimintoina energiaosasto ja pääkonttori sekä muut konsernitoiminnot. Konsernin päämarkkina-alue on Eurooppa, ja liiketoiminta kasvaa koko ajan myös Aasiassa sekä Etelä-Amerikassa.

Yhtiön hallitus on hyväksynyt 3. helmikuuta 2010 tämän tilinpäätöksen julkistettavaksi.

Laatimisperiaatteet

Stora Enson konsernitilinpäätös on laadittu Euroopan unionin käyttöön ottaman kansainvälisen tilinpäätöskäytännön mukaisesti (International Financial Reporting Standards, IFRS), joka sisältää kansainväliset tilinpäätösstandardit (IAS) sekä International Financial Reporting Interpretations Committee (IFRIC) tulkinnat. Täyden IFRS:n ja EU:n omaksuman IFRS:n väliset erot eivät vaikuta tähän tilinpäätökseen. Konsernitilinpäätös käsittää yhdisteltyt yhtiön ja tytäryritysten tilinpäätöstiedot, jotka perustuvat alkuperäisiin hankintamenoihin, lukuun ottamatta erikseen mainittuja poikkeuksia.

Konsolidointiperiaatteet

Konsernitilinpäätös sisältää emoyhtiö Stora Enso Oyj:n lisäksi kaikki ne yritykset, joiden äänivallasta emoyhtiö omistaa joko suoraan tai välillisesti enemmän kuin puolet. Myös ne yritykset, joissa Stora Enso -konsernilla on vähemmän kuin 50 % äänivallasta, on yhdistetty konsernitilinpäätökseen, mikäli konsernilla on yksikössä pääomistajien kanssa tehtyihin sopimuksiin perustuva määräysvalta. Mahdollisten voimassa olevien tai vaihdettavien äänimäärien olemassaolo ja vaikutus otetaan myös huomioon, kun arvioidaan, yhdistetäänkö yksikkö konsernitilinpäätökseen. Merkittävimmät tytäryritykset esitetään liitteessä 32, Merkittävimmät konserniyritykset.

Osakkuusy yritykset, joissa Stora Ensolla on huomattava vaikutusvalta – joka yleisesti tarkoittaa 20–50 % osuutta äänivallasta – on yhdistetty konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmällä. Tällöin konsernitulokseen sisällytetään konsernin omistusosuutta vastaava osuus osakkuusy yrityksen tuloksesta vähennettynä liikearvon poistoilla. Osakkuusy yrityksissä konsernilla on huomattava vaikutusvalta, mutta ei määräysvaltaa. Tärkeimmät osakkuusy yritykset esitetään liitteessä 15, Osakkuus- ja yhteisy yritykset. Osakkuusy yrityksen kirjanpitoarvo kuvastaa konsernin osuutta osakkuusy yrityksen nettovarallisuudesta lisättyinä hankinnasta aiheutuneella poistamattomalla liikearvolla. Jos konsernin osuus osakkuusy yrityksen tappioista on yhtä suuri tai suurempi kuin sijoituksen kirjanpitoarvo, osakkuusy yritysosakkeet merkitään taseeseen nolla-arvoon. Konsernin osuuden ylittäviä tappioita ei oteta huomioon, ellei konserni ole velvollinen täyttämään sellaisia osakkuusy yrityksen velvoitteita, jotka konserni on taannut tai joihin se

muutoin on sitoutunut.

Yhteisyritykset, joita Stora Enso hallitsee yhdessä kolmansien osapuolten kanssa, on yhdistetty konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmällä, kuten yllä on kuvattu. Tärkeimmät yhteisyritykset esitetään liitteessä 15, Osakkuus- ja yhteisyritykset.

Yrityssostot kirjataan hankintamenomenetelmää käyttäen siten, että ostettu yritys yhdistellään konsernitilinpäätökseen siitä päivästä lukien, jona se hankitaan. Yritysmyynti kirjataan vastaavasti siihen päivään saakka, jona yrityksestä luovutaan.

Kaikki konsernin sisäiset liiketapahtumat, saamiset, velat, realisoitumattomat sisäiset katteet ja konsernin sisäinen voitonjako eliminoidaan konsernitilinpäätöksessä. Tytäryritysten, osakkuus- ja yhteisyritysten tilinpäätösten laatimisperiaatteita on tarvittaessa muutettu Stora Enson laatimisperiaatteiden mukaisiksi. Vähemmistöosuudet esitetään oman pääoman erillisenä osana.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet esitetään konsernin omassa pääomassa. Vähemmistö- ja osakkeenomistajien osuus emoyhtiön voitosta tai tappiosta esitetään tuloslaskelmassa tilikauden voiton jälkeen. Vähemmistöosuuksien ja osakkeenomistajien välisiä liiketapahtumia käsitellään oman pääoman yhteydessä, ja näin ollen niitä käsitellään oman pääoman täsmäytyslaskelman yhteydessä sekä liitteessä 21, Vähemmistöosuudet.

Vuonna 2009 voimaan tulleet uudet ja muutetut laskentastandardit

- IAS 1 (Muutos), Tilinpäätöksen esittäminen -standardissa on tehty terminologiamuutoksia ja muutettu pääasiallisten laskelmien otsikoita. Myös tilinpäätöksen muotoilua ja sisältöä on muutettu. Tärkein muutos konsernitilinpäätöksessä on uusi laaja tuloslaskelma, joka korvaa laskelman kirjatusta tuotoista ja kuluista. Tämän standardin käyttöönotto ei ole kuitenkaan vaikuttanut konsernin raportoituun tulokseen tai taloudelliseen asemaan.
- IFRS 8, Toimintasegmentit -standardi korvasi IAS 14 -standardin. Sen mukaan yksikön on sovellettava toimintasegmenttiensä taloudellisen tuloksen raportoinnissa ”johdon lähestymistapaa”, jolloin tilinpäätöksen segmenttikohtaiset tiedot laaditaan saman periaatteen mukaisesti kuin konsernin sisäisissä hallintotarkoituksissa. Tärkein muutos on se, että segmenttikohtaisista liiketoimintatuloksista jätetään pois kertaluonteiset erät, osakeperusteisten maksujen käyvän arvon oikaisut, optio-ohjelmien suojausinstrumentit, päästöoikeudet ja biologisten hyödykkeiden käyvän arvon muutokset.
- IFRS 3 (Muutos), Liiketoimintojen yhdistäminen -standardi otettiin konsernissa käyttöön 1.4.2009. Sen mukaisesti liiketoimintojen yhdistämiseen sovelletaan yhä hankintamenomenetelmää, mutta joitakin merkittäviä muutoksia otetaan huomioon. Esimerkiksi liiketoiminnan ostamiseen liittyvät maksut on kirjattava käypään arvoon hankinta-ajankohtana, ja erät ehdolliset vastikkeet arvostetaan hankinnan jälkeen käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Liikearvo voidaan laskea emoyhtiön osuutena hankitun liiketoiminnan nettovarallisuudesta, tai siihen voidaan sisällyttää vähemmistöosuuteen liittyvä liikearvo. Kaikki liiketoimintojen yhdistämisestä välittömästi johtuvat kustannukset on kuitenkin kirjattava kuluksi. Tämän standardin käyttöönotto ei ole vaikuttanut konsernitilinpäätökseen, koska konsernilla ei ollut merkittäviä yritysostoja tilivuonna. Lisätietoja on liitteessä 4, Yrityssostot ja -myynnit.
- IAS 27 (Muutos), Konsernitilinpäätös ja erillistilinpäätös -standardi otettiin konsernissa käyttöön 1.4.2009. Sen mukaisesti liiketapahtumat vähemmistön kanssa, joissa määräysvallassa ei tapahdu muutosta, on kirjattava omaan pääomaan. Liikearvoa tai

tulosvaikutteisia voittoja tai tappioita ei siis kirjata. Stora Enso soveltaa taloudellisten yksiköiden mallia jo nykyisin, joten standardin muutos ei vaikuta konsernitilinpäätökseen. Jos määräysvalta siirtyy toiselle osapuolelle liiketoimen yhteydessä, jäljelle jäävä omistusosuus arvostetaan käypään arvoon ja liiketoimesta kirjataan voitto tai tappio.

- IFRS 7 (Muutos) Rahoitusinstrumentit: tilinpäätöksessä esitettävät tiedot -standardi säätelee käypään arvoon arvostuksesta ja maksuvalmiusriskistä tilinpäätöksessä annettavia tietoja. Muutoksessa edellytetään erityisesti, että käypään arvoon arvostetut erät esitetään tilinpäätöksessä luokiteltuina käypien arvojen hierarkiatason mukaan. Tämän standardin käyttöönotto ei ole vaikuttanut konsernin raportoituun tulokseen tai taloudelliseen asemaan.

Vuonna 2009 käyttöön otetut uudet ja muutetut standardit, jotka eivät ole vaikuttaneet tilinpäätökseen

- IFRS 2 (Muutos), Osakeperusteiset maksut - Vesting Conditions and Cancellations -standardin muutoksen mukaisesti oikeuden syntymisehtoja ovat vain palveluiden tai työsuorituksen suorittamista koskevat ehdot. Muutoksessa määritetään myös, että kaikki kyseisen yhteisön tai muiden osapuolten tekemät mitätöinnit on kirjattava samalla tavalla.
- IAS 32 Rahoitusinstrumentit: Esittämistapa ja IAS 1 (Muutos), Tilinpäätöksen esittäminen – Puttable Financial Instruments and Obligations Arising on Liquidation. Standardin mukaisesti lunastusvelvoitteiset rahoitusinstrumentit on luokiteltava omaan pääomaan silloin, kun instrumenttiin liittyy velvoite luovuttaa toiselle osapuolelle suhteellinen osuus yrityksen nettovaroista lopettamisen yhteydessä.
- IFRS 1 (Muutos), Ensimmäinen IFRS-standardien käyttöönotto - Tytäryritykseen, yhteisessä määräysvallassa olevaan yksikköön tai osakkuusyritykseen tehdyn sijoituksen hankintameno. Standardi ei ole konsernin kannalta olennainen.
- IFRIC 9 (Muutos), Kytkeytyneiden johdannaisten uudelleenarviointi, ja IAS 39 (Muutos), Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen - Kytkeytyt johdannaiset. Standardit eivät vaikuta konsernitilinpäätökseen, koska konserni ei ole luokitellut eikä aio luokitella hybridi-rahoitusinstrumentteja (yhdistettyjä rahoitusinstrumentteja) uudelleen IAS 39 -standardiin lokakuussa 2008 tehtyjen muutosten mukaisesti.
- IFRIC 15, Kiinteistöjen rakentamissopimukset ei ole konsernin liiketoimintojen kannalta olennainen, koska kaikki tuloutukset esitetään IAS 18:n mukaisesti.
- IFRIC 16, Ulkomaiseen yksikköön tehdyn nettosijoituksen suojaukset. IFRIC 16 -standardissa selvennetään, että investointien nettosuojaus liittyy tilinpäätösvaluutan sijasta toimintavaluutan eroihin ja että IAS 21 -standardin vaatimukset koskevat suojattavaa omaisuuserää.
- IFRIC 18, Omaisuuserien siirrot asiakkailta ei ole konsernin liiketoimintojen kannalta olennainen, koska konserni ei vastaanota asiakkailta omaisuuseriä tai käteistä, joka on tarkoitus käyttää omaisuuserien ostamiseen tai hyödykkeiden rakentamiseen.
- IAS 27 (Muutos) Konsernitilinpäätös ja erillistilinpäätös - Tytäryritykseen, yhteisessä määräysvallassa olevaan yksikköön tai osakkuusyritykseen tehdyn sijoituksen hankintameno. Standardi liittyy emoyhtiöiden erillistilinpäätöksiin, joten se ei vaikuta konsernitilinpäätökseen.

Uudet standardit sekä sellaiset muutokset ja tulkinnat jo julkaistuihin standardeihin, jotka eivät olleet vielä voimassa vuonna 2009

- IFRS 1 (Muutos) Ensimmäinen IFRS-standardien käyttöönotto - Additional Exemptions for First-time Adopters ei ole konsernin kannalta olennainen.
- IFRS 2 Group Cash-settled Share-based Payment Arrangements (tullut voimaan 1.1.2010) selventää konsernin käteisvaroina maksettavien osakeperusteisten liiketoimien

- vaikutusaluetta ja kirjaamista. Muutoksen ei odoteta vaikuttavan konsernitilinpäätökseen.
- IAS 39 (Muutos) Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen - Suojauskohteiksi hyväksyttävät erät. Standardin mukaan yhteisön on sallittua määrittää suojattavaksi jokin muu kuin rahoitusinstrumentin käyvän arvon kokonaismuutos tai rahavirtojen kokonaisvaihtelu. Standardi säätelee myös inflaation määrittämistä suojattavaksi riskiksi tai rahoitusinstrumentin osaksi tietyissä tilanteissa. Muutoksen ei odoteta vaikuttavan konsernin taloudelliseen asemaan tai raportoituun tulokseen.
 - IFRIC 17 Muiden kuin käteisvarojen jakaminen omistajille sisältää ohjeita siitä, miten yhteisön omistajilleen osinkoina jakamia muita varoja kuin käteisvaroja käsitellään kirjanpidossa. Standardi ei ole konsernin kannalta olennainen.

Ulkomaanrahanmääräiset liiketoimet

Ulkomaanrahanmääräiset liiketoimet kirjataan kirjanpitoon toteutumispäivän kurssiin. Kunkin kuukauden päättyessä valuuttamääräiset taseen saamiset ja velat arvostetaan kuukauden lopun kurssiin. Liiketapahtumien kurssierot kirjataan vastaaville tuloslaskelmatileille liikevoittoon, ja rahoituserien kurssierot kirjataan nettomääräisinä rahoitustuottoihin ja -kuluihin, paitsi silloin kun ne täyttävät nettoinvestointisuojaus kriteerit ja kirjataan omaan pääomaan. Ei-rahallisten rahoitusvarojen, kuten myytävissä olevaksi luokitellun pääoman, muuntoerot on kirjattu omaan pääomaan.

Raportointivaluutan muunto – Tytäryritykset

Ulkomaisten tytäryritysten, joiden toiminta- ja tilinpäätösvaluutta on muu kuin euro, tuloslaskelmat muunnetaan konsernin raportointivaluuttaan tilikauden keskipäivän mukaan. Näiden yritysten taseet muunnetaan raportointivaluuttaan tilinpäätöspäivän kurssin mukaan. Euroalueen ulkopuolella sijaitseviin tytä-, osakkuus ja yhteisyrityksiin tehtyjen nettomääräisten sijoitusten muuntoerot ja näitä sijoituksia tehokkaasti suojaavien rahoitusinstrumenttien arvostukset kirjataan suoraan oman pääoman muuntoeroihin, kuten on esitetty kohdassa Konsernin laaja tuloslaskelma sekä liitteessä 30, Kertyneet muuntoerot ja oman pääoman suojaus. Yritysmyyntien tai lopettamisten (likvidaatio) yhteydessä kertyneet muuntoerot sisällytetään myyntivoittoon tai -tappioon. Kertynyttä muuntoeroa kirjataan tuloslaskelman kautta myös osakepääoman takaisinmaksun, sijoituksen palautuksen ja liiketoimintayksikön osittaisen myynnin yhteydessä.

Myyntisaamiset

Myyntisaamiset arvostetaan alun perin käypään arvoon ja jälkepäin odotettuun realisoitumisarvoon. Epävarmat saamiset arvioidaan tilinpäätöshetkellä saamisten riippumattoman, kattavan tarkastelun perusteella vuoden lopussa. Epävarmoista saamisista johtuvat tappiot kirjataan tuloslaskelmaan ”liiketoiminnan muihin kuluihin”. Myyntisaamiset esitetään lyhytaikaisissa varoissa lyhytaikaisina saamisina.

Rahavarat

Rahavarat sisältävät rahat ja pankkisaamiset sekä muut varat, joiden alkuperäinen maturiteetti on alle kolme kuukautta. Käytössä olevat luottolimiitit sisältyvät taseessa lyhytaikaisiin korollisiin velkoihin.

Sijoitukset

Konserni luokittelee markkinakelpoisiin velka- ja arvopapereihin sekä noteeraamattomiin arvopapereihin tehdyt sijoitukset kolmeen ryhmään, jotka ovat kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät rahoitusvarat, eräpäivään asti pidettävät rahoitusvarat ja myytävissä olevat

rahoitusvarat. Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävien rahoitusvarojen tarkoituksena on tuottaa voittoa lyhyellä aikavälillä, ja ne arvostetaan tuloslaskelmassa käypään arvoon ja esitetään osana lyhytaikaisia sijoituksia. Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset on tarkoitettu pidettäväksi erääntymiseensä saakka, ja ne raportoidaan osana pitkäaikaisia sijoituksia. Konsernilla ei ollut näihin ryhmiin luokiteltavia sijoituksia vuonna 2009. Sijoitukset noteerattuihin ja noteeraamattomiin osakkeisiin sekä payment-in-kind-velkakirjoihin ("PIK") luokitellaan myytävissä oleviksi rahoitusvaroiksi. Johto tekee sijoitusten luokitteluun liittyvät päätökset ostohetkellä ja arvioi luokitusta säännöllisesti.

Myyttävänä olevat omaisuuserät kirjataan alun perin käypään arvoon ja niistä johtuvat voitot ja tappiot kirjataan nettomääräisinä suoraan omaan pääomaan. Kun ne myydään, kumulatiivinen käyvän arvon oikaisu kirjataan tuloslaskelmaan. Arvon alentumistesti suoritetaan, jos varojen markkina-arvo on alle kirjanpitoarvon yli vuoden ajan. Jos johto uskoo, että arvonalentuminen on pysyvä, sitä vastaava osa käyvän arvon rahastosta kirjataan tuloslaskelmaan.

Lainasaamiset

Lainasaamiset ovat johdannaisvaroihin kuulumattomia rahoitusvaroja, joihin liittyvät maksut ovat kiinteitä tai määriteltävissä olevia ja joita ei noteerata toimivilla markkinoilla. Ne merkitään alun perin käypään arvoon taseeseen ja niitä arvioidaan säännöllisesti sekä systemaattisesti perintäkelpoisuuden suhteen. Mikäli jonkin lainasaatavan arvioidaan olevan palautumaton, kirjataan kirja-arvon ja odotettavissa olevien rahavirtojen nykyarvon alijäämän kattamiseksi varaus. Korkotuotto lainasaatavista sisältyy rahoituseriin. Alle 12 kuukauden kuluessa erääntyvät lainasaamiset esitetään lyhytaikaisissa varoissa korollisina saamisina ja 12 kuukauden jälkeen erääntyvät lainasaamiset pitkäaikaisina lainasaamisina.

Velat

Rahoitusvelat merkitään alun perin kirjanpitoon käypään arvoon vähennettynä transaktiokustannuksilla. Seuraavina tilikausina velat esitetään jaksotettuun hankintamenuon käyttäen efektiivisen koron menetelmää. Mahdollinen ero transaktiokustannuksilla vähennetyn saadun vastikkeen ja lunastushinnan välillä kirjataan tuloslaskelmaan velan juoksuajalle jaksotettuna. Korkokulut kirjataan tuloslaskelmaan suoriteperusteisesti.

12 kuukauden jälkeen erääntyvät velat on luokiteltu taseessa pitkäaikaisiksi, mutta alle 12 kuukauden kuluessa erääntyvät lyhennykset on esitetty lyhytaikaisissa veloissa korollisten velkojen lyhennyserinä. Lyhytaikaiset yritystodistuslainat, pankkilainat ja muut korolliset lainat, jotka erääntyvät alle 12 kuukauden kuluessa, on esitetty lyhytaikaisten velkojen kohdassa Korolliset velat.

Johdannaiset ja suojaukset

Johdannaiset kirjataan hankittaessa taseeseen käypään arvoon ja arvostetaan käypään arvoon jokaisena tilinpäätöspäivänä. Syntyvien voittojen ja tappioiden kirjaaminen riippuu suojauskohteen luonteesta. Kun johdannaissopimukset solmitaan, konserni määrittää ne saamisten tai velkojen käyvän arvon muutosten suojaukseksi, ennakoidun liiketoimen tai kiinteän sitoumuksen suojaukseksi (rahavirran suojaus), ulkomaiseen yksikköön tehdyn sijoituksen suojaukseksi tai johdannaissopimuksiksi, jotka eivät täytä suojauslaskennan soveltamisen edellytyksiä IAS 39:n mukaisesti.

Käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelmaan suojattavien varojen tai velkojen käyvän arvon muutosta vastaan sellaisista johdannaisista, jotka on määritetty käyvän arvon suojauksiksi,

jotka täyttävät suojauslaskennan soveltamisedellytykset ja jotka ovat erittäin tehokkaita.

Käyvän arvon muutokset kirjataan suoraan oman pääoman nettotuloihin sisältyvään suojausrahastoon sellaisista johdannaisista, jotka on määritelty rahavirran suojauksiksi, jotka täyttävät suojauslaskennan soveltamisedellytykset ja jotka ovat tehokkaita. Oman pääoman nettotulojen liikkeitä käsitellään kohdassa Konsernin laaja tuloslaskelma. Omaan pääomaan kirjatun johdannaisten kertyneet voitot tai tappiot kirjataan tuloslaskelmaan sen tilikauden tuotoksi tai kuluksi, jolla suojauksen kohde kirjataan tuloslaskelmaan.

Kun suojausinstrumentti erääntyy, myydään, lopetetaan, käytetään, kumotaan tai suojausinstrumentti ei enää täytä IAS 39:n mukaisia suojauslaskennan soveltamisedellytyksiä, oman pääoman kertyneet voitot tai tappiot jäävät omaan pääomaan ja ne käsitellään kirjanpidossa tuottoina tai kuluina, kun sitoumus tai ennakoitu liiketoimi lopulta kirjataan tuloslaskelmaan. Jos sitoumuksen tai ennakoidun liiketoimen ei enää odoteta toteutuvan, kirjataan omassa pääomassa raportoidut kertyneet voitot tai tappiot kuitenkin välittömästi tilikauden tuloslaskelmaan.

Vaikka tietyt johdannaissopimukset täyttävätkin konsernin riskienhallinnan asettamat tehokkaan suojauksen vaatimukset, ne eivät täytä IAS 39:n kaikkia suojauslaskennan soveltamisen edellytyksiä. Tällaisten suojausinstrumenttien käyvän arvon muutokset, mukaan lukien suojauslaskennan alaisten suojausten tehon osa, kirjataan tuloslaskelmaan käypään arvoon. Myynteihin ja ostoihin sekä henkilöstön etuuksiin liittyvien johdannaisten käyvän arvon muutokset esitetään liikevoitossa ja kyseiset erät on eritelty liitteessä 29, Rahoitusinstrumentit, sekä liitteessä 7, Henkilöstökulut. Kaikkien muiden johdannaisten käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelman rahoituseriin.

Ulkomaiseen yksikköön tehdyn nettosijoituksen suojaus käsitellään kirjanpidossa kuten rahavirran suojaus, ja konserni käyttää joko johdannaisia tai lainaa tähän tarkoitukseen. Kun suojausinstrumentti on johdannainen, suojauksen tehokkaan osan voitto tai tappio esitetään oman pääoman muuntoeroissa, kuten konsernin laajassa tuloslaskelmassa on esitetty. Tehottoman osan voitto tai tappio kirjataan välittömästi tuloslaskelmaan. Muuntoerot, jotka liittyvät ulkomaiseen yksikköön tehtyyn nettosijoitusta suojaaviin velkoihin, kirjataan myös omaan pääomaan muuntoeroihin ja tehon osa kirjataan välittömästi tuloslaskelmaan.

Konserni dokumentoi liiketoimen alusta lähtien suojausinstrumentin ja suojauskohteen välisen yhteyden, kuten myös riskienhallinnan tavoitteen ja sen taustalla vaikuttavan suojautumisstrategian. Tämä prosessi sisältää kaikkien suojaaviksi määriteltyjen rahoitusinstrumenttien yhdistämisen tiettyihin varoihin, velkoihin, kiinteisiin sitoumuksiin tai vastaisiin tapahtumiin. Konserni myös dokumentoi sekä suojauksen alkuhetkellä että jatkuvasti arviolaskelman siitä, kumoavatko suojaukseen käytettävät johdannaiset erittäin tehokkaasti suojattavan kohteen käyvän arvon tai siihen liittyvän rahavirran muutoksia.

Rahoitusinstrumenttien käypä arvo

Julksen kaupankäynnin kohteena olevien johdannaisten, mukaan lukien kaupankäyntitarkoituksessa pidettävien ja myytävissä olevien rahoitusvarojen (tai -instrumenttien), käyvät arvot perustuvat tilinpäätöspäivänä noteerattuun markkinahintaan. Koronvaihtosopimusten käyvät arvot lasketaan tulevien rahavirtojen nykyarvona. Valuuttatermiinisopimukset arvostetaan tilinpäätöspäivänä tilinpäätöspäivän valuuttatermiinikursseihin. Arvostettaessa johdannaisia ja muita rahoitusinstrumentteja, jotka eivät ole kaupankäynnin kohteina, konserni käyttää useita menetelmiä ja tekee arvostuksen

tilinpäätöspäivän markkinatilanteen perusteella. Pitkäaikaisiin velkoihin käytetään identtisten tai vastaavanlaisten instrumenttien noteerattuja markkinahintoja tai jälleenmyyntihintoja. Muiden rahoitusinstrumenttien käyvän arvon määrittämisessä käytetään erilaisia menetelmiä, kuten optioiden yleisesti hyväksytyjä arvonmäärittäsmalleja sekä tulevaisuuden rahavirtojen diskontattuja arvoja. Vuoden sisällä erääntyvien rahoitussaamisten ja -velkojen nimellisarvo, mukaan lukien arvioidut vähennykset, oletetaan likimain niiden käyväksi arvoksi. Rahoitusvelkojen käyvät arvot arvioidaan diskonttaamalla tulevat rahavirrat sellaisella markkinakorolla, jonka konserni joutuisi maksamaan vastaavista rahoitusinstrumenteista tilinpäätöshetkellä.

Rahoitusinstrumenttien ostot ja myynnit kirjataan kauppapäivänä eli päivänä, jona konserni sitoutuu ostamaan tai myymään rahoitusinstrumentin. Rahoitusinstrumentit kirjataan pois taseesta, kun oikeudet saada tai maksaa rahavirtoja rahoitusinstrumenteista ovat menneet umpeen tai ne on siirretty tai kun konserni on siirtänyt rahoitusinstrumenttien riskit, edut ja sitoumukset.

Tuloutusperiaate

Liikevaihto sisältää tuotteiden ja palveluiden sekä raaka-aineiden ja tarvikkeiden myynnistä saadut tuotot oikaistuna välillisillä veroilla, myynnin oikaisuerillä ja valuuttamääräisen myynnin kurssieroilla. Tuotot tavaroiden myynnistä tuloutetaan sillä hetkellä, kun tuotteen omistukseen liittyvät riskit ja edut siirtyvät ostajalle eikä konsernilla ole enää valvonta- eikä määräysvaltaa tuotteeseen. Yleensä tämä tarkoittaa sitä hetkeä, jona tuote on toimitettu sovitun toimituslausekkeen mukaisesti asiakkaalle.

Stora Enson toimitusehdot perustuvat Incoterms 2000 -toimituslausekekokoelmaan, joka on Kansainvälisen kauppakamarin julkaisema toimituslausekkeiden määritelmien kokoelma. Konsernin myyntiä koskevat yleisimmät toimituslausekkeet ovat:

- D-lausekkeet, joiden mukaan konsernin on toimitettava tuotteet sovittuun määräpaikkaan. Myynnin toteutumishetki on toimitus ostajalle sovitussa määräpaikassa sovittuna aikana.
- C-lausekkeet, joiden mukaan myyjä järjestää ja maksaa kuljetuksen sovittuun määräpaikkaan sekä tietyt muut kulut. Konsernin vastuu tuotteista kuitenkin päättyy, kun tuotteet on luovutettu rahdinkuljettajalle käytettävän lausekkeen mukaisesti. Myynnin toteutumishetki on siten se, jona myyjä luovuttaa tavarahan rahdinkuljettajalle sovittuun määräpaikkaan kuljettamista varten.
- F-lausekkeet, joiden mukaan ostaja järjestää kuljetuksen ja vastaa siitä. Myynnin toteutumishetki on tuotteiden toimittaminen ostajan rahdinkuljettajalle.

Jos paikalliset säännöt johtavat yllä olevista säännöistä poikkeavaan laskutukseen, tämän tuoton vaikutus on laskettu ja oikaistu.

Palveluista saadut tuotot kirjataan, kun palvelu on suoritettu.

Lähetys- ja käsittelymenot

Lähetyskuluja ei laskuteta erikseen vaan ne sisältyvät asiakkailta laskutettavien tuotteiden arvoon, jos Stora Enso on vastuussa kuljetuksista. Kuljettamisesta aiheutuvat kulut sisältyvät tuloslaskelman materiaaleihin ja palveluihin.

Tutkimus ja kehitys

Tutkimusmenot kirjataan kuluksi toteutumishetkellä ja ne sisältyvät konsernin tuloslaskelmassa liiketoiminnan muihin kuluihin. Kehityskulut kirjataan myös kuluksi toteutumishetkellä, ellei

voida varmistua siitä, että niistä saadaan taloudellista hyötyä tulevaisuudessa, jolloin ne aktivoidaan aineettomina hyödykkeinä ja poistetaan niihin liittyvän tuottokauden aikana.

Tietokoneohjelmistojen kehitysmenot

Jos uuden ohjelmiston hankinta- ja kehitysmeno liittyy selvästi määriteltävissä olevaan ja ainutlaatuiseen tuotteeseen, johon konsernilla on määräysvalta ja josta saatava pitkäaikainen hyöty on suurempi kuin sen kustannukset, se kirjataan taseeseen aineettomaksi hyödykkeeksi ja poistetaan arvioituna taloudellisena vaikutusaikanaan. Internet-sivujen kustannukset kirjataan kuluksi syntymishetkellä.

Ympäristövelvoitteet

Aikaisemman liiketoiminnan aiheuttamien ympäristövaikutusten korjaamisesta syntyneet kustannukset, jotka eivät lisää nykyisiä tai tulevia tuottoja, kirjataan kuluksi. Ympäristölakien ja -säästöjen nykytulkintaan perustuen ympäristövastuut kirjataan, mikäli on todennäköistä, että on syntynyt vastuu ja sen määrä voidaan luotettavasti arvioida.

Lopetettavat toiminnot ja myytävä omaisuus

Lopetettava toiminto syntyy, kun päätetään yksittäisen suunnitelman mukaisesti luopua kokonaan tai olennaisilta osin konsernin merkittävästä erillisestä liiketoiminta-alueesta tai maantieteellisestä toiminta-alueesta, jonka omaisuus ja tulos voidaan erottaa fyysisesti, liiketoiminnallisesti ja raportointitarkoituksessa ja joka on myyty tai luokitellaan myytäväksi. Omaisuus luokitellaan myytävänä olevaksi, kun on erittäin todennäköistä, että omaisuuserästä saatava tuotto tulee kertymään myynnistä eikä omaisuuserän jatkuvasta käytöstä.

Tuloverot

Konsernin verot sisältävät konserniyritysten verot, jotka perustuvat tilikauden verotettavaan tulokseen, sekä aikaisempien tilikausien verot, laskennallisten verojen muutokset ja osuudet osakkuus- ja yhteisyritysten veroista. Taseen lyhytaikaisiin veroihin sisältyy oman pääoman suojauksen verovaikutus, kuten tuloverojen täsmäytyksen yhteydessä mainitaan liitteessä 10, Tuloverot.

Laskennalliset verot lasketaan taselähtöisen velkamenetelmän mukaan, jolloin kaikista omaisuuserien ja velkojen kirjanpito- sekä verotusarvojen väliaikaisista eroista lasketaan nettovaikutus kulloinkin voimassaolevia tai voimaantulevia verokantoja käyttäen.

Merkittävimmät jaksotuserot syntyvät aineellisten hyödykkeiden poistoerosta, hankittujen yritysten hankintahetken netto-omaisuuden uudelleenarvostuksesta, myytävissä olevien rahoitusvarojen ja johdannaisinstrumenttien arvostamisesta käypiin arvoihin, vaihto-omaisuuden konsernin sisäisen katteen eliminoinnista, verottamattomista varauksista ja vahvistetuista tappioista. Vahvistetuista tappioista kirjataan laskennallisia verosaamisia siinä määrin kuin on todennäköistä, että vahvistettuja tappioita voidaan käyttää hyväksi tulevien tilikausien verotettavaa tuloa vastaan.

Liikearvo

Liikearvo sisältää tulevia taloudellisia hyötyjä omaisuuseristä, joita konserni ei yritysoston yhteydessä voi määrittää ja kirjata erikseen. Liikearvo lasketaan yritysostojen hankintamenon ja hankitun yrityksen netto-omaisuuden käyvän arvon erotuksena hankintahetkellä. Liikearvo kohdistetaan niille rahavirtaa tuottaville yksiköille, joiden odotetaan hyötyvän yritysostosta, arvonalentumistestausta varten. Euroalueen ulkopuolella sijaitsevien yritysten hankinnasta aiheutuva konserniliikearvo käsitellään konsernitilinpäätöksessä kyseisen yrityksen varallisuutena

ja muutetaan euroiksi tilinpäätöspäivän valuuttakurssiin.

Liikearvosta ei tehdä poistoja, mutta sille tehdään arvonalentumistesti vuosittain tai useamminkin, jos arvonalentumisesta on viitteitä.

Konserniyksikön myynnistä aiheutuvat voitot ja tappiot sisältävät myytyyn yksikköön liittyvän liikearvon määrän.

Osakkuus- ja yhteisyrityksen ostosta syntyvä liikearvo sisältyy sijoituksen kirjanpitoarvoon, ja sen arvonalentumista arvioidaan kyseisen sijoituksen osana. Yrityksoston hankintamenon ja hankitun yrityksen netto-omaisuuden käyvän arvon erotus kirjataan uudelleenarvioinnin jälkeen välittömästi tuloslaskelmaan.

Aineettomat hyödykkeet

Aineettomat hyödykkeet on kirjattu taseessa alkuperäiseen hankintamenoon ja ne poistetaan tasapoistoin taloudellisenä vaikutusaikanaan. Taloudelliset vaikutusajat vaihtelevat kolmesta kymmeneen vuoteen ja patenttien osalta kahteenkymmeneen vuoteen. Hankitut aineettomat hyödykkeet kirjataan taseessa erilleen liikearvosta, mikäli ne täyttävät hyödykkeen määritelmän, ovat eriteltävissä tai jos ne syntyvät sopimuksista tai laillisista oikeuksista ja jos niiden käypä arvo voidaan määritellä luotettavasti.

Muut yrityskaupan yhteydessä kirjatut aineettomat hyödykkeet kuin konserniliikearvo koostuvat markkinointiin ja asiakkaisiin liittyvistä tai sopimus- ja teknologiapohjaisista aineettomista hyödykkeistä. Tyypillisiä markkinointiin sekä asiakkaisiin liittyviä aineettomia hyödykkeet ovat tuotemerkit, tuote- ja palvelunimet, yhteismerkit, tuotetakuumerkinnät, asiakaslistat, tilaukset tai tilauskanta, asiakassopimukset sekä niihin liittyvät asiakassuhteet. Sopimus- ja teknologiapohjaiset aineettomat hyödykkeet ovat tyypillisesti lisenssi- ja rojaltisopimuksia tai patentoituja teknologiaan tai alaan liittyviä salaisuuksia, kuten luottamuksellisia kaavoja, prosesseja tai reseptejä. Asiakassopimusten ja niihin liittyvien asiakassuhteiden käypä arvo määritellään oletettujen asiakkuuksien pysyvyyden ja asiakkuuksien arvioidun kestoajan rahavirtojen mukaan. Tuotemerkkien arvo määritellään diskontatun rahavirran analyysillä käyttämällä rojaltimeetodia.

Aineelliset hyödykkeet

Konserniyritysten aineelliset hyödykkeet on arvostettu taseessa alkuperäiseen hankintamenoon lisättynä tarvittaessa hyödykkeen käytöstä poistamisesta tulevaisuudessa toteutuvilla kuluilla. Uuden tytäryrityksen oston yhteydessä tulevat aineelliset hyödykkeet arvostetaan käypään arvoonsa ostopäivänä. Poistot lasketaan tasapoistomenetelmällä ja oikaistaan mahdollisilla arvonalentumis- tai myyntikuluilla. Tasearvo edustaa hankintamenoa vähennettynä kertyneillä poistoilla ja arvonalentumisilla. Rakennusaikaiset korot pitkäaikaista rakennusaikaa edellyttävistä hankkeista aktivoidaan aineellisiin hyödykkeisiin osaksi hankintamenoa rakennusajalta.

Maa-alueista ei tehdä poistoja, koska niillä ei katsota olevan rajallista taloudellista pitoaikaa. Muiden aineellisten hyödykkeiden ryhmien poistot perustuvat seuraaviin odotettuihin taloudellisiin vaikutus aikoihin:

Aineellisten hyödykkeiden ryhmä

Teollisuusrakennukset

Toimisto- ja asuinrakennukset

Poistoaika vuosia

10–50

20–50

Puuhioketehtaat	15–20
Vesivoimalaitokset	40
Paperi-, kartonki- ja sellutehtaat, pääkoneet	20
Raskas koneisto	10–20
Pakkaus- ja hylsytehtaat	10–15
Sahat	10–15
Tietokoneet	3–5
Ajoneuvot	5
Toimistokalusto	3–5
Rautatiet, satamat	20–25
Metsäautotiet	10–35
Tiet, kentät, sillat	15–20
Aineettomat hyödykkeet	3–20

Normaalit kunnossapito- ja korjauskustannukset kirjataan kuluksi syntymishetkellä. Merkittävät uudistus- ja parannusinvestoinnit aktivoidaan ja poistetaan niihin liittyvän päähyödykkeen jäljellä olevana taloudellisena vaikutusaikana. Aineellisten hyödykkeiden luovutus tai käytöstä poistaminen kirjataan poistamalla hankintameno ja kertyneet poistot kirjanpidosta ja mahdollinen luovutushetken arvon ja poistamattoman hankintamenon erotus kirjataan tuloslaskelmassa arvonalentumisiin. Myyntivoitot esitetään liiketoiminnan muissa tuotoissa.

Arvonalentumiset

Useimpien omaisuuserien kirjanpitoarvo arvioidaan jokaisena tilinpäätöspäivänä mahdollisen arvonalentumisen tunnistamiseksi. Liikearvoa testataan vuosittain. Jos arvonalentumiseen viittaavia tekijöitä ilmenee, arvioidaan omaisuuserän kerrytettävissä olevaksi rahamääräksi nettomyyntihinta tai sitä korkeampi käyttöarvo. Arvonalentuminen kirjataan, jos kirjanpitoarvo ylittää kerrytettävissä olevan rahamäärän.

Aikaisemmin tehty arvonalentumiskirjaus aineellisista hyödykkeistä perutaan, jos kerrytettävissä olevan rahamäärän määrittämistä koskevat arviot ovat muuttuneet. Arvonalentumiskirjauksen peruuttaminen ei silti saa johtaa korkeampaan kirjanpitoarvoon kuin mikä taseessa olisi ollut, jos arvonalentumista ei olisi aikaisempina vuosina kirjattu. Liikearvosta tehtyä arvonalentumista ei kuitenkaan peruta.

Aineettomille ja aineellisille hyödykkeille tehdään arvonalentumistestejä rahavirtaa tuottavan yksikön tasolla, kun taas liikearvon yhteydessä arvonalentumistestit tehdään rahavirtaa tuottavissa yksiköissä tai yksiköiden ryhmässä matalimmalla tasolla, jolla ryhmän liikearvoa sisäisissä hallinnointitarkoituksissa seurataan.

Vuokrasopimukset (Leasing)

Aineellisten hyödykkeiden vuokrasopimukset, joissa konsernille siirtyy olennainen osa omistamisen eduista ja riskeistä, luokitellaan rahoitusleasingsopimuksiksi. Muunlaiset aineellisten hyödykkeiden vuokrasopimukset luokitellaan muiksi vuokrasopimuksiksi. Rahoitusleasingsopimukset merkitään taseeseen sopimuksen alkaessa varoiksi määrään, joka on yhtä suuri kuin hyödykkeen käypä arvo sopimuksen alkamisajankohtana, tai sitä alempana vähimmäisvuokrien nykyarvoon. Maksettavat leasingvuokrat jaetaan rahoitusmenoon ja velan vähennykseen. Rahoitusmenot kohdistetaan vuokra-ajan tilikausille siten, että jäljellä olevalle velalle tulee kullakin tilikaudella samansuuruinen korkoprosentti. Vastaavat leasingvuokravastuut rahoituskustannuksella vähennettynä sisältyvät korollisiin velkoihin. Rahoituksen korko-osuus

kirjataan tuloslaskelmaan leasingosimuksen aikana. Rahoitusleasingillä vuokratut omaisuuserät poistetaan joko suunnitelman mukaan taloudellisena pitoaikana tai sitä lyhyemmän leasingosimuksen keston mukaan.

Muiden vuokrasopimusten vuokrat merkitään kuluiksi tasasuuruksina erinä vuokra-ajan kuluessa. Jos muu vuokrasopimus puretaan ennen vuokra-ajan umpeutumista, kaikki sopimuksen purkamisesta vuokranottajalle aiheutuvat kustannukset kirjataan kuluksi purkamisjaksolta. Leasingosimusten lakkauttamisen yhteydessä saadut edut kirjataan diskontattuina.

Saadut valtionavustukset

Aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin liittyvät valtionavustukset vähennetään hyödykkeen hankintahinnasta ja nettohankintameno aktivoidaan taseeseen. Muut valtionavustukset kirjataan systemaattisesti tulona jaksoille, joilla niitä vastaava kulu syntyy.

Biologiset hyödykkeet

IAS 41 Maatalous edellyttää, että biologiset hyödykkeet, kuten Stora Enson osalta kasvava puusto, on kirjattava taseeseen markkina-arvoonsa. Konsernin metsät on kirjattu käypään arvoon vähennettynä arvioiduilla myyntiin liittyvillä menoilla, mikä perustuu siihen oletukseen, että näiden hyödykkeiden käypä arvo on luotettavasti määritettävissä. Stora Enso myös varmistaa, että konsernin osuus osakkuusyritysten metsäomistuksen arvosta on yhdenmukainen konsernin laskentaperiaatteiden kanssa.

Konsernin metsäomaisuuden arvo perustuu diskontattujen rahavirtojen malleihin. Biologisten hyödykkeiden käypä arvo lasketaan jatkuvien toimintojen rahavirtojen pohjalta eli kestävän metsänhoidon perusteella ja kasvupotentiaali huomioon ottaen. Ennustettuun puun kasvuun perustuvat vuosittaiset hakkuut kerrotaan toteutuneilla puun hinnoilla ja saadusta arvosta vähennetään lannoitteiden sekä hakkuiden kustannukset. Biologisten hyödykkeiden käypä arvo mitataan tuottavan metsäalueen yhden kasvukauden hakkuiden nykyarvona ottaen huomioon ympäristörajoitukset ja muut varaukset.

Käyvän arvon katsotaan olevan kustannusten tasolla, kun biologinen muuttuminen on ollut vähäistä tai muuttumisen ei odoteta vaikuttavan merkittävästi hintaan. Tämä vaihtelee hyödykkeiden sijainnin ja lajin mukaan.

Päästöoikeudet ja päästökauppa

Konserni on osallisena Euroopan päästökaupassa, jossa sille on allokoitu tietty määrä päästöoikeuksia tietylle ajanjaksolle. Päästöoikeudet lisäävät konsernin aineettomien hyödykkeiden ja valtionavustuksien määrää sekä velvoittavat konsernin luovuttamaan toteutusjaksolla toteutuneita päästöjä vastaavan päästöoikeusmäärän. Päästöoikeudet on kirjattu aineettomiin hyödykkeisiin konsernin saadessa ne haltuun, ja niiden arvostus perustuu tuon päivän käypään arvoon. Jos päästöoikeuksien markkina-arvo laskee merkittävästi niistä saatavan tuoton alle ja lasku katsotaan pysyväksi, arvonalentuminen kirjataan oikeuksista, joita konserni ei aio käyttää sisäisesti. Varaus päästöoikeuksien palautusveloitteen täyttämiseksi perustuu toteutuneisiin päästöihin, ja palautusveloitteen täyttämiseen käytetään saatuja päästöoikeuksia. Mahdolliset yli jäävät päästöoikeudet arvostetaan aikajakson lopun markkinahinnalla.

Tehdyt päästöt kirjataan kuluiksi tuloslaskelmaan materiaaleihin ja palveluihin allokointipäivän käypään arvoon. Markkinoilta ostetut päästöoikeudet kirjataan kuluiksi hankintahintaan. Vastaavasti liiketoiminnan muihin tuottoihin kirjataan vastaavan kokoinen hyvitys, jonka

johdosta allokoitujen päästöjen vaikutus eliminoituu. Täten tuloslaskelmaan ei synny alkujaossa allokoitujen päästöoikeuksien osalta tulosvaikutusta. Mahdollinen tulosvaikutus syntyy ainoastaan allokaation ylittävien päästöjen vuoksi tehdyistä lisäostoista, ylijäämäoikeuksien myynnistä tai sellaisten oikeuksien arvonalentumisesta, joita ei tarvita sisäiseen käyttöön.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus esitetään taseessa hankintamenon tai sitä alemman nettorealisointiarvon määräisenä. Hankintameno määritellään FIFO-menetelmällä tai vaihtoehtoisesti painotetun keskihinnan menetelmällä, mikäli se johtaa likimain samaan lopputulokseen kuin FIFO-menetelmä. Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden hankintameno käsittää raaka-aineet, välittömät palkat, poistot ja muut välittömät kustannukset sekä tuotteisiin kohdistuvan osuuden tuotannon välillisistä kustannuksista ilman korkokuluja. Nettorealisointiarvo on arvioitu myyntihinta tavanomaisessa liiketoiminnassa vähennettynä tuotteiden valmiiksi saattamisesta ja myynnistä aiheutuvilla menoilla.

Mikäli tuotteen valmistuskulut ylittävät tilapäisessä markkinatilanteessa sen nettorealisointiarvon, tehdään arvonoikaisu. Tasearvojen oikaisuja tehdään myös vanhoille, hidaskiertoisille ja vanhentuneille tuotteille sekä varaosille. Yksityiskohtaisempia tietoja tasearvojen oikaisusta on liitteessä 11, Tasearvojen oikaisu ja liitteessä 18, Vaihto-omaisuus. Taseessa ne puolestaan vähennetään varastojen tasearvosta.

Pakolliset varaukset

Varaus kirjataan, kun konsernilla on aikaisemman tapahtuman seurauksena oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite ja kun on todennäköistä, että velvoitteen täyttäminen edellyttää taloudellista suoritusta tai aiheuttaa taloudellisen menetyksen ja että velvoitteen määrä on arvioitavissa luotettavasti. Ympäristön ennalleen palauttamiseen liittyvät ympäristövaraukset tehdään projektin alkaessa. Varauksena aktivoidut kustannukset poistetaan taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Varaukset diskontataan nettonykyarvoonsa.

Uudelleenjärjestelyvaraus kirjataan jaksolta, jona konserni sitoutuu suunnitelmaan juridisesti tai tosiasiallisesti. Varaukseen kirjataan ne kustannukset, jotka sisältyvät lopettamissuunnitelmaan tai aiheutuvat suoraan siitä, jotka ovat tulosta jatkuvasta sopimusvelvoitteesta, josta ei ole jatkuvaa taloudellista hyötyä, tai jotka liittyvät velvoitteen purkamisesta aiheutuvaan sanktioon.

Työsuhde-etuudet

Konsernilla on eri puolilla maailmaa useita maksupohjaisia ja etuuspohjaisia eläkejärjestelmiä, joihin kuuluvaa omaisuutta hallinnoivat yleensä erilliset säätiot ja rahastot. Eläkejärjestelyt ja työsuhteen jälkeiset järjestelyt rahoitetaan yleensä työntekijöiltä ja asianomaisilta konserniyrityksiltä perittävien maksuin, jotka perustuvat riippumattomien vakuutusmatemaatikkojen suosituksiin. Konsernin suoritukset maksupohjaisiin järjestelyihin kirjataan kuluksi tuloslaskelmaan sinä kautena, johon maksusuoritus liittyy.

Etuuspohjaisissa järjestelyissä taloudelliset kustannukset määritetään ennakoituun etuusoikeusyksikköön (projected credit unit) perustuvalla menetelmällä. Menetelmän mukaan eläkejärjestelyjen kustannukset kirjataan tuloslaskelmaan jaksottamalla säännönmukaiset kustannukset työntekijän työvuosille hyväksytyjen vakuutusmatemaatikkojen vuosittain laatimien vakuutusmatemaattisten laskelmien mukaisesti. Eläkevastuuna esitetään tulevien arvioitujen eläkemaksujen nykyarvo, joka lasketaan käyttämällä korkona juoksuajaltaan vastaavien (highly rated corporate bonds) tai valtion velkasitoumusten korkoja tilanteesta

riippuen.

Konserni kirjaa kaikki tietyistä etuuspohjaisista eläkejärjestelyistä aiheutuvat vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot välittömästi suoraan omaan pääomaan, kuten konsernin laajassa tuloslaskelmassa on esitetty. Takautuvaan työsuoritukseen perustuvat menot tunnistetaan kuitenkin järjestelyihin tehtävien muutosten yhteydessä, ja karttuvat menot esitetään tuloslaskelmassa. Karttumattomat summat poistetaan systemaattisesti karttumisjaksolla. Konsernitaseeseen kirjataan täysi varaus kaikista suunnitelman vajauksista oikaistuna aiemmilla työsuoritukseen perustuvilla kuluilla, joita ei ole vielä poistettu.

Johdon osakeoptiot ja -kannustimet

Kaikki osakeperusteiset maksut (synteettiset optio-ohjelmat ja muut johdon palkitsemis- ja kannustusohjelmat) kirjataan tuloslaskelmaan henkilöstökuluiksi oikeuden syntymisajanjaksolla. Synteettiset optio-ohjelmat 2000–2007 on suojattu optioiden suojausinstrumenteilla (Total Return Swap), jotka maksetaan käteissuorituksin. Konsernilla on täten mahdollisuus saada käteissuorituksia, jotka osittain kompensoivat muutokset osakkeen kurssissa sen myöntämispäivän ja maksupäivän välillä.

Työsuorituksen käypä arvo, joka on saatu optioiden vastikkeena, määritetään optioiden käypänä arvona myöntämispäivänä ja kirjataan kuluksi option oikeuden syntymisajanjaksolla. Velka arvostetaan jokaisena tilinpäätöspäivänä uudelleen käypään arvoonsa käyttämällä arvioita niiden optioiden määrästä, joiden odotetaan tulevan merkittäviksi, ja viimeisimmät käyvät arvot lasketaan käyttämällä Black-Scholes-hinnoittelumallia, jolloin kaikki muutokset kirjataan välittömästi tuloslaskelmaan.

Työsuorituksen käypä arvo, joka on saatu osakekannustimien vastikkeena, määritetään myöntämispäivänä ja kirjataan kuluksi syntymisajanjaksolla. Varaus arvostetaan jokaisena tilinpäätöspäivänä uudelleen käypään arvoonsa käyttämällä arvioita niiden osakekannustimien määrästä, joiden odotetaan tulevan lunastettaviksi, ja viimeisimmät käyvät arvot lasketaan käyttämällä Stora Enson R-osakkeen päätöskurssia, jolloin kaikki muutokset kirjataan välittömästi tuloslaskelmaan.

Osakekohtainen tulos

Osakekohtainen tulos lasketaan jakamalla tilikauden tulos keskimääräisellä painotetulla osakemäärällä, jota laskettaessa on vähennetty konsernin hallussa kulloinkin olevat omat osakkeet. Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos on laskettu takaisin ostettujen osakkeiden menetelmällä (treasury stock method). Tällöin optiot oletetaan käytetyiksi tilikauden alussa tai sen jälkeisenä liikkeeseenlaskupäivänä ja saaduilla varoilla oletetaan ostetun omia osakkeita tilikauden keskimääräisellä markkinahinnalla. Keskimääräisen ulkona olevien osakkeiden lukumäärän lisäksi jakaja sisältää oletuksen, että optiot on käytetty.

Optioiden käyttöä ei oteta huomioon osakekohtaista tulosta laskettaessa, jos optioiden toteutushinta ylittää osakkeiden keskimääräisen markkina-arvon kauden aikana. Optioilla on laimentava vaikutus vain, jos osakkeiden kauden keskimääräinen markkinahinta ylittää optioiden toteutushinnan.

Osingonjako ja pääoman palautus

Hallituksen yhtiökokoukselle ehdottamaa osinkoa tai pääoman palautusta ei ole vähennetty jakokelpoisesta omasta pääomasta ennen yhtiökokouksen hyväksyntää.

Liite 2. Johdon harkintaa edellyttävät laatimisperiaatteet ja arvioihin liittyvät epävarmuustekijät

Arvioiden käyttö

Laadittaessa konsernitilinpäätöstä kansainvälisen tilinpäätöskäytännön periaatteiden mukaisesti yhtiön johto joutuu tekemään arvioita ja olettamuksia. Nämä vaikuttavat taseessa esitettäviin omaisuus- ja velkamääriin, ehdollisten varojen ja velkojen esittämiseen tilinpäätöksessä sekä tilikaudelta esitettäviin tuottoihin ja kuluihin. Arviot perustuvat kokemukseen ja lukuisiin muihin oletuksiin, joiden uskotaan olevan asianmukaisia. Todellinen tulos ja ajoitus voivat siis poiketa arvioista. Yhtiön johto uskoo, että alla mainitut laskentaperiaatteet edustavat asioita, jotka vaativat arviointia ja joissa eriävä arvio voi vaikuttaa suurestikin raportoituun tulokseen.

Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet

Yrityskaupan yhteydessä käytetään ulkopuolista neuvonantajaa arvioimaan aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden käypää arvoa ja avustamaan niiden taloudellisen vaikutusajan määrittämisessä. Yhtiön johto uskoo, että arvioidut käyvät arvot ja taloudellinen vaikutusaika sekä taustalla olevat oletukset ovat riittävän tarkkoja, vaikka arviot voivat vaikuttaa merkittävästikin raportoituuihin lukuihin.

Hyödykkeiden kirjanpitoarvot tarkistetaan jokaisena tilinpäätöspäivänä tai muulloin, jos tapahtumat tai olosuhteet viittaavat siihen, että kirjanpitoarvo saattaa olla alentunut. Omaisuuserän kerrytettävissä olevaksi rahamääräksi arvioidaan käypä arvo vähennettynä myynnistä aiheutuvilla kuluilla tai sitä korkeampi käyttöarvo. Arvon alentuminen kirjataan, jos kirjanpitoarvo ylittää kerrytettävissä olevan rahamäärän. Käyttöarvo lasketaan diskontatun rahavirran menetelmällä, joka ottaa parhaiten huomioon diskonttauskoron sekä odotetut tulevat rahavirrat. Lisätietoja arvonalentumistestauksessa käytettävistä tärkeimmistä oletuksista sekä herkkyyksianalyysistä on liitteessä 12, Poistot ja arvonalentumiset.

Liikearvo

Jokaiselle rahavirtaa tuottavalle yksikölle tai niiden ryhmälle allokoitu konserniliikearvo testataan vähintään kerran vuodessa. Mahdollinen arvonalentuminen mitataan diskontattujen rahavirtojen menetelmällä. Tässä menetelmässä käytetään arvioita tulevasta rahavirroista jokaisessa rahavirtaa tuottavan yksikön tai niiden ryhmän raportointiyksikössä. Se sisältää mm. arvioita tulevasta hinnoittelusta, tuotantotasosta, kustannuksista, markkinoiden kysynnästä ja tarjonnasta ja kunnossapitoinvestoinneista sekä oletuksen keskimääräisestä painotetusta pääomakustannuksesta. Diskonttauskorko ennen veroja, jota käytetään arvioitujen rahavirtojen nettonykyarvolaskelmissa, vastaa keskimääräistä painotettua pääomakustannusta.

Muutokset näissä arvioissa tai rahavirtaa tuottavien yksiköiden tai yksikköryhmien rakenteessa tai lukumäärässä saattavat aiheuttaa merkittäviä arvonalennuksia hyödykkeiden käypiin arvoihin nykyisellä tai tulevilla tarkastelujaksoilla. Merkittävimpiä arviot koskevat tuotteiden odotettuja myyntihintoja, tuotekustannusten odotettua inflaatiota ja diskonttauskorkoa. Lisätietoja arvonalentumistestauksessa käytettävistä tärkeimmistä oletuksista sekä herkkyyksianalyysistä on liitteessä 12, Poistot ja arvonalentumiset.

Rahoitusinstrumenttien käypä arvo

Jos rahoitusvarojen ja -velkojen käypää arvoa ei voi määrittää suoraan julkisesti noteeratuista markkinahinnoista, käytetään muita arvostustekniikoita, kuten diskontatun rahavirran

menetelmää, transaktioiden kertoimia, Black-Scholes-mallia tai Gordonin mallia. Tärkeimpiä arviointiperusteita ovat muun muassa tulevat rahavirrat, luottoriski ja volatilitieetti. Näitä tekijöitä koskevien oletusten muutokset voivat vaikuttaa rahoitusinstrumenttien kirjattuun käypään arvoon. Sijoitukset noteeraamattomien yritysten velka- ja arvopapereihin, kuten Newpage Corporationiin (Newpage) ja Pohjolan Voima Oy:hyn (PVO), muodostavat merkittävän osan konsernin varoista, joten ne edellyttävät johdolta erityisen huolellista arviointia. Näitä on käsitelty tarkemmin liitteissä 16, Myytävissä olevat rahoitusvarat ja 26, Rahoitusriskien hallinta.

Tuloverot

Veroaamiset ja -velat arvioidaan jaksoittain ja erotus oikaistaan tarvittaessa. Yhtiön johto katsoo, että tuleville veroseuraamuksille on tehty riittävä varaus vallitsevien tosiasioiden, olosuhteiden ja verolakien perusteella. Mikäli veroasemaan liittyvät seikat kyseenalaistetaan tai ne lakkaavat olemasta voimassa, tulokset voivat olla erilaisia ja niillä voi olla merkittävä vaikutus raportoituihin summiin konsernitilinpäätöksessä.

Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet

Yhtiön eläkevastuun ja kulujen määrittäminen vaatii tiettyjen oletusten valitsemista. Vakuutusmatemaatikot käyttävät näitä oletuksia laskiessaan kyseisiä vastuita. Oletuksiin sisältyy mm. diskonttaus korko, varojen odotettu tuotto, palkkatason nousuoletus ja oletettu elinikä. Riippumattomat vakuutusmatemaatikot määrittävät tuloslaskelmaan kuluksi kirjattavat summat. Jos todelliset tulokset kuitenkin poikkeavat alkuperäisistä arvioista, erotus sekä oletusten tai muiden muuttujien mahdollisten muutosten vaikutus kirjataan suoraan omaan pääomaan konsernin laajassa tuloslaskelmassa. Yksityiskohtaiset tiedot eläkevastuulaskelmissa käytetyistä oletuksista ovat liitteessä 22, Työsuhteen päättymisen jälkeiset edut.

Biologiset hyödykkeet

Suurin osa konsernin biologisista hyödykkeistä kuuluu osakkuusyrityksille. Konsernilla on kuitenkin myös joitakin pieniä, suorita omistuksia. IAS 41 Maatalous edellyttää, että biologiset hyödykkeet, kuten kasvava puusto, kirjataan käypään arvoon vähennettynä arvioiduilla myyntiin liittyvillä menoilla. Biologisten hyödykkeiden käypä arvo lasketaan jatkuvien toimintojen diskontattujen kassavirtojen pohjalta kestävän metsänhoidon perusteella ja kasvupotentiaali huomioon ottaen. Diskontattuja rahavirtoja varten tarvitaan kasvua, puunkorjuuta, myyntihintaa ja myynnin kustannuksia koskevia arvioita, ja näiden tekijöiden muutokset kirjataan tuloslaskelmaan. Suorat omistukset kirjataan biologisten hyödykkeiden nettomuutoksen alle ja osakkuusyritysten taseissa näkyvät omistukset osuuteen osakkuusyritysten tuloksesta. Tämän vuoksi on tärkeää, että konsernin ja osakkuusyritysten johto tekee paikkansapitävät arviot tulevasta hintatasoista sekä myynti- ja kustannusnäköistä. Myös metsän kasvua on analysoitava säännöllisesti, jotta voitaisiin arvioida hakattavissa olevan puun määrä ja metsän nykyinen kasvuvauhti.

Ympäristövaraukset

Konserni on tehnyt tiedossa olevista ympäristövastuista varauksia, jotka perustuvat johdon arvioon ympäristön kunnostustoimenpiteiden kustannuksista. Näiden kustannusten ajankohdasta ja summasta ei ole täyttä varmuutta, joten lopulliset vastuut voivat poiketa merkittävästi alkuperäisestä arviosta.

Liite 3. Tiedot segmenteittäin

31.12.2008 päättyneeltä tilivuodelta Stora Enso raportoi osakkuus- ja yhteisyritystensä tulokset erillisenä Osakkuusyritykset-segmenttinä. IFRS 8 -standardin käyttöönoton myötä 1.1.2009 Osakkuusyritykset-segmentti ei ole enää IFRS:n määrittysten mukainen raportoitava segmentti. Osakkuus- ja yhteisyritysten tulokset raportoidaan kuitenkin edelleen erikseen konsernin liikevoitossa kohdassa ”Osuus osakkuusyritysten tuloksesta”. IFRS 8 -standardin käyttöönotto ei ole muutoin vaikuttanut raportoitavien segmenttien määrään tai kokoonpanoon.

Konserni arvioi segmenttien toimintaa ja päättää resurssien allokoinnista sen perusteella, mikä on segmentin liikevoitto ennen kertaluonteisia eriä ja arvostuseriä. Segmenttien liikevaihto sisältää segmenttien välisen myynnin markkinahintaan.

Stora Enso muutti huhtikuussa 2009 organisaatorakennettaan jakamalla liiketoimintansa neljään pääliiketoiminta-alueeseen: Painopaperi (sisältää entiset sanomalehti- ja kirjapaperi- sekä aikakauslehtipaperiliiketoiminta-alueet), Hienopaperi, Pakkaukset (sisältää entiset kuluttajapakkauskartonki- ja teollisuuspakkausliiketoiminta-alueet) sekä Puutuotteet. Liiketoiminta-alueiden uudelleenjärjestäminen ei ole vaikuttanut Stora Enson tilinpäätöksessä raportoitaviin segmentteihin. Seuraavassa taulukossa on esitetty uusi organisaatio ja raportoitavat segmentit:

Liiketoiminta-alueet	Raportoitavat segmentit
Painopaperi	Sanomalehti- ja kirjapaperi, Aikakauslehtipaperi
Hienopaperi	Hienopaperi
Pakkaukset	Kuluttajapakkauskartonki, Teollisuuspakkaukset
Puutuotteet	Puutuotteet
Muut	Muut

Raportoitavien segmenttien toimialueet ovat:

Sanomalehti- ja kirjapaperi

Stora Enson sanomalehti- ja kirjapaperisegmentti valmistaa sanomalehti-, erikoissanomalehti-, luettelo- ja kirjapaperia kustantajille ja painotaloille. Kirja- ja luettelopaperivalikoimassa on paperilaatuja kova- ja pehmeäkantisiin kirjoihin, puhelinluetteloihin ja aikatauluihin.

Aikakauslehtipaperi

Stora Enson aikakauslehtipaperisegmentti tarjoaa laajan valikoiman paperilaatuja aikakauslehdille ja mainossovelluksille. Päälystämätöntä aikakauslehtipaperia käytetään pääasiassa aikakauslehtiin ja mainospainotuotteisiin. Päälystettyä aikakauslehtipaperia käytetään erikois- ja yleisaikakauslehdissä.

Hienopaperi

Stora Enson hienopaperisegmentti valmistaa graafisia papereita ja toimistopapereita. Toimistopaperilaatuihin kuuluvat kopio-, paino-, kirjekuori-, koulutarvike-, muistio-, lomake- ja toimistopaperit sekä digitaalipainamiseen soveltuvat paperit. Graafisten papereiden

tuotevalikoima on räätälöity vastaamaan painotalojen ja kustantajien korkeita laatuvaatimuksia.

Kuluttajapakkauskartonki

Stora Enson kuluttajapakkauskartonkisegmentti on erikoistunut nestepakkauskartonkien, elintarvikekartonkien, kotelokartongin ja graafisten kartonkien valmistukseen. Tuotteita käytetään elintarvikkeiden, juomien, tupakan, lääkkeiden, mediatuotteiden, kosmetiikan ja muun kulutustavaran pakkauksissa.

Teollisuuspakkaukset

Stora Enson teollisuuspakkauksegmentti valmistaa aaltopahvipakkauksia, aaltopahvin raaka-ainetta, hylsyjä, hylsykartonkia, laminaattipaperia sekä säkki- ja voimapaperia. Se osallistuu pakkaustuotannon arvoketjun jokaiseen vaiheeseen kierrätyksestä ja sellun tuotannosta aina pakkausten valmistamiseen.

Puutuotteet

Stora Enson puutuotesegmentin painopisteitä ovat rakennus- ja puusepänteollisuus sekä suurivolyymiset tiettyyn loppukäyttöön räätälöidyt komponentit. Lisäksi se toimittaa paljon erilaisia sahattuja ja jatkojalostettuja tuotteita puutavarakaupoille, tukkureille ja maahantuojille.

Muut

Suurimman osan Muut-segmentistä muodostaa puunhankinta, joka hankkii ja toimittaa puuta Stora Enson tehtaalle. Puutavaraa hankitaan konsernin kahdelta pohjoismaiselta metsänomistusyhtiöltä sekä ulkoisilta toimittajilta. Segmenttiin kuuluvat myös energiaosasto sekä logistiikka- ja konsernitoiminnot.

Lopetetut toiminnot

Tukkuritoiminta

Stora Enson entinen paperitukkuri Papyrus oli asiakaskeinen eurooppalainen tukkuriverkosto. Papyruksen tuotevalikoimaan kuului erilaisia papereita, kartonkeja, graafisia tuotteita ja sähköisiä palveluja graafiselle teollisuudelle, jälleenmyyjille, toimistoille sekä julkiselle sektorille ja teollisuussektorille. Tukkuritoiminta myytiin huhtikuussa 2008.

Pohjois-Amerikka

Yhdysvalloissa ja Kanadassa sijaitsevat tehtaot muodostivat oman segmenttinsä, kunnes ne myytiin joulukuussa 2007.

Liikevaihto segmenteittäin

31.12. päättyvä tilikausi									
Milj. euroa	Ulkoinen	Sisäinen	Yhteensä	Ulkoinen	Sisäinen	Yhteensä	Ulkoinen	Sisäinen	Yhteensä
	2009			2008			2007		
Sanomalehti- ja kirjapaperi	1 267,7	58,1	1 325,8	1 526,5	68,2	1 594,7	1 652,0	82,9	1 734,9
Aikakauslehti- paperi	1 594,6	81,4	1 676,0	2 083,0	94,0	2 177,0	2 104,9	191,4	2 296,3
Hienopaperi	1 735,1	88,8	1 823,9	1 914,8	196,9	2 111,7	1 705,1	451,1	2 156,2
Kuluttajak- kauskartonki	1 859,4	36,5	1 895,9	2 070,1	161,8	2 231,9	2 122,7	178,2	2 300,9
Teollisuuspak- kaukset	759,5	56,0	815,5	997,8	78,7	1 076,5	987,0	96,5	1 083,5
Puutuotteet	1 158,0	81,6	1 239,6	1 410,8	92,6	1 503,3	1 743,9	109,2	1 853,1
Muut	570,8	1 604,4	2 175,2	847,0	3 150,0	3 997,1	927,2	3 275,5	4 202,7
Sisäisten myyntien eliminoinnit	-	-2 006,8	-2 006,8	-	-3 663,4	-3 663,4	-	-3 779,1	-3 779,1
Jatkuvat toiminnot	8 945,1	-	8 945,1	10 850,0	178,8	11 028,8	11 242,8	605,7	11 848,5
Lopetetut toiminnot:									
Tukkuritoiminta	-	-	-	708,2	-178,8	529,4	2 004,8	-479,7	1 525,1
Lopetetut toiminnot:									
Pohjois- Amerikka	-	-	-	-	-	-	1 895,9	-126,0	1 769,9
Koko liikeytoiminta	8 945,1	-	8 945,1	11 558,2	0,0	11 558,2	15 143,5	0,0	15 143,5

Liikevaihto sisältää tuloja ulkoisista palveluista 35,1 (57,0) milj. euroa.

Osuus liikevoitosta ennen kertaluonteisia eriä ja arvostuseriä, kertaluonteiset erät ja arvostuserät ja liikevoitto segmentteittäin

Milj. euroa	31.12. päättyvä tilikausi								
	Liikevoitto ennen kertaluonteisia eriä ja arvostuseriä			Kertaluonteiset erät ja arvostuserät			Liikevoitto		
	2009	2008	2007	2009	2008	2007	2009	2008	2007
Sanomalehti- ja kirjapaperi	128,7	140,8	211,9	-52,2	-15,2	-110,0	76,5	125,6	101,9
Aikakauslehtipaperi	40,3	88,8	50,9	-163,5	-60,4	-449,0	-123,2	28,4	-398,1
Hienopaperi	32,7	80,4	163,7	-314,2	-394,2	-11,6	-281,5	-313,8	152,1
Kuluttajapakkauskartonki	164,9	107,3	158,0	-34,2	-301,4	-199,3	130,7	-194,1	-41,3
Teollisuuspakkaukset	17,6	73,9	111,9	-28,7	-64,6	-6,9	-11,1	9,3	105,0
Puutuotteet	-8,0	-67,5	150,7	-7,7	-88,0	-118,1	-15,7	-155,5	32,6
Muut	-55,7	-35,3	14,0	-327,6	-191,2	210,7	-383,3	-226,5	224,7
Jatkuvat toiminnot	320,5	388,4	861,1	-928,1	-1 115,0	-684,2	-607,6	-726,6	176,9

Kertaluonteiset erät ja arvostuserät

Milj. euroa	31.12. päättyvä tilikausi		
	2009	2008	2007
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden arvonalentumiset	-618,5	-500,5	-669,7
Liikearvon arvonalentuminen	-	-236,0	-74,1
Uudelleenjärjestelykustannukset ilman aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden arvonalentumisia	-65,6	-273,9	-147,8
Myytavissä olevien rahoitusvarojen arvonalentumiset	-286,2	-	-
Muut	37,8	-35,0	-58,3
Arvostuserät	4,4	-69,6	265,7
Yhteensä	-928,1	-1 115,0	-684,2

Osuus varoista, veloista ja sidotusta pääomasta segmenteittäin

31.12. päättyvä tilikausi									
Milj. euroa	Varat			Velat			Sidottu pääoma		
	2009	2008	2007	2009	2008	2007	2009	2008	2007
Sanomalehti- ja kirjapaperi	1 229,6	1 350,9	1 430,8	208,7	214,4	239,1	1 020,9	1 136,5	1 191,7
Aikakauslehti- paperi	1 586,4	1 816,9	2 065,6	361,1	403,8	537,0	1 225,3	1 413,1	1 528,6
Hienopaperi	1 183,4	1 607,3	2 025,7	250,1	237,5	333,6	933,3	1 369,8	1 692,1
Kuluttajak- kauskartonki	1 551,1	1 662,0	2 017,1	405,8	399,4	314,8	1 145,3	1 262,6	1 702,3
Teollisuuspak- kaukset	687,2	720,7	824,6	119,0	104,6	127,5	568,2	616,1	697,1
Puutuotteet	741,4	792,5	959,0	180,3	173,9	195,4	561,1	618,6	763,6
Muut	3 113,0	3 238,9	3 882,8	476,5	598,3	720,0	2 636,5	2 640,6	3 162,8
Jatkuvat toiminnot	10 092,1	11 189,2	13 205,6	2 001,5	2 131,9	2 467,4	8 090,6	9 057,3	10 738,2
Lopetetut toiminnot:									
Tukkuritoiminta	-	-	831,4	-	-	330,8	-	-	500,6
Lopetetut toiminnot:									
Pohjois- Amerikka	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Koko liiketoiminta	10 092,1	11 189,2	14 037,0	2 001,5	2 131,9	2 798,2	8 090,6	9 057,3	11 238,8

Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet, investoinnit, poistot ja arvonalentumiset segmenteittäin

31.12. päättyvä tilikausi									
Milj. euroa	Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet			Poistot ja arvonalentumiset			Investoinnit		
	2009	2008	2007	2009	2008	2007	2009	2008	2007
Sanomalehti- ja kirjapaperi	933,3	996,5	1 024,5	158,6	114,3	215,9	93,0	123,8	61,0
Aikakauslehtipaperi	1 160,7	1 274,1	1 428,8	255,7	137,9	506,2	90,9	89,6	147,2
Hienopaperi	684,4	1 052,8	1 363,8	399,5	541,3	154,5	22,5	98,5	161,1
Kuluttajak- kauskar- tonki	1 038,5	1 067,0	1 379,7	144,4	300,5	365,2	76,3	109,6	81,5
Teollisuuspakkaukset	463,2	461,9	536,6	71,1	115,2	62,8	66,7	81,9	111,1
Puutuotteet	404,8	424,4	503,8	35,4	130,9	172,8	19,6	62,9	74,6
Muut	295,0	422,1	609,2	88,2	82,3	52,2	25,4	89,8	81,6
Jatkuvat toiminnot	4 979,9	5 698,8	6 846,4	1 152,9	1 422,4	1 529,6	394,4	656,1	718,1
Lopetetut toiminnot:									
Tukkuritoiminta	-	-	292,1	-	46,1	21,0	-	2,2	15,5
Lopetetut toiminnot:									
Pohjois- Amerikka	-	-	-	-	-	330,7	-	-	36,6
Koko liiketoiminta	4 979,9	5 698,8	7 138,5	1 152,9	1 468,5	1 881,3	394,4	658,3	770,2

Liikearvo segmenteittäin

Milj. euroa	31.12. päättyvä tilikausi								
	Liikearvo			Yrityssostojen liikearvo			Arvon alentumiset		
	2009	2008	2007	2009	2008	2007	2009	2008	2007
Sanomalehti- ja kirjapaperi	23,0	23,0	23,0	-	-	-	-	-	-
Aikakauslehtipaperi	60,0	60,0	60,0	-	-	-	-	-	20,0
Hienopaperi	-	-	230,6	-	-	-	-	228,0	-
Kuluttajapakkaukset	-	-	8,0	-	-	-	-	8,0	-
Teollisuuspakkaukset	20,0	20,2	21,4	-	-	-	-	-	-
Puutuotteet	105,3	104,4	105,0	-	-	-	-	-	54,1
Muut	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Jatkuvat toiminnot	208,3	207,6	448,0	0,0	0,0	0,0	0,0	236,0	74,1
Lopetetut toiminnot:									
Tukkuritoiminta	-	-	54,7	-	-	-	-	39,2	-
Lopetetut toiminnot:									
Pohjois-Amerikka	-	-	-	-	-	-	-	-	158,9
Koko liiketoiminta	208,3	207,6	502,7	0,0	0,0	0,0	0,0	275,2	233,0

Henkilöstö keskimäärin

Segmenteittäin	31.12. päättyvä tilikausi			Sijainnin mukaan	31.12. päättyvä tilikausi		
	2009	2008	2007		2009	2008	2007
Sanomalehti- ja kirjapaperi	2 547	2 771	2 813	Baltian maat	1 021	1 405	1 684
Aikakauslehtipaperi	3 954	4 331	5 216	Suomi	8 246	11 040	12 187
Hienopaperi	3 435	3 644	3 845	Ranska	542	611	1 094
Kuluttajapakkaukset	3 873	4 343	4 519	Saksa	2 846	3 715	5 330
Teollisuuspakkaukset	5 548	5 903	5 907	Puola	2 010	2 221	2 072
Puutuotteet	4 426	4 835	4 876	Venäjä	1 403	1 835	1 875
Muut	4 913	7 988	8 961	Ruotsi	6 661	7 677	7 705
Jatkuvat toiminnot	28 696	33 815	36 137	Muu Eurooppa	3 360	3 755	4 870
Lopetetut toiminnot:				Eurooppa	26 089	32 259	36 817
Tukkuritoiminta	-	957	3 103	Brasilia	397	428	770
Lopetetut toiminnot:				Kiina (ml.			
Pohjois-Amerikka	-	-	4 151	Hongkong)	1 874	1 660	1 312
Koko liiketoiminta	28 696	34 772	43 391	Pohjois-Amerikka	201	208	4 332
				Muut	135	217	160
Henkilöstö tilikauden lopussa	27 390	31 667	37 997	Yhteensä	28 696	34 772	43 391

Ulkoinen liikevaihto kohteen ja alkuperämaan mukaan

31.12. päättyvä tilikausi

Milj. euroa	Liikevaihto kohteen mukaan			Liikevaihto alkuperämaan mukaan			Liikevaihdon nettovirrat maittain		
	2009	2008	2007	2009	2008	2007	2009	2008	2007
Itävalta	255,2	309,4	309,4	284,0	352,7	414,7	28,8	43,3	105,3
Baltian maat	119,9	162,1	203,2	175,9	280,3	347,3	56,0	118,2	144,1
Belgia	158,8	176,9	234,4	260,1	331,0	385,5	101,3	154,1	151,1
Tšekin tasavalta	125,5	151,5	162,5	171,6	213,7	254,3	46,1	62,2	91,8
Tanska	148,2	189,9	198,8	2,3	1,8	2,1	-145,9	-188,1	-196,7
Suomi	589,7	831,8	888,9	3 137,1	3 671,2	4 176,7	2 547,4	2 839,4	3 287,8
Ranska	594,2	699,9	713,5	197,8	216,0	213,2	-396,4	-483,9	-500,3
Saksa	1 576,4	1 825,3	1 901,0	983,7	1 571,8	1 671,0	-592,7	-253,5	-230,0
Italia	267,0	362,9	414,5	5,5	14,9	26,9	-261,5	-348,0	-387,6
Alankomaat	407,3	487,4	533,9	30,2	31,8	210,5	-377,1	-455,6	-323,4
Puola	273,4	390,0	361,4	185,4	269,7	280,1	-88,0	-120,3	-81,3
Venäjä	220,5	302,8	312,3	135,0	221,9	243,6	-85,5	-80,9	-68,7
Espanja	366,7	427,9	527,9	132,9	131,7	116,1	-233,8	-296,2	-411,8
Ruotsi	837,2	960,8	1 024,0	2 657,0	2 950,5	2 726,0	1 819,8	1 989,7	1 702,0
Iso-Britannia	604,9	731,9	909,0	32,2	35,4	47,6	-572,7	-696,5	-861,4
Muu Eurooppa	635,1	837,6	822,3	69,9	143,0	280,9	-565,2	-694,6	-541,4
Eurooppa yhteensä	7 180,0	8 848,1	9 517,0	8 460,6	10 437,4	11 396,5	1 280,6	1 589,3	1 879,5
Afrikka	237,1	246,9	267,7	-	-	-	-237,1	-246,9	-267,7
Australia/Uusi-Seelanti	96,8	169,5	129,7	10,0	5,3	5,3	-86,8	-164,2	-124,4
Brasilia	153,2	192,4	181,4	289,0	394,4	306,7	135,8	202,0	125,3
Kiina (ml. Hongkong)	282,9	287,9	241,4	145,1	152,7	102,1	-137,8	-135,2	-139,3
Japani	212,7	266,1	352,4	0,1	0,1	0,2	-212,6	-266,0	-352,2
Muu Aasia	283,9	347,6	332,4	6,8	8,0	9,9	-277,1	-339,6	-322,5
Lähi-itä	203,3	304,9	348,8	-	-	-	-203,3	-304,9	-348,6
Yhdysvallat	123,7	106,2	263,7	33,5	30,4	27,6	-90,2	-75,8	-236,1
Muu Latinalainen Amerikka	109,1	167,8	170,3	-	0,5	-	-109,1	-167,3	-170,3
Muut	62,4	91,4	43,9	-	-	0,2	-62,4	-91,4	-43,7
Jatkuvat toiminnot	8 945,1	11 028,8	11 848,5	8 945,1	11 028,8	11 848,5	0,0	0,0	0,0
Lopetetut toiminnot	-	529,4	3 295,0	-	529,4	3 295,0	-	-	-
Koko liiketoiminta	8 945,1	11 558,2	15 143,5	8 945,1	11 558,2	15 143,5	0,0	0,0	0,0

Varat, sijoitettu pääoma ja oma pääoma maittain

31.12. päättyvä tilikausi

Milj. euroa	Vastaavat yhteensä			Sijoitettu pääoma			Oma pääoma		
	2009	2008	2007	2009	2008	2007	2009	2008	2007
Itävalta	181,4	203,4	205,9	127,0	143,7	145,4	104,0	93,5	113,3
Baltian maat	124,3	153,5	226,3	101,1	136,1	201,7	41,4	35,1	68,9
Belgia	536,7	511,6	556,2	441,0	434,6	481,1	375,5	312,6	273,1
Tšekin tasavalta	132,1	140,4	164,4	102,4	111,6	137,1	148,6	163,8	177,1
Suomi	4 418,7	4 694,8	5 937,7	2 683,2	3 459,6	3 864,9	1 056,4	1 909,9	2 505,5
Ranska	133,3	218,0	308,7	67,9	160,4	203,0	314,2	368,1	44,9
Saksa	858,7	1 045,2	1 561,2	283,5	384,2	927,1	417,5	393,1	638,2
Puola	314,7	305,0	352,0	201,6	172,8	216,3	252,3	243,9	272,7
Venäjä	210,7	234,9	301,5	178,5	204,4	262,4	33,5	3,1	76,3
Espanja	97,9	105,4	112,2	56,8	73,8	77,5	77,1	73,6	72,2
Ruotsi	2 965,2	3 002,3	3 592,1	1 905,5	2 173,1	2 420,3	1 008,5	747,7	1 927,4
Muu Eurooppa	110,5	138,7	400,6	262,0	43,2	227,2	189,1	193,2	224,0
Eurooppa yhteensä	10 084,2	10 753,2	13 718,8	6 410,5	7 497,5	9 164,0	4 018,1	4 537,6	6 393,6
Brasilia	801,1	642,4	732,7	777,5	606,1	703,9	765,0	606,0	684,8
Kiina (ml. Hongkong)	370,7	367,5	314,9	292,6	298,3	257,7	50,7	26,9	50,9
Yhdysvallat	65,7	355,7	459,7	61,4	260,5	421,9	48,6	310,9	416,7
Muu Latinalainen Amerikka	237,8	89,0	54,5	237,5	86,4	50,5	237,7	87,2	53,5
Muut	33,7	33,0	30,2	-3,2	25,7	22,2	4,2	25,4	-5,9
Koko liiketoiminta	11 593,2	12 240,8	15 310,8	7 776,3	8 774,5	10 620,2	5 124,3	5 594,0	7 593,6
Jatkuvat toiminnot	11 593,2	12 240,8	14 482,4	7 776,3	8 774,5	10 139,5	5 124,3	5 594,0	7 395,7
Lopetetut toiminnot	-	-	828,4	-	-	480,7	-	-	197,9
Koko liiketoiminta	11 593,2	12 240,8	15 310,8	7 776,3	8 774,5	10 620,2	5 124,3	5 594,0	7 593,6

Sijoitettu pääoma lasketaan vähentämällä nettoverovelat sidotusta pääomasta.

Sidotun pääoman ja taseen varojen täsmäytys

Milj. euroa	31.12.		
	2009	2008	2007
Sidottu pääoma			
Jatkuvat toiminnot	8 090,6	9 057,3	10 738,2
Lopetetut toiminnot: Tukkuritoiminta	-	-	500,6
Sidottu pääoma yhteensä	8 090,6	9 057,3	11 238,8
Koroton vieras pääoma	2 001,5	2 131,9	2 487,2
Korolliset saamiset	1 342,9	952,1	1 486,8
Verosaamiset	158,2	99,5	98,0
Varat yhteensä	11 593,2	12 240,8	15 310,8

Sidottu pääoma (O-erät) sisältyy taseeseen ja se sisältää aineelliset ja aineettomat hyödykkeet, biologiset hyödykkeet, päästöoikeudet, noteeraamattomat osakkeet, muut pitkäaikaiset varat, vaihto-omaisuuden, lyhytaikaiset myyntisaamiset ja lyhytaikaiset korottomat velat, varaukset ja muut pitkäaikaiset korottomat velat.

Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet, investoinnit, poistot ja arvonalentumiset maittain

31.12. päättyvä tilikausi

Milj. euroa	Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet			Investoinnit			Poistot ja arvonalentumiset		
	2009	2008	2007	2009	2008	2007	2009	2008	2007
Itävalta	114,5	125,1	127,3	1,1	8,0	18,8	11,5	9,8	8,8
Baltian maat	64,1	74,6	92,8	1,3	8,6	7,3	8,9	24,8	93,2
Belgia	470,4	447,2	446,6	56,9	48,9	13,5	33,6	33,5	35,3
Tšekin tasavalta	108,5	110,7	117,2	0,4	2,1	2,5	4,2	7,5	6,0
Suomi	1 289,4	1 809,7	2 367,0	107,7	227,0	266,1	641,2	696,1	712,4
Ranska	39,6	102,3	118,4	3,1	6,2	4,1	65,5	14,2	68,7
Saksa	597,4	645,8	946,2	91,4	59,3	28,5	138,9	279,4	180,7
Puola	185,3	148,5	178,4	51,4	17,0	23,1	18,2	27,6	20,7
Venäjä	143,8	158,1	204,1	5,1	48,2	90,8	11,4	70,1	14,8
Espanja	53,3	56,7	58,0	4,2	5,7	4,0	7,5	6,7	8,0
Ruotsi	1 597,2	1 608,8	1 971,8	65,1	147,6	137,4	163,3	234,9	261,9
Muu Eurooppa	26,5	33,8	134,9	1,2	21,0	8,8	5,4	13,0	-6,1
Eurooppa yhteensä	4 690,0	5 321,3	6 762,7	388,9	599,6	604,9	1 109,6	1 417,6	1 404,4
Brasilia	112,0	90,9	116,2	3,0	5,3	5,9	7,8	7,5	103,0
Kanada	-	-	-	-	-	9,1	-	-	26,9
Kiina (ml. Hongkong)	156,9	178,1	181,0	-2,1	6,8	84,8	13,4	31,7	41,1
Yhdysvallat	16,0	30,8	29,7	0,8	10,4	43,3	6,5	10,9	305,0
Muu Latinalainen Amerikka	-	72,1	42,9	3,6	35,8	21,8	15,1	0,2	0,1
Muut	5,0	5,6	6,0	0,2	0,4	0,4	0,5	0,5	0,8
Koko liiketoiminta	4 979,9	5 698,8	7 138,5	394,4	658,3	770,2	1 152,9	1 468,4	1 881,3
Jatkuvat toiminnot	4 979,9	5 698,8	6 846,4	394,4	656,1	718,0	1 152,9	1 422,4	1 529,6
Lopetetut toiminnot	-	-	292,1	-	2,2	52,2	-	46,1	351,7
Koko liiketoiminta	4 979,9	5 698,8	7 138,5	394,4	658,3	770,2	1 152,9	1 468,5	1 881,3

Liite 4. Yritysosotot ja –myynnit

Konserniyritysten ostot

Milj. euroa	31.12. päättyvä tilikausi		
	2009	2008	2007
Ostettu netto-omaisuus			
Rahavarat	4,4	-	0,3
Muu käyttöpääoma	20,4	0,1	-9,5
Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet	17,6	4,0	10,7
Biologiset hyödykkeet	-	-	-
Verosaamiset	16,0	-0,4	-0,2
Korolliset nettovelat	-44,1	-1,0	-1,2
Vähemmistön osuudet	-2,0	1,8	71,3
Ostetun netto-omaisuuden käypä arvo	12,3	4,5	71,4

Stora Enso osti vuonna 2009 ulkoisten yritysten osakkeita 8,4 milj. eurolla. Konserni sai toukokuussa päätökseen Myllykoski Paperin 49 % osuuden oston Sunila Oy:stä. Kauppahinta oli 6,0 milj. euroa ennen kaupantekohetken käyttöpääomatäsmäytystä, ja lopullinen käteissumma oli 3,7 milj. euroa. Sunila Oy:n palveluksessa on noin 260 henkilöä, ja sen vuotuinen tuotantokapasiteetti on 375 000 tonnia pitkäkuitusellua. Tehdas oli suljettuna seitsemän kuukautta, mutta sen tuotanto käynnistyi uudelleen joulukuussa. Stora Enso arvioi tehtaan lopullista sulkemista uudelleen vuoden 2010 ensimmäisen vuosipuoliskon aikana. Sunila Oy kuuluu aikakauslehtipaperisegmenttiin.

Stora Enso kasvatti toukokuussa 2009 omistusosuutensa Design Force AB:ssa 70,9 prosenttiin 2,3 milj. euron käteis suorituksella. Paperiin ja kartonkiin pohjautuvia tuotteita näytteillepanotarkoituksiin ja myyntialalle tuottava Design Force AB kuuluu teollisuuspakkaukset-segmenttiin.

Stora Enso osti vuonna 2008 ulkoisten yritysten osakkeita 4,5 milj. eurolla. Vuonna 2007 konserni käytti yritysostoihin 71,4 milj. euroa, joista 64,3 milj. euroa liittyi Puolan valtion osuuden ostoon Stora Enso Poland SA:sta. Stora Enso osti alun perin 67 % yhtiöstä 133,3 milj. eurolla joulukuussa 2004. Uusimman oston myötä konsernin sijoituksen arvo nousi 197,6 milj. euroon.

Konserniyrittösten myynnit

Milj. euroa	31.12. päättyvä tilikausi		
	2009	2008	2007
Myyty netto-omaisuus			
Rahavarat	0,1	31,3	110,8
Muu käyttöpääoma	2,1	173,8	-126,0
Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet	74,3	281,8	1 695,8
Biologiset hyödykkeet	18,3	-	84,1
Korolliset saamiset (pl. rahavarat)	-	-	0,6
Verovelat	-	-26,7	-49,6
Korolliset velat	-	-230,1	-1 019,2
Vähemmistön kanssa tehdyllä osakevaihdoilla ostettu osakkuusyhtiö	-	-6,9	-
Vähemmistön osuudet	-	-3,3	-0,6
Myytyjen yhtiöiden nettovarot	94,8	219,9	695,9
Tuloslaskelman myyntivoitot	-	1,5	5,0
Yritysmyyntit yhteensä	94,8	221,4	700,9

Lokakuussa 2009 Stora Enso ja Celulosa Arauco y Constitucion S.A ("Arauco") perustivat yhteisyrityksen yhdistääkseen omistuksensa Uruguayssa ja ostaakseen Grupo ENCE:n toiminnot tasaasuuksin. Konserni luovutti koko osakekantansa Stora Enso Uruguay S.A -yhtiössä Forestal Cono Sur S.A:lle ("FCS"), Araucon kokonaan omistamalle tytäryhtiölle Uruguayssa, vastineeksi 50 % omistusosuudesta FCS:n osakkeista. Luovutettujen osakkeiden arvo oli yhteensä 109,7 milj. euroa ja saatujen osakkeiden käypä arvo oli 94,8 milj. euroa. Liiketahtumasta aiheutui 14,9 milj. euron tappio, joka kirjattiin maa-alueiden arvonalennuksiin. Tätä tappiota kompensoi osittain 7,9 milj. euron tulo kertyneiden muuntoerojen purkamisesta, mikä kirjattiin tuloslaskelman muihin kuluihin. 7,0 milj. euron nettotappiota kompensoi lisäksi ENCE:n toimintojen oston kirjattu 26 milj. euron voitto, jota käsitellään tarkemmin liitteessä 15, Osakkuus- ja yhteisyritykset. Araucon kanssa perustetun yhteisyrityksen ja ENCE:n toimintojen oston nettotuotto oli 19,0 milj. euroa, joka kirjataan tuloslaskelmaan.

Stora Enso myi vuonna 2008 Papyrus-tukkuriliiketoimintansa. Nettokauppahinta oli 191,0 milj. euroa ja yhtiön markkina-arvo (enterprise value) oli 412,1 milj. euroa. Yksityiskohtaiset tiedot ovat liitteessä 5, Lopetetut toiminnot. Muiden myytyjen yritysten nettokauppahinta oli 30,4 milj. euroa. Ainoa merkittävä myyntikohde oli konsernin Helsingin pääkonttorin omistava yhtiö. Kaupan arvo oli 25,9 milj. euroa.

Stora Enso myi vuonna 2007 lähes koko Pohjois-Amerikan toimintonsa. Etelä-Amerikassa konserni myi osan vuonna 2006 ostamistaan liiketoiminnoista Brasiliassa. Yritysoston alkuperäisenä tarkoituksena oli paikallisen yhteistyökumppanin hankkiminen, ja tämä on nyt saavutettu. Pohjois-Amerikan toimintojen myyty netto-omaisuus oli yhteensä 556,7 milj. euroa (ks. liite 5, Lopetetut toiminnot) ja Etelä-Amerikan toimintojen myyty netto-omaisuus oli yhteensä 143,3 milj. euroa.

Stora Enso myi syyskuussa 2007 osan Stora Enso Arapotin toiminnoista siten, että ostajalle eli

Arauco Florestal Arapotille siirtyi 20 % konsernin paperiliiketoiminnasta Brasiliassa. Stora Ensolle puolestaan jäi 20 % metsäomistuksesta. Kaupan vaikutus liikevoittoon oli vähäinen.

Liite 5. Lopetettut toiminnot

Stora Ensolla ei ollut lopetettavia toimintoja vuonna 2009.

Stora Enso vei 30.4.2008 päätökseen tukkuritoimintansa myynnin. Myynnistä aiheutuva 3,6 milj. euron nettotappio muodostui 39,2 milj. euron arvonalentumisesta, jotta myyntihinta vastaisi myytyä netto-omaisuutta, ja kertyneistä muuntoeroista kirjatusta 35,5 milj. euron nettovaluuttavoitosta. Kaupasta kirjattiin myös 0,1 milj. euron positiivinen verovaikutus. Papyruksen ulkoinen liikevaihto vuonna 2007, viimeisellä täydellä tilikaudella konsernissa, oli yhteensä 2 006,0 milj. euroa. Konsernin tuotteiden myynti oli kuitenkin yhteensä vain 567,7 milj. euroa.

Stora Enso vei 21.12.2007 päätökseen pohjoisamerikkalaisen tytäryhtiönsä Stora Enso North America Inc:n (”SENA”) myynnin NewPagelle. SENA käsitti lähes kaikki Stora Enson Pohjois-Amerikan liiketoiminta-alueen toiminnoista, ja sen vuotuinen tuotantokapasiteetti oli 2 745 000 tonnia paperia. Ulkoinen liikevaihto vuonna 2007 oli 2,4 mrd. Yhdysvaltain dollaria (1,8 mrd. euroa) ja liiketoiminta-alueen palveluksessa oli noin 4 350 henkilöä.

Alla olevissa taulukoissa on erittely Stora Enson tuloslaskelmasta kolmelta viime vuodelta. Taulukossa näkyvät jatkuvien ja lopetettujen toimintojen taloudelliset tulokset sekä rahavirrat.

Lopetettujen toimintojen vaikutus tuloslaskelmassa

31.12. päättyvä tilikausi									
Milj. euroa	Jatkuvat toiminnot			Lopetetut toiminnot			Koko liiketoiminta		
	2009	2008	2007	2009	2008	2007	2009	2008	2007
Liikevaihto	8 945,1	11 028,8	11 848,5	-	529,4	3 295,0	8 945,1	11 558,2	15 143,5
Liiketoiminnan muut tuotot	172,8	120,2	88,4	-	36,1	156,6	172,8	156,3	245,0
Valmiiden tuotteiden varastojen muutos	-200,5	-78,1	81,0	-	-2,4	-43,3	-200,5	-80,5	37,7
Biologisten hyödykkeiden nettomuutos	-3,3	-18,2	7,5	-	-	-	-3,3	-18,2	7,5
Materiaalit ja palvelut	-5 464,3	-6 815,7	-7 051,5	-	-400,5	-2 279,4	-5 464,3	-7 216,2	-9 330,9
Toimituskulut ja komissiot	-833,6	-1 127,1	-1 133,9	-	-18,3	-182,3	-833,6	-1 145,4	-1 316,2
Henkilöstökulut	-1 349,6	-1 669,1	-1 712,9	-	-57,9	-402,1	-1 349,6	-1 727,0	-2 115,0
Liiketoiminnan muut kulut	-833,1	-752,6	-761,9	-	-28,4	-121,2	-833,1	-781,0	-883,1
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	111,8	7,6	341,3	-	-	1,4	111,8	7,6	342,7
Poistot ja arvonalentumiset	1 152,9	-1 422,4	-1 529,6	-	-46,1	-351,7	1 152,9	-1 468,5	-1 881,3
Liiketulos	-607,6	-726,6	176,9	0,0	11,9	73	-607,6	-714,7	249,9
Rahoitustuotot ja -kulut	-279,2	-167,2	-156,7	-	-5,5	-109,5	-279,2	-172,7	-266,2
Tulos ennen veroja	-886,8	-893,8	20,2	0,0	6,4	-36,5	-886,8	-887,4	-16,3
Tuloverot	8,6	214,8	-7,4	-	-2,1	-188,7	8,6	212,7	-196,1
Tilikauden tulos	-878,2	-679,0	12,8	0,0	4,3	-225,2	-878,2	-674,7	-212,4

Lopetettujen toimintojen vaikutus rahavirtaan

31.12. päättyvä tilikausi

Milj. euroa	Jatkuvat toiminnot			Lopetetut toiminnot			Koko liiketoiminta		
	2009	2008	2007	2009	2008	2007	2009	2008	2007
Liiketoiminnan rahavirta									
Tilikauden tulos	-878,2	-679,0	12,8	-	4,3	-225,2	-878,2	-674,7	-212,4
Tulos laajasta tuloslaskelmasta	233,4	-280,9	3,6	-	-	-	233,4	-280,9	3,6
Verot	-8,6	-214,8	7,4	-	2,1	188,7	-8,6	-212,7	196,1
Poistot ja arvonalentumiset	1 152,9	1 422,4	1 529,6	-	46,1	351,7	1 152,9	1 468,5	1 881,3
Nettorahoitustulot	279,2	167,2	156,7	-	5,5	109,5	279,2	172,7	266,2
Muut oikaisut	101,6	7,4	-341,2	-	-35,5	-160,2	101,6	-28,1	-501,4
Maksetut korot	-113,5	-179,5	-159,2	-	-11,7	-102,7	-113,5	-191,2	-261,9
Saadut korot ja osingot	17,4	37,4	41,8	-	3,2	11,4	17,4	40,6	53,2
Muut rahoituserät, netto	-116,7	211,5	-53,2	-	-0,2	-29,2	-116,7	211,3	-82,4
Maksetut tuloverot	-3,0	25,1	-96,6	-	0,4	-15,0	-3,0	25,5	-111,6
Nettokäyttöpääoman muutos	638,0	52,1	-242,8	-	29,4	-88,1	638,0	81,5	-330,9
Liiketoiminnan rahavirta	1 302,5	568,9	858,9	0,0	43,6	40,9	1 302,5	612,5	899,8
Investointien rahavirta	-486,8	-543,9	-583,5	-	-7,0	33,5	-486,8	-550,9	-550,0
Rahoituksen rahavirta	-300,5	-602,5	383,7	-	-83,2	-98,8	-300,5	-685,7	284,9
Rahavarojen muutos	515,2	-577,5	659,1	0,0	-46,6	-24,4	515,2	-624,1	634,7

Liite 6. Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut

Konserni on kirjannut liiketoiminnan muihin tuottoihin 49,5 milj. euroa päästöoikeuksista. Tämä vastaa päästöoikeuksien allokaatiopäivän käypää arvoa ja sisältää ylijäämäoikeuksien myynnistä saadun voiton. Materiaaleihin ja palveluihin on puolestaan kirjattu 27,7 milj. euron kulu toteutuneista hiilidioksidipäästöistä. Nettotuotto on yhteensä 21,8 milj. euroa, josta 20,5 milj. euroa liittyy ylijäämäoikeuksien myynnistä realisoituneeseen myyntivoittoon ja 1,3 milj. euroa konsernin hallussa tilikauden lopussa olevien ylimääräisten päästöoikeuksien arvoon.

Konserni saa lisäksi muuta tuottoa Ruotsin ja Belgian ympäristöystävällisestä sähkön tuotannosta. Sähkö tuotetaan uusiutuvilla luonnonvaroilla ja sen tuotannosta saadaan vihreitä sertifikaatteja, jotka voidaan myydä eteenpäin uusiutumattoman energian tuottajille. Myynnistä saatu tuotto oli 46,5 (47,4) milj. euroa.

Stora Enso sai maaliskuussa 2009 päätökseen kaupan, jossa yhtiö myi Summan tehtaan rakennukset ja suurimman osan tehdasalueesta Google-yhtiölle 40 milj. eurolla. Tästä 15 milj. euroa kirjattiin aikaisemmin kirjatun arvonalennuksen palautukseksi ja 25 milj. euroa käyttöomaisuuden myyntivoitoksi.

Kuljetuskapasiteetin ylijäämän myynti vuonna 2009 oli 28,2 milj. euroa. Aikaisimpina vuosina se on kirjattu osaksi ”Myyntiä”.

Stora Enso sai 30.4.2008 päätökseen Papyrus-tukkuriliiketoimintansa myynnin yksityiselle pääomasijoitusyhtiölle Altor Fund II:lle (ks. liite 5, Lopetetut toiminnot). Myynnin yhteydessä aiemmin omaan pääomaan kirjattu muuntoero, 35,5 milj. euroa, merkittiin tuloslaskelmaan.

Muut liiketoiminnan tuotot lopetetuissa toiminnoissa vuonna 2007 olivat yhteensä 156,6 milj. euroa. Tästä 130,6 milj. euroa liittyy Stora Enson Pohjois-Amerikan toimintojen myynnin yhteydessä tuloslaskelmaan merkittyihin kertyneisiin muuntoeroihin. Käyttöomaisuuden myynnistä kirjattiin 24,4 milj. euron myyntivoitot, jotka liittyivät Papyrus-tukkuritoiminnan varastorakennusten myyntiin Ruotsissa ja Tanskassa.

Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut

31.12. päättyvä tilikausi

Milj. euroa	2009	2008	2007
Liiketoiminnan muut tuotot			
Päästöoikeudet	49,5	49,5	7,9
Vihreiden sertifikaattien myynti	46,5	47,4	38,6
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden myyntivoitot	32,7	7,6	5,9
Konserniyritysten myyntivoitot	-	1,5	5,0
Kertyneet muuntoerot ja oman pääoman suojaukset, netto	-	-	17,4
Noteeraamattomien osakkeiden myyntivoitto	0,3	1,0	1,7
Vakuutuskorvaukset	0,5	0,6	1,0
Rahtimyynti ja vuokrat	38,6	7,1	7,8
Avustukset	4,7	5,5	3,1
Jatkuvat toiminnot yhteensä	172,8	120,2	88,4
Lopetetut toiminnot yhteensä	-	36,1	156,6
Koko liiketoiminta	172,8	156,3	245,0
Liiketoiminnan muut kulut			
Myytävässä olevien rahoitusvarojen arvonalentumiset	284,6	-	-
Maksetut vuokrat	84,9	82,4	86,3
Tutkimus ja kehitys	73,7	79,2	80,9
Luottotappiot	20,5	8,6	8,9
Pitkäaikaisten sijoitusten myyntitappiot	1,6	0,1	1,0
Kertyneet muuntoerot ja oman pääoman suojaukset, netto	5,3	3,2	9,3
Materiaalit ja palvelut			
Päästöoikeuksien palautukset	27,7	27,6	6,6

Kuten liitteessä 16, Myytävänä olevat rahoitusvarat kerrotaan, Stora Enso kirjasi NewPagen 20,1 % omistusosuudestaan ja PIK-lainastaan 417,8 milj. euron (575 milj. Yhdysvaltain dollarin) arvonalennuksen vuoden 2009 toisen neljänneksen tulokseensa. Osakkeiden arvonalennuksella oli 269,3 milj. euron negatiivinen vaikutus liikevoittoon ja PIK-lainan arvonalennuksella 148,5 milj. euron negatiivinen vaikutus rahoituseriin.

Markkinaoikeus päätti joulukuussa 2009, että Stora Enso, UPM-Kymmene ja Metsäliitto Osuuskunta olivat rikkoneet lakia kilpailunrajoituksista vaihtamalla keskenään tietoja raakapuun hinnoista Suomessa 1997–2004. Stora Ensolle määrättiin päätöksen seurauksena 30 milj. euron seuraamusmaksu, joka on kirjattu liiketoiminnan muihin kuluihin.

Konsernin tilintarkastus- ja neuvontapalkkiot olivat 4,1 (4,9) milj. euroa, joka maksettiin päätilintarkastajalle Deloitte & Touche Oy:lle, joka korvasi PricewaterhouseCoopersin tilintarkastusyhtiönä 26.3.2008 pidetyn varsinaisen yhtiökokouksen jälkeen.

Tilintarkastuspalkkiot liittyvät tilinpäätöksen lakisääteiseen tilintarkastukseen tai siihen läheisesti liittyviin tavanomaisiin palveluihin. Palkkiot tilintarkastuksen oheispalveluista aiheutuvat sellaisista palveluista, jotka liittyvät tilintarkastukseen ja joilla pyritään varmentamaan tilinpäätöksen oikeellisuutta. Palkkiot veropalveluista liittyvät veroneuvontaan ja -suunnitteluun.

Päätilintarkastajan palkkiot ja palvelut

Milj. euroa	31.12. päättyvä tilikausi		
	2009	2008	2007
Tilintarkastuspalkkiot	3,6	3,7	6,3
Palkkiot oheispalveluista	0,1	0,1	0,3
Palkkiot veropalveluista	0,1	0,2	0,4
Muut palkkiot	0,3	0,9	0,6
Yhteensä	4,1	4,9	7,6

Liite 7. Henkilöstökulut

Henkilöstökulut

31.12. päättyvä tilikausi

Milj. euroa	2009	2008	2007
Palkat ja palkkiot	961,5	1 205,2	1 272,3
Hallituksen palkkiot (liite 8)	0,4	0,9	0,7
Johtoryhmän palkkiot (liite 8)	5,6	8,0	10,6
Eläkkeet (ks. alla)	195,6	204,0	209,3
Osakeperusteiset maksut, optiot (liite 23)	0,5	-13,4	-1,4
Optio-ohjelmien suojausinstrumentit	20,2	83,9	11,8
Muut pakolliset henkilöstökulut	153,5	162,6	192,4
Muut vapaaehtoiset henkilöstökulut	12,3	17,9	17,2
Jatkuvat toiminnot yhteensä	1 349,6	1 669,1	1 712,9
Lopetetut toiminnot yhteensä	-	57,9	402,1
Koko liiketoiminta	1 349,6	1 727,0	2 115,0

Eläkkeet

31.12. päättyvä tilikausi

Milj. euroa	2009	2008	2007
Etuuspohjaiset järjestelyt	24,8	26,8	23,6
Maksupohjaiset järjestelyt	169,9	174,7	185,6
Muut työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet	0,9	2,5	0,1
Eläkekulut: Jatkuvat toiminnot	195,6	204,0	209,3
Eläkekulut: Lopetetut toiminnot	-	5,5	-14,6
Eläkekulut: Koko liiketoiminta	195,6	209,5	194,7

Jatkuvien toimintojen henkilöstökulut pienenivät merkittävästi vuoden 2008 1 669,1 milj. eurosta 1 349,6 milj. euroon vuonna 2009 konsernissa toteutettujen merkittävien uudelleenjärjestelyjen seurauksena. Henkilöstön keskimääräinen määrä vuonna 2009 oli 28 696 henkilöä, kun vuonna 2008 määrä oli 33 815 henkilöä. Eläkekulut on eritelty liitteessä 22, Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet.

Osakeperusteiset maksut koostuvat optioista ja osakekannustimista, joita on käsitelty tarkemmin

liitteessä 23, Henkilöstön palkitsemisjärjestelmät.

Konserni on suojannut optio-ohjelmansa optioiden suojausinstrumenteilla (Total Return Swap), jotka esitetään henkilöstökuluissa niiden optioiden rinnalla, joihin ne liittyvät. Siten itse riski ja suojaus näkyvät samassa tuloslaskelman osiossa. Optiot ja niitä suojaavat johdannaiset eivät täytä suojauslaskennan soveltamisen edellytyksiä, koska niiden muutokset eivät vastaa toisiaan. Optiot arvostetaan tiettyjen hinnoittelumallien mukaisesti ja optioiden suojausinstrumentit arvostetaan osakkeiden kulloinkin voimassa olevan markkinakurssin mukaisesti. Osakeperusteisista optio-ohjelmista ja niitä suojaavista johdannaisista kirjattiin 20,7 milj. euron kulu vuonna 2009, 70,5 milj. euron kulu vuonna 2008 ja 10,4 milj. euron kulu vuonna 2007.

Vuonna 2009 itse osakeperusteisista optio-ohjelmista kirjattava kulu oli vain 0,5 milj. euroa, mutta koska Stora Enson R-osakkeen kurssi laski 5,52 eurosta 4,88 euroon 31.12.2009, konserni kirjasi optioita suojaavista johdannaisista 20,2 milj. euron kulun.

Liite 8. Hallituksen ja johdon palkkiot

Hallituksen palkkiot, omistukset ja komiteajäsenyydet 31.12.2009

	31.12. päättyvä tilikausi				Osakkeiden määrä		Komitea-jäsenyydet
	2009		2008				
Tuhatta euroa	Käteinen	Osakkeet	Yhteensä	Yhteensä	A	R	
Hallituksen jäsenet 31.12. 2009							
Claes Dahlbäck, puheenjohtaja	52.5	27.0	79.5	192.8	2 541	32 604	Palkkio, Nimitys ^{2),4)} , Talous & tarkastus
Ilkka Niemi, varapuheenjohtaja	35.5	17.0	52.5	126.2	-	8 233	Palkkio, Nimitys ^{2),4)} , Talous & tarkastus
Gunnar Brock	18.0	12.0	30.0	75.0	-	9 812	
Dominique Hériard Dubreuil	21.0	12.0	33.0	81.0	-	6 812	Palkkio
Birgitta Kantola	28.0	12.0	40.0	89.0	-	9 312	Talous & tarkastus
Juha Rantanen	18.0	12.0	30.0	60.0	-	7 312	
Hans Stråberg	18.0	12.0	30.0	-	-	2 885	
Matti Vuoria	21.0	12.0	33.0	81.0	-	14 812	Palkkio
Marcus Wallenberg	18.0	12.0	30.0	75.0	2 541	10 527	Nimitys ³⁾
Entiset hallituksen jäsenet							
Lee A. Chaden (26.3.2008 asti)	-	-	-	18,5	-	-	
Jan Sjöqvist (1.4.2009 asti)	-	-	-	95,0	-	-	
Yhteensä ^{1) 2)}	230.0	128.0	358.0	893.5	5 082	102 309	

1)

1) 40 % hallituksen palkkioista vuonna 2009 maksettiin markkinoilta ostettuina Stora Enson R-osakkeina, jotka jakautuivat seuraavasti: puheenjohtaja : 6 490 R-osaketta, varapuheenjohtaja: 4 087 R-osaketta ja muut jäsenet: 2 885 R-osaketta.

2) Hallituksen jäsentä ei voi nimittää nimityskomitean puheenjohtajaksi. Nimityskomitean puheenjohtajana toimii Keijo Suila, Solidium Oy (vuoden 2009 varsinaisen yhtiökokouksen osalta Pekka Timonen Suomen valtion edustajana).

3) Marcus Wallenberg on Foundation Asset Managementin valitsema nimityskomitean jäsen.

4) Osakkeenomistajat valitsevat Stora Enson nimityskomitean varsinaisessa yhtiökokouksessa. Claes Dahlbäck ja Ilkka Niemi on valittu komiteaan hallituksen puheenjohtajana ja varapuheenjohtajana.

Johtoryhmän palkat, palkkiot ja omistukset

Liitteessä 23, Henkilöstön palkitsemisjärjestelmät ja osakesidonnaiset kannustinjärjestelmät on eritelty johtoryhmän palkkiot, osakkeet, optiot ja bonusjärjestelmät. Näillä sivuilla on myös lisätietoja toimitusjohtajan palkkioista ja omistuksista. Tilikaudella ansaittuihin optioihin ja osakekannustimiin liittyvät käteissuoritukset vuodelta 2009 on esitetty palkkiotaulukoissa seuraavalla sivulla. Myös IFRS-standardien mukaisesti laskettuihin optioiden ja osakekannustimien kustannuksiin liittyvät lisätiedot on esitetty tekstissä.

Johtoryhmän palkkiot vuonna 2009 olivat yhteensä 5,6 (8,0) milj. euroa. Johtoryhmän jäsenten määrä pieneni 11:stä kahdeksaan vuonna 2009.

Johtoryhmän jäsenten eläkeikä määräytyy henkilökohtaisen eläkejärjestelyn mukaan ja on 60 tai 65 vuotta. Eläkkeet ovat jäsenten kotimaiden lainsäädännön mukaisia. Johtoryhmän jäsenillä on kuuden kuukauden irtisanomisaika. Irtisanomiskorvaus on vuoden palkka, jos irtisanojana on Stora Enso. Ennen vuotta 2007 nimitetyille jäsenille voidaan lisäksi maksaa toisen vuoden palkka työsuhteesta riippuen.

Maailmanlaajuisen talouskriisin seurauksena johtoryhmä, toimitusjohtaja mukaan lukien, työskentelivät yhden kuukauden palkatta vuonna 2009. Lisäksi toimitusjohtajan palkkaa ei tarkistettu. Tavanomaista vuosipalkkojen tarkistusta lykättiin maaliskuun alusta joulukuun alkuun. Myös tulokseen perustuva bonus vuodelta 2009 päätettiin maksaa osakkeina, ja maksua lykättiin vuodelta maaliskuusta 2010 maaliskuuhun 2011. Niiden johtoryhmän jäsenten, joiden vastualueet muuttuivat merkittävästi vuonna 2009, palkkoja tarkistettiin 1.5.2009 lukien.

Johtoryhmän palkkiot

31.12. päättyvä tilikausi

Tuhatta euroa	2009			2008		
	Toimitus- johtaja	Muut johto- ryhmän jäsenet ¹⁾	Johtoryhmä yhteensä	Toimitus- johtaja	Muut johto- ryhmän jäsenet	Johtoryhmä yhteensä
Palkkiot						
Vuosipalkka	825	2555	3503	880 ²⁾	3 352	4 232
Asumiskulut (toteutuneet)	123 ³⁾	47	47	94	53	147
Muut etuudet	16	113	129	15	135	150
Lyhytaikaiset kannustinjärjestelmät	- ³⁾	396	396	- ⁴⁾	664	664
Pitkäaikaiset kannustinjärjestelmät ⁴⁾	115	103	218	140	314	454
	1 079	3 214	4 293	1 129	4 518	5 647
Eläkekulut						
Suomen TEL-järjestelmä		70	70	-	4	4
Stora Enson vapaaehtoiset eläkejärjestelyt	265	923	1 188	283	2 017	2 300
	265	993	1 258	283	2 021	2 304
Palkat ja palkkiot yhteensä	1 344	4 207	5 551	1 412	6 539	7 951

1) Aulis Ansaharjulle, Hannu Ryöppöselle ja Veli-Jussi Potkalle maksetut palkkiot sisältyvät laskettuihin summiin siihen asti, kunnes kyseiset henkilöt luopuivat johtoryhmän jäsenyydestä.

2) Toimitusjohtaja luopui asuntoedustaan Lontoossa vuonna 2008 asumiskuluja vastaavaa käteisvastiketta vastaan. Toimitusjohtajan käteispalkka ennen asumiskuluista maksettavaa korvausta oli 834 198 euroa.

3.) Toimitusjohtajalle maksettiin asuntoedun sijasta vastaavaa käteisvastiketta 123 471 euroa.

4.) Bonukset vuosilta 2007 ja 2008 (vuonna 2008 ja 2009 maksettavat) muutettiin rajoitetuiksi osakeohjelmiksi.

5) Synteettiset optiot sekä tulospäätteiset ja rajoitetut osakeohjelmat

Johtoryhmän jäsenet (pl. toimitusjohtaja)

Johtoryhmän lyhytaikaiset kannustinjärjestelmät

Johtoryhmän jäsenillä on lyhytaikaisia kannustinjärjestelmiä, joiden suuruus on enintään 40 % heidän kiinteästä vuosipalkastaan. Bonukset maksetaan seuraavalla tilikaudella. Vuoden 2009 bonukset perustuivat yksinomaan taloudellisiin tavoitteisiin (vapaan rahavirran tavoitetasoon). Vuonna 2009 bonuksia maksettiin vuoteen 2008 liittyen 396 000 (664 000) euroa.

Johtoryhmän optio-ohjelmat

Johtoryhmälle ei myönnetty optioita vuonna 2008 eikä yhtiö laskenut optioita liikkeeseen vuonna 2009. Tilikaudella erääntyi 150 000 vuoden 2002 optio-ohjelmaan liittyvää optiota. Muita optioita ei lunastettu. Vuonna 2008 ei lunastettu optioita.

Johtoryhmän pitkäaikaiset kannustinohjelmat

Johtoryhmän jäsenet ovat osallisina useissa pitkäaikaisissa kannustinjärjestelmissä. Vuosina 2007–2008 otettiin käyttöön konsernin johdolle suunnattu tulospohjainen osakeohjelma. Ohjelmaan liittyvien osakkeiden kertymisaika on kolme vuotta. Vuonna 2009 tulostavoitteet perustuivat taloudelliseen katteeseen ja osakkeenomistajille jaettavaan kokonaistuottoon. Ohjelmasta ei kertynyt osakkeita. Osakeperusteisia maksuja koskevien kirjanpitosäädösten mukaisesti johdon optioista ja rajoitetuista osakekannustimista aiheutuva kassavaikutukseton kulu lasketaan tilikauden aikana myönnettyjen osakkeiden ja optioiden lunastuskauden alkuarvosta lisättynä aiempien kannustimien käyvän arvon muutoksella tilikauden aikana. Kirjanpidolliset kulut eivät vastaa toteutuneita kassavaikutteisia kuluja vuositasolla, mutta lopulliset summat vastaavat toisiaan, kun oikeus osakkeisiin tai optioihin on syntynyt, osakkeet tai optiot on lunastettu tai lunastusaika on päättynyt. Yllä olevassa taulukossa olevat luvut koskevat henkilöitä, jotka ovat kuuluneet johtoryhmään kannustimien myöntämis- tai maksupäivänä.

Johtoryhmän jäsenille suoritettiin vuoden 2009 tulospohjaiseen osakeohjelmaan liittyen 245 000 osaketta vuosittain määritettyjen tulostavoitteiden saavuttamisen perusteella. Vuonna 2009 tavoitteena oli saavuttaa konsernin vapaalle rahavirralle asetettu tavoitetaso sataprosenttisesti.

Johtoryhmän jäsenille toimitusjohtajaa lukuun ottamatta ei myönnetty uusia rajoitettuja osakekannustimia vuonna 2009. Johtoryhmän jäsenille suoritettiin vuoden aikana aiempiin rajoitettuihin ja tulospohjaisiin osakeohjelmiin liittyen yhteensä 79 955 osaketta, joiden käteisarvo täsmäytyspäivänä 1.3.2009 oli 263 052 euroa laskettuna täsmäytyspäivän 3,29 euron kurssilla.

Johtoryhmän jäsenille on kertynyt aiemmista rajoitetuista osakeohjelmista yhteensä 4 095 osaketta, jotka on määrä suorittaa vuonna 2010. Vuonna 2011 suoritettava määrä on 1 350 osaketta.

Toimitusjohtaja – Jouko Karvinen

Toimitusjohtaja tuli Stora Enson palvelukseen 1.1.2007 ja aloitti toimikautensa vuoden 2007 yhtiökokouksen jälkeen 29.3.2007, kun hallitus oli hyväksynyt nimityksen. Toimitusjohtajalla on kuuden kuukauden irtisanomisaika. Irtisanomiskorvaus on vuoden palkka, jos irtisanojana on yhtiö, mutta sopimukseen ei sisälly yhtiön hallinnassa tapahtuvista muutoksista aiheutuvia maksuja. Etuuksiin kuuluu työsuhdeauto ja maksuperusteinen kansainvälinen eläkejärjestely, jonka Ison-Britannian viranomaiset ovat hyväksyneet. Maksuperusteisessa järjestelyssä eläke määräytyy maksettujen eläkemaksujen ja eläkesijoituksen tuoton mukaan. Stora Enso ja

toimitusjohtaja maksavat järjestelyyn kiinteän summan, joka on 40 % toimitusjohtajan peruspalkasta. Tästä Stora Enson osuus on 35 % ja toimitusjohtajan osuus 5 %. Vuonna 2007 toimitusjohtajalle maksettiin ylimääräinen eläke-etuus korvauksena aiemmista tehtävistä luopumisen seurauksena menetetyistä eläke-etuuksista. Toimitusjohtajan eläkkeellesiirtymisikä on 60 vuotta.

Toimitusjohtajan lyhytaikaiset kannustinjärjestelmät

Toimitusjohtaja on oikeutettu hallituksen vuosittain vahvistamaan lyhytaikaiseen kannustinjärjestelmään, jonka tuotto on enintään 50 % kiinteästä vuosipalkasta. Vuoden 2009 kannustinjärjestelmän tuotto määritetään vuoden 2010 ensimmäisellä neljänneksellä konsernin vapaan rahavirran perusteella.

Vuosina 2009 ja 2008 maksettavista kannustinpalkkioista toimitusjohtajalle maksettava tuotto muunnettiin rajoitetuiksi osakekannustimiksi, joihin liittyen toimitusjohtajalle suoritettiin 31 386 (21 194) osaketta. Niiden arvo myöntämispäivänä 30.4.2009 oli 93 872 (163 614) euroa ajalta 1.–7.4.2009 lasketun kesikurssin perusteella. Osakkeiden kertymisjakso on kuitenkin kolme vuotta, 2010–2012.

Toimitusjohtajan optio-ohjelmat

Vuosina 2008 ja 2009 ei myönnetty optioita. Toimitusjohtajalle myönnettiin vuonna 2007 Stora Ensoon tulon myötä 157 646 optiota, joiden hinnoittelumallin mukaisesti arvioitu arvo myöntämispäivänä 2.1.2007 oli 365 000 euroa. Toimitusjohtaja ei lunastanut optioita vuonna 2009.

Toimitusjohtajan pitkäaikaiset kannustinjärjestelmät

Toimitusjohtajalle myönnettiin vuoden 2009 tulosperusteiseen osakeohjelmaan liittyen 80 000 osaketta, joiden arvo – olettaen, että tavoitteet saavutetaan – myöntämispäivänä 27.5.2009 oli 400 000 euroa laskettuna myöntämispäivän 5,00 euron kurssilla.

Toimitusjohtajalle suoritettiin vuonna 2009 aiempiin rajoitettuihin ja tulosperusteisiin osakeohjelmiin liittyen yhteensä 35 105 (16 796) osaketta, joiden käteisarvo täsmäytyspäivänä 1.3.2009 oli 115 495 (140 415) euroa laskettuna täsmäytyspäivän 5,00 (8,36) euron kurssin perusteella.

Toimitusjohtajalle ei myönnetty rajoitettuja osakekannustimia lukuun ottamatta vuonna 2009 maksettavia lyhytaikaisia kannustinpalkkioita, jotka muunnettiin rajoitetuiksi osakekannustimiksi (ks. yllä). Aiempien vuosien rajoitetuista osakeohjelmista on kertynyt yhteensä 18 913 osaketta, jotka on määrä suorittaa vuonna 2010. Vuonna 2011 suoritettava määrä on 15 774 osaketta.

Toimitusjohtaja on vuodesta 2007 lähtien ollut lisäksi oikeutettu tulosperusteiseen osakeohjelmaan (ks. yllä). Toimitusjohtajan osakkeiden kertymisaika on neljä vuotta (maaliskuu 2008, 2009, 2010 ja 2011). Vuonna 2009 ohjelman tuotto perustui liikevoittoon ennen poistoja (EBITDA), taloudelliseen katteeseen ja osakkeenomistajille jaettavaan kokonaistuottoon.

Johtoryhmän osakkeet ja optiot

Johtoryhmän jäsenet tilikauden lopussa	R-osakkeet ¹⁾	Synteettiset optiot 2003–2007	Tulosperusteiset osakekannustimet	Rajoitetut osakekannustimet
Hannu Alalauri	6 738	30 000	54 875	750
Jouko Karvinen, toimitusjohtaja	43 833	157 646	217 812	44 102 ²⁾
Hannu Kasurinen	5 944	48 750	38 750	2 250
Mats Nordlander	5 272	30 000	76 250	0
Markus Rauramo, talousjohtaja	6 706	35 000	37 895	1 695
Bernd Rettig	9 014	102 500	80 562	0
Elisabet Salander Björklund	20 204	72 500	80 375	10 000 ³⁾
Juha Vanhainen	5 365	51 250	49 812	750
Yhteensä	103 076	527 646	636 331	59 547

1) kenelläkään johtoryhmän jäsenistä ei ollut A-osakkeita

2) vastineena vuoden 2007 ja 2008 lyhytaikaisista kannustinjärjestelmistä

3) vuonna 2007 myönnetty kannustin, realisoituu toukokuussa 2010 – sisältyy myös sarakkeeseen ”R-osakkeet”

Myös seuraavat johtajat olivat johtoryhmässä vuonna 2009	Osakkeiden määrä tehtävästä luovuttaessa	Synteettiset optiot 2003–2007	Tulosperusteiset osakekannustimet	Rajoitetut osakekannustimet	Toiminut tehtävässään asti
Aulis Ansaharju	4 932	41 250	28 125	750	23.4.2009
Veli-Jussi Potka	5 139	63 750	33 562	750	23.4.2009
Hannu Ryöppönen, varatoimitusjohtaja	32 574	50 000	101 250	0	1.4.2009

Liite 9. Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuotot ja -kulut

Milj. euroa	31.12. päättyvä tilikausi		
	2009	2008	2007
Rahoituserät tuloslaskelmassa			
Rahoitustuotot	209,3	356,7	161,9
Rahoituskulut	-488,5	-523,9	-318,6
Jatkuvat toiminnot yhteensä	-279,2	-167,2	-156,7
Jaottelu			
Korkokulut			
Pankkilainat	-125,3	-198,2	-215,7
Rahoitusleasingsopimukset	-0,9	-3,2	-4,1
Aktivoidut korot	8,4	1,7	0,8
Korkotuotot	17,1	34,5	69,0
Tuotot korollisista arvopapereista	13,6	20,0	0,4
Kurssierot			
Valuuttajohdannaiset	-137,8	254,9	-72,7
Korolliset lainat ja talletukset	108,7	-270,2	69,5
Muut rahoitustuotot			
Käyvän arvon suojaukset	9,7	-	-
Muut käyvän arvon muutokset	14,8	35,6	14,3
Muut (ml. noteeratut arvopaperit)	37,0	10,0	7,9
Muut rahoituskulut			
Käyvän arvon suojaukset	-	-7,9	-2,8
Muut käyvän arvon muutokset	-6,5	-34,5	-5,7
Muut (ml. noteeratut arvopaperit)	-218,0	-9,9	-17,6
Jatkuvat toiminnot yhteensä	-279,2	-167,2	-156,7
Lopetetut toiminnot yhteensä	-	-5,5	-109,5
Koko liiketoiminta: Tuloslaskelma	-279,2	-172,7	-266,2

Johdannaisinstrumenttien tuotot ja kulut esitetään liitteessä 29.

Stora Ensolla on tällä hetkellä myytävissä olevien rahoitusvarojen salkussaan kaksi PIK-lainaa, toinen NewPageltä Yhdysvalloista, nimellisarvoltaan 233,8 milj. Yhdysvaltain dollaria, ja toinen Papyrus Holding AB:ltä Ruotsista, nimellisarvoltaan 66,2 milj. euroa. Molemmille noteeraamattomille rahoitusarvopapereille kertyvä korko on esitetty yllä korollisten arvopapereiden tuotoissa, ja se on arvoltaan 13,6 (20,0) milj. euroa. Tästä 8,2 milj. euroa liittyy NewPageen ja 5,4 milj. euroa Papyrukseen. Korkoa ei makseta vaan se lisätään lainapääomaan, joka maksetaan takaisin määritettynä ajankohtana tai siinä tapauksessa, että yritysten määräysvallassa tapahtuu muutoksia.

Kuten liitteessä 16, Myytävissä olevat rahoitusvarat, on esitetty, Stora Enso kirjasi NewPagen

20,1 % omistusosuudestaan ja PIK-lainastaan 417,8 milj. euron (575,0) milj. Yhdysvaltain dollarin) arvonalennuksen vuoden 2009 toisen neljänneksen tulokseensa. Osakkeiden alaskirjauksella oli 269,3 milj. euron negatiivinen vaikutus liikevoittoon ja PIK-lainan alaskirjauksella 148,5 milj. euron negatiivinen vaikutus rahoituseriin. NewPage-lainasta ei ole kirjattu korkoa 30.6. jälkeen.

Yllä valuuttajohdannaisista esitetyt kurssivoitot ja -tappiot liittyvät instrumentteihin, jotka arvostetaan tuloslaskelmassa käypään arvoon, koska ne eivät täytä suojauslaskennan soveltamisen ehtoja. Perityt maksut, jotka liittyvät esimerkiksi käyttämättömiin luottolimiitteihin, vakuuksiin ja luottoluokituslaitoksiin, sisältyvät muihin rahoituskuluihin ja olivat 7,6 (5,7) milj. euroa. Pitkäaikaisten velkakirjojen liikkeellelaskukustannukset aktivoidaan osana pitkäaikaista velkaa taseeseen, ja ne olivat 31.12.2009 8,3 (7,6) milj. euroa. Aktivoidut kustannukset poistetaan tuloslaskelmassa efektiivisen koron menetelmällä. Poistot olivat 1,6 milj. euroa vuonna 2009 ja 1,4 milj. euroa vuonna 2008.

Tilinpäätökseen sisältyvät valuuttakurssivoitot ja -tappiot

Milj. euroa	31.12. päättyvä tilikausi		
	2009	2008	2007
Liikevaihto	-5,6	33,9	-26,5
Kulut	4,7	-14,9	2,7
Nettorahoituserät	-29,1	-15,3	-3,2
Jatkuvat toiminnot yhteensä	-30,0	3,7	-27,0
Lopetetut toiminnot yhteensä	-	-0,4	4,8
Koko liiketoiminta	-30,0	3,3	-22,2

Liite 10. Tuloverot

Tulos ennen veroja ja tuloverot: Jatkuvat toiminnot

Milj. euroa	31.12. päättyvä tilikausi		
	2009	2008	2007
Suomalaiset yritykset			
Tulos ennen veroja ja vähemmistöosuutta	-1 223,3	-900,0	-414,4
Välittömät verot	-3,2	-3,1	-8,1
Osuus osakkuusyritysten veroista	-3,6	5,7	-22,6
Välittömät verot yhteensä	-6,8	2,6	-30,7
Laskennalliset verot	67,0	169,3	147,9
Verot yhteensä: Suomi	60,2	171,9	117,2
Ulkomaiset yritykset			
Tulos ennen veroja ja vähemmistöosuutta	336,5	6,2	434,6
Välittömät verot	-23,2	40,3	-88,4
Osuus osakkuusyritysten veroista	-16,4	6,6	-74,2
Välittömät verot yhteensä	-39,6	46,9	-162,6
Laskennalliset verot	-12,0	-4,0	38,0
Verot yhteensä: muut maat	-51,6	42,9	-124,6
Tulos yhteensä: Jatkuvat toiminnot	-886,8	-893,8	20,2
Verot yhteensä: Jatkuvat toiminnot	8,6	214,8	-7,4

Tuloverojen täsmäytys paikallisiin verokantoihin: Jatkuvat toiminnot

31.12. päättyvä tilikausi			
Milj. euroa	2009	2008	2007
Verot kunkin maan verokannan mukaan*	250,9	234,0	-4,7
Vähennyskeltottomat menot ja verovapaat tulot**	-92,8	27,2	37,8
Tappiot, joista ei ole laskettu verosaamista	-170,1	-83,6	-27,7
Varaukset verokiistoja varten	21,6	61,9	19,5
Verokannan ja verolakien muutos	-0,2	42,0	-23,8
Liikearvon arvonalennus	-0,8	-66,7	-8,5
Konsernin tuloslaskelman verot	8,6	214,8	-7,4
Jatkuvien toimintojen efektiivinen verokanta	1,0 %	24,0 %	36,6 %
Jatkuvien toimintojen lakisääteinen verokanta	28,3 %	26,2 %	23,3 %

*Sisältää vapautukset verojenmaksusta tietyille ajalle ja muut veroedut, yhteensä 21,1 milj. euroa vuonna 2009.

** Vähennyskeltottomat menot (109,4 milj. euroa) vuodelta 2009 on esitetty yhdessä verovapaiden tulojen (16,6 milj. euroa) kanssa.

Vähennyskeltottomat menot (22,8 milj. euroa) vuodelta 2008 on esitetty yhdessä verovapaiden tulojen (50,0 milj. euroa) kanssa.

Lakisääteisen ja efektiivisen verokannan 27,3 %:n ero selittyy pääasiassa laskennallisten verosaamisten arvonalennuksilla Suomessa ja muissa maissa sekä sillä, että osakeomistus NewPagessa ja PIK-lainan arvonalennukset eivät ole verovähennyskelpoisia.

Huolimatta huomattavista tappioista, joista ei ole kirjattu verosaamista, sekä merkittävästä liikearvon arvonalentumisesta, joka ei ole verovähennyskelpoinen, efektiivinen verokanta vuonna 2008 poikkesi negatiivisesti vain 2,2 % verrattuna kunkin toimintamaan verokannoista laskettuun konsernin verokantaan. Tämä johtui pääasiassa avointen verokiistojen ratkaisemisesta ja verokannan alentumisesta Ruotsissa.

Koska tulos ennen veroja oli lähellä nollaa, efektiivinen verokanta vuonna 2007 oli herkkä pienille poikkeamille. Negatiivisten ja positiivisten vaikutusten nettovaikutus efektiiviseen verokantaan oli -2,7 milj. euroa, jolloin verokanta oli 13,3 % korkeampi kuin toimintamaiden verokantojen perusteella laskettu konsernin verokanta.

Tulos ennen veroja ja tuloverot: Lopetettavat toiminnot

Milj. euroa	31.12. päättyvä tilikausi		
	2009	2008	2007
Tulos ennen veroja	-	6,4	-36,5
Tuloverot	-	-2,7	-14,6
Laskennalliset verot	-	0,5	15,2
Vero aiemmin omassa pääomassa esitetyistä oman pääoman suojauksista	-	0,1	-189,3
Verot yhteensä: Lopetetut toiminnot	0,0	-2,1	-188,7

Vuonna 2009 ei ollut lopetettavia toimintoja. Stora Enso vei huhtikuussa 2008 päätökseen Papyrus-tukkuritoiminnan myynnin, josta aiheutuvat verot olivat yhteensä 2,1 milj. euroa.

Stora Enso vei joulukuussa 2007 päätökseen Yhdysvaltojen ja Kanadan toiminnot omistavan pohjoisamerikkalaisen tytäryhtiönsä Stora Enso North America, Inc:n myynnin. Tästä aiheutui kaksi merkittävää veroseuraamusta, joilla ei ollut kassavaikutusta:

- Yhdysvalloissa kirjattiin 158,9 milj. euron suuruinen liikearvon arvonalennus, joka ei ollut vähennyskelpoinen.
- Myynnistä aiheutui 509,7 milj. euron kurssitappiot, jotka kirjattiin kuluksi. Tappioita ei voitu vähentää verotuksessa. Näiden mahdollisten tappioiden suojauksesta aiheutuvat 640,3 milj. euron tuotot olivat kuitenkin kokonaisuudessaan veronalaisia, mikä näkyy yllä olevassa taulukossa 189,3 milj. euron verokuluina.

Tuloverojen täsmäytys taseeseen

	Tuloverot			Laskennallinen verovelka			Verot yhteensä		
Milj. euroa	2009	2008	2007	2009	2008	2007	2009	2008	2007
1.1.	79,8	100,3	133,9	203,0	518,3	739,5	282,8	618,6	873,4
Muuntoerot	1,1	-6,4	-5,9	13,7	-38,9	-18,2	14,8	-45,3	-24,1
Yrityssostot	-2,8	0,1	-0,2	-13,2	0,4	0,3	-16,0	0,5	0,1
Yritysmyynnit	0,1	-6,2	-37,2	-	-21,0	-12,4	0,1	-27,2	-49,6
Muihin laajan tuloksen eriin kirjatut tulot*	-	-	-	65,5	-93,3	4,0	65,5	-93,3	4,0
Eläkkeiden vakuutusmaattinen muutos *	-	-	-	-5,4	3,3	6,3	-5,4	3,3	6,3
Oman pääoman suojaus (liite 30) *	4,1	1,1	13,2	-	0,1	-191,4	4,1	1,2	-178,2
Tuloslaskelma									
Jatkuvat toiminnot	46,4	-49,5	191,3	-55,0	-165,3	-183,9	-8,6	-214,8	7,4
Lopetetut toiminnot	-	2,7	14,6	-	-0,6	174,1	-	2,1	188,7
Osuus osakkuusyritysten veroista	-20,0	12,2	-97,8	-	-	-	-20,0	12,2	-97,8
Verosaamiset /(Tuloverot)	-3,0	25,5	-111,6	-	-	-	-3,0	25,5	-111,6
31.12.	105,7	79,8	100,3	208,6	203,0	518,3	314,3	282,8	618,6
Verovelat	108,1	104,8	134,6	364,4	277,5	582,0	472,5	382,3	716,6
Verosaamiset	-2,4	-25,0	-34,3	-155,8	-74,5	-63,7	-158,2	-99,5	-98,0
Nettoverovelka	105,7	79,8	100,3	208,6	203,0	518,3	314,3	282,8	618,6

* Kirjattu omaan pääomaan

Konserni on kirjannut tappioistaan 431,2 (368,4) milj. euron laskennallisen verosaamisen. Verosaamista vastaan on muodostettu 383,8 (205,3) milj. euron arvostusvaraus, joka liittyy vahvistetuista tappioista aiheutuviin laskennallisiin verosaamisiin 298,7 milj. euroa ja jaksotuseroista aiheutuviin laskennallisiin verosaamisiin 85,1 milj. euroa. Arvostusoikaisu perustuu arvioon siitä, voidaanko tappiota todennäköisesti hyödyntää tulevana vuosina samalla veroalueella syntyvää verotettavaa tuloa vastaan. Stora Ensolla oli tilikauden 2009 lopussa vahvistettuja tappioita yhteensä 1 620 (1 427) milj. euroa, joista noin 629 (1 325) milj. euroa ei vanhene. 28 (13) milj. euroa vanhenee vuosina 2010–2014 ja 963 (89) milj. euroa myöhemmin.

Suomessa kirjattiin 847 (473) milj. euron tappiot, kirjanpitoarvoltaan 78,2 (123,2) milj. euroa arvostusvarausten vähentämisen jälkeen. Tappioista kirjatut laskennalliset verosaamiset, kirjanpitoarvoltaan 132,5 (163,1) milj. euroa, on netotettu varausten vähentämisen jälkeen laskennallisia verovelkoja vastaan kunkin verokonsernin sisällä. Verosaamiset on esitetty erikseen vain siinä määrin, kuin ne ylittävät laskennalliset verovelat.

Laskennallista verovelkaa ei ole kirjattu suomalaisten yritysten jakamattomista voittovaroista, koska ne voidaan siirtää emoyhtiölle ilman veroseuraamuksia. IAS 12 Verot mukaisesti konserni ei kirjaa laskennallista verovelkaa Suomen ulkopuolisten yritysten jakamattomista voittovaroista.

Laskennallisten verovelkojen ja -saamisten täsmäytys taseeseen vuonna 2009

Milj. euroa	1.1.2009	Muunto- erot	Yritysosot ja -myynnit	Tuloslaskelma	Muihin laajan tuloksen eriin kirjattavat tulot	31.12.2009
Poistoero	537,5	17,1	8,6	-146,3	-	416,9
Verottamattomat varaukset	30,6	1,7	-	-33,9	-	-1,6
Eläkevaraukset	-21,6	0,1	-	0,7	-4,6	-25,4
Muut varaukset	-103,5	-3,8	1,8	15,5	-	-90,0
Realisoitumattomat sisäiset voitot	-7,4	-0,4	-	4,0	-	-3,8
Vähennyskelpoiset tappiot	-368,4	0,2	1,4	-64,4	-	-431,2
Muut	-5,3	-2,5	-22,9	-10,7	-	-41,4
Arvostusvaraus (liite 11)	205,3	0,5	-2,1	180,1	-	383,8
	267,2	12,9	-13,2	-55,0	-4,6	207,3
Omaan pääomaan kirjatut laskennalliset verot						
Myytävissä olevien rahoitusvarojen käyvät arvot (OCI)	-4,2	-	-	-	6,7	2,5
Johdannaisinstrumenttien käyvät arvot (OCI)	-60,0	-	-	-	58,8	-1,2
Oman pääoman suojaus (kertyneet muuntoerot)	-	-	-	-4,1	4,1	0,0
Laskennallisten verojen muutos	203,0	12,9	-13,2	-59,1	65,0	208,6
Verovelat						364,4
Verosaamiset						-155,8
Verovelat, netto						208,6

OCI = muihin laajan tuloksen eriin kirjattavat tulot

Nykyisten IFRS-säännösten mukaisesti laskennalliset verot esitetään pitkäaikaisina, vaikka osa niistä toteutuu 12 kuukauden sisällä.

Liite 11. Tasearvojen arvostukset

Varaukset epäkuranteista varastoista, varaston nettorealisointiarvoista, epävarmoista saatavista ja verotuksessa vahvistetuista tappioista on esitetty alla:

Tasearvojen arvostukset

Milj. euroa	Epäkurantit varastot					
	Varaosat	Valmiit tuotteet	Varaston nettorealisointiarvo	Epävarmat saatavat	Laskennallinen verovelka	Arvos-tukset yhteensä
Tasearvo 1.1.2007	28,1	14,6	8,4	42,3	258,6	352,0
Muuntoerot	-0,2	-0,2	-0,2	0,3	8,3	8,0
Yritysostot	-3,0	-1,4	-1,8	-2,1	-146,1	-154,4
Kirjattu tuloslaskelmaan: Jatkuvat toiminnot	47,4	11,4	4,3	5,2	49,1	117,4
Palautus tuloslaskelmassa: Jatkuvat toiminnot	-6,4	-6,6	-3,0	-6,0	-10,7	-32,7
Kirjattu tuloslaskelmaan: Lopetetut toiminnot	0,3	-1,4	-1,7	-0,2	-4,8	-7,8
Tasearvo 31.12.2007	66,2	16,4	6,0	39,5	154,4	282,5
Muuntoerot	-1,9	-0,1	-0,1	-1,9	-6,0	-10,0
Yritysostot ja -myynnit	-	-5,0	-3,4	-18,6	-3,0	-30,0
Kirjattu tuloslaskelmaan: Jatkuvat toiminnot	18,2	25,8	11,6	0,4	107,2	163,2
Palautus tuloslaskelmassa: Jatkuvat toiminnot	-14,3	-23,0	-2,2	-	-47,0	-86,5
Kirjattu tuloslaskelmaan: Lopetetut toiminnot	-	-	-0,2	1,1	-0,3	0,6
Tasearvo 31.12.2008	68,2	14,1	11,7	20,5	205,3	319,8
Muuntoerot	1,3	-	0,1	-	0,5	1,9
Yritysostot ja -myynnit	-	-	2,8	-	-2,1	0,7
Kirjattu tuloslaskelmaan: Jatkuvat toiminnot	19,2	2,8	0,5	16,5	190,0	229,0
Palautus tuloslaskelmassa: Jatkuvat toiminnot	-13,9	-5,7	-13,0	-0,8	-9,9	-43,3
Tasearvo 31.12.2009	74,8	11,2	2,1	36,2	383,8	508,1

Operatiivisissa arvostuksissa ei tapahtunut merkittäviä muutoksia vuonna 2009.

Nettorealisointiarvoon liittyvä varaston arvostusvaraus pieneni kuitenkin 12,5 milj. euroa. Tämä selittyy kiertonopeudella niissä konsernilla 31.12.2008 olevissa varastoissa, joiden raaka-ainekustannukset olivat suuret. Epävarmoihin saataviin liittyvä varaus kasvoi 15,7 milj. euroa asiakkaiden luottoriskien kasvun myötä. Myyntisaamisiin liittyvistä varauksista kerrotaan tarkemmin liitteessä 19, Saamiset.

Arvostusvarauksia kasvattivat eniten laskennalliset verot, jotka kasvoivat 180 milj. euroa konsernin nykyisen liiketoimintatilanteen ja yleisen taloustilanteen takia. Verovarauksista kerrotaan liitteessä 10, Tuloverot.

Liite 12. Poistot ja arvonalentumiset

Poistot ja arvonalentumiset

Milj. euroa	31.12. päättyvä tilikausi		
	2009	2008	2007
Poistot: Jatkuvat toiminnot			
Aineettomat hyödykkeet	27,0	27,5	28,0
Rakennukset ja rakennelmat	91,5	98,5	106,4
Koneet ja kalusto	411,7	535,6	631,7
Muut aineelliset hyödykkeet	21,4	25,0	26,3
Yhteensä	551,6	686,6	792,4
Arvonalentumiset ja myyntitappiot: Jatkuvat toiminnot			
Aineettomat hyödykkeet	0,8	1,9	21,4
Maa-alueet	70,7	9,2	-
Rakennukset ja rakennelmat	110,1	47,0	53,3
Koneet ja kalusto	426,1	405,9	583,0
Muut aineelliset hyödykkeet	10,8	39,5	38,8
Liikearvo	-	236,0	74,1
Yhteensä	618,5	739,5	770,6
Arvonalentumisen peruutus: Jatkuvat toiminnot			
Maa-alueet	-	-	-11,6
Rakennukset ja rakennelmat	-2,6	-2,0	-6,1
Koneet ja kalusto	-14,6	-1,7	-15,7
	-17,2	-3,7	-33,4
Poistot ja arvonalentumiset: Jatkuvat toiminnot	1 152,9	1 422,4	1 529,6
Poistot ja arvonalentumiset: Lopetetut toiminnot			
Poistot	-	6,9	188,3
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden arvonalentumiset	-	-	4,5
Liikearvon arvonalentuminen	-	39,2	158,9
Yhteensä	0,0	46,1	351,7
Koko liiketoiminta	1 152,9	1 468,5	1 881,3

Poistot

Jatkuvista toiminnoista kirjatut poistot ovat pienentyneet noin 240 milj. euroa vuodesta 2007 lähtien. Tämä selittyy pääasiassa samalla jaksolla kirjatuilla merkittävillä käyttöomaisuuden arvonalentumisilla. Poistot ja arvonalentumiset on eritelty liitteessä 3, Tiedot segmenteittäin.

Arvonalentumistestaus

Liikearvon arvonalentumistestit tehdään rahavirtaa tuottavien yksiköiden ryhmässä tasolla, jolla ylempi johto seuraa liikearvoa. Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden arvonalentumistestit tehdään rahavirtaa tuottavan yksikön tasolla, joka voi tarkoittaa yksittäistä tehdasta tai tehdasryhmää. Rahavirtaa kerryttävien yksiköiden määrä perustuu käyttöarvon laskentaan, jossa käytetään ylemmän johdon hyväksymissä budjeteissa olevia rahavirtaennusteita. Veroja edeltävien diskonttokorkojen laskennassa kutakin rahavirtayksikköä varten otetaan huomioon sen maan verotus ja riskiprofiili, jossa rahavirta syntyy. Siten rahavirtaa tuottavilla yksiköillä voi olla useita diskonttokorkoja. Liikearvon testausta koskevassa osassa olevassa taulukossa on eritelty liikearvon testauksessa käytettävät keskimääräiset veroja edeltävät diskonttokorot. Samanlaisia diskonttokorkoja käytetään käyttöomaisuuden arvonalentumistestauksessa.

Arvonalentumistesti tehtiin käyttäen käyttöarvoon (Value in Use) perustuvaa menetelmää seuraavilla pääolettamuksilla:

- Arviot myyntihinnoista perustuvat sisäisten ja ulkoisten asiantuntijoiden analyysihin.
- Arvio vuosittaisesta inflaatiosta on noin 2 %.
- Nykyinen kulurakenne pysyy muuttumattomana.
- Liikearvon testauksessa käytettiin viiden vuoden ajanjaksoa, jonka jälkeinen ikuisuusarvo perustuu nollakasvuun. Aineellisten ja aineettomien käyttöomaisuushyödykkeiden testauksessa ajanjakso oli hyödykkeen jäljellä oleva taloudellinen vaikutusaika.

Käyttöomaisuuden arvonalentuminen

Vuonna 2009 käyttöomaisuuden arvonalentumiset olivat yhteensä 618,5 milj. euroa, josta 379,3 milj. euroa liittyi arvonalentumistestaukseen ja 239,2 milj. euroa meneillään oleviin uudelleenjärjestelytoimiin. Stora Enso Uruguay S.A:n myynnistä kirjattiin lisäksi 14,9 milj. euron arvonalentuminen, jota on käsitelty liitteessä 4, Yritysostot ja -myynnit. Arvonalentumisia palautettiin 17,2 milj. euroa, joka liittyy pääasiassa Summan tehdasalueen myyntiin ja syyskuussa 2008 julkistettuun Imatran tehtaan kartonkikone 1:n sulkemispäätöksen peruutukseen.

Alla olevassa taulukossa on esitetty vuonna 2009 julkistettuihin uudelleenjärjestelyohjelmiin liittyvät suunnitellut kapasiteetin vähennykset ja käyttöomaisuuden arvonalentumisista kirjatut kulut:

31.12. päättyvä tilikausi

Vuoden 2009 uudelleenjärjestely	Kapasiteetti tonnia/m³	Arvonalentuminen Milj. euroa
Varkauden tehdas – päällystämätön hienopaperi*	310 000	112,0
Varkauden tehdas – sanomalehtipaperi*	290 000	43,8
Varkauden tehdas – voimalaitos*	n/a	7,5
Imatran tehtaan PK8 – päällystämätön hienopaperi**	210 000	31,1
Sunilan sellutehdas – havusellu	375 000	8,8
Muut	n/a	36,0
		239,2

*lopullinen päätös mahdollisesta sulkemisesta tehdään vuonna 2010.

** edellyttävät yt-neuvotteluja

Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden arvonalentumiset konsernin jatkuissa toiminnoissa vuonna 2008 olivat 503,5 milj. euroa, josta 125,0 milj. euroa liittyi syyskuussa julkistettuihin tehtaiden sulkemisiin ja 378,5 milj. euroa viimeisellä neljänneksellä tehtyyn arvonalentumistestaukseen. Suljettuun Berghuizerin tehtaaseen liittyvästä aiemmin tehdystä arvonalentumisesta palautettiin 3,5 milj. euroa. Vuonna 2008 tärkeimmät sulkemisiin liittyvät arvonalentumiset olivat seuraavat:

- Kuluttajapakkauskartonkisegmenttiin kuuluvan Baienfurtin tehtaan sulkeminen Saksassa joulukuussa. Sulkemisen seurauksena kirjattiin 42,3 milj. euron käyttöomaisuuden arvonalentuminen. Tehtaan kartonkikoneen vuotuinen taivekartonkikapasiteetti oli 190 000 tonnia.
- Tuotannon lopettaminen kuluttajapakkauskartonkisegmenttiin kuuluvalla Imatran kartonkikone 1:llä vuoden 2009 loppuun mennessä. Koneen vuotuinen kapasiteetti on 170 000 tonnia kuppi- ja nestepakkauskartonkia. Lopettamisen seurauksena kirjataan 19,0 milj. euron arvonalentuminen.
- Tuotannon lopettaminen teollisuuspakkaussegmenttiin kuuluvalla Corenson hylsykartonkikoneella Varkaudessa vuoden 2008 lopulla. Koneen vuotuinen kapasiteetti oli 100 000 tonnia, ja lopettamisen seurauksena kirjattiin 11,8 milj. euron arvonalentuminen.
- Tuotannon lopettaminen aikakauslehtipaperisegmenttiin kuuluvalla Kabelin PK 3:lla vuoden 2008 lopussa. Koneen vuotuinen kapasiteetti oli 140 000 tonnia päällystettyä aikakauslehtipaperia, ja lopettamisen seurauksena kirjattiin vähäinen 3,3 milj. euron arvonalentuminen.
- Konserni on saanut tehtyä vaihtoehtoisia järjestelyjä, joten konsernin Venäjän puunhankinta on nyky muodossaan suurelta osin tarpeeton ja siihen liittyen on jouduttu kirjaamaan merkittävä arvonalentuminen. Hakkuuoikeuksien, terminaalien ja hakkuulaitteiden alaskirjauksen seurauksena kirjattiin 22,5 milj. euron arvonalentuminen.
- Puutavaran markkinaongelmien seurauksena konserni sulki lisäksi Paikusen ja Viljandin sahat Virossa vuoden 2008 lopulla. Tästä kirjattiin käyttöomaisuuden 8,3 milj. euron arvonalentuminen.

Vuonna 2007 käyttöomaisuuden arvonalentumistestauksista konsernin jatkuvissa toiminnoissa kirjattiin yhteensä 696,5 milj. euron kulu, josta 202,2 milj. euroa liittyi tehtaiden sulkemisiin ja 494,3 milj. euroa kolmannella vuosineljänneksellä tehtyyn arvonalentumistestaukseen. Arvonalentumisia palautettiin 33,4 milj. euroa. Tehtaiden sulkemisiin liittyvistä arvonalentumisista kirjatut kulut koskivat Summan tehtaan, Anjalan tehtaan aikakauslehtipaperikoneen ja Kemijärven sekä Norrsundetin sellutehtaiden sulkemista.

Liikearvon alentumistestaus

Liikearvon arvonalentumisia ei kirjattu vuonna 2009. Vuonna 2008 liikearvon arvonalentumisista kirjattiin yhteensä 236 milj. euron kulut, joista 228 milj. euroa liittyi hienopaperisegmenttiin.

Liiketoiminta-alue - rahavirtaa tuottavien yksiköiden ryhmät

	31.12.2009 päättyvä tilikausi			31.12.2008 päättyvä tilikausi		
Milj. euroa	Liikearvo vuoden lopussa	Arvon- alentuminen	Keski- määräinen diskonttokorko	Liikearvo vuoden lopussa	Arvon- alentuminen	Keski- määräinen diskonttokorko
Hienopaperi - graafinen	-	-	-	-	205,5	10,8 %
Hienopaperi - toimisto	-	-	-	-	22,5	9,6 %
Kuluttajapakkauskartonki - taivekartonki	-	-	-	-	8,0	9,2 %
Puutuotteet - Keski- Eurooppa	105,3	-	9,9 %	104,4	-	10,2 %
Sanomalehti- ja kirjapaperi - Eurooppa	23,0	-	9,9 %	23,0	-	10,2 %
Aikakauslehtipaperi - päällystämätön	60,0	-	9,9 %	60,0	-	10,2 %
Teollisuuspakkaukset - Corenso	20,0	-	8,9 %	20,2	-	9,2 %
Liikearvo: Jatkuvat toiminnot	208,3	-		207,6	236,0	

Käyttöarvon laskelma (Value in use) on herkkä diskonttokoron, hintojet ja kustannusten muutoksille. Seuraavassa taulukossa on yhteenveto siitä, mikä vaikutus 1 %:n nousulla diskonttokorossa, laskulla myyntihinnoissa ja nousulla kustannuksissa olisi ollut liikearvon arvonalentumisen testaustuloksiin.

Arvonalentumistestauksen herkkyyssanalyysi vuonna 2009

Milj. euroa	Liikearvon arvonalentuminen
1 % muutos diskonttokorossa	3
1 % muutos myyntihinnoissa	290
1 % muutos kustannuksissa	290

Arvon alentuminen segmenteittäin vähennettynä arvonalennusten peruutuksilla

Milj. euroa	31.12. päättyvä tilikausi		
	2009	2008	2007
Sanomalehti- ja kirjapaperi	59,1	-	82,6
Aikakauslehtipaperi	151,9	4,2	330,1
Hienopaperi	298,1	402,7	13,0
Kuluttajapakkauskartonki	26,0	161,0	187,0
Teollisuuspakkaukset	23,2	56,7	5,9
Puutuotteet	-0,1	82,7	118,1
Muut	43,1	28,5	0,5
Jatkuvat toiminnot yhteensä	601,3	735,8	737,2
Tukkuritoiminta: Lopetetut toiminnot	-	39,2	-
Pohjois-Amerikka: Lopetetut toiminnot	-	-	163,4
Koko liiketoiminta	601,3	775,0	900,6

Liite 13. Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet

Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet (yhteenvedo)

31.12. päättyvä tilikausi				
Milj. euroa	Aineelliset hyödykkeet	Aineettomat hyödykkeet	Liikearvo	Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet yhteensä
Hankintameno				
1.1.2009	16 665,9	327,5	1 137,0	18 130,4
Muuntoerot	328,0	5,5	2,2	335,7
Uudelleenryhmittely	5,5	-5,5	-	0,0
Yritysostot	13,8	5,0	-	18,8
Lisäykset	380,4	14,0	-	394,4
Yritysmyynnit	-311,0	-3,8	-	-314,8
31.12.2009	17 082,6	342,7	1 139,2	18 564,5
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset				
1.1.2009	11 252,2	250,0	929,4	12 431,6
Muuntoerot	204,2	5,8	1,5	211,5
Yritysostot	1,2	-	-	1,2
Yritysmyynnit	-200,3	-12,3	-	-212,6
Poistot: jatkuvat toiminnot	524,6	27,0	-	551,6
Arvonalentumiset: jatkuvat toiminnot	600,5	0,8	-	601,3
31.12.2009	12 382,4	271,3	930,9	13 584,6
Tasearvo 31.12.2009	4 700,2	71,4	208,3	4 979,9
Tasearvo 31.12.2008	5 413,7	77,5	207,6	5 698,8
Tasearvo 31.12.2007	6 476,7	159,1	502,7	7 138,5

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

31.12. päättyvä tilikausi

Milj. euroa	31.12. päättyvä tilikausi					Yhteensä
	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Keskeneräiset hyödykkeet	
Hankintameno						
1.1.2009	324,2	2 709,4	12 876,4	455,6	300,3	16 665,9
Muuntoerot	27,2	38,9	241,8	12,5	7,6	328,0
Uudelleenryhmittely	-8,6	54,2	107,0	2,0	-149,1	5,5
Yrityssostot	10,2	-	3,4	0,2	-	13,8
Lisäykset	3,8	2,6	153,7	3,3	217,0	380,4
Yritysmyynnit	-97,3	-17,2	-190,7	-7,4	1,6	-311,0
31.12.2009	259,5	2 787,9	13 191,6	466,2	377,4	17 082,6
Kertyneet poistot						
1.1.2009	9,7	1 494,5	9 420,6	313,9	13,5	11 252,2
Muuntoerot	1,6	22,5	170,8	9,6	-0,3	204,2
Yrityssostot	-	-	1,2	-	-	1,2
Yritysmyynnit	-25,4	18,7	-185,7	-6,6	-1,3	-200,3
Poistot	-	91,5	411,7	21,4	-	524,6
Arvon alentuminen	70,7	107,5	411,5	10,3	0,5	600,5
31.12.2009	56,6	1 734,7	10 230,1	348,6	12,4	12 382,4
Tasearvo 31.12.2009	202,9	1 053,1	2 961,5	117,6	365,0	4 700,2
Tasearvo 31.12.2008	314,5	1 214,9	3 455,8	141,7	286,8	5 413,7
Tasearvo 31.12.2007	370,0	1 454,2	4 163,9	183,8	304,8	6 476,7

Tasearvot

31.12. päättyvä tilikausi

Milj. euroa	Tietokoneohjelmistot			Aktivoitujen korot			Rahoitusleasingisopimukset		
	2009	2008	2007	2009	2008	2007	2009	2008	2007
1.1.	54,6	64,5	60,5	50,7	54,2	75,1	9,5	36,0	119,3
Muuntoerot	-	-0,3	-	0,8	-1,6	-1,0	0,1	-1,5	-6,4
Yrityssostot ja -myynnit	-0,1	-0,1	-3,0	-	-0,3	-11,0	-	-17,7	-47,4
Aktivoitu vuoden aikana	12,6	13,7	29,3	8,4	1,7	0,8	41,5	10,1	1,9
Poistot	-20,7	-23,2	-22,3	-2,1	-3,3	-9,7	-0,8	-17,4	-31,4
31.12.	46,4	54,6	64,5	57,8	50,7	54,2	50,3	9,5	36,0

Tietokoneohjelmistot sisältävät omien ohjelmistojen aktivointeja 9,5 (10,3) milj. euron arvosta tilikauden lopussa. Lisäykset vuoden aikana olivat 2,6 (1,0) milj. euroa ja poistot olivat 3,3 (6,8) milj. euroa.

Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden lisäykset

Konsernin yritysostoihin vuonna 2009 liittyvien aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden hankinta-arvo oli 17,6 (4,0) milj. euroa. Liikearvoa ei ollut. Suurin yritysosto oli Sunila Oy, jota on käsitelty tarkemmin liitteessä 4, Yritysostot ja -myynnit.

Konserni pienensi merkittävästi investointejaan vuonna 2009 turvatakseen rahavirtansa. Uusista projekteista ei ilmoitettu vuoden aikana. Tilikauden investoinnit olivat Stora Enso Oyj:ssä ja sen tytäryrityksissä vuonna 2009 yhteensä 394,4 (658,3) milj. euroa. Keskeneräisiä projekteja ja tulevaisuuden suunnitelmia on käsitelty tarkemmin Stora Enson hallituksen toimintakertomuksessa.

Suurin vuoden 2007 investoinneista oli Dawangiin Kiinaan rakennettu uusi aikakauslehtipaperitehdas, joka valmistui kaupalliseen tuotantoon vuoden 2007 lopulla, aloitti kaupallisen tuotannon vuonna 2008 ja vihittiin virallisesti käyttöön 28.1.2008. Huhtikuussa 2006 Stora Enso allekirjoitti Shandong Huatai Paperin kanssa sopimuksen painopaperiyhtiön perustamisesta Kiinaan. Konsernin omistusosuus yhteisyrityksestä on 60 %. Shandongin provinssiin rakennetun koneen vuotuinen kapasiteetti on 200 000 tonnia superkalanteroitua paperia, ja rakentamisen kokonaiskustannukset olivat 90,4 milj. euroa.

Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden vähennykset

Milj. euroa	31.12. päättyvä tilikausi		
	2009	2008	2007
Hankintameno	314,8	1 625,1	4 925,3
Kertyneet poistot	212,6	1 289,0	3 176,5
Vähennysten nettokirjanpitoarvot	102,2	336,1	1 748,8
Myyntivoitot	32,6	9,0	35,6
Tuotot aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutuksista	134,8	345,1	1 784,4
Jaottelu			
Rahamääräiset myynnit	60,5	52,0	83,5
Laskennalliset myyntivoitot: Reisholzin tehdasalueen myynti	-	9,8	-
Konserniyritysten myynnit	74,3	283,3	1 700,9
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden vähennykset yhteensä	134,8	345,1	1 784,4

Konserniyritysten myynti vuonna 2009 aiheutti 92,6 milj. euron aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden vähennykset liittyen Stora Enso Uruguay S.A:n ("SEUSA") myyntiin. Stora Enso ja Celulosa Arauco y Constitucion S.A ("Arauco") perustivat yhteisyrityksen yhdistääkseen omistuksensa Uruguayssa ja ostaakseen Grupo ENCE:n toiminnot tasaosuuksin (ks. liite 15, Osakkuus- ja yhteisyritykset). Konserni luovutti koko osakekantansa SEUSA-yhtiössä Forestal Cono Sur S.A:lle ("FCS"), Araucón kokonaan omistamalle tytäryhtiölle Uruguayssa, vastineeksi 50 % omistusosuudesta FCS:n osakkeista.

Konserniyritysten myynti vuonna 2008 aiheutti 283,3 milj. euron aineellisten ja aineettomien

hyödykkeiden vähennykset. Ensisijaiset vähennykset liittyivät seuraaviin:

- Konsernin Papyrus-tukkuritoiminnan myynti. Tukkuritoiminta katsotaan lopetettavaksi toiminnoksi, koska se käsitti koko tukkuritoimintasegmentin, jonka aineelliset ja aineettomat hyödykkeet olivat yhteensä 253,8 milj. euroa.
- Konsernin Helsingin pääkonttorin omistavan yhtiön myynti. Rakennuksen arvosta kirjattiin 25,4 milj. euron kauppahinta vähennettynä kuluilla.

Muut myynnit olivat arvoltaan 61,8 milj. euroa ja käsittivät pääosin seuraavat:

- Berghuizerin hienopaperitehtaan maa-alueen sekä sen voimalaitoksen ja laitteiden myynti, josta kirjattu 23,5 milj. euron myyntivoitto saatiin kokonaisuudessaan vuoden loppuun mennessä.
- Reisholzin aikakauslehtipaperitehtaan maa-alueen myynti, josta aiheutui 20,5 milj. euron myyntivoitto.
- Muun omaisuuden myynnistä, joka koostui pääasiassa normaaliin liiketoimintaan liittyvistä vähäisistä myynneistä, kirjattiin 17,8 milj. euron myyntivoitto. Tästä 0,8 milj. euroa koski arvoltaan vähäisestä yritysmyynnistä kirjattua realisoitunutta liikearvoa.

Konserniyritysten myynti vuonna 2007 aiheutti 1 700,9 milj. euron aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden vähennykset. Ensisijaiset vähennykset liittyivät seuraaviin:

- Stora Enson Pohjois-Amerikan toimintojen myynti, jonka aineellisten ja aineettomien myyntiarvo oli 1 631,5 milj. euroa myynnistä kirjatun 158,9 milj. euron arvonalennuksen jälkeen.
- 80 % myynti Arapotin puuviljelmätoiminnoista Brasiliassa. Toiminnot ostettiin vuonna 2006 paperikoneen mukana, mutta aikomuksena oli myydä metsätoiminnot edelleen. Myytyjen käyttöomaisuushyödykkeiden arvo oli 36,9 miljoonaa euroa.

Muista myynneistä suurimmat olivat tukkuritoiminnan varastojen myynti Ruotsissa ja Tanskassa, joista kirjattiin 24,4 milj. euron realisoitunut myyntivoitto, ja muiden, pääasiassa Lontoossa sijaitsevien kiinteistöjen myynti, josta kirjattiin 5,9 milj. euron myyntivoitto. Muualla kuin Pohjois- ja Etelä-Amerikassa myytyjen konserniyritysten myynnistä aiheutui realisoitunutta liikearvoa vastaava 5,0 milj. euron myyntivoitto.

Liite 14. Biologiset hyödykkeet

Suurin osa konsernin biologisista hyödykkeistä kuuluu osakkuusyrityksille Brasiliassa, Suomessa ja Ruotsissa ja nykyisin myös Uruguayssa. Näin ollen konsernin tilinpäätökseen kohdistuu biologisista hyödykkeistä vain konsernin omistusosuutta vastaava määrä. Konsernin epäsuora osuus osakkuusyrityksille kuuluvasta metsäomaisuudesta on kasvavan puuston osalta noin 1 831 (1 631) milj. euroa. Konsernin taseeseen suoraan kirjattu summa tytäryhtiöistä on 152,5 (133,6) milj. euroa (ks. alla).

Biologiset hyödykkeet

Milj. euroa	31.12. päättyvä tilikausi		
	2009	2008	2007
Arvo 1.1.	133,6	88,7	111,5
Muuntoerot	5,1	4,8	3,6
Lisäykset	35,4	58,3	50,2
Yritysmyynnit	-18,3	-	-84,1
Käyvän arvon muutokset (kasvu- ja hintavaikutukset)	-1,6	-8,8	26,2
Vähennys johtuen puuston korjuusta(maataloustuotteet)	-1,7	-9,4	-18,7
Biologiset hyödykkeet yhteensä 31.12.	152,5	133,6	88,7

Vuonna 2009 tärkeimmät lisäykset liittyivät Kiinassa Guangxissa ja Brasiliassa Rio Grande do Sulissa sijaitsevien eukalyptusviljelmien edelleen kehittämiseen. Stora Enso ja Celulosa Arauco y Constitucion S.A ("Arauco") perustivat yhteisyrityksen yhdistääkseen omistuksensa Uruguayssa ja ostaakseen Grupo ENCE:n toiminnot tasaosuuksin (ks. tarkempi selostus liitteessä 15, Osakkuus- ja yhteisyritykset). Konserni luovutti koko osakekantansa Stora Enso Uruguay S.A -yhtiössä Forestal Cono Sur S.A:lle ("FCS"), Araucon kokonaan omistamalle tytäryhtiölle Uruguayssa, vastineeksi 50 % omistusosuudesta FCS:n osakkeista. Stora Enso Uruguay S.A:n biologisten hyödykkeiden yhteenlaskettu arvo myyntihetkellä oli 18,3 milj. euroa. Guangxin biologiset hyödykkeet arvostetaan tällä hetkellä hankintamenoon. Jos Stora Enso ei rakenna alueelle tuotantolaitosta, biologiset hyödykkeet on palautettava paikallishallinnolle tasearvostaan alkuperäisen hankintamenon mukaisella hinnalla, joka 31.12.2009 oli 120,9 milj. euroa.

Stora Enson biologisten hyödykkeiden käypä arvo 31.12.2009 oli 152,5 (133,6) milj. euroa. Biologisista hyödykkeistä 79 % (75 %) sijaitsi arvon mukaan laskettuna Kiinassa, 21 % (15 %) Brasiliassa ja 0 % (10 %) Uruguayssa. Konsernissa on tämän lisäksi viisi osakkuusyritystä, jotka omistavat biologisia hyödykkeitä:

- Bergvik Skog AB ("Bergvik Skog"): 43,3 % omistus ruotsalaisessa osakkuusyrityksessä, jonka metsäomaisuuden käypä arvo oli 2 906,7 (2 681,7) milj. euroa, josta Stora Enson osuus oli 1 257,4 (1 160,1) milj. euroa.
- Tornator Oy ("Tornator"): 41 % omistus osakkuusyrityksestä, joka otti haltuunsa Stora Enson Suomen metsäomaisuuden vuonna 2002. Tornatorin metsäomaisuuden käypä arvo oli 876,9 (855,7) milj. euroa, josta Stora Enson osuus oli 359,5 (250,8) milj. euroa.
- Veracel Celulose S.A ("Veracel"): 50 % omistus brasilialaisesta osakkuusyrityksestä,

joka omistaa metsäomaisuutta arvoltaan 270,6 (221,5) milj. euroa. Näiden istutettujen metsien kasvuaika on vain 7 vuotta. Stora Enson osuus metsäomaisuuden käypästä arvosta on 135,3 (110,7) milj. euroa.

- Arauco: 20 % omistus eteläbrasilialaisesta osakkuusyrityksestä, jonka omistamien biologisten hyödykkeiden tasearvo on 58,0 (46,8) milj. euroa, josta Stora Enson osuus on 11,6 (9,4) milj. euroa.
- Stora Enson ja Araucon Uruguayhin äskettäin perustaman yhteisyrityksen Montes del Platan omistamien biologisten hyödykkeiden tasearvo on 134,2 milj. euroa, josta Stora Enson osuus on 67,1 milj. euroa.

Liite 15. Osakkuus- ja yhteisyritykset

Osakkuus- ja yhteisyritysten tasearvot

Milj. euroa	31.12. päättyvä tilikausi		
	2009	2008	2007
1.1.	801,0	767,7	635,8
Muuntoerot	14,2	-26,2	-10,2
Lisäykset	128,5	53,9	91,6
Osakkuusyritykset hankinnoista ja myynneistä	0,3	-1,2	24,7
Osakkuusyritysten myynnistä saadut suoritukset	-8,9	-0,1	-0,4
Tuloslaskelman vaikutus/myynnit	0,7	-	-
Siirto tytäryrityksiin ja myyntioikaisu	89,0	6,9	26,2
Hankintameno 31.12.	1 024,8	801,0	767,7
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten omasta pääomasta			
1.1.	241,5	386,8	169,4
Muuntoerot	139,9	-142,2	25,4
Osuus osakkuusyritystuloksista ennen veroja*	111,8	7,6	342,7
Saadut osingot	-7,5	-13,5	-31,8
Tuloverot	-20,0	12,2	-97,8
Muihin laajan tuloksen eriin kirjatut tulot (ks. liite 29)	-8,5	-9,4	5,1
Siirto tytäryrityksiin ja myyntioikaisu	-0,7	-	-26,2
Osuus osakkuusyritysten omasta pääomasta 31.12.	456,5	241,5	386,8
Osakkuus- ja yhteisyritysten tasearvo 31.12.	1 481,3	1 042,5	1 154,5

* Sisältää lopetettujen toimintojen tuloksen.

Konsernin osuus osakkuusyritysten tuloksesta esitetään liikevoitossa, mikä heijastaa näiden investointien, erityisesti puunhankintaan ja sellutehtaisiin liittyvien, operatiivista luonnetta. Osakkuusyritysten taseisiin ja niiden omistuksiin ei liity konserniliikearvoa.

Merkittävimmät osakkuus- ja yhteisyritykset

Yritys	Kotimaa	%	31.12.		
			Milj. euroa		
		2009	2009	2008	2007
Veracel Celulose S.A.:					
sellutehdas ja puuviljelmät	Brasilia	50,0	569,8	434,2	482,2
Bergvik Skog AB: metsä	Ruotsi	43,3	415,6	360,3	382,6
Montes del Plata: puuviljelmät	Uruguay	50,0	237,5	-	-
Tornator Oy: metsä	Suomi	41,0	149,1	137,0	147,1
Thiele Kaolin Company Inc:					
kaoliinin tuotanto	Yhdysvallat	38,2	42,7	49,8	41,4
Arauco Florestal Arapoti S.A.:					
puuviljelmät	Brasilia	20,0	24,3	21,9	25,7
Steveco Oy: ahtaus ja huolintayhtiö	Suomi	34,3	5,4	8,7	8,3
Efora Oy, ulkoistettu kunnossapito	Suomi	51,0	6,5	6,9	2,7
Sunila Oy: sellutehdas	Suomi	100,0	-	-	44,2
			1 450,9	1 018,8	1 134,2
Muut			30,4	23,7	20,3
Osakkuus- ja yhteisyritysten tasearvo 31.12.			1 481,3	1 042,5	1 154,5

* Sunila Oy:stä tuli 100 prosenttinen tytäryritys 15.5.2009 ja se yhdistettiin Stora Enso Oyj:hin 30.11.2009.

Stora Enso ja Celulosa Arauco y Constitucion S.A ("Arauco") perustivat vuonna 2009 yhteisyrityksen yhdistääkseen omistuksensa Uruguayssa ja ostaakseen Grupo ENCE:n toiminnot tasaosuuksin. Konserni luovutti koko osakekantansa Stora Enso Uruguay S.A -yhtiössä Forestal Cono Sur S.A:lle ("FCS"), Araucon kokonaan omistamalle tytäryhtiölle Uruguayssa, vastineeksi 50 % omistusosuudesta FCS:n osakkeista. Tämän jälkeen Arauco ja Stora Enso ostivat tasaosuuksin espanjalaisen selluntuottaja ENCE:n toiminnot Uruguayssa ostamalla kolme erillistä juridista yksikköä. Vaikka juridinen rakenne käsittää neljä erillistä yksikköä, joista Stora Enso ja Arauco omistavat yhtä suuren osuuden, käytännössä ne toimivat yhtenä Montes del Plata -nimisenä yrityksenä. Uusi yhteisyritys omistaa noin 240 000 hehtaaria maa-alueita ja sillä on vuokralla 16 000 hehtaaria. Noin puolelle maa-alueista on jo istutettu mäntyä ja eukalyptuspuuta.

ENCE:n yksiköistä maksettu käteishinta oli yhteensä 335 milj. Yhdysvaltain dollaria, ja varojen sekä velkojen käyväksi arvoksi kirjattiin 411 milj. Yhdysvaltain dollaria. Tästä muodostui 76 milj. Yhdysvaltain dollarin negatiivinen liikearvo, joka liittyi metsäomaisuuden arvostukseen. Stora Enso kirjasi 38 milj. Yhdysvaltain dollarin (26 milj. euron) osuutensa negatiivisesta liikearvosta tuloslaskelman osuuteen osakkuusyritysten tuloksesta. Tämä käyvästä arvosta kirjattu voitto kompensoi Stora Enso Uruguay S.A:n myynnistä kirjatun 7,0 milj. euron tappion. Yhteensä Montes del Plata -transaktioista kirjattiin 19 milj. euron nettovoitto.

Stora Enso vei toukokuussa päätökseen Myllykoski Paperin 49 % osuuden oston Sunila Oy:stä. Kaupan myötä Sunila Oy siirtyi kokonaan Stora Enson omistukseen, joten sitä ei enää katsota osakkuusyritykseksi.

Osana Suomen toimintojen uudelleenjärjestelyä vuonna 2008 Stora Enso ja ABB Oy (ABB) allekirjoittivat syyskuussa sopimuksen yhteisyrityksestä, joka toimittaa kunnossapitopalveluja Stora Enson tehtailla 1.1.2009 alkaen. Sopimuksen seurauksena Stora Enso myi ABB:lle pääoma-arvosta 24 % lisäosuuden kunnossapitotäyryhtiö Fortek Oy:n osakkeista (uudelleen nimetty Efora Oy:ksi), jolloin ABB:n osuus nousi 49 %:iin. Koska osakassopimuksen mukaan ABB:llä on määräysvalta Efora Oy:stä Stora Enso esittää osuutensa osakkuusyrityksenä. Omistuksen nykyarvo on 6,9 milj. euroa.

Stora Enso on perustanut Neste Oil Oyj:n kanssa yhteisomistuksessa olevan NSE Biofuels Oy Ltd -yhtiön. Hankkeen tarkoituksena on biopolttoaineiden käytön kehittäminen Varkauden tehtaalla. Jos projekti onnistuu, tarkoituksena on rakentaa täysimittainen kaupallinen voimalaitos jollekin konsernin tehtaista. Tilikauden lopussa investoinnin pääoma-arvo oli 6,1 milj. euroa. Lainarahoitusta oli jäljellä 10,0 milj. euroa.

Konsernin osuus osakkuusyritysten tuloslaskelmista

	31.12. päättyvä tilikausi		
Milj. euroa	2009	2008	2007
Liikevaihto	469,0	620,6	577,4
Myytyjä suoritteita vastaavat kulut	-325,3	-531,2	-459,9
Osuus operatiivisesta tuloksesta	143,7	89,4	117,5
IAS 41 -arvostus (Liite 14)	9,5	0,4	287,8
Liikevoitto	153,2	89,8	405,3
Nettorahoituserät	-41,4	-82,2	-62,6
Nettotulos ennen veroja konsernin tuloslaskelmassa*	111,8	7,6	342,7
Osuus osakkuusyritysten veroista konsernin tuloslaskelmassa	-20,0	12,2	-97,8
Tilikauden voitto	91,8	19,8	244,9

* sisältää lopetettujen toimintojen tuloksen.

Stora Enso ja sen brasilialainen yhteistyökumppani Fibria (aiemmin Aracruz Celulose S.A.) ovat perustaneet yhteisomistuksessa olevaa osakkuusyritys Veracelia varten 235 000 hehtaarin suuruisen eukalyptuspuuviljelmän ja rakentaneet sellutehtaan, jonka vuotuinen kapasiteetti on 1 100 000 tonnia. Kummankin yhtiön osuus hankkeesta ja tehtaan tuotannosta on 50 %. Stora Enson osuus tuloksesta ennen veroja oli 9,1 (15,0) milj. euroa sisältäen metsäomaisuuden 9,7 (voitto 4,6) milj. euron arvostustappion, ja tasearvo vuoden lopussa oli 569,8 (434,2) milj. euroa.

Vuonna 2004 Stora Enson Ruotsin metsäomaisuutta hallinnoivasta Bergvik Skogista 56,7 % myytiin institutionaalisille sijoittajille. Stora Enso jäi yritykseen vähemmistöomistajaksi 43,3 % omistuksella. Omistuksen nykyarvo on 415,6 (360,3) milj. euroa. Vuonna 2009 konsernin osuus Bergvik Skogin tuloksesta ennen veroja oli 43,4 milj. euroa, ennen 9,7 milj. euron verokuluja.

Stora Enson metsäomistukset Suomessa myytiin osakkuusyritys Tornatorille vuonna 2002. Konsernin jäljelle jääneen 41 %:n osuuden nykyarvo on 149,1 (137,0) milj. euroa. Vuonna 2009 konsernin osuus Tornatorin tuloksesta ennen veroja oli 21,5 milj. euroa, ennen 5,1 milj. euron

verokuluja.

Konsernin osuus osakkuus- ja yhteisyritysten taseista

31.12.päättävä tilikausi

Milj. euroa	2009	2008	2007
Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet yhteensä	896,1	620,5	770,2
Biologiset hyödykkeet	1 831,0	1 631,1	1 791,8
Korottomat saamiset:			
Pitkäaikaiset	34,1	36,4	41,9
Lyhytaikaiset	112,7	116,0	104,5
Vaihto-omaisuus	38,6	60,5	54,8
Rahavarat	39,2	45,6	40,7
Varat yhteensä	2 951,7	2 510,1	2 803,9
Velat			
Koroton vieras pääoma:			
Pitkäaikaiset	34,7	37,4	44,7
Lyhytaikaiset	125,7	117,5	104,0
Velat:			
Pitkäaikaiset	847,5	855,0	974,2
Lyhytaikaiset	62,2	83,7	88,3
Verovelat	400,3	374,0	438,2
Velat yhteensä	1 470,4	1 467,6	1 649,4
Oma pääoma konsernin taseessa, netto	1 481,3	1 042,5	1 154,5
Jaottelu			
Oma pääoma ja varaukset	1 500,3	1 053,0	1 155,6
Muihin laajan tuloksen eriin kirjatut tulot	-19,0	-10,5	-1,1
Osakkuus- ja yhteisyritysten pääomaosuusarvo	1 481,3	1 042,5	1 154,5

Osakkuus- ja yhteisyrityssaamiset ja -velat

31.12.

Milj. euroa	2009	2008	2007
Saamiset osakkuusyrityksiltä			
Pitkäaikaiset lainasaamiset	113,3	110,6	112,1
Myyntisaamiset	18,9	42,6	42,2
Lyhytaikaiset korolliset saamiset	4,3	4,8	4,0
Ennakkomaksut ja siirtosaamiset	0,7	0,6	0,8
Velat osakkuusyrityksille			
Ostovelat	23,5	35,1	25,4
Siirtovelat	12,1	14,4	13,3

Liiketapahtumat osakkuus- ja yhteisyritysten kanssa

31.12. päättyvä tilikausi

Milj. euroa	2009	2008	2007
Myynti osakkuusyrityksille	45,4	168,9	217,2
Korkotuotot osakkuusyrityslainasaamisista	7,9	9,5	9,0
Ostot osakkuusyrityksiltä	258,7	358,5	343,2

Konserni harjoittaa osakkuusyritysten kanssa liiketoimintaa muun muassa myymällä puuta sekä ostamalla puuta, energiaa ja sellutuotteita. Kaikki sopimukset Euroopassa neuvotellaan markkinaehtoisesti ja liiketoimet suoritetaan tavalla, jonka konserni uskoo olevan teollisuudenalalle tavanomaista eikä epäedullisempaa kuin toimittaessa muiden, konserniin kuulumattomien yritysten kanssa.

Lainat osakkuusyrityksille olivat yhteensä 117,6 (115,4) milj. euroa, josta 78,9 (75,3) milj. euroa koski Bergvik Skogia, 26,3 (26,3) milj. euroa Tornatoria ja lisäksi 10,0 (9,9) milj. euroa NSE Biofuels Oy Ltd:iä. Korkotuotot osakkuusyritysten lainoista olivat yhteensä 7,9 (9,5) milj. euroa, josta 6,4 (6,7) milj. euroa koski Bergvik Skogia ja 1,1 (1,8) milj. euroa Tornatoria.

Liite 16. Myytävissä olevat rahoitusvarat

Konserni ryhmittelee rahoitusvaransa kolmeen ryhmään: kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviin rahoitusvaroihin, eräpäivään asti pidettäviin sijoituksiin ja myytävissä oleviin rahoitusvaroihin. Tilinpäätöshetkellä konsernilla oli ainoastaan myytävissä olevia rahoitusvaroja. Kaikki myytävissä olevat rahoitusvarat on luokiteltu pitkäaikaisiksi varoiksi, ellei niitä aiota myydä seuraavan 12 kuukauden kuluessa.

Yhteenveto myytävissä olevista rahoitusvaroista

Milj. euroa	31.12. päättyvä tilikausi		
	2009	2008	2007
Hankintameno 1.1.			
Korolliset arvopaperit	217,4	145,9	25,6
Muut – osuudet muissa yrityksissä	385,4	372,3	122,8
Myytävissä olevat rahoitusvarat	602,8	518,2	148,4
Muut laajan tuloksen erät avaavassa taseessa	506,4	904,4	687,1
Myytävissä olevat rahoitusvarat 1.1.	1 109,2	1 422,6	835,5
Muuntoerot	4,5	17,6	-10,1
Papynuksen/SENAn myynti	-	50,4	376,9
Velkakirjojen (PIK) korot	13,6	19,7	-
Lisäykset	2,4	8,8	14,3
Muihin laajan tuloksen eriin kirjattavien käypien arvojen muutokset	175,5	-396,1	217,7
Myynnistä saadut suoritukset	-23,8	-15,6	-15,9
Voitot ja tappiot tuloslaskelmassa	-431,2	1,8	4,2
Tasearvo 31.12.	850,2	1 109,2	1 422,6

Arvopapereiden realisoitumattomat voitot ja tappiot

Milj. euroa	31.12. päättyvä tilikausi		
	2009	2008	2007
Realisoitumattomat voitot	686,7	661,5	905,3
Realisoitumattomat tappiot	-	-155,1	-0,9
Realisoitumattomat nettovoitot (muut laajan tuloksen erät)	686,7	506,4	904,4
Hankintameno	163,5	602,8	518,2
Markkina-arvo	850,2	1 109,2	1 422,6
Realisoitumattomat nettovoitot (muut laajan tuloksen erät)	686,7	506,4	904,4
Laskennalliset verovelat	-2,5	4,2	-5,3
Realisoitumattomat nettovoitot (muut laajan tuloksen erät)	684,2	510,6	899,1
Muutos realisoitumattomissa nettovoitoissa (suoraan omaan pääomaan kirjatut tulot)	173,6	-388,5	216,2

Julkisesti noteerattujen osakkeiden käyvät arvot perustuvat tilinpäätöspäivän pörssinoteerauksiin. Muiden osakkeiden käyvät arvot perustuvat erilaisten menetelmien ja oletusten käyttöön tilinpäätöspäivän markkinatilanteen mukaan, käyttäen apuna esimerkiksi samantyyppisten sijoitusten hintakehitystä tai välittäjien arvioita. Myös muiden menetelmien, kuten osakehinnoittelumallien ja arvioitujen diskontattujen tulevien kassavirtojen avulla laskettuja käyviä arvoja voidaan käyttää.

Stora Enso sai 30.4.2008 päätökseen Papyrus-tukkuriliiketoimintansa myynnin yksityiselle sijoitusyhtiölle Altor Fund II:lle. Osa kauppahinnasta käsitti Altorin tytäryhtiön Papyrus Holding AB:n myöntämän nimellisarvoltaan 57,3 milj. euron PIK-lainan, jonka käyväksi arvoksi vastaanottopäivänä arvostettiin 50,4 milj. euroa. PIK-laina on maksunsaantijärjestyksessä toissijainen ostajan vanhempaan velkaan nähden, mutta etusijalla osakkeenomistajiin nähden. Se erääntyy 7.5.2017. Korkoprosentti on 9 ensimmäisen kolmen vuoden ajan ja myöhemmin korkeampi, ja se lisätään lainapääomaan takautuvasti. PIK-laina on maksettava takaisin, jos Altor myy yli 50 % Papyruksen osakkeista tai 40 % omaisuudesta tai jos järjestetään listautumisanti. PIK-lainan nimellisarvo tilikauden lopussa oli 66,2 milj. euroa ja käypä arvo 65,0 milj. euroa.

Stora Enso vei joulukuussa 2007 päätökseen Pohjois-Amerikan toimintojensa myynnin NewPagelle. Osa kauppahinnasta käsitti lainan ja 19,9 % uuden yhtiön, NewPagen, osakkeista. 200 milj. Yhdysvaltain dollarin suuruinen PIK-laina arvostettiin 171,0 milj. Yhdysvaltain dollarin arvoiseksi NewPagen liikkeeseen laskemien vastaavanlaisten markkinahintaisten arvopaperien perusteella. Osakeomistuksen arvo, 370 milj. Yhdysvaltain dollaria, laskettiin diskontattuihin tuleviin rahavirtoihin. PIK-laina erääntyy 21.12.2015 tai aikaisemmin, jos järjestetään listautumisanti. Korko on LIBOR plus 7 %.

Näiden PIK-lainojen arvostus edellyttää johdon harkintaa. NewPage-velan tapauksessa markkinoilla käydään tosin kauppaa vastaavanlaisilla arvopapereilla, joten arvostus voidaan yhdistää toteutuneisiin kauppoihin. Tällaisia arvopapereita arvostettaessa on kuitenkin ensin määritettävä sopiva diskonttokorko, joka heijastaa vastaavanlaisten instrumenttien markkinahinnoittelua kulloisessakin markkinatilanteessa. Yleisiä arvostusperiaatteita ovat muun muassa seuraavat:

- Välirahoituksen LBO-markkinoilla voimassa oleva hinnoittelu verrattuna vastaavanlaisiin vipuvaikutustasoihin; toimii perustana arvioitaessa odotettavissa olevia tuottoja.
- Tarjottava arvopaperi sekä se, mikä lainan asema on pääomarakenteessa verrattuna perinteiseen välirahoitukseen.
- Arvio tällaisen hinnoittelun uusimmista vastaavanlaisista esimerkeistä Pohjoismaiden ja Yhdysvaltojen velkamarkkinoilla.
- Käytettävän premion määrittäminen verrattuna markkinoiden välirahoitustasoihin niin, että se heijastaa lainoja myöntävien yhtiöiden pääomarakennetta.
- Julkisen kaupankäynnin kohteena olevan LBO-lainan tai, jos vastaavanlaisista julkisen kaupankäynnin kohteena olevista instrumenteista ei ole viimeaikaisia esimerkkejä, lähimpien käytettävissä olevien vastaavanlaisten instrumenttien arviointi.

Stora Enso Oyj, NewPage ja NewPagen suurin osakkeenomistaja, Cerberus Capital Management, L.P. ("Cerberus"), ilmoittivat heinäkuussa 2009 suunnittelevansa NewPagen pääomarakenteen uudelleenjärjestelystä usealla samanaikaisella toimella. Suunnitelman puitteissa tehdään lainojen ostotarjouksia ja Stora Enso luopuu mahdollisesti osasta NewPagelle antamaansa lainaa ja kyseinen osuus mitätöidään. Suunnitelma sisältää myös Cerberuksen ottaman lainan.

Samanaikaisten toimien ja heikon markkinatilanteen seurauksena konserni kirjasi PIK-lainasta 204,8 milj. Yhdysvaltain dollarin (148,5 milj. euron) arvonalentumisen ja osakkeista vielä 370,0 milj. Yhdysvaltain dollarin (269,3 milj. euron) arvonalentumisen. Vaikutus omaan pääomaan vuonna 2009 oli 384,4 milj. Yhdysvaltain dollaria (281,0 milj. euroa), sillä tappioita oli aiemmin kirjattu suoraan omaan pääomaan 190,4 milj. Yhdysvaltain dollarin (136,8 milj. euron) arvosta. NewPagen velkaantuneisuus oli 31.12.2009 edelleen korkealla tasolla, koska aikaisemmin ilmoitetut pääomarakenteen uudelleenjärjestelytoimet eivät olleet vielä päättyneet. Tämä ja heikon markkinatilanteen seurauksena osakeomistuksen käypä arvo oli nolla. Myös PIK-laina arvostettiin nolnaan, koska kaupankäynti NewPagen markkinakelpoisilla velkapapereilla, joita PIK-lainan arvostuksessa käytetään, oli vähäistä.

Stora Ensolla on 14,8 % (15,0 %) osuus PVO:n osakkeista. PVO on yksityisessä omistuksessa oleva energia-alan konserni, joka tuottaa sähköä ja lämpöä osakkeenomistajilleen Suomessa. PVO-ryhmän kullakin tytäryhtiöllä on oma osakelajinsa, ja osakkeet oikeuttavat omistusta vastaavaan määrään tuotetusta energiasta. Osakkeenomistajat maksavat sähköstä tuotantokustannusten perusteella hinnat, jotka ovat yleensä markkinahintoja alhaisemmat. Omistusosuus arvostetaan neljännesvuosittain käypään arvoon käyttäen diskontatun kassavirran menetelmällä, osakehinnoittelumallilla ja aiempien transaktioiden kertoimella laskettujen tulosten keskiarvoa.

Malliin sisältyvät sähkön hinnat määräytyvät Euroopan suurimman ja likvideimmän fyysisten energiasopimusten ja rahoitusenergasopimusten markkinapaikan Nordpoolin hintojen mukaan. Mallissa käytetään ensimmäisten viiden vuoden aikana johdannaisten tulevia hintoja. Sen jälkeen huomioon otetaan Euroopan keskuspankin arvion mukainen inflaatiokerroin. Energiayksiköiden kustannusrakenne määritetään aiempien tilinpäätösten perusteella, ja sitä korjataan inflaatiokertoimella tulevana vuosina. Diskontattujen kassavirtojen laskennassa käytetty 6,5 %:n diskonttokorko määritetään keskimääräisen painotetun pääomakustannuksen perusteella. Kaupankäynti- ja transaktiokertoimet saadaan eurooppalaisista yhtiöistä, joiden tuotantorakenne vastaa PVO:ta. Diskontattujen kassavirtojen laskennassa +/- 5 % muutos sähkön hinnassa merkitsisi +/- 82 milj. euron muutosta arvostuksessa, ja diskonttokoron +/- 1 % muutos merkitsisi +/- 65 milj. euron muutosta arvostuksessa.

PVO:n osakkeet 31.12.2009

Milj. euroa	Osakesarja	Omistus %	Omaisuuksilaji	Käypä arvo
PVO Vesivoima	A	20,6	vesivoima	153,0
Teollisuuden Voima Oy	B	15,7	ydinvoima	456,0
Teollisuuden Voima Oy	B2	14,8	rakenteilla oleva ydinvoima	147,0
Muut	C,C2,N,V,E1,H,I	useita	useita	12,4
Yhteensä				768,4

Stora Enso tarkisti vuonna 2009 omistamiensa PVO:n eri tytäryhtiöiden osakkeiden kirjanpitoarvoa PVO:n omaisuuserien arvonalentumisen seurauksena. Arvonalentumisten tarkoituksena oli heijastaa sellaisten omaisuuserien operatiivista tilaa, jotka olivat olleet pitkään käyttämättöminä ja joiden käyttöönottovalmius oli merkittävästi heikentynyt. Tämän seurauksena Stora Enso kirjasi tuloslaskelmaansa 15,3 milj. euron arvonalentumisen, joka liittyi pääasiassa Nokian Lämpövoima Oy:hyn. Arvonalentuminen ei kuitenkaan vaikuttanut omaan pääomaan, koska tappiot oli jo aiemmin kirjattu suoraan omaan pääomaan.

Vuonna 2009 arvostus oli 768,4 (766,0) milj. euroa 91,2 (106,5) milj. euron kirjanpitoarvoa vastaan. 677,2 (659,5) milj. euron uudelleenarvostus siirrettiin muihin laajan tuloksen eriin. Arvonnousuun ei liity laskennallista verovelkaa, koska Suomen verolainsäädännön mukaan yli 10 %:n omistukset on vapautettu myyntivoiton verotuksesta.

Merkittävimmät myytävissä olevat rahoitusvarat

Milj. euroa	31.12.2009			
	Omistus %	Osakkeet kpl	Hankinta- meno	Markkina- arvo
Packages Ltd, Pakistan – julkisesti noteerattu arvopaperi		5 396 650	3,2	6,4
Billerud AB, Ruotsi – julkisesti noteerattu arvopaperi		61 500	0,1	0,3
Papyrus PIK-laina – noteeraamaton arvopaperi		66,2 milj. euroa	58,9	65
Korolliset arvopaperit yhteensä			62,2	71,7
Pohjolan Voima Oy – noteeraamaton arvopaperi	14,8	5 382 438	91,2	768,4
Muut – noteeraamattomat arvopaperit	n/a	useita	10,1	10,1
Operatiiviset arvopaperit yhteensä			101,3	778,5
Myytävissä olevat rahoitusvarat yhteensä 31.12.2009			163,5	850,2
Myytävissä olevat rahoitusvarat yhteensä 31.12.2008			602,8	1 109,20
Myytävissä olevat rahoitusvarat yhteensä 31.12.2007			518,2	1 422,60

686,7 (506,4) milj. euron ero myytävissä olevien rahoitusvarojen alkuperäisen hankintamenon ja tilinpäätöspäivän markkina-arvon välillä edustaa muihin laajan tuloksen eriin kirjattuja nettotuloja, jotka on esitetty laskelmassa konsernin oman pääoman muutoksista. Euromääräisten omistusten osuus myytävissä olevista rahoitusvaroista on 99,2 % (75,2 %).

Liite 17. Muut pitkäaikaiset sijoitukset

Milj. euroa	31.12.		
	2009	2008	2007
Eläkevarat (liite 22)	18,5	3,0	5,8
Muut pitkäaikaiset sijoitukset	11,9	13,2	16,8
Yhteensä	30,4	16,2	22,6

Liite 18. Vaihto-omaisuus

Milj. euroa	31.12.		
	2009	2008	2007
Aineet ja tarvikkeet	338,1	496,9	474,8
Keskeneräiset tuotteet	70,2	87,5	90,7
Valmiit tuotteet	564,4	737,7	980,3
Varaosat ja tarvikkeet	255,0	274,5	298,8
Muu vaihto-omaisuus	12,2	9,7	10,5
Ennakkomaksut ja hakkuuoikeudet	129,8	181,3	226,1
Epäkuranttiusvaraus – varaosat	-74,8	-68,2	-66,2
Epäkuranttiusvaraus – valmiit tuotteet	-11,2	-14,1	-16,4
Nettorealisointiarvon varaus	-2,1	-11,7	-6,0
Yhteensä	1 281,6	1 693,6	1 992,6

Liite 19. Saamiset

Lyhytaikaiset korottomat saamiset

Milj. euroa	31.12.		
	2009	2008	2007
Myyntisaamiset	1 204,6	1 312,0	1 683,2
Varaus epävarmoista saatavista	-36,2	-20,5	-39,5
Ennakkomaksut ja siirtosaamiset	71,9	111,3	150,7
Optio-ohjelmien suojausinstrumentit (TRS)	-	-	2,6
Muut saamiset	122,3	180,4	266,1
Yhteensä	1 362,6	1 583,2	2 063,1

Suurin osa saamisista on lyhytaikaista, joten niiden kirjanpitoarvon katsotaan vastaavan niiden käypää arvoa. Yli vuoden päästä erääntyvät saamiset luokitellaan pitkäaikaisiksi.

Lyhytaikaiset korottomat saamiset valuutoittain

Milj. euroa	31.12.		
	2009	2008	2007
EUR	868,4	958,6	1 175,3
USD	116,5	168,1	243,8
SEK	171,6	209,2	255,6
GBP	60,0	69,7	119,6
Muut valuutat	146,1	177,6	268,8
Yhteensä	1 362,3	1 583,2	2 063,1

Suurin osa Yhdysvaltain dollarin ja Englannin punnan määräisistä korottomista saamisista kuuluu sellaisille konserniyrityksille, joiden toimivaluutta on euro tai Ruotsin kruunu. 31.12.2009 erääntyneitä myyntisaamisia oli 134,1 (139,6) milj. euroa, mutta näistä ei ollut tehty varausta. Nämä saamiset liittyvät useisiin eri maihin ja asiakkaisiin, joilla ei ole viimeaikaisia laiminlyöntejä. Seuraavassa myyntisaamiset on ryhmitelty ikäjakauman mukaan:

Myyntisaamisten ryhmittely ikäjakauman mukaan

Milj. euroa	31.12.		
	2009	2008	2007
Alle 30 päivää sitten erääntyneet	114,7	103,9	180,9
31–60 päivää sitten erääntyneet	10,4	25,8	25,6
61–90 päivää sitten erääntyneet	1,1	7,9	6,3
91–180 päivää sitten erääntyneet	2,5	0,9	1,9
Yli 180 päivää sitten erääntyneet	5,4	1,1	4,8
Erääntyneet yhteensä	134,1	139,6	219,5
Erääntymättömät myyntisaamiset	1 034,3	1 151,9	1 424,2
Yhteensä	1 168,4	1 291,5	1 643,7

Luottotappiot olivat 20,5 (8,6) milj. euroa lisättynä 15,7 (vähennettynä: 0,3) milj. euron

epävarmojen saatavien varauksen muutoksella. Lisätietoja asiakkaiden luottoriskien hallinnasta on liitteessä 26, Rahoitusriskien hallinta. Kaikki epävarmoihin saataviin liittyvät varaukset tehdään asiakaskohtaisesti. Niitä tarkistetaan säännöllisesti ottaen huomioon asiakkaiden taloudellisessa tilanteessa tapahtuvat muutokset. Jos konsernilla on syytä epäillä asiakkaan taloudellista tilannetta, vaaditaan ennakkomaksu tai pankin antama peruuttamaton remburssi. Vuoden lopussa erääntymistä odottavien remburssien yhteissumma oli 12,0 (13,0) milj. euroa.

31.12.2009 erääntyneisiin myyntisaamisiin liittyvät varaukset olivat yhteensä 36,2 (20,5) milj. euroa. Epävarmojen saatavien ryhmittely ikäjakauman mukaan on alla olevassa taulukossa.

Epävarmojen saatavien ryhmittely ikäjakauman mukaan

Milj. euroa	31.12.		
	2009	2008	2007
Alle 90 päivää	6,4	2,3	3,9
91–180 päivää	3,6	1,3	4,8
Yli 180 päivää	26,2	16,9	30,8
Yhteensä	36,2	20,5	39,5

Korolliset saamiset

Milj. euroa	31.12.		
	2009	2008	2007
Johdannaisinstrumentit (liite 29)	153,3	206,8	185,2
Lainat osakkuusyrityksille	117,6	115,4	116,1
Muut lainasaamiset	109,9	59,2	53,0
	380,8	381,4	354,3
Lyhytaikaiset saamiset: erääntyvät 12 kuukauden kuluessa	221,2	251,1	227,8
Pitkäaikaiset saamiset: erääntyvät yli 12 kuukauden kuluttua	159,6	130,3	126,5
Yhteensä	380,8	381,4	354,3

Taseessa 31.12.2009 olevien lainasaamisten vuosikorko vaihteli välillä 0,3–10,0 % (3,9–10,3 %). Konsernin rahoitusvarojen luonteen vuoksi niiden tasearvo on lähellä niiden käypää arvoa. Poikkeuksena tästä on osakkuusyhtiölaina Bergvik Skogille, jonka käypä arvo vuoden lopun valuuttakurssien mukaan laskettuna oli 89,6 (89,7) milj. euroa ja tasearvo 78,9 (75,3) milj. euroa. Korollisiin saamisiin sisältyy jaksotettua korkoa 43,9 (35,9) milj. euroa, josta 40,3 (33,9) milj. euroa liittyy koronvaihtosopimuksiin.

Liite 20. Oma pääoma

Yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiön vähimmäisosakepääoma on 850 milj. euroa ja enimmäisosakepääoma 3 400 milj. euroa, jonka rajoissa osakepääomaa voidaan korottaa tai alentaa yhtiöjärjестystä muuttamatta. Osakkeiden lukumäärä on vähintään 500 miljoonaa ja enintään 2 000 miljoonaa kappaletta. Vaikka osakkeilla on sama kirjanpidollinen vasta-arvo, A-osakkeet tuottavat omistajalleen yhden äänen kutakin osaketta kohti ja R-osakkeet tuottavat yhden äänen kutakin kymmentä osaketta kohti. Jokaisella osakkeenomistajalla on kuitenkin vähintään yksi ääni. A-osakkeita on enintään 500 miljoonaa ja R-osakkeita enintään 1 600 miljoonaa kappaletta. Osakkeita voi olla kuitenkin yhteensä enintään 2 000 miljoonaa kappaletta. A-osakkeita voidaan vaihtaa R-osakkeiksi koska tahansa osakkeenomistajan vaatimuksesta. Yhtiön kaupparekisteriin merkitty ja täysin maksettu osakepääoma 31.12.2009 oli sama kuin edellisvuonna eli 1 342,2 milj. euroa.

Osakkeiden tämänhetkinen kirjanpidollinen vasta-arvo on 1,70 euroa osakkeelta, kuten edelliselläkin vuonna. Osakkeiden takaisinostoja ei tehty eikä osakkeita mitätöity vuosina 2008 ja 2009. Molempien tilikausien lopussa Stora Enso Oyj:n omistuksessa oli omia osakkeita hankintamenoiltaan 10,2 milj. euroa koostuen 918 512 R-osakkeesta. Osakkeiden nimellisarvo oli 1,6 milj. euroa ja osuus osakepääomasta 0,1 % ja äänivallasta 0,04 %.

Vuoden 2009 lopussa hallituksen ja johtoryhmän jäsenet omistivat 5 082 (5 590) A- ja 205 389 (181 232) R-osaketta. Osakkeiden osuus yhtiön kokonaisäänimäärästä oli vähemmän kuin 0,01 %. Toimitusjohtajan ja johtoryhmän jäsenten omistukset on esitetty yksityiskohtaisesti liitteessä 8, Hallituksen ja johdon palkkiot. Konsernin optio-ohjelmat on esitetty yksityiskohtaisesti liitteessä 23, Henkilöstön palkitsemisjärjestelmät. Millään näistä ohjelmista ei ole kuitenkaan vaikutusta osakepääomaan.

Oma pääoma 31.12.2009 oli 5 124,3 (5 594,0) milj. euroa ja markkina-arvo NASDAQ OMX Helsingissä 4,0 (4,4) mrd. euroa. A-osakkeiden markkina-arvo oli 5,85 (5,63) euroa ja R-osakkeiden 4,88 (5,52) euroa.

Osakepääoman muutokset

1.1.2007

A-osakkeiden muunto R-osakkeiksi 15.2.
A-osakkeiden muunto R-osakkeiksi 13.7.
A-osakkeiden muunto R-osakkeiksi 14.9.
A-osakkeiden muunto R-osakkeiksi 15.11.
A-osakkeiden muunto R-osakkeiksi 14.12.

31.12.2007

A-osakkeiden muunto R-osakkeiksi 15.2.
A-osakkeiden muunto R-osakkeiksi 15.4.
A-osakkeiden muunto R-osakkeiksi 15.5.
A-osakkeiden muunto R-osakkeiksi 13.6.
A-osakkeiden muunto R-osakkeiksi 15.9.
A-osakkeiden muunto R-osakkeiksi 14.11.

31.12.2008

A-osakkeiden muunto R-osakkeiksi 15.1.
A-osakkeiden muunto R-osakkeiksi 12.6.
A-osakkeiden muunto R-osakkeiksi 14.8.

31.12.2009

Äänimäärä 31.12.2009

Osakepääoma 31.12.2009, milj. euroa

Osakepääoma 31.12.2008, milj. euroa

Osakepääoma 31.12.2007, milj. euroa

A-osakkeet	R-osakkeet	Yhteensä
178 103 117	611 435 382	789 538 499
-450	450	-
-284 857	284 857	-
-3 400	3 400	-
-324 175	324 175	-
-11 202	11 202	-
177 479 033	612 059 466	789 538 499
-17 975	17 975	-
-10 506	10 506	-
-145 741	145 741	-
-149 922	149 922	-
-2 358	2 358	-
-50	50	-
177 152 481	612 386 018	789 538 499
-50	50	-
-347	347	-
-2 000	2 000	-
177 150 084	612 388 415	789 538 499
177 150 084	61 238 842	238 388 926
301,2	1 041,0	1 342,2
301,2	1 041,0	1 342,2
301,7	1 040,5	1 342,2

19.3.2010 merkityt osakkeet edustavat kokonaismäärältään osakkeita, jotka oikeuttavat äänestämään tulevassa varsinaisessa yhtiökokouksessa.

Liite 21. Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet

Milj. euroa	31.12. päättyvä tilikausi		
	2009	2008	2007
1.1.	56,5	71,9	103,5
Muuntoerot	5,9	-5,5	4,6
Vähemmistöosuudet hankituissa yrityksissä, vähennettynä myydyillä yrityksillä	2,1	-3,3	-0,6
Vähemmistöosuuksien lunastus	-0,1	-1,8	-71,3
Vähemmistöosuuksien lunastuksesta omaan pääomaan kirjatut erät	-	0,7	-4,5
Tytäryritysten osittainen myynti	-	-	30,9
Osuus tilikauden tuloksesta	1,5	-1,3	2,3
Osingot ja pääoman palautukset	-7,7	-4,2	-1,8
Oman pääoman ehtoiset sijoitukset	-	-	8,8
31.12.	58,2	56,5	71,9

Merkittävimmät vähemmistöosuudet

Milj. euroa		31.12.		
		2009	2008	2007
Intercell SA Group	Puola	13,8	13,3	14,2
Stora Enso Arapoti Industria de Papel SA	Brasilia	21,4	21,3	27,3
Stora Enso Huatai Paper Co Ltd	Kiina	11,6	12,9	15,5
Corenso United Oy Group	Kiina	4,7	5,0	4,4
Fortek Oy	Suomi	-	-	4,2
Muut	-	6,7	4,0	6,3
		58,2	56,5	71,9

Merkittäviä vähemmistöosuuksien lunastuksia ei ollut vuosina 2009 ja 2008. Vuonna 2007 vähemmistöosuuksien lunastukset 71,3 milj. euroa liittyivät pääasiassa Intercell SA Groupiin Puolassa. Lokakuussa 2008 allekirjoitetun sopimuksen mukaan ABB Oy, joka omistaa Stora Enson suurimman suomalaisen vähemmistöosuuden eli 25 % kunnossapitopalveluja tarjoavasta Fortekista, osti 24 % Fortekin osakkeista ja sai haltuunsa operatiivisen määräysvallan tehdyn sopimuksen mukaisesti. ABB:n osuus Fortekista (nykyisin Efora Oy) ei ole siten enää vähemmistö- vaan enemmistöosuus, ja Stora Enson osuus esitetään vastaisuudessa osakkuusyrityksenä (ks. liite 15, Osakkuus- ja yhteisyritykset).

Stora Enso lunasti vuonna 2007 kaksi merkittävää vähemmistöosuutta. Ruotsissa sijaitsevan Stora Enso Bioenergy AB:n vähemmistöosuuden kauppahinta oli 6,2 milj. euroa ja Stora Enso Poland SA:n vähemmistöosuuden kauppahinta 64,3 milj. euroa. Osuus muodostuu yhtiön nykyisen ja eläkkeelle siirtyneen henkilöstön hallussa olevista osakkeista. Konserni osti Puolan valtiolta 28 % tärkeimmän puolalaisen tytäryhtiönsä osakkeista, jolloin jäljellä oleva vähemmistöosuus pieneni

5 %:iin. Stora Enso osti alun perin yhtiöstä 67 % joulukuussa 2004.

Uusi vähemmistöosuus muodostui tytäryhtiön osittaisen myynnin seurauksena vuonna 2007. Stora Enso pääsi syyskuussa 2007 sopimukseen Etelä-Amerikan johtavan metsäteollisuusyhtiön Araucon kanssa Arapotin joidenkin toimintojen myynnistä. Kaupan myötä Arauco sai omistukseensa 20 % Stora Enso Arapoti Industria de Papel SA:sta eli Stora Enson paperitoiminnoista Brasiliassa. Osuuden arvo oli noin 21,3 (27,3) milj. euroa vuoden 2008 lopussa.

Liite 22. Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet

Konsernilla on eri liiketoiminnoissa ja eri maissa useita eläkejärjestelyjä ja muita etuusjärjestelyjä, joiden kustannukset vuonna 2009 olivat 195,6 (209,5) milj. euroa (ks. liite 7, Henkilöstökulut). Valtaosa järjestelyistä on maksupohjaisia. Näistä kirjatut kulut olivat yhteensä 169,9 (179,7) milj. euroa.

Konserniyritysten johdon eläkeikä on 60–65 vuotta. Konsernin johtoryhmän jäsenillä on oikeus jäädä eläkkeelle 60 vuoden iässä. Muun henkilöstön eläkeikä määräytyy kansallisten käytäntöjen mukaan tai niistä säädetään paikallisilla työehtosopimuksilla. Jälkimmäisessä tapauksessa konserniin voi kohdistua tiettyjä eläkeikää edeltäviä vastuuta, joilla katetaan varhaiseläkkeelle jääneiden eläketulo varhaiseläkkeelle siirtymisen ja kansallisesti määritetyn eläkeiän välisenä aikana.

Valtaosa tuloslaskelmaan kirjattavista kuluista liittyy maksupohjaisiin eläkejärjestelyihin. Niihin liittyvät pitkäaikaiset velat taseessa ovat kuitenkin vain 1,2 (0,9) milj. euroa, sillä suurin osa kuluista puretaan kuukausipalkan maksamisen yhteydessä.

Stora Enson etuuspohjaiset velvoitteet nykyisille ja entisille työntekijöille ovat yhteensä 954,7 (887,7) milj. euroa. Eri eläkejärjestelyihin on kuitenkin varattu 668,2 (591,7) milj. euron varat näiden vastuiden kattamiseksi. Rahastoimattomien etuuspohjaisten järjestelyjen alijäämä on esitetty taseessa täysimääräisenä. Se oli 286,5 milj. euroa vuonna 2009 eli hieman vähemmän kuin edellisvuonna, jolloin vastuut olivat 296,0 milj. euroa. Taseeseen kirjattavat vastuut vuositasaalla pienenevät 402,6 milj. eurolla vuonna 2007. Tästä 293,0 milj. euroa liittyi tosin Stora Enson Pohjois-Amerikan toimintojen myyntiin ja 46,6 milj. euroa liittyi Yhdysvalloissa takautuvaan työsuoritukseen perustuvien kulujen hyvittämiseen tuloslaskelmassa. Vuonna 2009 etuuspohjaisista eläkejärjestelyistä kirjattiin tuloslaskelmaan yhteensä 25,7 milj. euron kulu ja muihin laajan tuloksen eriin 20,4 milj. euron kulu eli yhteensä 46,1 milj. euroa. Vuonna 2008 etuuspohjaisten eläkejärjestelyjen kulut olivat yhteensä 42,5 milj. euroa, josta 29,8 milj. euroa kirjattiin tuloslaskelmaan ja 12,7 milj. euroa muihin laajan tuloksen eriin.

Suoraan omaan pääomaan kirjatut vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot

Milj. euroa	31.12. päättyvä tilikausi								
	Koko liiketoiminta			Jatkuvat toiminnot			Lopetetut toiminnot		
	2009	2008	2007	2009	2008	2007	2009	2008	2007
Vakuutusmatemaattiset (tappiot)/voitot	-20,4	-12,7	17,3	-20,4	-12,7	11,1	-	-	6,2
Laskennalliset verot	4,6	-3,3	-6,3	4,6	-3,3	-4,3	-	-	-2,0
Yhteensä	-15,8	-16,0	11,0	-15,8	-16,0	6,8	0,0	0,0	4,2

Konsernin toimintaperiaate alijäämien osalta on rahastoida sellaiset määrät, jotka täyttävät paikallisten viranomaisten vaatimukset verovähennyskelpoisille maksuille. Vakuutusmatemaattisten eläkevastuulaskelmien diskonttokertoimet määräytyvät markkinakorkokannan mukaan. Konsernin tavoitteena on kuitenkin tarjota maksupohjaisia järjestelyjä työsuhteen päättymisen jälkeisiä etuuksia varten. Kaikkia etuuspohjaisten järjestelyjen vastuita ja kirjanpitoa koskevia аспектеjä arvioidaan konsernitaseella.

Konsernitaseeseen kirjataan täysi varaus kaikista järjestelyn kattamattomista vastuista oikaistuna edellisvuosina takautuvaan työsuoritukseen perustuvilla kuluilla, joita ei ole vielä poistettu. Näin konsernitase heijastaa täysin etuuspohjaisten järjestelyjen todellista yli- tai alijäämää ja taseen nettovelka on linjassa järjestelmien todellisten vastuiden kanssa. Tiedot eläkejärjestelyistä, eläkevaroista ja investointikäytännöistä konsernin tärkeimmissä toimintamaissa on esitetty alla.

Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt maittain

31.12.2009					
Milj. euroa	Suomi	Saksa	Ruotsi	Muut	Yhteensä
Etuuspohjaiset velvoitteet	352,4	242,7	220,6	139,0	954,7
Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo	334,4	4,6	225,3	103,9	668,2
Etuuspohjaisten järjestelyjen nettovastuut	18,0	238,1	-4,7	35,1	286,5
31.12.2008					
Milj. euroa	Suomi	Saksa	Ruotsi	Muut	Yhteensä
Etuuspohjaiset velvoitteet	335,6	242,3	191,8	118,0	887,7
Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo	326,5	4,2	180,4	80,6	591,7
Etuuspohjaisten järjestelyjen nettovastuut	9,1	238,1	11,4	37,4	296,0

Suomi

Suomessa eläketurva rahoitetaan pääasiassa maksupohjaisina järjestelyinä, joista aiheutuva kulu tuloslaskelmassa on 84,9 (96,4) milj. euroa. Etuuspohjaisten järjestelyjen kattamista vastuista aiheutui puolestaan 4,3 (5,8) milj. euron kulut. Eläketurva on vuodesta 2001 lähtien järjestetty kokonaan paikallisten eläkevakuutusyhtiöiden kautta. Etuuspohjainen eläkevastuu on yhteensä 352,4 (335,6) milj. euroa ja eläkevarat 334,4 (326,5) milj. euroa. Nettovelaksi jää siten 18,0 (9,1) milj. euroa. Suomessa valtio maksaa suhteellisesti suurimman osan eläkkeistä, joten konsernin vastuut ovat Suomessa suhteessa paljon pienemmät kuin vertailumaissa.

Järjestelyihin kuuluvia varoja hoitavat Suomessa vakuutusyhtiöt. Järjestelyjen piiriin kuuluvat työnantajat eivät saa yksityiskohtaisia tietoja varojen rakenteesta ja niiden sijoitusstrategiasta, koska varat kuuluvat vakuutusyhtiöille. Varoja hoidetaan paikallisen lainsäädännön määräysten

mukaisesti, joiden perusteella eläkettä on aina maksettava taattu summa markkinatilanteesta huolimatta.

Saksa

Saksassa eläkevastuut olivat yhteensä 30,7 (36,1) milj. euroa, joista 16,0 (21,6) milj. euroa liittyi maksupohjaisiin ja 14,7 (14,5) milj. euroa etuuspohjaisiin järjestelyihin. Etuuspohjaisten eläkejärjestelmien vastuut ovat yhteensä 242,7 (242,3) milj. euroa, joka on lähes kokonaan rahastoimatonta, koska eläkevarat ovat vain 4,6 (4,2) milj. euroa. Etuuspohjainen eläketurva on järjestetty pääasiassa tekemällä taseeseen kirjanpidollinen varaus. Joissakin pienissä järjestelyissä käytetään vakuutusyhtiöitä tai riippumattomia asiamiehiä. Eläke-etuudet perustuvat eläkettä kartuttavan työsuhteen aikana tehtyihin työvuosiin ja ansaittuihin palkkoihin. Eläkemaksujen alkamisaika määräytyy kansallisen eläkejärjestelmän mukaisen eläkeiän perusteella. Yhtiöt maksavat itse eläkettä suoraan entisille työntekijöille, mistä aiheutuu 19,6 (19,5) milj. euron käteiskustannukset. Eläkkeensaanti on turvattu laissa olevalla vaatimuksella, jonka mukaan taseeseen tehdyt kirjanpidolliset varaukset vakuutetaan tiettyyn rajaan asti.

Ruotsi

Ruotsissa useimmat työntekijät kuuluvat maksupohjaisiin eläkejärjestelyihin, joista aiheutuva kulu tuloslaskelmassa oli 53,8 (47,7) milj. euroa. Etuuspohjaisiin järjestelyihin kuuluvat pääasiassa toimihenkilöt, ja niistä aiheutui 2,6 (0,7) milj. euron kulu. Tilikaudella maksetut eläkemaksut olivat kuitenkin yhteensä 14,5 (11,4) milj. euroa.

Etuuspohjaisten järjestelyjen eläketurva järjestettiin sekä eläkevakuutusyhtiöiden kautta että tekemällä kirjanpidossa taseeseen PRI/FPG-järjestelmän mukainen varaus. Heinäkuussa 2005 perustettiin kuitenkin uusi eläkerahasto, johon maksettiin 212,0 milj. euron summa, jotta rahasto voisi tehdä itse omat sijoituksensa. Samalla kirjanpidolliset varaukset poistettiin. Aiemmin Ruotsin eläkevastuita ei rahastoitu vaan ne olivat jokaisen ruotsalaisen yksikön taseessa. Uuden rahaston myötä suurin osa vastuista poistettiin konsernitaseesta ja eläkevastuut rahastotiin. Etuuspohjainen eläkevastuu oli yhteensä 220,6 (191,8) milj. euroa ja eläkevarat 225,3 (180,4) milj. euroa. Nettovaroiksi jää siten vuoden 2009 lopussa 4,7 milj. euroa, kun vuoden 2008 lopussa nettovelaksi jäi 11,4 milj. euroa. Kuten Suomessa, valtaosa eläkkeistä tulee valtiolta, erityisesti maksupohjaisissa järjestelyissä. Stora Enso maksaa rahastolle lisäeläkkeenä kaikkia paikallisia lakisääteisiä eläkevastuita enemmän, joten jäljelle jäävä vastuu vuonna 2007 liittyy pääasiassa muihin pienempiin järjestelyihin. Aiemmin taseessa oleva vastuu edusti kuitenkin pääasiassa Ruotsin paikallisten määräysten ja IFRS:n välisen vakuutusmatemaattisen laskentaperusteen erotusta.

Rahaston sijoitusten pitkäaikainen tuottotavoite on 3 %:n toteutunut reaalityttö verojen jälkeen. Sijoituskäytäntö määrittää pitkäaikaiset strategiset allokointitavoitteet seuraavasti: kiinteistöt enintään 10 %, osakkeet enintään 30 % ja loput korkoinstrumenteissa.

Muut maat

Muissa maissa etuuspohjaiset eläkevastuut olivat yhteensä 139,0 (118,0) milj. euroa. Eläkevarat olivat 103,9 (80,6) milj. euroa ja nettovastuiksi muodostui 35,1 (37,4) milj. euroa. Merkittäviä vastuuta oli vain Isossa-Britanniassa, 98,6 (79,5) milj. euroa, mutta rahastoimattomat nettovastuut olivat vain 10,8 (13,2) milj. euroa.

Varaukset eläkkeistä ja työsuhteen päättymisen jälkeisistä etuuksista

31.12.			
Milj. euroa	2009	2008	2007
Vastuut etuuspohjaisista eläkejärjestelyistä	289,2	283,6	316,8
Vastuut muista työsuhteen päättymisen jälkeisistä etuuksista	15,8	15,4	10,5
Vastuut taseessa yhteensä	305,0	299,0	327,3
Etuuspohjaisten järjestelyiden varat (liite 17)	18,5	3,0	5,8
Etuuspohjaisten järjestelyiden vastuut yhteensä, netto	286,5	296,0	321,5

Taseen saatavat ja velat

31.12.									
Milj. euroa	Etuuspohjaiset järjestelyt vastuut, netto			Etuuspohjaiset järjestelyt, varat			Etuuspohjaiset järjestelyt, velat		
	2009	2008	2007	2009	2008	2007	2009	2008	2007
Rahastoitujen vastuiden nykyarvo	686,9	645,0	792,8	207,7	178,1	233,6	479,2	466,9	559,2
Rahastoimattomien vastuiden nykyarvo	267,8	242,7	296,5	-	-	-	267,8	242,7	296,5
Etuuspohjaiset velvoitteet	954,7	887,7	1 089,3	207,7	178,1	233,6	747,0	709,6	855,7
Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo	668,2	591,7	767,8	226,2	181,1	239,4	442,0	410,6	528,4
Etuuspohjaisten järjestelyiden nettorahoitus	286,5	296,0	321,5	-18,5	-3,0	-5,8	305,0	299,0	327,3
Saamiset/velat taseessa	286,5	296,0	321,5	-18,5	-3,0	-5,8	305,0	299,0	327,3

Eläkevastuut taseessa – etuuspohjaiset järjestelyt

Milj. euroa	31.12.								
	Etuuspohjaiset järjestelyt yhteensä			Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt			Muut eläkejärjestelyt		
	2009	2008	2007	2009	2008	2007	2009	2008	2007
Rahastoitujen vastuiden nykyarvo	686,9	645,0	792,8	686,9	645,0	792,5	-	-	0,3
Rahastoimattomien vastuiden nykyarvo	267,8	242,7	296,5	252,0	227,3	286,1	15,8	15,4	10,4
Etuuspohjaiset velvoitteet	954,7	887,7	1 089,3	938,9	872,3	1 078,6	15,8	15,4	10,7
Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo	668,2	591,7	767,8	668,2	591,7	767,5	-	-	0,3
Etuuspohjaisten järjestelyjen nettovastuut	286,5	296,0	321,5	270,7	280,6	311,1	15,8	15,4	10,4
Eläkevastuut taseessa	286,5	296,0	321,5	270,7	280,6	311,1	15,8	15,4	10,4

Eläkekulut tuloslaskelmassa

Milj. euroa	31.12. päättyvä tilikausi								
	Etuuspohjaiset järjestelyt yhteensä			Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt			Muut eläkejärjestelyt		
	2009	2008	2007	2009	2008	2007	2009	2008	2007
Tilikauden työsuoritukseen perustuvat kulut	8,7	12,1	29,2	8,6	10,2	26,9	0,1	1,9	2,3
Korkokulut	48,3	49,6	108,9	47,4	49,0	96,5	0,9	0,6	12,4
Varojen odotettu tuotto	-31,6	-36,1	-97,3	-31,6	-36,1	-96,7	-	-	-0,6
Tilikaudella kirjatut takautuvaan työsuoritukseen perustuvat kulut	-	-	-45,2	-	-	-0,1	-	-	-45,1
Muut	0,3	4,2	-2,6	-1,3	3,5	-2,6	1,6	0,7	-
Yhteensä henkilöstökuluissa	25,7	29,8	-7,0	23,1	26,6	24,0	2,6	3,2	-31,0

Etuuspohjaisten vastuiden täsmäytys

Milj. euroa	31.12.								
	Etuuspohjaiset järjestelyt yhteensä			Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt			Muut eläkejärjestelyt		
	2009	2008	2007	2009	2008	2007	2009	2008	2007
Eläkevastuut 1.1.	296,0	321,5	747,4	280,6	311,1	385,5	15,4	10,4	361,9
Muuntoerot	1,2	5,3	-32,2	1,2	5,3	-1,5	-	-	-30,7
Yrityssotot ja -myynnit	-	-22,8	-293,0	-	-22,9	-24,7	-	0,1	-268,3
Nettokulut tuloslaskelmassa	25,7	29,8	-7,0	23,1	26,6	24,0	2,6	3,2	-31,0
Omaan pääomaan kirjatut vakuutusmatemaattiset (voitot) ja tappiot	20,4	12,7	-17,3	20,1	10,6	-6,7	0,3	2,1	-10,6
Maksetut eläkkeet	-56,8	-45,5	-75,4	-54,3	-45,1	-64,5	-2,5	-0,4	-10,9
Suoritukset	-	-5,0	-1,0	-	-5,0	-1,0	-	-	-
Eläkevastuut taseessa	286,5	296,0	321,5	270,7	280,6	311,1	15,8	15,4	10,4

Etuuspohjaiset järjestelyt: Velvoitelaskelmien maakohtaiset olettamukset

Milj. euroa	31.12. päättyvä tilikausi					
	Suomi		Saksa		Ruotsi	
	2009	2008	2009	2008	2009	2008
Diskonttokorko %	5,25	5,75	5,25	5,75	4,50	5,0
Varojen vuosittainen tuotto-odotus %	4,6	5,5	4,5	4,5	6,0	5,0
Palkkatason nousu %	3,5	4,0	2,1	2,4	2,5	3,0
Eläketason nousu %	2,1	2,1	1,8	2,0	2,0	2,0
Nykyinen eläkeikä keskimäärin	63,0	64,0	65,0	65,0	64,8	63,7
Painotettu keskimääräinen elinajanodote	88,0	85,0	85,2	85,4	86,4	86,7

Järjestelyihin kuuluvien varojen tuotto-odotukset maittain

31.12.2009 päättyvä tilikausi					
Milj. euroa	Suomi	Saksa	Ruotsi	Muut	Yhteensä
Varojen toteutunut tuotto	30,9	0,1	32,9	13,5	77,4
Vakuutusmatemaattisissa laskelmissa käytetty arvioitu tuotto	17,1	0,2	9,3	5,0	31,6
Omaan pääomaan kirjattu tilikauden vakuutusmatemaattinen (voitto)/ tappio	13,8	-0,1	23,6	8,5	45,8

31.12.2008 päättyvä tilikausi					
Milj. euroa	Suomi	Saksa	Ruotsi	Muut	Yhteensä
Varojen toteutunut tuotto	-5,6	-0,2	-23,6	-12,9	-41,9
Vakuutusmatemaattisissa laskelmissa käytetty arvioitu tuotto	15,5	0,2	13,1	7,4	36,2
Omaan pääomaan kirjattu tilikauden vakuutusmatemaattinen tappio	-21,1	0,0	-36,7	-20,3	-78,1

Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt maittain

31.12.2009					
Milj. euroa	Suomi	Saksa	Ruotsi	Muut	Yhteensä
Rahastoitujen vastuiden nykyarvo	352,4	8,9	207,5	118,1	686,9
Rahastoimattomien vastuiden nykyarvo	-	233,8	13,1	20,9	267,8
Etuuspohjaiset velvoitteet	352,4	242,7	220,6	139,0	954,7
Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo	334,4	4,6	225,3	103,9	668,2
Eläkevastuut taseessa	18,0	238,1	-4,7	35,1	286,5
Jaottelu					
Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt	18,0	238,1	-4,7	19,3	270,7
Muut eläkejärjestelyt	-	-	-	15,8	15,8
Eläkevastuut taseessa	18,0	238,1	-4,7	35,1	286,5

Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt maittain

31.12.2008

Milj. euroa	Suomi	Saksa	Ruotsi	Muut	Yhteensä
Rahastoitujen vastuiden nykyarvo	335,6	33,0	178,8	97,6	645,0
Rahastoimattomien vastuiden nykyarvo	-	209,3	13,0	20,4	242,7
Etuuspohjaiset velvoitteet	335,6	242,3	191,8	118,0	887,7
Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo	326,5	4,2	180,4	80,6	591,7
Eläkevastuut/(-varat) taseessa	9,1	238,1	11,4	37,4	296,0
Jaottelu					
Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt	9,1	238,1	11,4	22,0	280,6
Muut eläkejärjestelyt	-	-	-	15,4	15,4
Eläkevastuut/(-varat) taseessa	9,1	238,1	11,4	37,4	296,0

Kaksi tärkeintä konsernin eläkevastuisiin vaikuttavaa taloudellista tekijää ovat korkojen vaihtelu ja inflaatio-odotukset. Eläkevarojen sijoitusten allokoinnin tavoitteena on neutralisoida näiden tekijöiden vaikutukset ja maksimoida sijoitusten tuotto. Järjestelyihin kuuluvien varojen tuotto-oletukset määritettiin ottamalla huomioon varoja koskevat pitkäaikaiset tuotto-oletukset konsernin eläkesäätiöiden ja -rahastojen nykyisten sijoitusperiaatteiden mukaisesti. Tuotto-oletukset heijastavat historiallista tuottoanalyysia ja rahoitusmarkkinoiden tulevaa kehitystä koskevia odotuksia pitkäaikaisten velkakirjasijoitusten tuoton ja tärkeimpien osakeindeksien hinta-/voittosuhteen perusteella.

Järjestelyihin sisältyvät varat

31.12.

Milj. euroa	2009		2008		2007	
	Arvo	%	Arvo	%	Arvo	%
Osakkeet	173,3	25,9	165,3	27,9	318,3	41,5
Velat	236,2	35,4	239,4	40,9	243,1	31,7
Velat						
osakkuusyrityksiltä	98,2	14,7	96,9	15,9	94,4	12,2
Rahavarat	45,3	6,8	24,8	4,2	48,1	6,3
Muut	115,2	17,2	65,3	11,1	63,9	8,3
Eläkerahastojen varat yhteensä	668,2	100,0	591,7	100,0	767,8	100,0

Järjestelyjen varat eivät sisällä konsernin kiinteistöomaisuutta tai muuta omaisuutta tai yhtiön omia rahoitusinstrumentteja. Suomen 326,5 (364,3) milj. euron eläkevarojen jakaumaa ei raportoida erikseen, sillä varojen todellinen allokoointi voidaan vain arvioida vakuutusyhtiöiden julkaisemien tavoitearvojen perusteella.

Vuonna 2010 odotetaan maksettavan suorituksia 60,0 milj. euron arvosta. Summa vastaa konsernin jatkuvien toimintojen normaalisuorituksia. Vuonna 2009 maksuja oli yhteensä 56,8 (45,5) milj. euroa, josta 56,8 (44,9) milj. euroa liittyi jatkuviin toimintoihin.

Liite 23. Henkilöstön palkitsemisjärjestelmät ja osakesidonnaiset

kannustinjärjestelmät

Suurin osa tuotantotyöntekijöistä kuuluu ammattijärjestöihin. Euroopassa palkoista sovitaan yleensä kollektiivisesti ammattijärjestöjen ja konsernin tai metsäteollisuuden välisissä palkkaneuvotteluissa. Johdon palkat sovitaan tapauskohtaisesti. Stora Enson palkkiojärjestelmissä otetaan huomioon sekä tulosityksikön että yksilön suorituskyky, kehitys ja tulos. Tämä suoritukseen perustuva palkitsemisjärjestelmä perustuu yhtiön tulokseen ja liiketoiminnan avaintavoitteiden saavuttamiseen.

Lyhyen aikavälin kannustinjärjestelmät

Konsernin johdon sekä tulosryhmien ja -yksiköiden johdon bonusjärjestelmissä bonus on 7–50 % vuosipalkasta. Henkilöstön bonusjärjestelmässä bonus on enimmillään 7 % vuosipalkasta. Kaikki bonukset ovat harkinnanvaraisia. Konserni on jatkanut tulokseen perustuvia palkitsemisjärjestelmiä ja laajentanut niitä paikallisen käytännön ja lainsäädännön salliessa koskemaan 75–80 % kaikista työntekijöistä. Vuonna 2009 bonusten laskentaperusteena käytettiin ainoastaan rahallisia tavoitteita (vapaa rahavirta).

Pitkän aikavälin kannustinjärjestelmät

Vuonna 2004 hallitus hyväksyi kahden uuden osakepohjaisen ohjelman (rajoitetun ja tulospäätöksen) käyttöönoton täydentämään ja osittain korvaamaan olemassa olevaa optio-ohjelmaa. Uudet ohjelmat oli tarkoitettu 200 avainjohtajalle sekä konsernin työntekijälle, ja ne korvasivat puolet silloisesta, näille työntekijöille tarkoitettua optio-ohjelmasta. Tästä johtuen vuoden 2004 osakeoptio-ohjelman yhteydessä liikkeeseen laskettujen optioiden lukumäärää pienennettiin niin, että osakeohjelmat ovat nykyisin korvanneet optio-ohjelman. Vuosina 2005–2009 uusia osakepohjaisia ohjelmia käynnistettiin joka vuosi. Vuodesta 2009 lähtien uudet pitkäaikaiset kannustinohjelmat ovat ainoastaan tulospäätöksiä. Tulospäätöksellinen osakeohjelma tuottaa osakekannustimia kolmen vuoden aikana. Tulostavoitteen asettaa vuosittain palkkiokomitea. Vuonna 2009 tavoitteena oli saavuttaa konsernin vapaalle kassavirralle asetetut tavoitetasot, ennen kuin osakkeita myönnetään. Hallitus hyväksyi myös tulospäätökselliseen osakeohjelmaan liittyen osakkeiden myöntämisen vuosittain enintään 100 nuorelle avainhenkilölle.

Johdon optio-ohjelmat (1999–2007)

Konsernilla on optio-ohjelma, mutta viimeiset ohjelmaan liittyvät optiot myönnettiin vuonna 2007, eikä niitä aiota laskea liikkeeseen enää tulevaisuudessa. Aiempien vuosien ohjelmien oli tarkoitus sitouttaa johtoa sekä asiantuntijoita, ja ne koskivat noin 1 000:tä henkilöä. Seitsenvuotiset ohjelmat koostuvat suojatuista optioista ja synteettisistä optioista. Toteutushinta on asetettu liikkeeseenlaskuhetkellä vallitsevaan osakekurssiin, johon on lisätty 10 %. Optio-ohjelmat suojataan optioiden suojausinstrumenteilla (Total Return Swap), jotka maksetaan käteissuorituksin. Konsernilla on täten mahdollisuus saada käteissuorituksia, jotka osittain kompensoivat muutokset osakkeen kurssissa sen myöntämispäivän ja maksupäivän välillä. Paikallisista määräyksistä riippuen optioiden haltijat voivat valita joko käteismaksun toteutushinnan ja osakkeen markkinahinnan välisen erotuksen suuruusena tai option ostaa aiemmin liikkeeseen laskettuja R-osakkeita. Jos henkilö haluaa ostaa aiemmin liikkeeseen laskettuja R-osakkeita, yhtiö ostaa ensin markkinoilta asianmukaisen määrän R-osakkeita ja siirtää ne sitten työntekijälle. Näin vältetään optioiden laimennusvaikutus. Optioita ei voi siirtää, ja ne mitätöityvät, jos henkilö lähtee konsernin palveluksesta. Osakekurssi pysytteli vuonna 2009

optioiden toteutushintojen alapuolella, joten optioita ei lunastettu. Vuoden 2002 ohjelmaan liittyvät jäljelle jääneet 4 017 000 optiota erääntyivät. Myös vuoden 2003 ohjelmaan liittyvät 2 311 100 optiota erääntyivät lunastamattomina 6.2.2010.

Optiot/synteettiset optiot-ohjelmat 2009

Optio-ohjelma	Liik- keeseen lasku- vuosi	Merkintä- hinnan määrä- tymis- jakso vuoden aikana	Merkintä- hinta	Henki- löstö- määrä	Optioiden enimmäis- määrä	Mitätöityjen optioiden määrä**	Toteutet- tujen optioiden määrä	Käyttämät- tömät optiot	Merkintä- aika
2007 Synteettinen	2007	8.–14.2.	EUR 14,00	731	1 406 596	312 000	n/a	1 094 496	1.3.2010– 28.2.2014
2006 Synteettinen	2006	3.–10.2.	EUR 12,46 /13,32*	744	2 161 000	538 125	n/a	1 622 875	1.3.2009– 28.2.2013
2005 Synteettinen	2005	4.–11.2.	EUR 12,20	1 024	3 075 125	852 875	n/a	2 222 250	1.3.2008– 29.2.2012
2004 Synteettinen	2004	5.–12.2.	EUR 11,15	1 033	4 682 800	1 119 800	995 200	2 567 800	1.3.2007– 28.2.2011
2003 Synteettinen	2003	31.1.–7.2.	EUR 10,00	1 016	6 069 150	1 113 500	2 526 800	2 428 850	7.2.2006– 6.2.2010
2002 Synteettinen	2002	31.1.–7.2.	EUR 16,50	957	5 902 000	1 885 000	-	4 017 000	8.2.2005– 7.2.2009

* Uudelle toimitusjohtajalle hänen nimityksensä myötä myönnettyjen optioiden merkintähinta.

** Sisältää Stora Enson Pohjois-Amerikan toimintojen myyntiin liittyvät optiot

Stora Enson synteettisten optio- ja osakeohjelmien kulut kirjataan niiden syntymisajanjaksolle myöntämisestä merkitsemisoikeuteen tai oikeuteen saada kannustimia. Osakekurssi on laskenut edellisvuosina, joten ohjelmiin liittyvä vastuu on pienentynyt 31.12.2007–31.12.2009 merkittävästi 26,7 milj. eurosta 9,0 milj. euroon. Summa esitetään pitkäaikaisessa korottamassa vieraassa pääomassa.

Työsuorituksen käypä arvo, joka on saatu käteisvastikkeellisten synteettisten optioiden ja osakekannustimien vastikkeena, määritetään optioiden käypänä arvona myöntämispäivänä ja kirjataan kuluksi option oikeuden syntymisajanjaksolla. Synteettisten optioiden vastuu arvostetaan jokaisena tilinpäätöspäivänä uudelleen käypään arvoonsa käyttämällä arvioita niiden optioiden määrästä, joiden odotetaan tulevan merkittäviksi, ja viimeisimmät käyvät arvot lasketaan käyttämällä Black-Scholes-hinnoittelumallia, jolloin kaikki muutokset kirjataan tuloslaskelmaan. Myös osakekannustimien vastuu arvostetaan jokaisena tilinpäätöspäivänä uudelleen käypään arvoonsa käyttämällä arvioita niiden osakekannustimien määrästä, joiden

odotetaan tulevan lunastettaviksi, ja viimeisimmät käyvät arvot lasketaan käyttämällä Stora Enson R-osakkeen 4,88 (5,52) euron päätöskurssia, jolloin kaikki muutokset kirjataan tuloslaskelmaan.

Vuoden lopussa käyttämättä oli 9 480 946 (13 953 271) synteettistä optiota, joista 9 480 946 (11 235 900) oli merkittävässä. Käyttämättömien optioiden merkintähinta oli 10,00–14,00 euroa. Painotettu keskimääräinen merkintähinta oli 11,67 (13,04) euroa ja painotettu keskimääräinen jäljellä oleva aika erääntymiseen 1,8 (2,1) vuotta. Optioita ei ole myönnetty vuoden 2007 jälkeen.

Rajoitettujen ja tulosperusteisten osakeohjelmien käyvät arvot on laskettu käyttämällä Stora Enson R-osakkeiden vuoden päätöskurssia. Rajoitettuihin osakeohjelmiin sisältyvien osakkeiden arvioitut toimitukset on esitetty alla.

Rajoitetut ja tulosperusteiset osakeohjelmat

Rajoitettuihin ja tulosperusteisiin osakeohjelmiin sisältyvien osakkeiden arvioitu toimitus vuoden lopussa					
Osakkeita	2010	2011	2012	2013	Yhteensä
Vuoden 2006 ohjelma	-	245 000	-	-	245 000
Vuoden 2007 ohjelma	83 889	-	-	-	83 889
Vuoden 2008 ohjelma	106 363	106 363	-	90 000	302 726
Vuoden 2009 ohjelma	655 238	491 429	491 429	-	1 638 096
Yhteensä	845 490	842 792	491 429	90 000	2 269 711

Osakepohjaisten ohjelmien arvostusvaikutukset ja oikeuden syntymisvaikutukset jatkuvissa toiminnoissa olivat positiiviset 0,9 (16,8) milj. euroa. Tämä selittyy osakekurssien laskulla. Arvostusvoitosta 3,3 (9,1) milj. euroa liittyi synteettisiin optioihin. Rajoitetuista ja tulosperusteisista osakeohjelmista kirjattiin 4,6 milj. euron kulu (7,7 milj. euron tuotto). Vuoden lopun 9,0 (9,9) milj. euron vastuu on esitetty pitkäaikaisessa korottomassa vieraassa pääomassa. Tästä 2,4 (5,7) milj. euroa liittyi synteettisiin optioihin ja 6,6 (4,2) milj. euroa rajoitettuihin ja tulosperusteisiin osakeohjelmiin. Vuonna 2009 ja 2008 ei lunastettu yhtään optiota. Vuonna 2007 lunastettujen optioiden painotettu keskimääräinen toteutushinta oli 11,46 euroa. Synteettisten optioiden toteutunut kassavaikutus oli yhteensä 0,0 (0,0) milj. euroa. Lisäksi 1,4 (3,4) milj. euroa liittyi rajoitettuihin osakeohjelmiin.

Stora Enso käyttää suojausinstrumentteja (TRS) suojautuakseen markkinariskiltä optio-ohjelmissa, jotka maksetaan käteissuorituksin. Vaikka optioiden suojausinstrumentit mahdollistavat käyttämättömien optioiden suorittamiseen liittyvän kassavirran osittaisen suojaamisen, yhtiö maksaa niistä, kun niitä käytetään, joten ne sisältävät tietyn osakekurssista johtuvan markkinariskin, jos konsernin osakekurssi on pienempi kuin optioiden toteutushinta. Tästä syystä sekä siksi, että optio-ohjelmien suojausinstrumenttien ja optiovastuiden muutokset eivät vastaa toisiaan vuositasona, konsernin optioiden suojausinstrumentit eivät täytä suojauslaskennan soveltamisen edellytyksiä. Siten kausiluonteiset muutokset niiden käyvässä arvossa kirjataan tuloslaskelmaan liiketoiminnan kuluihin niiden osakeperusteisten ohjelmien kustannusten kanssa, joihin ne liittyvät.

31.12.2009 optioiden suojausinstrumentteja oli käytössä 18 481 266 (17 550 000) Stora Enson R-osaketta vastaava määrä. Suojausinstrumenttien käypä arvo oli negatiiviset 14,1 (53,1) milj. euroa. Optioiden suojausinstrumenttien suoritusjaksot vastaavat niihin liittyvien synteettisten optioiden merkintäaikaa. Ne erääntyvät 2009–2014 ja ne voidaan suorittaa aikaisemmin, jos konserni niin päättää. Vastuiden pientyminen 53,1 milj. eurosta 14,1 milj. euroon selittyy 62,9 milj. euron käteissuorituksella sekä sillä, että suojausinstrumenttien käypä arvo laski 23,9 milj. euroa osakekurssin laskettua 5,52 eurosta 4,88 euroon 31.12.2008–31.12.2009. 10 % nousu R-osakkeen hinnassa aiheuttaisi 9,0 milj. euron nousun optioiden suojausinstrumenttien käyvissä arvoissa. Tämä perustuu osakkeen vuoden lopun päätöskurssiin, joka oli 4,88 (5,52) euroa NASDAQ OMX Helsingissä.

Liite 24. Muut varaukset

Muut varaukset

Milj. euroa	Ympäristö- varaukset	Uudelleen- järjestely- varaukset	Muut pakolliset varaukset	Varaukset yhteensä
Tasearvo 1.1.2008	67,4	262,2	3,6	333,2
Muuntoerot	-8,8	-10,2	-0,2	-19,3
Yritysmyynnit	-	-2,6	-	-2,6
Kirjattu tuloslaskelmaan: Jatkuvat toiminnot				
Uudet varaukset	15,6	228,2	1,1	244,9
Varausten lisäys	18,9	7,8	-	26,7
Varausten purku	-9,7	-24,3	-0,3	-34,3
Kirjattu tuloslaskelmaan: Lopetettavat toiminnot	-	1,4	-	1,4
Maksut	-2,9	-158,2	-1,6	-162,7
Tasearvo 31.12.2008	80,5	304,3	2,6	387,4
Muuntoerot	3,7	3,4	0,2	7,3
Uudelleenryhmittely	54,8	-54,8	-	-
Yrityssostot	7,0	-	-	7,0
Yritysmyynnit	-	-0,1	-1,4	-1,5
Kirjattu tuloslaskelmaan: Jatkuvat toiminnot				
Uudet varaukset	1,0	55,3	1,4	57,7
Varausten lisäys	2,1	4,4	7,6	14,1
Varausten purku	-0,5	-19,7	-6,8	-27,0
Maksut	-3,6	-139,9	0,4	-143,1
Tasearvo 31.12.2009	145,0	152,9	4,0	301,9

Jako lyhytaikaisiin ja pitkäaikaisiin

Lyhytaikaiset: erääntyvät 12 kk:n kuluessa	6,4	114,8	0,3	121,5
Pitkäaikaiset: erääntyvät 12 kk:n jälkeen	138,6	38,1	3,7	180,4
Yhteensä 31.12.2009	145,0	152,9	4,0	301,9
Lyhytaikaiset: erääntyvät 12 kk:n kuluessa	2,1	182,6	0,4	185,1
Pitkäaikaiset: erääntyvät 12 kk:n jälkeen	78,4	121,7	2,2	202,3
Yhteensä 31.12.2008	80,5	304,3	2,6	387,4

Ympäristövelvoitteet

Ympäristövaraukset 31.12.2009 olivat 145,0 milj. euroa eli 64,5 milj. euroa enemmän kuin edellisvuonna. Tästä 54,8 milj. euroa liittyy kuitenkin aiemmin uudelleenjärjestelyvarauksissa esitettyjen varausten uudelleenryhmittelyyn. Tilikauden uudet varaukset olivat 8,0 milj. euroa, joista 7,0 milj. euroa liittyi Sunila Oy:n oston (ks. liite 4, Yritysosot ja -myynnit). Sunila Oy:n oston liittyvät yritysostolaskelmat ovat alustavia, joten 7,0 milj. euron ympäristövelvoitteen käypä arvo ei ole vielä lopullinen. Keskeisimmät varaukset olivat seuraavat:

- Stora Enson ja Falunin kaupungin tekemän sopimuksen mukaisesti konserni on velvollinen puhdistamaan veden Kopparbergin kaivoksen aiheuttamista saasteista ennen vesien päästämistä ympäristöön. Ympäristövaraus oli tilikauden lopussa yhteensä 25,2 (24,8) milj. euroa.
- Stora Enso Pulp AB on poistanut elohopeaa Skutskärin satamasta jo useiden vuosien ajan yhteistyössä paikallisten viranomaisten kanssa. Lisäksi Stora Enso on velvollinen puhdistamaan tehtaan aiemmin käyttämän vanhan kaatopaikan tarkistettujen ympäristösäädösten mukaiseksi. Stora Enso Pulp AB:n ympäristövaraukset olivat tilikauden lopussa 21,1 (13,2) milj. euroa. Aiemmin uudelleenjärjestelyvarauksissa esitettyihin ympäristövarauksiin liittyvä kasvu koskee vuonna 2008 suljettua Norrsundetin sellutehdasta. Siihen liittyen kirjattiin 7,1 milj. euron varaus kaatopaikan kunnostamiseen.
- Skoghallin tehtaan alueella on saastuneita maa-alueita, jotka on poistettava. Tähän liittyen kirjattiin 0,8 milj. euron lisäkulu vuonna 2009. Tilikauden lopussa varaus oli 17,1 (15,5) milj. euroa.
- Suomessa on kuusi ympäristövelvoitetta, joihin liittyvät varaukset ovat yhteensä 25,2 (18,9) milj. euroa. Näistä suurin koskee Sunila Oy:n oston liittyvien ympäristövarausten käypää arvoa, joka on vielä toistaiseksi alustava. Tolkisten sahan sulkemisesta kirjattiin uusi 1,0 milj. euron varaus, joka kattaa maaperän mahdollisen pilaantumisen. Muut varaukset liittyvät Pateniemen sahan lähistöllä oleviin saastuneisiin maa-alueisiin ja ovat arvoltaan 4,9 (5,0) milj. euroa. Stora Ensolla on lisäksi kaksi suljettujen tehtaiden maa-alueisiin liittyvää varausta. Entisen Kemijärven tehtaan jäteveden käsittelylaitokseen liittyen kirjattiin 5,2 (5,6) milj. euron varaus. Toinen 4,3 (4,4) milj. euron varaus tilikauden lopussa koski entisen Summan tehtaan aluetta.
- Baienfurtin tehtaan sulkemiseen liittyvät 47,3 milj. euron ympäristövaraukset on ryhmitelty uudelleen uudelleenjärjestelyvarauksista ympäristövarauksiksi. Varaus koskee maaperän pilaantumista ja kaatopaikan kunnostamista.

Uudelleenjärjestelyvaraukset

Kuten edellä on esitetty, 54,8 milj. euroa ympäristövelvoitteisiin liittyvistä varauksista on uudelleenryhmitelty ympäristövarauksiksi.

Stora Ensossa on tehty merkittäviä uudelleenjärjestelytoimia viime vuosina yritysten myynneistä tehtaiden sulkemisiin. Huhtikuussa 2009 konserni julkisti Next Step -ohjelman, jonka tarkoituksena on tehdä yhtiöstä tehokkaampi, keskittyneempi ja ketterämpi. Samalla on tarkoitus saavuttaa 250 milj. euron vuotuiset kustannussäästöt. Säästöt saavutetaan vähentämällä ylintä ja keskijohtoa sekä pienentämällä hallintoa ja maaorganisaatioita kolmanneksella. Next Step -ohjelmasta kirjattiin vuonna 2009 yhteensä 47,2 milj. euron uudelleenjärjestelykulut, jotka liittyivät pääasiassa irtisanomiskustannuksiin. Nykyisten varausten nettomuutoksen seurauksena varauksista palautettiin 15,3 milj. euroa, joka liittyi pääasiassa Imatran tehtaiden kartonkikone 1:n sulkemispäätöksen peruuttamiseen. Kirjattuihin uudelleenjärjestelyvarauksiin liittyvät käteissuoritukset vuonna 2009 olivat yhteensä 139,9 milj. euroa.

Stora Enso ilmoitti vuonna 2009 aikovansa leikata kapasiteettia jonkin verran. Toimenpiteisiin sisältyy sahattujen puutuotteiden kapasiteetin vähentäminen Kiteen ja Varkauden sahoilla, Tolkkisen sahan sulkeminen ja päällystämättömän hienopaperin kapasiteetin vähentämiseen tähtäävä Imatran tehtaiden paperikone 8:n sulkeminen. Tärkeimmät tuotantorakenteen uudistukset on kuitenkin julkistettu jo aiempina vuosina. Stora Enso julkisti syyskuussa 2008 strategisen arviointinsa tulokset. Niiden mukaan konserni aikoi sulkea koneita, joiden kapasiteetti oli 600 000 tonnia paperia ja kartonkia ja 170 000 kuutiometriä sahatavaraa. Myös Venäjän puunhankintaa aiottiin supistaa merkittävästi. Konserni ilmoitti sulkevansa Saksassa sijaitsevan Baienfurtin tehtaan ja kaksi Virossa sijaitsevaa sahaa sekä lopettavansa tuotantolinjan Saksassa sijaitsevalla Kabelin tehtaalla sekä Imatran ja Varkauden tehtailla. Lisäksi arvioinnin tuloksena monen Suomessa sijaitsevan tuotantolaitoksen kunnossapitopalvelut ulkoistettiin ABB:n kanssa yhteisomistuksessa olevalle Efora Oy -yhtiölle. 1 450 Stora Enson työntekijää siirtyi ulkoistamisen myötä uuden yhteisyrityksen palvelukseen.

Stora Enso ilmoitti lokakuussa 2007 aikovansa leikata vuosikapasiteettia noin 505 000 paperitonnulla ja 550 000 sellutonnulla, vähentää tehtaiden työvoimaa noin 1 700 henkilöllä ja saattaa kuitupuun tarjonta ja kysyntä tasapainoon Suomessa. Näihin toimenpiteisiin sisältyi Summan paperitehtaan ja Kemijärven sellutehtaan sulkeminen sekä Anjalan tehtaan aikakauslehtipaperikoneen sulkeminen. Ruotsissa sijaitseva Norrsundetin sellutehdas suljettiin joulukuussa 2008 ja muualla tehtiin pienempiä uudelleenjärjestelytoimia.

Uudelleenjärjestelyvarauksista taseeseen kirjatut vastuut vuoden 2009 lopussa olivat 152,9 milj. euroa. Ne kattoivat toimintojen lopettamisesta ja purkamis- ja raivaustöistä aiheutuvat kustannukset sekä irtisanomiskustannukset. 31.12.2008 varaus sisälsi noin 55 milj. euroa tehdasalueiden ennalleen palauttamisesta aiheutuvia kustannuksia. Nämä on ryhmitelty uudelleen ympäristövarauksiin.

Tarkemmat tiedot yritysmyyneistä ovat liitteessä 4, Yritysosot ja -myynnit. Tiedot uudelleenjärjestelyihin liittyvistä aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden arvonalentumisista ovat liitteessä 12, Poistot ja arvonalentumiset. Tiedot uudelleenjärjestelyvarauksista ovat alla.

Uudelleenjärjestelyvaraukset segmenteittäin

	31.12. päättyvä tilikausi			31.12.		
	Tuloslaskelma			Tase		
Milj. euroa	2009	2008	2007	2009	2008	2007
Sanomalehti- ja kirjapaperi	5,1	11,6	17,8	8,1	18,2	18,8
Aikakauslehtipaperi	-0,1	40,2	85,6	39,8	109,6	147,6
Hienopaperi	5,8	-8,3	-9,6	11,7	6,8	53,6
Kuluttajapakkauskartonki	3,3	127,8	3,8	45,3	128,6	6,8
Teollisuuspakkaukset	4,1	5,3	-0,1	6,0	6,0	1,3
Puutuotteet	2,2	3,1	-0,3	3,9	3,5	0,7
Muut	19,6	32,0	29,2	38,1	31,6	31,3
Jatkuvat toiminnot yhteensä	40,0	211,7	126,4	152,9	304,3	260,1
Lopetetut toiminnot	-	1,4	5,8	-	-	2,1
Koko liiketoiminta	40,0	213,1	132,2	152,9	304,3	262,2

Tehtaat, joihin toimenpiteet kohdistuivat, on eritelty alla.

Baienfurtin tehdas

Etelä-Saksassa sijaitseva Baienfurtin tehdas, joka tuotti 190 000 tonnia taivekartonkia ja jonka vuosiliikevaihto oli normaalisti noin 180 milj. euroa, jouduttiin sulkemaan joulukuussa 2008 Euroopan taivekartongin ylikapasiteetista, euron vahvasta kurssista ja erityisesti puu- ja energiakustannusten noususta johtuvien jatkuvien kannattavuusongelmien vuoksi. Toimituksia tehtaan asiakkaille jatketaan Suomessa ja Ruotsissa sijaitsevista kuluttajapakkauskartonkitehtaista, jotka tuottavat samanlaisia kartonkituotteita. Baienfurtin tehdas arkituslaitos jatkaa toimintaansa ja palvelee paikallisia asiakkaita. Tehtaan sulkeminen vaikutti noin 350 henkilöön. Uudelleenjärjestelyvaraus tilikauden lopussa oli 31,5 milj. euroa.

Kabelin tehdas

Stora Enso sulki joulukuussa 2008 Saksassa sijaitsevan Kabelin tehtaan paperikone (PK) 3:n Euroopan ylikapasiteetista johtuvien kannattavuusongelmien takia. Koneen vuotuinen kapasiteetti oli 140 000 tonnia päällystettyä aikakauslehtipaperia. Sulkeminen vaikutti noin 170 henkilöön. Irtisanomiskustannukset ja muut henkilöstökulut muodostivat valtaosan 32,3 milj. euron uudelleenjärjestelyvarauksesta, josta 9,0 milj. euroa oli jäljellä tilinpäätöspäivänä.

Imatran ja Karhulan tehtaat

Marraskuussa 2008 päätökseen saatujen Imatran tehtaan yt-neuvottelujen seurauksena Stora Enso päätti sulkea vuoden 2009 loppuun mennessä pysyvästi Imatran kuluttajapakkauskartonkikone 1:n, jonka vuotuinen kapasiteetti on 170 000 tonnia. Vuonna 2009 päätös peruttiin ja kartonkikone 1:n toimintaa jatketaan. Vuonna 2008 Stora Enso ilmoitti sulkevansa Imatran muovipäällystyskone 2:n toukokuussa 2009 ja Karhulan muovipäällystyskoneen vuoden 2010 loppuun mennessä. Suunnitelmaa on kuitenkin lykätty siihen asti, kunnes korvaava kapasiteetti aloittaa toimintansa Imatran tehtailla.

Stora Enso julkisti elokuussa 2009 Imatran tehtaiden paperikone (PK) 8:n suunnitellun sulkemisen. Tavoitteena on vähentää päällystämättömän hienopaperin kapasiteettia 210 000 tonnilla. Sulkeminen on suunniteltu toteutettavaksi vuoden 2010 alkupuoliskolla, ja se vaikuttaa noin 140 henkilöön.

Hienopaperisegmentistä kirjattu varaus 31.12.2009 oli 5,0 milj. euroa ja kuluttajapakkauskartonkisegmentistä kirjattu varaus 5,1 milj. euroa.

Varkauden tehdas

Teollisuuspakkausliiketoiminta-alueeseen kuuluva Varkauden tehtaan Corenson hylsykartonkikone, jonka vuotuinen kapasiteetti oli 100 000 tonnia, suljettiin joulukuussa 2008. Sulkeminen koski 136:ta työntekijää. Vuonna 2008 sulkemisesta kirjattiin 4,2 milj. euron varaus, josta oli jäljellä 2,0 milj. euroa 31.12.2009.

Kemijärven sellutehdas

Kemijärven sellutehdas, joka työllisti 214 henkilöä, suljettiin huhtikuussa 2008. Uudelleenjärjestelyvaraus oli 7,6 milj. euroa vuoden 2009 lopussa.

Anjalan tehdas

Anjalan tehtaan paperikone (PK) 1 suljettiin marraskuussa 2008. Koneen vuotuinen tuotantokapasiteetti oli 120 000 tonnia kirjapaperia ja liikevaihto noin 80 milj. euroa. 170 henkilöä irtisanottiin. Uudelleenjärjestelyvaraus tilikauden 2009 lopussa oli 4,6 milj. euroa.

Norrsundetin sellutehdas

Norrsundetin sellutehdas Ruotsissa suljettiin joulukuussa 2008. Kaikkiaan 317 henkilöä irtisanottiin. Tilikauden 2009 lopussa varausta oli jäljellä 13,5 milj. euroa.

Liite 25. Korottomat velat

Pitkäaikainen koroton vieras pääoma

Milj. euroa	31.12.		
	2009	2008	2007
Siirtovelat	24,7	10,1	12,4
Osakeperusteiset maksut (liite 23)	9,0	9,9	26,7
Muut pitkäaikaiset velat	9,4	8,5	13,6
Yhteensä	43,1	28,5	52,7

Lyhytaikainen koroton vieras pääoma

Milj. euroa	31.12.		
	2009	2008	2007
Saadut ennakot	7,4	5,8	7,0
Ostovelat	798,5	579,6	803,4
Muut pitkäaikaiset velat	117,7	122,5	220,6
Kertyneet palkka- ja henkilöstökustannukset	212,6	206,3	257,6
Optio-ohjelmien suojausinstrumentit	14,1	57,4	36,0
Siirtovelat	201,2	445,4	449,4
Varausten lyhytaikainen osuus	121,5	185,1	197,3
Yhteensä	1 473,0	1 602,1	1 971,3

Ostovelat ja kertyneet palkkakustannukset, yhteensä 1 011,1 (785,9) milj. euroa, luokitellaan rahoitusinstrumenteiksi IAS 39:n mukaan.

Liite 26. Rahoitusriskien hallinta

Riskienhallinnan periaatteet ja prosessi

Stora Enso on alttiina erilaisille rahoitusmarkkinariskeille, joita konsernin tulee hallita talous- ja tarkastuskomitean sekä hallituksen hyväksymien toimintatapojen mukaisesti. Päämääränä on kustannustehokas konserniyritysten varainhankinta ja tuloksen heilahteluiden vaimentaminen rahoitusinstrumenttien avulla. Pääasialliset rahoitusriskit ovat korkoriski, valuuttariski, varainhankintariski ja hyödykkeiden, erityisesti kuitupuun ja energian, hintariski.

Stora Enson rahoitusriskikäytäntö ohjaa konsernin kaikkia rahoitustapahtumia. Käytäntö ja sen mahdolliset tulevat muutokset sekä lisäykset tulevat voimaan, kun hallituksen talous- ja tarkastuskomitea on ne hyväksynyt. Kaikkien rahoitusinstrumenttien käyttöä koskevien toimintaohjeiden on oltava yhdenmukaisia yleisen rahoituskäytännön kanssa. Stora Enson rahoituspalvelujen sisäinen riskinhallintakäytäntö sisältää yksityiskohtaisempia ohjeita, jotka astuvat voimaan konsernin rahoitustoiminnan johtajan allekirjoituksella. Rahoituspalvelujen muun henkilöstön on omilla allekirjoituksillaan vahvistettava, että he ovat tietoisia käytännön mahdollisista muutoksista. Tärkeimmät rahoitusmarkkinariskit on selostettu alla.

Korkoriski

Korkotason vaihtelut vaikuttavat konsernin korkokuluihin. Talouden suhdannevaihteluiden vuoksi korkoriskejä pyritään hallitsemaan sovittamalla yhteen rahoituskustannukset ja operatiivisen toiminnan tuotto. Tähän päästään vaihtamalla pitkäaikaisia kiinteitä korkoja lyhytaikaisiin vaihtuviin korkoihin, joiden tavoiteduraatio on kaksitoista kuukautta ja sallittu poikkeama on 3–24 kuukautta. Duraatiota voidaan kuitenkin talousjohtajan päätöksellä jatkaa 48 kuukauteen.

31.12.2009 tilanteen mukaisesti yhden prosenttiyksikön muutos korkotasossa aiheuttaisi 17 (16) milj. euron vaikutuksen vuotuisissa nettokorkokuluissa olettaen, että lainojen duraatio ja konsernin rahoituksen rakenne pysyvät ennallaan vuoden aikana. Simulaatio laskee yhden prosenttiyksikön muutoksen vaikutuksen kaikkien vaihtuvakorkoisten instrumenttien korkotasossa seuraavasta uudelleenasettamispäivästä vuoden loppuun. Lisäksi kaikki vuoden kuluessa erääntyvät lyhytaikaiset lainat sisällytetään mukaan, joten laina-aikaa on pidennetty keinotekoisesti erääntymisestä vuoden loppuun uudella korkeammalla korolla. Konsernin vaihtuvakorkoinen nettovelkapositio rahavarat pois lukien, sisältäen koronvaihtosopimusten muuttuvan osan, oli yhteensä noin 2,4 (2,2) mrd. euroa. Keskimääräinen koron uudelleenmääräytymiskausi oli noin 3,6 (4,0) kuukautta. Konsernin korollisten nettovelkojen, mukaan lukien kaikki korkojohdannaiset mutta ei rahavaroja, koron keskimääräinen uudelleenmääräytymiskausi oli noin 1,9 (1,6) vuotta. Yhden prosenttiyksikön muutos korkotasossa aiheuttaisi myös 2,0 (1,0) milj. euron suuruiset käyvän arvon muutokset, jotka esitetään muissa rahoituserissä. Nämä aiheutuvat pääasiassa koronvaihtosopimuksista, jotka eivät täytä käyvän arvon suojauslaskennan edellytyksiä. Liitteessä 29, Rahoitusinstrumentit, on yhteenveto liikkeeseen laskettujen korkojohdannaisopimusten nimellisarvosta ja käyvästä arvosta.

Valuutan transaktioriski

Konserni on alttiina valuuttariskille, joka aiheutuu sen raportointivaluuttaa euroa vastaan tapahtuvista valuuttakurssimuutoksista. Valuuttariski tarkoittaa valuuttakurssivaihteluiden vaikutusta konsernin tuloslaskelmaan eli valuuttakurssien vaikutusta odotettuihin tuleviin rahavirtoihin. Konsernin toimintaohjeena on suojata puolet tärkeimpien valuuttojen määräisistä

ennustetuista rahavirroista. Valuuttariskin tärkeimmät syyt ovat Stora Enson tuotantolaitosten maantieteellinen sijainti, raaka-aineen hankinta ja euroalueen ulkopuolelle suuntautuva myynti. Tärkeimmät valuutat näissä tapauksissa ovat Ruotsin kruunu, Yhdysvaltain dollari ja Ison-Britannian punta. Seuraavassa taulukossa on esitetty liiketoiminnan nettorahavirta valuutoittain vuonna 2009 sekä 31.12.2009 käytössä olevat transaktioriskin suojaukset.

Transaktioriski ja suojaukset päävaluutoissa

Milj. euroa	31.12. päättyvä tilikausi					
	EUR	USD	GBP	SEK	Muut	Yhteensä
Myynti vuonna 2009	5 590	740	600	1 070	950	8 950
Kustannukset vuonna 2009	-5 040	-410	-100	-1 860	-1 110	-8 520
Liiketoiminnan rahavirta:	550	330	500	-790	-160	430
Arvioitu vuosittainen liiketoiminnan nettorahavirta		750	500	-1 000		
Transaktioriskin suojaukset 31.12.2009		-390	-240	620		
Keskimääräinen suojausaste, %, 31.12.2009 seuraavalle 12 kuukaudelle		52 %	48 %	62 %		

Seuraavassa taulukossa on esitetty, miten 10 % muutos euron ja Ruotsin kruunun arvossa suhteessa Yhdysvaltain dollariin ja Ison-Britannian puntaan vaikuttaa suoraan vuosiliikevoittoon ennen poistoja ja arvonalentumisia (EBITDA). Laskutoimituksessa on otettu huomioon valuuttamääräisten rahavirtojen suojaukset ja siinä oletetaan, että yksittäisen valuuttakurssin muutoksen lisäksi muita muutoksia ei tapahdu. Koska ruotsalaisilla tehtailla on lisäksi merkittävää euromääräistä myyntiä, +/- 5 % keskimääräinen vuotuinen muutos Ruotsin kruunun ja euron arvoissa on myös laskettu. Epäsuorat valuuttakurssivaikutukset, kuten se, että tuote muuttuu halvemmaksi valmistaa muualla, vaikuttavat hintoihin ja tuotevirtoihin, mutta niitä ei ole otettu laskutoimituksessa huomioon. Laskelmat perustuvat jatkuvien toimintojen realisoituneisiin rahavirtoihin vuosilta 2008 ja 2009 sekä kunkin vuoden lopun suojaustasoihin. Oletuksena on, että valuuttamääräisten rahavirtojen suojaustasot ja rakenteet eivät muutu vuoden aikana. Suojausinstrumentteina käytetään valuuttatermiinisopimuksia ja valuuttaoptioita.

Vuotuinen liikevoitto ennen poistoja ja arvonalentumisia (EBITDA): Valuuttakurssien + / - 5–10 % muutoksen vaikutukset

Milj. euroa	31.12.2009			31.12.2008		
	Ennen suojausta	Suojaukset	Netto-vaikutus	Ennen suojausta	Suojaukset	Netto-vaikutus
10 % muutos EUR/USD-kurssissa	-/+ 30–40	+/- 20–25	-/+ 15–25	-/+ 50–60	+/- 20–25	-/+ 25–35
10 % muutos EUR/GBP-kurssissa	-/+ 30–35	+/- 10–15	-/+ 10–25	-/+ 35–45	+/- 15–20	-/+ 25–35
10 % muutos SEK/USD-kurssissa	-/+ 25–30	+/- 10–15	-/+ 15–20	-/+ 30–35	+/- 10–15	-/+ 20–25
10 % muutos SEK/GBP-kurssissa	-/+ 20–25	+/- 10–15	-/+ 10–15	-/+ 25–30	+/- 15–20	-/+ 10–15
5 % muutos SEK/EUR-kurssissa	-/+ 45–50	+/- 30–35	-/+ 15–20	-/+ 35–40	+/- 20–25	-/+ 15–20

Jos euron ja Ruotsin kruunun arvossa tapahtuu 10 % muutos suhteessa Yhdysvaltain dollariin ja Ison-Britannian puntaan ja muut muuttujat pysyvät ennallaan, liikevoitto ennen poistoja ja arvonalentumisia (EBITDA) muuttuu noin 13 (16) milj. eurolla pääasiassa dollarimääräisten myyntisaamisten kertamuunnoksesta aiheutuvien valuuttakurssivoittojen ja -tappioiden vuoksi. Vuonna 2009 euro vahvistui Yhdysvaltain dollaria 4 %, Japanin jeniä 6 % ja Venäjän ruplaa 5 % vastaan, mutta heikkeni samalla Ruotsin kruunua 6 %, Ison-Britannian puntaa 7 % ja Brasilian realia 23 % vastaan. Vuonna 2008 euro ja Ruotsin kruunu vahvistuivat molemmat merkittävästi Ison-Britannian puntaa vastaan, mutta heikkenivät samalla Yhdysvaltain dollaria vastaan. Lyhytaikaiset korottomat saamiset valuutoittain esitetään liitteessä 19, Saamiset.

Ennustettua valuuttamääräistä myyntiä ja kustannuksia suojaavat johdannaiset täyttävät pääosin suojauslaskennan soveltamisen edellytykset, joten niiden käyvän arvon muutokset kirjataan suoraan omaan pääomaan sisältyvään suojausrahastoon. On arvioitu, että jos euron ja Ruotsin kruunun kurssi muuttuu 10 % Yhdysvaltain dollaria ja Ison-Britannian puntaa vastaan ja muut muuttujat, kuten optioiden suojausten aika-arvo ja termiinisopimusten korkokomponentti, pysyvät ennallaan, omaan pääomaan sisältyvä suojausrahasto ennen veroja on noin 65 (74) milj. euroa suurempi tai pienempi rahavirran suojauksessa käytettyjen valuuttajohdannaisten uudelleenarvostuksesta johtuen. Tästä 40 (41) milj. euroa liittyy dollarimääräisiin suojauksiin ja 25 (33) milj. euroa puntamääräisiin suojauksiin. Vastaavat suojausten nimellisarvot olivat 579 (614) milj. Yhdysvaltain dollaria ja 223 (284) milj. Ison-Britannian puntaa.

Muuntoriski

Muuntoriski merkitsee valuuttakurssien vaihtelun vaikutusta Stora Enson valuuttamääräisten varojen ja velkojen nettoarvoon. Konserni pyrkii vähentämään muuntoriskiä rahoittamalla investoinnit paikallisella valuutalla silloin, kun se on taloudellisesti järkevää.

Ulkomaisten tytär-, osakkuus- ja yhteisyritysten taseet sekä ulkomaan valuuttamääräiset myytävissä olevat rahoitusvarat muunnetaan euroiksi tilinpäätöspäivän kurssiin. Konsernin pääomaan voi siis kohdistua valuuttakurssivaihteluiden aiheuttamia riskejä. Tuloksena olevat muuntoerot sekä muut muutokset, kuten tuloslaskelman muuntamisesta aiheutuva muuntoero, kirjataan suoraan omaan pääomaan. Nämä kertyneet muuntoerot kirjataan kuitenkin tuloslaskelmaan, kun ulkomainen tytäryritys myydään kokonaan tai osittain. Seuraavassa taulukossa on esitetty oman pääoman muuntoriskialttiisuus ennen suojauksia ja suojausten jälkeen.

Muuntoriski ja suojaukset

31.12.2009								
Milj. euroa	Euro	USD**	Tšekin Ruotsi tasavalta	Puola	Brasilia	Muut	Yhteensä	
Sijoitettu pääoma ilman osakkuusyrityksiä	3 687	18	1 513	115	203	184	575	6 295
Osakkuus- ja yhteisyritykset	183	280	424	-	-	594	-	1 481
Korolliset nettovelat	-1 338	-13	-926	33	63	8	-421	-2 594
Vähemmistön osuudet	-4	-	-2	-	-14	-21	-17	-58
Muuntoriskille altis pääoma	2 528	285	1 009	148	252	765	137	5 124
EUR/PLN*	113	-	-	-	-113	-	-	-
EUR/CZK*	67	-	-	-67	-	-	-	-
Muuntoriskialttius suojausten jälkeen	2 708	285	1 009	81	139	765	137	5 124

*Ulkomaisten yhtiöiden nettosijoitusten suojauksiksi luokitellut valuuttatermiinisopimukset

** Sisältää osakkuus- ja yhteisyritys Montes del Platan Uruguayssa. Sen toimintavaluutta on Yhdysvaltain dollari.

Seuraavassa taulukossa esitetään, miten +/- 5–10 % muutos euron arvossa Yhdysvaltain dollaria, Ruotsin kruunua ja Brasilian realia vastaan vaikuttaa konsernin omaan pääomaan vuoden lopussa. Laskutoimitus sisältää ulkomaisten yksiköiden nettosijoitusten valuuttasuojauksen vaikutukset, ja siinä oletetaan, että tilikauden loppuun mennessä ei tapahdu muita muutoksia kuin yksittäinen valuuttakurssimuutos. Laskutoimituksessa huomioidaan riskit, jotka kohdistuvat ulkomaan valuuttamääräiseen omaan pääomaan ja suojaustasoihin 31.12. Suojausinstrumentteina on käytetty valuuttatermiinisopimuksia, valuuttaoptioita ja valuuttalainoja. Yksityiskohtaiset tiedot kertyneiden muuntoerojen muutoksista ja suojausvaikutuksista on liitteessä 30, Kertyneet muuntoerot ja oman pääoman suojaus.

Konsernin oma pääoma: Valuuttakurssien + / - 5–10 % muutoksen vaikutukset ennen veroja

Milj. euroa	31.12.2009			31.12.2008		
	Ennen suojausta	Suojaukset	Netto-vaikutus	Ennen suojausta	Suojaukset	Netto-vaikutus
5 % muutos EUR/SEK-kurssissa	50	-	50	37	-	37
10 % muutos EUR/USD-kurssissa*	29	-	29	31	38	-7
10 % muutos EUR/BRL-kurssissa	77	-	77	61	-	61
Yllä olevien kokonaisvaikutus	156	0	156	129	38	91

*Suojaustaso vuonna 2008 oli riittävä. Vuoden lopulla NewPage-arvopaperien käypä arvo kuitenkin laski merkittävästi, joten suojaustasoa on oikaistu vuonna 2009.

Maksuvalmius- ja uudelleenrahoitusriski

Varainhankintariskillä tarkoitetaan riskiä rahoituksen saatavuudesta tietyllä hetkellä. Stora Enson rahoitustoiminnan periaatteisiin kuuluu, että nostettujen lainojen ja lyhytaikaisia lainoja kattavien

nostamattomien luottolimiittien keskimääräinen maturiteetti tulee olla neljästä seitsemään vuotta. Lisäksi konsernilla tulee olla nostamattomia luottolimiittejä kattamaan suunnitellut rahoitustarpeet, pitkäaikaisten lainojen lyhennyserät, yritystodistuslainat ja muut lyhytaikaiset luotot.

Uudelleenrahoitusriskiä, joka tarkoittaa sitä, että erääntyvälle velalle ei saada uutta rahoitusta markkinoilta, torjutaan pitämällä jäljellä olevien velkojen takaisinmaksuaika tasaisena. Lisäksi konsernin tavoitteena on ylläpitää kahta ns. Investment Grade -tasoista luottokelpoisuusluokitusta rahoituksen saannin turvaamiseksi. Seuraavassa taulukossa on yhteenveto pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksuohjelmasta.

Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksuohjelma

Milj. euroa	31.12.						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015+	Yhteensä
Joukkovelkakirjalainat	529,2	352,4	-	-	711,7	1 150,8	2 744,1
Lainat rahoituslaitoksilta	269,8	168,0	106,4	37,4	39,6	81,6	702,8
Rahoitusleasingsopimukset	9,8	3,6	3,7	18,2	4,3	31,7	71,3
Muut pitkäaikaiset lainat	10,1	65,3	26,5	26,4	25,2	100,5	254,0
Velan käyvän arvon suojausinstrumentit	-4,1	-20,9	-3,2	-	-32,9	2,1	-59,0
Pitkäaikaiset lainat yhteensä	814,8	568,4	133,4	82,0	747,9	1 366,7	3 713,2
Lyhytaikaiset: erääntyvät 12 kk:n kuluessa							814,8
Pitkäaikaiset: erääntyvät 12 kk:n jälkeen							2 898,4

Seuraavan sivun taulukossa on esitetty konsernin nettomääräisesti suoritettavat diskonttaamattomat rahoitusvelat. Ne on ryhmitelty pääotsikoiden alle sen mukaan, mikä on niiden jäljellä oleva erääntymisaika tilinpäätöspäivänä. Sopimuksenvaraisia rahoituskuluja arvioitaessa käytettiin termiinikorkoja.

Korolliset lainat erääntymisajoin, nettomääräiset suoritukset

Milj. euroa	1 vuosi	2 vuotta	3 vuotta	4 vuotta	5 vuotta	5 vuotta+
Korolliset pitkäaikaiset lainat, kirjanpitoarvot	814,8	568,8	133,4	82,0	747,9	1 366,7
Vähennys käyvän arvon oikaisusta kirjanpitoarvoon	-1,0	-7,6	0,2	-	-6,5	-49,5
Arvioidut rahoituskulut	148,2	133,0	132,3	131,7	122,2	494,2
Pitkäaikaisten lainojen erääntyessä maksettavat suoritukset	962,0	693,8	265,9	213,7	863,6	1 811,4
Korolliset lyhytaikaiset lainat, kirjanpitoarvot	33,0	-	-	-	-	-
Rahoituskulut	0,2	-	-	-	-	-
Käytössä olevat luottolimiitit	13,4	-	-	-	-	-
Suoritukset yhteensä, 31.12.2009	1 008,6	693,8	265,9	213,7	863,6	1 811,4
Suoritukset yhteensä, 31.12.2008	794,4	938,7	498,5	230,9	213,6	1 951,1
Suoritukset yhteensä, 31.12.2007	1 137,1	783,1	853,3	517,1	178,4	2 041,6

Vastapuoliriski

Vastapuoliriski tarkoittaa sitä, että Stora Enson tekemiin rahoitus sopimuksiin kohdistuu vastapuolen taloudellisesta tilanteesta aiheutuva riski. Tätä riskiä minimoidaan

- toimimalla johtavien rahoituslaitosten ja sellaisten yritysten kanssa, joilla on korkea luottoluokitus
- tekemällä sijoituksia vain taloudelliselta tilanteeltaan vakaiden laitosten tai yritysten likvideihin käteisrahastoihin
- vaatimalla emoyhtiöltä vakuudet, kun toimitaan luottoluokituksen saaneen yhtiön tytäryritysten kanssa.

Ulkoisten vastapuolien luottoluokituksen tulee olla vähintään A- (pankit) tai BBB (hyödykkeitä myyvät yritykset). Vastapuolen kanssa tehdään ISDA-/FEMA-puitesopimus tai vastaava. Muille vastapuolille, jotka eivät täytä yllä mainittuja vaatimuksia, täytyy saada toimitusjohtajan hyväksyntä.

Seuraavassa taulukossa on esitetty tärkeimpiin vastapuoliin liittyvät saldot tilinpäätöspäivänä Standard & Poor'sin luottokelpoisuusluokitusten mukaisesti.

Ulkoisiin vastapuoliin liittyvä riski

31.12.			
Milj. euroa	Luokitus	2009	2008
Yritys A	A	58,9	116,7
Yritys B	AA-	67,8	-
Yritys C	A	31,7	31,8
Yritys D	AA-	14,4	-
Yritys E	A	7,2	6,6
Yritys F	AA	5,8	8,1
Yritys G	A+	-	9,1
Yritys H	A+	-	8,4

Hyödykkeiden ja energian hintariski

Konsernin tuottojen kehitystaso on alttiina hyödykkeiden ja energian hintavaihteluille. Energian hinnan suojaus on osa konsernin yleisen energiahintariskin hallintaa, kun taas hyödykkeiden hintariskejä mitataan ja suojataan, jos se on taloudellisesti mahdollista. Energian ja raaka-aineiden 10 % hinnannousu aiheuttaa 37,3 (51,3) milj. euron muutokset energian ja raaka-aineiden suojaussopimusten käyvässä arvossa. Suurin osa näistä käyvän arvon muutoksista verojen jälkeen kirjataan suoraan oman pääoman suojausrahastoon, kunnes sopimukset erääntyvät ja tulos kirjataan tuloslaskelmaan. Nämä arviot koskevat vain rahoitusinstrumenttien herkkyyttä markkinariskeille, eivät konserniin kohdistuvia raaka-aineiden ja energian hintariskiä kokonaisuudessaan, koska varsinaiset hankinnat eivät ole IFRS 7 -standardissa määritettyjen tiedonantovaatimusten mukaisia rahoitusinstrumentteja. Useimpien energia- ja raaka-ainesuojausten erääntymisaika on 1 kuukaudesta 5 vuoteen (kuukaudesta neljään vuoteen vuonna 2008).

Konserniin kohdistuvaa energian hinnannousuriskiä torjutaan tekemällä pitkäaikaisia kiinteähintaisia ostosopimuksia (ks. liite 31, Vastuusitoumukset ja ehdolliset velat: Sitovat ostosopimukset). Stora Ensolla on myös 14,8 % osuus Pohjolan Voima Oy:n osakkeista. PVO on yksityisessä omistuksessa oleva energia-alan konserni, joka tuottaa sähköä ja lämpöä osakkeenomistajilleen Suomessa. Vaikka sähkön hinnannousu heikentää Stora Enson kannattavuutta ja siten Suomessa sijaitsevien tehtaiden kirjanpitoarvoa, se kuitenkin nostaa konsernin osakeomistuksen arvoa (ks. liite 16, Myytävissä olevat rahoitusvarat).

Muiden raaka-aineriskien torjumiseksi Stora Ensolla on merkittäviä osakkuus- ja yhteisyritysomistuksia Suomessa, Ruotsissa ja Brasiliassa toimivissa metsäyhtiöissä. Jos puukuidun hinta nousee näissä maissa, samalla nousee myös konsernin omistusten arvo.

Osakkeiden hintariski

Stora Enso suojautuu optio-ohjelmien suojausinstrumenttien (Total Return Swap, TRS) avulla johdon optio-ohjelmien (liitteet 7, Henkilöstökulut ja 23, Henkilöstön palkitsemisjärjestelmät) yhteydessä liikkeeseen laskettavien ja käteissuorituksin maksettavien synteettisten optioiden kurssimuutoksilta. Vaikka optioiden suojausinstrumentit mahdollistavat optioiden selvitykseen liittyvän kassavirran osittaisen suojaamisen, ne voivat kuitenkin aiheuttaa tiettyjä osakekurssista johtuvia markkinariskejä. Optioiden suojausinstrumentit eivät täytä suojauslaskennan soveltamisen edellytyksiä, joten niiden käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelmaan.

31.12.2009 optioiden suojausinstrumentteja oli käytössä 18 481 266 (17 550 000) Stora Enso

Oyj:n R-osaketta vastaava määrä. Suojausinstrumenttien käypä arvo oli negatiiviset 14,1 (57,4) milj. euroa (ks. liite 29, Rahoitusinstrumentit). Optioiden suojausinstrumenttien suoritusjaksot vastaavat niihin liittyvien synteettisten optioiden merkintäaikaa. Ne erääntyvät 2010–2014 ja ne voidaan suorittaa aikaisemmin, jos konserni niin päättää. 10 % nousu R-osakkeen hinnassa aiheuttaisi 9,0 milj. euron nousun optioiden suojausinstrumenttien käyvissä arvoissa. Tämä perustuu osakkeen tilikauden päätöskurssiin, joka oli 4,88 (5,52) euroa NASDAQ OMX Helsingissä.

Stora Ensolla on jonkin verran sijoituksia pörssinoteeratuissa arvopapereissa (liite 16, Myytävissä olevat rahoitusvarat). Näiden sijoitusten arvo oli vuoden lopussa 6,7 (23,5) milj. euroa. Osakesijoituksiin kohdistuu osakkeiden hintavaihtelusta aiheutuva riski. Siten 10 % lasku osakekurssissa aiheuttaisi 0,7 (2,4) milj. euron tappion omassa pääomassa. Vaikutus näkyisi kuitenkin tuloslaskelmassa vasta sitten, kun osakkeet myydään tai kun kurssilasku katsottaisiin muuksi kuin väliaikaiseksi arvonalentumiseksi. Konsernilla ei 31.12.2009 ollut pörssinoteerattuihin yhtiöihin tehtyjä sijoituksia suojaavia rahoitusjohdannaissopimuksia. Näiden sijoitusten markkina-arvon muutokset kirjataan verojen jälkeen suoraan omaan pääomaan myytävissä olevien rahoitusvarojen rahastoon.

Stora Ensolla on 14,8 % osuus, arvoltaan 768,4 (766,0) milj. euroa, PVO:n osakkeista. PVO on yksityisessä omistuksessa oleva energia-alan konserni. Näiden osakkeiden arvo määräytyy energian hintojen mukaan, ja sitä on selostettu yksityiskohtaisemmin liitteessä 16, Myytävissä olevat rahoitusvarat.

Stora Enso sai 30.4.2008 päätökseen Papyrus-tukkuriliiketoimintansa myynnin yksityiselle sijoitusyhtiölle Altor Fund II:lle. Osa kauppahinnasta käsitti Altorin tytäryhtiön Papyrus Holding AB:n myöntämän PIK-lainan. PIK-laina on maksunsaantijärjestyksessä toissijainen ostajan vanhempaan velkaan nähden, mutta etusijalla osakkeenomistajiin nähden. Se erääntyy viimeistään yhdeksän vuoden ja yhden viikon kuluttua sopimuksen allekirjoittamisesta eli 7.5.2017. Korkoprosentti on 9 ensimmäisen kolmen vuoden ajan ja myöhemmin korkeampi, ja se lisätään lainapääomaan takautuvasti. PIK-lainan nimellisarvo tilikauden lopussa oli 66,2 milj. euroa ja käypä arvo 65,0 milj. euroa. PIK-lainan arvostus edellyttää johdon harkintaa. Siksi arvostukset voivat olla osin epätarkkoja. Arvostusmenetelmää on selostettu tarkemmin liitteessä 16, Myytävissä olevat rahoitusvarat.

Stora Enso North American myynnin yhteydessä (ks. liite 5, Lopetetut toiminnot) kauppahintaan sisältyi uuden yhtiön, NewPagen osakkeita. Omistus luokiteltiin myytävissä oleviksi rahavaroiksi muihin osakkeisiin ja sen käyväksi arvoksi kirjattiin 0 (244) milj. Yhdysvaltain dollaria 31.12.2009. Omaisuuserän arvonalentumiseen liittyvät tiedot ovat liitteessä 16, Myytävissä olevat rahoitusvarat.

Asiakkaiden luottoriski

Päämarkkina-alueilla Länsi-Euroopassa sekä Kanadassa ja Yhdysvalloissa asiakkaat vakuutetaan asiakasluottovakuutuksella. Muilla markkinoilla luottoriskiä pienennetään käyttämällä muun muassa remburseja, ennakkomaksuja ja pankkitakuita. Lisäksi on käytössä vientitakuita, jotka kattavat sekä poliittisen että kaupallisen riskin. Vientitakuut koskevat yksittäisiä OECD-maiden ulkopuolisia asiakkaita. Konsernin johto katsoo, ettei Stora Ensolla ole yksittäiseen asiakkaaseen, yksittäiseen vastapuoleen tai maantieteellisen alueeseen liittyviä merkittäviä riskikeskittymiä. Myyntisaamisten ryhmittely ikäjakauman mukaan on liitteessä 19, Saamiset.

Pääomariskien hallinta

Stora Enson velkarakenne keskittyy pääomamarkkinoihin, kun taas pankkien kanssa tehdään pääasiassa valmiusluottosopimuksia. Stora Enson tavoitteena on turvata toiminta ja siten aikaansaada tuottoa osakkeenomistajille ja hyötyjä muille sidosryhmille sekä ylläpitää optimaalista pääomarakennetta pääomakustannuksen pienentämiseksi. Edellyttäen, että osakkeenomistajat tarvittaessa antavat hyväksyntänsä, konserni voi pääomarakenteen ylläpitämiseksi tai oikaisemiseksi muuttaa osakkeenomistajille maksettavaa osinkoa, ostaa omia osakkeitaan markkinoilta, palauttaa pääomaa osakkeenomistajille, laskea liikkeeseen uusia osakkeita tai myydä omaisuuttaan velan lyhentämiseksi.

Stora Enson tavoitteena on pitää velkaantumisasteena enintään 0,80, mikä on osoitus vahvasta taseesta ja yhtiön talouden joustokyvystä. Rahoituksen saannin turvaamiseksi konsernin tavoitteena on myös ylläpitää kahta ns. Investment Grade -tasoista luottokelpoisuusluokitusta. Tällä hetkellä kyseistä tavoitetta ei ole saavutettu. Velkaantumisasteluvut on esitetty alla:

Pääomarakenne

	31.12.		
Milj. euroa	2009	2008	2007
Korolliset velat	3 936,7	4 076,1	4 441,5
Korolliset saamiset	1 342,9	952,1	1 486,8
Korollinen nettovelka	2 593,8	3 124,0	2 954,7
 Oma pääoma yhteensä	 5 124,3	 5 594,0	 7 593,6
 Velkaantumisaste	 0,51	 0,56	 0,39

Liite 27. Käyvät arvot

Rahoitusvarojen ja -velkojen ryhmitelty kirjanpitoarvot: 2009

Milj. euroa	Lainat ja saamiset	Käypään arvoon tuloslaskelman kautta kirjattavat rahoituserät	Suojaavat johdannaiset	Myytävis-sä olevat rahoitus-varat	Kirjanpi-toarvot tase-erän mukaan	Käypä arvo	Liite
Rahoitusvarat							
Myytävis-sä olevat rahoitusvarat	-	-	-	850,2	850,2	850,2	16
Pitkäaikaiset lainasaamiset	159,6	-	-	159,6	-	170,3	19
Myyntisaamiset ja muut korottomat saamiset	1 168,4	-	-	1 168,4	-	1 168,4	19
Korolliset saamiset	27,6	120,6	73,0	221,2	-	221,2	19
Rahavarat	890,4	-	-	890,4	-	890,4	
Yhteensä	2 246,0	120,6	73,0	3 289,8	850,2	3 300,5	
Milj. euroa		Käypään arvoon tuloslaskelman kautta kirjattavat rahoituserät	Suojaavat johdannaiset	Rahoitus-velat jaksotettuun hankinta menoon	Kirjanpi-toarvot tase-erän mukaan	Käypä arvo	Liite
Rahoitusvelat							
Korollinen pitkäaikainen velka		-	-54,9	2 953,3	2 898,4	3 261,0	28
Korollisten velkojen lyhennyserät		-	-4,1	818,9	814,8	814,8	28
Korolliset velat		35,4	76,0	98,7	210,1	210,1	28
Ostovelat ja muut korottomat velat		14,1	-	1 011,1	1 025,2	1 025,2	25
Käytössä olevat luottolimitit		-	-	13,4	13,4	13,4	
Kirjanpitoarvo		49,5	17,0	4 895,4	4 961,9	5 324,5	

Rahoitusvarojen ja -velkojen ryhmitellyt kirjanpitoarvot: 2008

Milj. euroa	Lainat ja saamiset	Käypään arvoon tuloslaskelman kautta kirjattavat rahoitus-erät	Suo-jaavat johdannaiset	Myytä-vissä olevat rahoitus-varat	Kirjan-pito-arvot tase-erän mu-kaan	Käypä arvo	Liite
Rahoitusvarat							
Myytävisissä olevat rahoitusvarat	-	-	-	1 109,2	1 109,2	1 109,2	16
Pitkäaikaiset lainasaamiset	130,3	-	-	-	130,3	144,7	19
Myyntisaamiset ja muut korottomat saamiset	1 291,5	-	-	-	1 291,5	1 291,5	19
Korolliset saamiset	10,3	135,9	104,9	-	251,1	251,1	19
Rahavarat	415,8	-	-	-	415,8	415,8	
Kirjanpitoarvo	1 847,9	135,9	104,9	1 109,2	3 197,9	3 212,3	
Milj. euroa		Käypään arvoon tuloslaskelman kautta kirjattavat rahoitus-erät	Suo-jaavat johdannaiset	Rahoitusvarat jakso-tettuun hankin-tame-noon	Kirjan-pito-arvot tase-erän mu-kaan	Käypä arvo	Liite
Rahoitusvelat							
Korollinen pitkäaikainen velka		-	-130,1	3 137,9	3 007,8	3 323,8	28
Korollisten velkojen lyhennyserät		-	-2,5	439,9	437,4	437,4	28
Korolliset velat		75,6	287,8	224,3	587,7	587,7	28
Ostovelat ja muut korottomat velat		57,4	-	785,9	843,3	843,3	25
Käytössä olevat luottolimiitit		-	-	43,2	43,2	43,2	
Kirjanpitoarvo		133,0	155,2	4 631,2	4 919,4	5 235,4	

Käyvän arvon hierarkia

Stora Enso määrittää ja esittää rahoitusinstrumenttien käyvän arvon arvostustekniikoittain seuraavan hierarkian mukaisesti:

- Taso 1: vastaavanlaisten varojen tai velkojen noteeratut (oikaisemattomat) hinnat toimivilla markkinoilla
- Taso 2: muut tekniikat, joissa kaikki kirjattuun käypään arvoon merkittävästi vaikuttavat tekijät ovat todettavissa suoraan tai epäsuorasti
- Taso 3: tekniikat, joissa käytettävillä tekijöillä on merkittävä vaikutus kirjattuun käypään arvoon, mutta tekijät eivät perustu todettavissa oleviin markkinatietoihin

Taseeseen käypään arvoon kirjatut erät

	31.12.2009			
Milj. euroa	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Johdannaisvaroihin kuuluvat rahoitusvarat				
Suojaavat johdannaiset	-	73,0	-	73,0
Käypään arvoon tuloslaskelman kautta kirjattavat johdannaiset	-	120,6	-	120,6
Myytavissä olevat rahoitusvarat				
Julkisesti noteeratut osakkeet	6,7	-	-	6,7
Muut osakkeet	-	-	778,5	778,5
Noteeraamattomat korolliset arvopaperit	-	-	65,0	65,0
Yhteensä	6,7	193,6	843,5	1 043,8
Johdannaisvelkoihin kuuluvat rahoitusvarat				
Suojaavat johdannaiset	-	17,0	-	17,0
Käypään arvoon tuloslaskelman kautta kirjattavat johdannaiset	-	49,5	-	49,5
Yhteensä	0,0	66,5	0,0	66,5

Tason 3 käypään arvoon kirjattujen rahoitusvarojen täsmäytys

Milj. euroa	Noteeraamattomat osakkeet	Noteeraamattomat korolliset arvopaperit	Yhteensä
1.1.2009	954,3	131,4	1 085,7
Tuloslaskelman kautta kirjattavat arvonalentumiset	-284,6	-148,5	-433,1
Muihin laajan tuloksen eriin kirjattavat tuotot	111,6	68,4	180,0
Myynnit	-2,8	-	-2,8
Aktivoidut korot	-	13,7	13,7
31.12.2009	778,5	65,0	843,5

Liite 28. Velat

Konsernin velat olivat yhteensä 3 713,2 milj. euroa 31.12.2009, mikä on 268,0 milj. euroa enemmän kuin edellisvuonna, jolloin velat olivat yhteensä 3 445,2 milj. euroa. Takaisinmaksut olivat yhteensä 482,9 milj. euroa, josta 345,3 milj. euroa liittyi Ruotsin kruunumääräisen Swedish Medium Term Note -joukkovelkakirjan takaisinmaksuun ja 137,6 milj. euroa lainoihin rahoituslaitoksilta. Uusien lainojen määrä oli 741,7 milj. euroa, josta 562,0 milj. euroa tuli joukkovelkakirjojen liikkeeseenlaskusta (ks. alla) ja 138,2 milj. euroa oli rahoituslaitoksilta. Stora Enso teki myös 41,5 milj. euron arvoisen Imatran tehtaaseen liittyvän myynti- ja takaisinvuokraussopimuksen. Laina on määrä maksaa takaisin 7 vuodessa. Lisäksi 8,6 milj. euroa liittyy pääasiassa suojausten purkamisiin ja käyvän arvon muutoksiin, muuntoeroihin ja poistoihin.

Toukokuussa 2009 Stora Enso laski liikkeeseen lisää kesäkuussa 2014 erääntyviä 517 555 000 euron, 5,125 %:n joukkovelkakirjoja 232 445 000 eurolla, jolloin joukkolainan määrä nousi 750 000 000 euroon. Uudet joukkovelkakirjat laskettiin liikkeeseen 12,25 %:n tuotolla, ja niiden hinnaksi tuli 74,099.

Syyskuussa 2009 konserni laski liikkeeseen 390 milj. euron seitsenvuotisen joukkovelkakirjalainan osana Euro Medium Term Note ("EMTN") -ohjelmaansa. Joukkolainan pidentää Stora Enson lainojen keskimääräistä maturiteettia. Lainan kuponkikorko on Euribor + 4,21 %, eikä siihen liity finanssikovenantteja. Liikkeeseenlaskun pääjärjestäjänä toimi SEK Securities.

Stora Enso allekirjoitti toukokuussa 2007 uuden 1,4 miljardin euron arvoisen syndikoidun luottosopimuksen 15 pankin kanssa. Tämä viisivuotinen laina on määrä käyttää yhtiön yleisiin rahoitustarpeisiin. Lainan korkokustannus on Euribor lisättynä 0,225 %:lla.

Korollisten lainojen maturiteetti vaihtelee (yksityiskohtaiset tiedot ovat liitteessä 26, Rahoitusriskien hallinta). Pisimmät erääntyvät vuonna 2036 ja korot ovat joko kiinteitä tai vaihtuvakorkoisia välillä 0,5–8,6 % (1,0–10,0 %). Konsernin lainat ovat pääasiassa euroissa, Yhdysvaltain dollareissa ja Ruotsin kruunuissa. Konsernin käyttämättömät luottolimiitit olivat 31.12.2009 yhteensä 1,4 (1,4) mrd. euroa. Niistä yhtäkään ei ollut luokiteltu lyhytaikaiseksi, ja loput erääntyvät 2012 (2012). Konsernilla on lisäksi käytettävissään erilaisia muita pitkäaikaisia rahoituslähteitä enintään 0,7 mrd. euroon asti, pääasiassa suomalaisilta eläkevakuutusyhtiöiltä.

Vuonna 2009 korolliset nettovelat pienenivät 530,2 milj. eurolla 2 593,8 milj. euroon. Tämä selittyy pääasiassa vahvalla rahavirralla vuoden aikana. Rahavarat ilman luottolimiittejä kasvoivat vuoden 2008 lopun 372,6 milj. eurosta 877,0 milj. euroon 31.12.2009. Korollisten nettovelkojen (sisäiset erät mukaan lukien) ja sidotun pääoman maa-/aluekohtainen jako on seuraava:

Maa-/aluejakauma

31.12.						
Milj. euroa	Korolliset nettovelat			Sidottu pääoma		
	2009	2008	2007	2009	2008	2007
Euroalue	1 338,0	1 380,7	2 282,8	3 806,0	4 735,9	6 149,0
Ruotsi	926,3	1 419,9	482,2	2 286,0	2 397,6	2 817,3
Yhdysvallat	12,8	-50,4	-94,0	61,4	259,8	322,5
Brasilia	-8,4	-20,8	-8,5	758,8	588,6	660,3
Venäjä	149,1	202,1	186,9	178,4	198,9	262,8
Puola	-632	-83,5	-75,2	213,8	187,1	231,6
Kiina	229,5	251,5	166,2	289,7	295,2	235,9
Tšekin tasavalta	-33,2	-40,5	-27,0	120,6	125,0	155,0
Muut	42,9	65,0	41,3	375,9	269,2	404,4
Yhteensä	2 593,8	3 124,0	2 954,7	8 090,6	9 057,3	11 238,8

Pitkäaikaiset lainat

31.12.						
Milj. euroa	12 kk sisällä maksettavat			12 kk jälkeen maksettavat		
	2009	2008	2007	2009	2008	2007
Joukkovelkakirjalainat	529,2	338,5	263,7	2 214,9	2 233,2	2 618,9
Lainat rahoituslaitoksilta	269,8	90,3	235,8	433,0	645,4	681,1
Rahoitusleasingsopimukset	9,8	5,8	13,6	61,5	23,1	34,2
Muut pitkäaikaiset lainat	10,1	5,3	-	243,9	236,2	28,0
Velan käyvän arvon suojausinstrumentit	-4,1	-2,5	-	-54,9	-130,1	-7,4
Pitkäaikaiset lainat yhteensä	814,8	437,4	513,1	2 898,4	3 007,8	3 354,8

Suurin osa konsernin lyhytaikaisista rahoitusveloista on myös luonteeltaan lyhytaikaista, joten niiden kirjanpitoarvon katsotaan vastaavan niiden käypää arvoa. Pitkäaikaisten velkojen käypä arvo lyhennysosuuksia lukuun ottamatta on 3 261,0 (3 323,8) milj. euroa ja kirjanpitoarvo puolestaan 2 898,4 (3 007,8) milj. euroa. Erotus kompensoituu osittain johdannaisilla, jotka suojaavat velkaa (ks. liite 29, Rahoitusinstrumentit).

Pitkäaikaiset lainat valuutoittain

Milj. euroa	31.12.		
	2009	2008	2007
EUR	2 259,4	1 637,7	1 478,0
USD	1 366,7	1 379,1	1 514,5
SEK	66,8	399,5	770,9
Muut valuutat	20,3	28,9	104,5
Yhteensä	3 713,2	3 445,2	3 867,9

Pitkäaikaiset joukkovelkakirjalainat

Liikkeeseen-

lasku/

Erääntyminen

Kuvaus

Korko %

Laina-
valuutta

Nimellis-
arvo

Erääntymätön
osuus 31.12.

Kirjanpitoarvo 31.12.

2009

2008

2009

2008

2009

**Kaikki lainat kuuluvat
emoyhtiölle**

Valuutta, miljoonaa

Milj. euroa

Kiinteäkor- koiset

1993–2019	Series C Senior Notes 2019 Global 7.375%	8,600 USD	50,0	50,0	50,0	35,9	34,7
2001–2011	Notes 2011	7,375 USD	750,0	468,8	468,8	381,1	352,5
2004–2014	Euro Medium Term Note	5,125 EUR	750,0	517,6	749,9	523,7	711,7
2005–2010	Euro Medium Term Note Global 6.404%	3,250 EUR	500,0	500,0	500,0	501,5	504,1
2006–2016	Notes 2016	6,404 USD	507,9	507,9	507,9	429,5	390,9
2006–2036	Global 7.25% Notes 2036	7,250 USD	300,0	300,0	300,0	211,7	204,5
2006–2015	Swedish Fixed Real Rate	3,500 SEK	500,0	500,0	500,0	50,0	55,8
Takaisinmak- setut lainat 2009						338,4	-

**Kiinteäkor-
koiset
joukkovelka-
kirjat yhteensä**

2 471,8 2 254,2

Vaihtuvakor- koiset

2000–2010	Euro Medium Term Note	Euribor+ 0,80	EUR	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0
-----------	--------------------------	------------------	-----	------	------	------	------	------

2006–2018	Euro Medium Term Note	Euribor+ 0,96	EUR	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0
2006–2018	Euro Medium Term Note	Euribor+ 0,72	EUR	50,0	50,0	50,0	49,9	49,9
2009–2016 Takaisinmaksetut lainat 2009	Euro Medium Term Note	Euribor+ 4,21	EUR	390,0	-	390,0	-	390,0
							-	-
Vaihtuvakoroiset joukkovelkakirjalainat yhteensä							99,9	489,9
Joukkovelkakirjalainat yhteensä							2 571,7	2 744,1

Lyhytaikaiset korolliset velat

Milj. euroa	31.12.		
	2009	2008	2007
Lyhytaikaiset lainat	98,7	224,3	402,6
Johdannaisinstrumentit (liite 29)	111,4	363,4	79,6
Lyhytaikaiset korolliset velat yhteensä	210,1	587,7	482,2

Tämän hetkiset lyhytaikaiset lainat sisältävät 66,7 (60,9) milj. euroa siirtyviä korkoja. Konsernin lyhytaikaiset lainat ovat pääasiassa euroissa 99 (74) %, Kiinan renminbissä 0 (21) %, Yhdysvaltain dollareissa 0 (5) % ja Ruotsin kruunuissa 1 (0) %. Niiden erääntymisaika vaihtelee pyydettyä maksettavasta 12 kuukauteen.

Rahoitusleasingvastuut

Stora Ensolla oli 31.12.2009 muutamia koneisiin ja kalustoon liittyviä rahoitusleasingsopimuksia, joiden aktivoidut kustannukset 50,3 (9,5) milj. euroa sisältyvät taseen koneet ja kalusto -erään. Näiden aktivointien poistot ja arvonalentuminen olivat 0,8 (17,4) milj. euroa. Yhteenlasketut leasingmaksut vuonna 2009 olivat 6,4 (6,0) milj. euroa, johon sisältyi korkoelementti 0,9 (3,7) milj. euroa. Stora Enso teki Imatran tehtaan koneisiin ja kalustoon liittyvän myynti- ja takaisinvuokraussopimuksen (ks. edellä). Tästä realisoitunut nettovelka oli yhteensä 41,5 milj. euroa, jonka takaisinmaksuaika on seitsemän vuotta. Rahoitusleasingvastuut pienenevät merkittävästi vuonna 2007 Pohjois-Amerikan toimintojen myynnin vuoksi.

Rahoitusleasingvastuut

Milj. euroa	31.12.		
	2009	2008	2007
Vähimmäisleasingmaksujen maturiteetti			
Alle 1 vuosi	12,3	6,9	17,0
1–2 vuotta	6,0	2,2	16,1
2–3 vuotta	6,0	2,0	5,0
3–4 vuotta	20,3	1,9	3,0
4–5 vuotta	5,6	17,0	2,2
Yli 5 vuotta	34,4	3,2	15,8
	84,6	33,2	59,1
Rahoitusleasingsopimusten tulevaisuudessa maksettavat korkokustannukset	-13,3	-4,3	-11,3
Rahoitusleasingsopimusten nykyarvo	71,3	28,9	47,8
Rahoitusleasingsopimusten nykyarvo			
Alle 1 vuosi	9,8	5,8	13,6
1–2 vuotta	3,6	1,2	14,1
2–3 vuotta	3,7	1,1	4,3
3–4 vuotta	18,2	1,0	2,2
4–5 vuotta	4,3	16,7	1,5
Yli 5 vuotta	31,7	3,1	12,1
	71,3	28,9	47,8

Liite 29. Rahoitusinstrumentit

Oma pääoma – Muut laajan tuloksen erät

Eräät johdannaiset on määritelty rahavirtaa suojaaviksi ja niiden käyvän arvon muutokset kirjataan suoraan muihin laajan tuloksen eriin oman pääoman suojausrahastoon. Muihin laajan tuloksen eriin kirjattujen nettotulosten toinen komponentti on myytävissä olevien rahoitusvarojen rahasto, jossa esitetään tilinpäätöspäivänä olevan käyvän arvon ja alkuperäisen hankintahetken käyvän arvon erotus (ks. liite 16, Myytävissä olevat rahoitusvarat).

Osakkuus- ja yhteisyritykset kirjaavat suojauksensa ja eläkkeensä suoraan omaan pääomaan ja myös konserni raportoi oman osuutensa näistä eristä oman pääoman rahastossa ”Valuutta- ja hyödykesuojaukset osakkuusyrityksissä”. Tämä rahasto pitää sisällään konsernin 43,3-prosenttisesti omistamaan osakkuusyritykseen Bergvik Skogiin liittyviä koronvaihtosopimuksia, joiden laskennallinen tappio on 3,8 (5,4) milj. euroa. Tämä summa liittyy Bergvik Skogin rahavirran suojauksesta aiheutuneeseen käyvän arvon laskuun ja se on vähennetty osuudesta osakkuusyritysten omasta pääomasta. Lisäksi Tornatorilla on rahavirtaa suojaavia korkojohdannaisia, josta aiheutuva laskennallinen tappio on 6,7 (5,3) milj. euroa, ja yhdysvaltalainen osakkuusyritys, Thiele Kaolin, on raportoinut muissa laajan tuloslaskelman erissä laskennallisen tappion 8,5 (voiton 0,2) milj. euroa.

Arvioitu rahavirran suojauksiin liittyvien toteutumattomien tappioiden nettosumma verojen jälkeen oli 0,8 (166,1) milj. euroa, josta 15,3 milj. euron voitto (97,6 milj. euron tappio) liittyi valuuttoihin ja 16,1 (68,5) milj. euron tappio hyödykkeisiin. Nämä toteutumattomat voitot ja tappiot kirjattaneen tuloslaskelmaan 1–5 vuoden aikana. Pisin suojaussopimus erääntyy vuonna 2014 (2012). Enemmistön kuitenkin odotetaan erääntyvän vuonna 2010. Tehottomat suojaukset kirjataan oikaisuna liikevaihtoon tai materiaaleihin ja palveluihin sen mukaan, mitä niillä suojataan. Tästä kirjattiin 0,0 (2,0) milj. euron bruttomääräiset kulut liittyen valuuttasuojauksiin ja 2,5 (15,1) milj. euron kulut liittyen hyödykesuojauksiin. Valuuttojen kassavirtasuojauksissa käytetyt johdannaiset ovat termiinisopimuksia ja optioita. Hyödykesuojauksissa käytetään pääasiassa hyödyke-swapeja.

Rahoitusinstrumenttien käyvät arvot

Johdannaissopimukset arvostetaan taseessa käypään arvoon, joka määritellään arvoksi, jolla instrumentti voitaisiin vaihtaa asiaa tuntevien, liiketoimeen halukkaiden, toisistaan riippumattomien osapuolten välillä ilman myyntitilanteeseen liittyvää pakkoa joko myydä tai ostaa. Näiden instrumenttien käypä arvo määritetään seuraavasti:

- Valuutta- ja osakeoptioiden arvo lasketaan yleisillä optiohinnoittelumalleilla käyttäen tilinpäätöspäivän päättäviä valuuttakursseja. Laskelman avulla saatu käypä arvo vastaa kirjanpitoarvoa.
- Valuuttatermiinien tasearvot lasketaan käyttäen tilinpäätöspäivän markkinakursseja ja siten ne vastaavat kohtuullisella tarkkuudella niiden käypiä arvoja.
- Koronvaihtosopimusten käyvät arvot lasketaan diskontatun kassavirran menetelmällä.
- Koronvaihtosopimusten optioiden (Swaption-sopimusten) käypä arvo lasketaan yleisillä optioiden hinnoittelumalleilla käyttäen tilinpäätöspäivän korkoja, jolloin käypä arvo vastaa kirjanpitoarvoa.
- Hyödykejohdannaisten käypä arvo lasketaan markkinanoteerausten perusteella ja siten kirjanpitoarvot vastaavat likimain käypiä arvoja.
- Hyödykeoptioiden käypä arvo lasketaan käyttäen tilinpäätöspäivän markkina-arvoja yhdessä yleisten optioiden hinnoittelumallien kanssa, jolloin käypä arvo vastaa

- kirjanpitoarvoa.
- Optio-ohjelmiin liittyvien suojausinstrumenttien (Total Return Swap) käypä arvo lasketaan tilinpäätöspäivän osakekurssilla ja koroilla.

Konsernilla ei ollut merkittäviä kytkettyjä johdannaisia, jotka olisi erotettu ja laskettu eri tavalla suhteessa pääsopimukseen 31.12.2007, 31.12.2008 tai 31.12.2009.

Rahoitusinstrumenttien tietyt voitot ja tappiot kirjataan suoraan omaan pääomaan, joko netottamaan kertyneitä muuntoeroja tai suoraan nettotuloksi muihin laajan tuloksen eriin. Jäljelle jäävät käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelman nettorahoituseriin (liite 9, Rahoitustuotot ja -kulut).

Käyvän arvon suojausten voitot ja tappiot

Milj. euroa	31.12. päättyvä tilikausi		
	2009	2008	2007
Nettovoitot/(-tappiot) suojauslaskennan edellytykset täyttävistä suojauksista	-73,6	125,2	2,2
Suojauskohteiden käyvän arvon muutokset	83,3	-133,1	-5,0
Nettovoitot/(-tappiot)	9,7	-7,9	-2,8
Nettovoitot/(-tappiot) suojauksista, jotka eivät täytä suojauslaskennan soveltamisen edellytyksiä	8,3	1,1	8,6
Käyvän arvon suojausten nettovoitot/(-tappiot):			
Jatkuvat toiminnot	18,0	-6,8	5,8
Käyvän arvon suojausten nettovoitot/(-tappiot):			
Lopetettavat toiminnot	-	-	1,1
Käyvän arvon suojausten nettovoitot/(tappiot) rahoituserissä: Koko liiketoiminta	18,0	-6,8	6,9

Käyvän arvon suojauksissa käytetyt johdannaiset ovat pääasiassa koronvaihtosopimuksia.

Rahavirran suojausten voitot ja tappiot

Milj. euroa	31.12. päättyvä tilikausi		
	2009	2008	2007
Suojaukset, jotka täyttävät suojauslaskennan soveltamisen edellytykset			
Valuuttasuojaukset	-81,8	6,8	29,9
Hyödykesuojaukset	-59,1	49,7	-11,6
Muista laajan tuloksen eristä realisoituneet tuloslaskelmaan kirjattavat erät	-140,9	56,5	18,3
Tehottomat valuuttasuojaukset	-	-2,0	-
Tehottomat hyödykesuojaukset	-2,5	-15,1	0,6
Nettovoitot/(-tappiot) suojauslaskennan edellytykset täyttävistä suojauksista	-143,4	39,4	18,9
Suojaukset, jotka eivät täytä suojauslaskennan soveltamisen edellytyksiä			
Valuuttasuojaukset	1,8	2,8	2,1
Hyödykejohdannaisten suojaukset	-3,9	0,5	-0,9
Nettovoitot/(-tappiot) suojauksista, jotka eivät täytä suojauslaskennan soveltamisen edellytyksiä	-2,1	3,4	1,2
Nettovoitot/(-tappiot) rahavirran suojauksista liiketoimintaan kuuluvissa erissä	-145,5	42,8	20,1

Johdannaisten käyvät arvot

Milj. euroa	31.12.				
	Käyvän arvon ylittävät	Käyvän arvon alittavat	Käyvät arvot, netto	Käyvät arvot, netto	Käyvät arvot, netto
	2009			2008	2007
Koronvaihtosopimukset	194,7	-38,1	156,6	227,2	59,4
Korko-optiot	-	-26,7	-26,7	-38,0	-6,1
Termiinisopimukset	49,2	-28,7	20,5	-73,9	-19,7
Valuuttaoptiot	26,7	-12,8	13,9	-14,6	17,2
Hyödykejohdannaiset	21,0	-42,8	-21,8	-90,7	92,0
Synteettiset osakevaihtosopimukset (TRS) ja osakeoptiot	5,2	-19,3	-14,1	-57,4	-34,9
Yhteensä	296,8	-168,4	128,4	-47,4	107,9

Johdannaisten käyvän arvon ylittävät ja alittavat arvot esitetään lyhytaikaisissa korollisissa saamisissa, lyhytaikaisissa korollisissa veloissa ja korollisissa pitkäaikaisissa veloissa lukuun ottamatta optioiden suojausinstrumentteja, jotka esitetään kohdassa operatiiviset saamiset ja velat.

Yllä esitetyt käyvät arvot sisältävät siirtyvät korot ja optiopreemiot. Avoimiin johdannaissopimuksiin liittyvät preemiot olivat 1,3 (0,0) milj. euroa. Rahavirran suojaukseen käytettyjen johdannaisten käypä arvo oli -2,0 (-226,1) milj. euroa, käyvän arvon suojaukseen käytettyjen johdannaisten arvo oli 59,0 (132,6) milj. euroa, ulkomaisiin yksiköihin tehtyjen

nettosijoitusten suojausten arvo oli -0,8 (43,3) milj. euroa ja suojauslaskennan soveltamisen edellytykset täyttämättömien johdannaisten arvo oli 72,2 (2,8) milj. euroa.

Johdannaisten nimellisarvot

Milj. euroa	31.12.		
	2009	2008	2007
Korkojohdannaiset			
Koronvaihtosopimukset			
Erääntyy alle 1 vuodessa	666,8	592,8	69,9
Erääntyy 2–5 vuodessa	2 384,0	1 683,4	2 164,4
Erääntyy 6–10 vuodessa	861,8	2 341,6	2 470,9
	3 912,6	4 617,8	4 705,2
Korko-optiot	387,4	394,3	491,6
Yhteensä	4 300,0	5 012,1	5 196,8
Valuuttajohdannaiset			
Termiinisopimukset	2 935,7	3 049,4	3 114,1
Valuuttaoptiot	1 590,7	1 438,9	2 607,7
Yhteensä	4 526,4	4 488,3	5 721,8
Hyödykejohdannaiset	396,7	604,6	417,2
Optio-ohjelmiin liittyvät suojausinstrumentit			
Synteettiset osakevaihtosopimukset (TRS)	104,7	158,2	213,9
Osakeoptiot	-	22,0	22,0
Yhteensä	104,7	180,2	235,9

Seuraavassa olevassa taulukossa on esitetty konsernin bruttomääräisesti suoritettavat johdannaisinstrumentit. Ne on ryhmitelty sen mukaan, mikä on niiden jäljellä oleva erääntymisaika tilinpäätöspäivänä. Stora Ensossa kaikki bruttomääräiset johdannaiset erääntyvät seuraavan tilikauden aikana.

Erääntyvät suoritukset nettosuoritettavista johdannaisveloista kuuluivat erääntymisajoiltaan seuraaviin ryhmiin: alle yksi vuosi 55,7 (96,9) milj. euroa ja kahdesta viiteen vuotta 61,1 (145,4) milj. euroa.

Johdannaisten erääntyminen: bruttomääräinen suoritus

Milj. euroa	31.12.2009		31.12.2008	
	2010	2011 +	2009	2010 +
Valuuttatermiinit ja -optiot: rahavirran suojaukset				
Ulos maksettava	1 754,8	-	1 895,8	-
Sisään tuleva	1 760,5	-	1 772,9	-
Valuuttatermiinit ja -optiot: nettoinvestointien suojaukset				
Ulos maksettava	179,3	-	251,5	-
Sisään tuleva	177,9	-	294,7	-
Valuuttatermiinit ja -optiot: käypä arvo tuloslaskelmassa				
Ulos maksettava	1 742,1	-	1 532,7	-
Sisään tuleva	1 755,6	-	1 537,4	-

Liite 30. Kertyneet muuntoerot ja oman pääoman suojaus

Konserni toimii kansainvälisillä markkinoilla ja on siten altis valuuttakurssien vaihteluille liittyen sijoituksiin euroalueen ulkopuolisissa tytär-, osakkuus- ja yhteisyrityksissä. Valuuttakurssierot, jotka tulevat oman pääoman muuntamisesta ja ulkomaisten tytäryritysten sekä osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista ja osingoista, kirjataan suoraan omaan pääomaan. Lisäksi muuntoeroihin kirjataan ulkomaisten nettosijoitusten tehokkaat suojausinstrumentit. Muuntoerot kirjataan kuluksi tuloslaskelmaan ulkomaisten tytäryhtiöiden myynnin yhteydessä.

Kertyneet muuntoerot

	31.12. päättyvä tilikausi		
Milj. euroa	2009	2008	2007
1.1.			
Kertyneet muuntoerot euroalueen ulkopuolisissa yksiköissä	-456,9	-128,3	-559,6
Suojaukset	18,9	17,3	610,4
Valuuttakurssi(tappiot)/-voitot omassa pääomassa, netto	-438,0	-111,0	50,8
Verot suojauksista	-5,8	-4,6	-182,8
	-443,8	-115,6	-132,0
Kertyneiden muuntoerojen muutokset, muut laajan tuloksen erät			
Euroalueen ulkopuolisen oman pääoman oikaisu	237,3	-410,1	-93,5
Tuloslaskelman ja taseen välinen muuntoero	17,6	-19,1	5,9
Sisäiset oman pääoman ehtoiset sijoitukset ilman osinkoa	-7,1	134,6	15,9
Muut	-0,5	-1,4	-5,1
	247,3	-296,0	-76,8
Nettosijoituksen suojaukset, muut laajan tuloksen erät			
Suojaustulos	0,7	1,3	53,7
Verot	-0,2	-1,1	-13,2
	0,5	0,2	40,5
Tuloslaskelma			
Euroalueen ulkopuolisten myytyjen yhtiöiden kertyneiden muuntoerojen (voitto)/tappio	-10,3	-32,6	508,1
Suojaustulokset myydyissä yhtiöissä	15,6	0,3	-646,8
(Voitto)/tappio, netto	5,3	-32,3	-138,7
Verot	-3,9	-0,1	191,4
	1,4	-32,4	52,7
31.12.			
Kertyneet muuntoerot euroalueen ulkopuolisissa yksiköissä	-219,9	-456,9	-128,3
Suojaukset (ks. alla)	35,2	18,9	17,3
Kertyneet valuuttakurssivoitot/(-tappiot) omassa pääomassa, netto	-184,7	-438,0	-111,0
Verot suojauksista	-9,9	-5,8	-4,6
Kertyneet muuntoerot omassa pääomassa, netto	-194,6	-443,8	-115,6
Ulkomaisten yksiköiden nettosijoituksen suojaus			
Suojaukset	35,2	18,9	17,3
Verot suojauksista	-9,9	-5,8	-4,6
Suojaustulokset omassa pääomassa, netto	25,3	13,1	12,7

Realisoituneet voitot/(tappiot)	26,1	-12,1	-0,9
Realisoitumattomat (tappiot)/voitot	-0,8	25,2	13,6
Yhteensä	25,3	13,1	12,7

Vuonna 2009 Stora Enso Uruguay S.A:n myynnin sekä muiden kuin euromääräisten liiketoimintojen lopettamisen seurauksena tuloslaskelmaan kirjattiin 10,3 milj. euron muuntoerovoitto vähennettynä 15,6 milj. euron suojaustappioilla.

Papyrus-tukkuriliiketoiminta myytiin vuonna 2008. Tämän seurauksena tuloslaskelmaan kirjattiin 35,8 milj. euron muuntoerovoitto vähennettynä 0,3 milj. euron suojaustappioilla. Muista 2008 tilikauden yritysmyyneistä ja lopettamisista kirjattiin 3,2 milj. euron muuntoerotappiot (ks. liite 6, Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut).

Konserni suojaa oman pääoman ehtoiset sijoituksensa toistaiseksi vain Tšekin korunan ja Puolan zlotyn kurssivaihteluilta. Vuoden 2009 muuntoeromuutokset koskivat kuitenkin pääasiassa Brasilian realia ja Ruotsin kruunua. Ruotsissa muuntoerovoitot olivat yhteensä 53,2 milj. euroa (116,0 milj. euron tappiot). Kirjauksen jälkeen kertyneet muuntoerot olivat yhteensä -276,0 (329,2) milj. euroa. Brasiliassa muuntoerovoitot olivat yhteensä 175,3 milj. euroa (151,2 milj. euron tappiot), mistä kirjattiin kertyneisiin muuntoeroihin yhteensä 66,3 milj. euron voitot (109,0 milj. euron tappiot).

Kertyneet muuntoerot ja oman pääoman suojaus taseessa

31.12.

Milj. euroa	Kertyneet muuntoerot			Oman pääoman suojaus			Kertyneet muuntoerot taseessa, netto		
	2009	2008	2007	2009	2008	2007	2009	2008	2007
Brasilia	66,3	-109,0	42,1	-	-	-	66,3	-109,0	42,1
Kanada	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kiina	-6,3	-4,2	-7,7	-	-	-	-6,3	-4,2	-7,7
Tšekin tasavalta	27,7	25,4	27,3	-10,6	-11,2	-12,5	17,1	14,2	14,8
Puola	-14,4	-17,6	21,9	20,1	21,1	-2,3	5,7	3,5	19,6
Venäjä	-12,1	-12,7	-11,4	-	-	-	-12,1	-12,7	-11,4
Ruotsi	-276,0	-329,2	-183,8	25,7	25,7	25,3	-250,3	-303,5	-158,5
Yhdysvallat	0,7	13,5	-9,5	-	-18,7	5,2	0,7	-5,2	-4,3
Muut	-5,8	-23,1	-7,2	-	2,0	1,6	-5,8	-21,1	-5,6
Kertyneet muuntoerot ennen veroja	-219,9	-456,9	-128,3	35,2	18,9	17,3	-184,7	-438,0	-111,0
Verot	-	-	-	-9,9	-5,8	-4,6	-9,9	-5,8	-4,6
Kertyneet muuntoerot omassa pääomassa, netto	-219,9	-456,9	-128,3	25,3	13,1	12,7	-194,6	-443,8	-115,6

Laajaan tuloslaskelmaan kirjatut kertyneet muuntoerot ja oman pääoman suojaus

31.12.

Milj. euroa	Kertyneet muuntoerot			Oman pääoman suojaukset			Muihin laajan tuloksen eriin kirjatut kertyneet muuntoerot		
	2009	2008	2007	2009	2008	2007	2009	2008	2007
Brasilia	175,3	-151,2	62,1	-	-	-	175,3	-151,2	62,1
Kanada	-	-	14,9	-	-	-14,7	-	-	0,2
Kiina	-2,1	3,5	-3,6	-	-	-	-2,1	3,5	-3,6
Tšekin tasavalta	2,2	-1,3	5,8	0,6	1,2	-4,1	2,8	-0,1	1,7
Puola	3,2	-38,9	12,0	-1,0	23,5	-2,3	2,2	-15,4	9,7
Venäjä	0,6	-1,4	-2,5	-	-	-	0,6	-1,4	-2,7
Ruotsi	53,2	-116,0	-94,9	-	0,4	21,9	53,2	-115,6	-73,0
Yhdysvallat	-2,0	23,1	-63,9	1,1	-23,8	51,4	-0,9	-0,7	-12,5
Muut	16,9	-13,8	-6,7	-	-	1,5	16,9	-13,8	-5,0
Kertyneet muuntoerot ennen veroja	247,3	-296,0	-76,8	0,7	1,3	53,7	248,0	-294,7	-23,1
Verot	-	-	-	-0,2	-1,1	-13,2	-0,2	-1,1	-13,2
Kertyneet muuntoerot omassa pääomassa, netto	247,3	-296,0	-76,8	0,5	0,2	40,5	247,8	-295,8	-36,3

Ulkomaisten yksiköiden nettosijoituksen suojaus

Konserni pyrkii minimoimaan muuntoriskin rahoittamalla investoinnit paikallisella valuutalla, mikäli se on mahdollista ja taloudellisesti kannattavaa. Jos varojen ja velkojen sovittaminen yhteen samassa valuutassa ei ole mahdollista, jäljelle jäävältä muuntoriskiltä voidaan suojautua. Kaikkien rahoitusvelkojen ja suojausinstrumenttien voitot ja tappiot verojen jälkeen esitetään kertyneissä muuntoeroissa vastaavien nettoinvestointien muuntamisesta tilinpäätöspäivän kurssiin johtuvia kurssieroja vastaan. Kertyneisiin muuntoeroihin sisältyvät nettovoitot olivat tilikaudella edellä esitetyn mukaisesti 0,5 (0,2) milj. euroa.

Suojausinstrumentit ja realisoitumattomat suojausvoitot

31.12.

Miljoonaa	Nimellisarvo (valuutta)			Nimellisarvo (EUR)			Realisoitumattomat voitot/tappiot (EUR)		
	2009	2008	2007	2009	2008	2007	2009	2008	2007
Termiinisopimukset									
Tšekin tasavalta	1 762,5	3 525,0	3 525,0	66,6	131,2	132,4	2,3	18,8	-2,0
Puola	462,8	500,0	400,0	112,7	120,4	111,3	-3,1	25,1	-1,4
				179,3	251,6	243,7	-0,8	43,9	-3,4
Korolliset lainat									
Ruotsi	-	-	1 000,0	-	-	105,9	-	-	12,4
Yhdysvallat	-	530,0	530,0	-	380,8	360,0	-	-18,7	4,6
Suojaukset yhteensä				179,3	632,4	709,6	-0,8	25,2	13,6

Liite 31. Vastuusitoumukset ja ehdolliset velat

Vastuut

	31.12.		
Milj. euroa	2009	2008	2007
Omasta puolesta annetut vakuudet			
Pantit	-	0,8	0,8
Kiinnitykset	16,2	62,0	135,9
Osakkuus- ja yhteisyritysten puolesta annetut vakuudet			
Takaukset	180,2	180,5	249,7
Muiden puolesta annetut vakuudet			
Takaukset	121,7	156,3	118,5
Muut omat vastuut			
Leasing-vastuut seuraavien 12 kk:n aikana	27,2	28,9	30,6
Leasing-vastuut seuraavien 12 kk:n jälkeen	79,3	95,0	112,2
Eläkevastuut	0,3	0,2	0,2
Muut vastuut	36,4	40,4	22,5
Yhteensä	461,3	564,1	670,4
Pantit	-	0,8	0,8
Kiinnitykset	16,2	62,0	135,9
Takaukset	301,9	336,8	368,2
Leasing-vastuut	106,5	123,9	142,8
Eläkevastuut	0,3	0,2	0,2
Muut vastuut	36,4	40,4	22,5
Yhteensä	461,3	564,1	670,4

Sitovat ostosopimukset 31.12.2009

					Suunnitellut sopimusmaksut			
Milj. euroa	Toimitustyyppi	Maa	Vuosia jäljellä	Yhteensä	2010	2011–2012	2013–2014	2015+
Aineet ja tarvikkeet								
Stora Enso AB	Sähkö	Ruotsi	4,10	1 269	128	256	262	623
Stora Enso Skog AB	Puu	Ruotsi	9	1 091	132	249	241	469
Stora Enso Oyj	Kuitu	Suomi	7	369	56	103	105	105
Stora Enso Arapoti Industria de Papel	Puu	Brasilia	48	308	7	13	13	275
Guangxi Stora Enso Forestry Co Ltd	Maa-alueiden vuokra	Kiina	44 - 48	162	4	7	7	144
Stora Enso Logistics AB	Kuljetus	Ruotsi	12	142	4	12	15	111
Stora Enso Transport & Distribution Ltd	Terminaali	Iso-Britannia	11	140	12	26	26	76
Stora Enso Kymenlaakso	Kunnossapito	Suomi	4	87	22	43	22	-
Stora Enso Transport & Distribution Ltd	Kuljetus	Iso-Britannia	6	74	13	27	27	7
Stora Enso Kabel GmbH & Co KG	Höyry	Saksa	2	69	7	62	-	-
Stora Enso Arapoti Industria de Papel	Energia	Brasilia	2	44	22	22	-	-
Stora Enso Kabel GmbH & Co KG	Kaasu	Saksa	2	40	4	36	-	-
Stora Enso Kabel GmbH & Co KG	Raaka-aineet	Saksa	2	39	4	35	-	-
Stora Enso Logistics AB	Kuljetus	Ruotsi	6	38	6	12	14	6
Guangxi Stora Enso Forestry Co Ltd	Maa-alueiden vuokra	Kiina	17	35	3	4	4	24
Stora Enso Uetersen GmbH	Kaasu	Saksa	3	33	12	21	-	-
Stora Enso Corbehem SA	Sähkö	Ranska	1	23	23	-	-	-
Stora Enso Arapoti Industria de Papel	Energia	Brasilia	1	21	21	-	-	-
Corenso North America	Höyry	Yhdysvallat	9	21	5	5	5	6
Stora Enso Barcelona	Kaasu	Espanja	1	21	21	-	-	-
Muut	-	-	-	404	218	128	44	14
Aineet ja tarvikkeet yhteensä				4 430	724	1 061	785	1 860
Investoinnit				114	112	2	-	-
Sitoumukset yhteensä				4 544	836	1 063	785	1 860

Sitovat ostosopimukset ovat yhteensä 4 544 (4 768) milj. euroa, joista 4 430 (4 558) milj. euroa liittyy kulutushyödykkeitä ja palveluita koskeviin sopimuksiin ja 114 (210) milj. euroa investointisitoumuksiin. Tärkeimmät ostosopimukset koskevat seuraavia:

- puunhankinta konsernin metsäyhtiöiltä, Bergvik Skogilta Ruotsissa, Tornatorilta Suomessa sekä Araucolta Brasiliassa
- konsernin riskien hallintaan liittyvät pitkäaikaiset ja kiinteähintaiset sopimukset energian hankinnasta
- laivaukseen ja terminaalipalveluihin liittyvät logistiikkasopimukset
- sekä puuviljelmien että suunnitellun Beihain tehtaan maankäyttöoikeudet Kiinassa.

Sähkön hintariskiä hallinnoidaan fyysisten ja rahoituksellisten pitkäaikaisten kiinteähintaisten sopimusten avulla. Ruotsissa useat rahoitus sopimukset on muutettu fyysisiksi sopimuksiksi, joilla Stora Enso sitoutuu ostamaan sähköä eri toimittajilta seuraavien 4–10 vuoden aikana. Samanlaisten sopimusten avulla hallinnoidaan hyödykeriskiä muualla Euroopassa, erityisesti Saksassa.

Stora Enso Oyj on myös allekirjoittanut 15 vuoden sopimuksen Rederi AB Trans-Atlanticin kanssa liittyen Suomen ja Ruotsin väliseen laivaliikenteeseen. Konsernin 142 milj. euron sitoumus jäljellä oleville 12 vuodelle on siten myös korvausmaksuvaraus, jos sopimus päättyy enneaikaisesti.

Investointeihin liittyvät sitoumukset koskevat Langerbruggen tehtaalla Belgiassa, Maxaun tehtaalla Saksassa ja Ostrolean tehtaalla Puolassa meneillään olevia energiatehokkuutta parantavia hankkeita sekä Imatran tehtaan kartonkikone 4:n uudistamista.

Stora Ensolla on Kiinassa merkittäviä enintään 50 vuoden vuokrasitoumuksia, jotka koskevat tällä hetkellä noin 90 000 hehtaarin maa-alueita. Lisäksi konserni on velvollinen maksamaan vuokraamallaan maa-alueella kasvavasta puustosta. Vaikka puuviljelmiä koskevien tulevien maa-alueiden vuokrasopimusten arvioidaan olevan arvoltaan 162 milj. euroa, nykyistä puustoa koskevat pääomasitoumukset olivat 10,5 milj. euroa.

Takauksia annetaan tavanomaisessa liiketoiminnassa osakkuus- ja yhteisyritysten ja joskus myös muiden yritysten puolesta rahoituslaitoksille tai muille lainanantajille. Takaus yleensä velvoittaa konsernin maksamaan velallisen mahdollisen laiminlyönnin. Takaukset sisältävät taseen ulkopuolisen luottoriskin, joka vastaa määrältään sitä tappiota, joka tulisi kirjattavaksi raportointipäivänä, mikäli osapuolet eivät täyttäisi sopimuksen mukaisia velvoitteitaan. Luottoriski vastaa sopimusten määriä olettaen, ettei niitä ole täysin maksettu ja ettei niitä saada perittyä muilta osapuolilta.

Kun Stora Enson Pohjois-Amerikan toiminnot myyntiin NewPage-yhtiölle vuonna 2007, Stevens Pointin tehtaan PK 35:n vuokravastuu siirtyi samalla NewPagelle. Stora Enso on kuitenkin edelleen vuokrasopimuksen takaajana. Takauksen arvo on enintään noin 114,5 milj. euroa (165 milj. Yhdysvaltain dollaria), ja takaus on voimassa joko vuokrasopimuksen alkuperäiseen päättymispäivään 1.1.2014 asti, sopimuksen enneaikaiseen päättymispäivään eli aikaisintaan 1.1.2010 asti tai jatkettun sopimuksen päättymispäivään eli 31.12.2025 asti. Ennen takauksen päättymistä NewPage korvaa Stora Ensolle kaikki takauksesta aiheutuvat kustannukset. Stora Enso on antanut myös energianhankintasopimukseen liittyviä takauksia yhteensä 23,8 milj. euron (34 milj. Yhdysvaltain dollarin) arvosta.

Stora Enso Oyj on toiminut takaajana useissa tytäryritystensä vastuissa. Nämä vastuut olivat arvoltaan enintään 437,0 (434,5) milj. euroa 31.12.2009. Konserni on myös taannut brasilialaisen yhteisyrityksensä Veracelin lainat useille paikallisille ja kansainvälisille pankeille. Takauksen alainen summa vuoden lopussa oli 149,3 (163,1) milj. euroa.

Ruotsalainen Stora Enso Logistics AB on sopinut hollantilaisen Wagenborg Scheepvaart B.V.:n (”WSBV”) kanssa aikaosuudesta liittyen kolmeen alukseen. WSBV on puolestaan vuokrannut nämä kolme alusta tanskalaisilta omistajiltaan. Stora Enso Oyj on antanut takauksen maksaa sopimuksen päättyessä vuonna 2015 omistajille summa, joka on käyvän arvon alentumisen ja nettomyyntihinnan välinen arvo, kuitenkin enintään 6/21-osaa alkuperäisestä hankintahinnasta. Konsernille aiheutuva enimmäisvastuu tämän takauksen suhteen vastaa 33,4 (32,8) milj. euroa tilikauden päättyessä.

Konserni on tehnyt toimisto- ja varastotiloista useita sopimuksia, joita ei voi purkaa. Joissakin sopimuksissa on mahdollisuus uusimiseen. Nämä tulevat kustannukset kirjataan kuluksi niiden erääntymispäivänä lukuun ottamatta joitakin vuokrasopimuksia, jotka katsotaan tappiollisiksi. Näistä kirjattiin 12,8 milj. euron varaus vuonna 2009 nykyisen taloustilanteen vuoksi. Seuraavassa on esitetty yli vuoden pituiset vuokrasopimukset, joita ei voi purkaa:

Vuokravastuiden erääntymisaikataulu

31.12.

Milj. euroa	2009	2008	2007
Alle 1 vuosi	27,2	28,9	30,6
1–2 vuotta	24,1	24,7	26,8
2–3 vuotta	21,4	21,7	22,9
3–4 vuotta	15,3	18,3	19,0
4–5 vuotta	9,9	13,6	16,8
Yli 5 vuotta	8,6	16,7	26,7
	106,5	123,9	142,8

Ehdolliset velat

Stora Enso on tehnyt merkittäviä uudelleenjärjestelyjä viime vuosina. Toimenpiteisiin on kuulunut liiketoimintojen ja tuotantoyksiköiden myyntejä sekä tehtaiden sulkemisia. Tapahtumiin liittyy riski mahdollisista ympäristö- tai muista velvoitteista, joiden olemassaolo vahvistuu vasta kun yksi tai useampi epävarma tapahtuma, joka ei ole täysin konsernin hallittavissa, toteutuu tai ei toteudu.

Oikeudelliset asiat

Stora Enso on osallisena tietyissä oikeudenkäyntimenettelyissä, jotka ovat syntyneet tavanomaisessa liiketoiminnassa ja jotka sisältävät lähinnä kauppaoikeudellisia vaateita. Yrityksen johto ei usko, että sellaisilla prosesseilla kokonaisuutena ennen mahdollisia vakuutuskorvauksia olisi merkittäviä vaikutuksia yrityksen taloudelliseen asemaan tai liiketoiminnan tulokseen.

• Yhdysvaltain kilpailuoikeusviranomaisten tutkinta ja yhteiskanne Yhdysvalloissa

Yhdysvaltain liittovaltion alueellisessa alioikeudessa Hartfordissa Connecticutissa pidetyn valamiesoikeudenkäynnin jälkeen 19.7.2007 todettiin, että Stora Enso ei ollut syylistynyt toimintaan, josta sitä Yhdysvalloissa vuosina 2002 ja 2003 tapahtuneen päälystetyn aikakauslehtipaperin myynnin osalta syytettiin. Samanaikaisesti tämän oikeusjutun kanssa Stora Ensoa vastaan on nostettu liittovaltion ja osavaltioiden tuomioistuimissa useita joukkokanteita, joissa kantajina ovat painopaperien suorat ja välilliset ostajat. Kanteiden mukaan paperiteollisuusyhtiöt ovat yhdessä sopineet painopaperien myyntihintoja Yhdysvalloissa. Kanteissa vaaditaan yhtiöiltä vahingonkorvauksia väitetyistä väärinkäytöksistä aiheutuneista vahingoista. Nämä kanteet ovat vielä vireillä, mutta niihin liittyviä varauksia ei ole katsottu aiheellisiksi.

• Oikeustoimet Veracelia vastaan Brasiliassa

Brasiliassa toimiva Stora Enson yhteisyritys Veracel on saanut Bahian liittovaltion tuomarin antaman päätöksen koskien vuonna 1993 esitettyä väitettä, jossa Veracelia (silloiselta nimeltään Veracruz Florestal Ltda.) syytettiin luonnonmetsien hävittämisestä 64 hehtaarin alueella vuonna 1993. Päätöksen mukaan Bahian liittovaltion Veracelille myöntämät luvat eivät ole laillisia ja ympäristövaikutuksia ei oltu arvioitu ennen lupien myöntämistä. Päätöksen mukaan 47 000 hehtaaria nykyisistä puuviljelmistä pitäisi kaataa ja tilalle istuttaa luonnonmetsää vuoden sisällä. Lisäksi päätöksessä määrättiin mahdollinen 20 milj. Brasilian realin (6,2 milj. euron) sakko. Marraskuussa 2008 Bahian liittovaltion Eunápolisin kunnan tuomioistuin lykkäsi päätöksen täytäntöönpanoa sisäisenä toimenpiteenä. Veracel on vastustanut päätöstä jyrkästi, eivätkä Veracel ja Stora Enso ole kirjanneet varausta asiaan liittyen.

Liite 32. Merkittävimmät konserniyritykset vuonna 2009

Seuraavassa on lueteltu ulkoisen myynnin perusteella 50 merkittävintä konserniyritystä. Nämä yritykset ja emoyhtiö muodostavat yhteensä 97 (91) % konsernin ulkoisesta myynnistä. Kunkin tytäryrityksen päätoimialueena on se maa, jossa yritys on rekisteröity. Konsernin omistusosuus on 100 %, ellei erikseen ole muuta mainittu. Emoyhtiön suoraan omistamat yritykset on merkitty plusmerkillä ja euroalueeseen kuulumattomat yritykset tähdellä (*).

Tytäryhtiöt Stora Enso Maxau GmbH & Co. KG, Corenso-Elfes GmbH & Co. KG and Corenso United (Deutschland) GmbH & Co KG ovat Saksan yrityslain (HGB) § 264 b poikkeusmääräyksen perusteella jättäneet julkaisematta omat tilinpäätöksensä.

Konserniyritykset (ulkoisen myynnin mukaan)

		Maa	% liike- vaih- dosta	Sano- ma- lehti- ja kirja- paperi	Aika- kaus- lehti- paperi	Hieno- paperi	Kulut- tajapak- kaus- karton- ki	Teolli- suus- pak- kaukset	Puu- tuotteet	Muut
Stora Enso Oyj	Suomi	24,44		•	•	•	•			•
Stora Enso Skoghall AB *	Ruotsi	5,87					•			
Stora Enso Kvarnsveden AB *	Ruotsi	4,89	•	•						
Stora Enso Publication Papers Oy Ltd +	Suomi	4,47	•	•						
Stora Enso Hylte AB *	Ruotsi	4,00	•							
Stora Enso Nymölla AB *	Ruotsi	3,48			•					
Stora Enso Maxau GmbH & Co KG	Saksa	3,33	•	•						
Stora Enso Fors AB *	Ruotsi	3,12					•			
Stora Enso Kabel GmbH & Co KG	Saksa	2,84		•						
Stora Enso Langerbrugge NV +	Belgia	2,72	•	•						
Stora Enso Skog AB *	Ruotsi	2,52								•
Stora Enso Uetersen GmbH & Co KG	Saksa	2,22			•					
Stora Enso Timber AG	Itävalta	2,03							•	
Stora Enso Corbehem SA	Ranska	2,00		•						
Puumerkki Oy	Suomi	1,77							•	
Stora Enso Sachsen GmbH	Saksa	1,75	•							
Stora Enso Poland SA (95 %) + *	Puola	1,72						•		
Stora Enso Pulp AB *	Ruotsi	1,71		•						
Stora Enso Barcelona S.A.	Espanja	1,60					•			
Stora Enso Timber AB *	Ruotsi	1,45							•	
Stora Enso Ingerois Oy +	Suomi	1,40					•			
Sydved AB (66,7 %) *	Ruotsi	1,37								•
Stora Enso Arapoti Indústria de Papel (80 %) *	Brasilia	1,29		•						
Stora Enso Suzhou Paper Co Ltd (97.9 %) *	Kiina	1,29			•					
Stora Enso Timber d.o.o.*	Slove- nia	1,27							•	
Stora Enso Packaging Oy +	Suomi	1,00						•		
Stora Enso Timber Oy Ltd +	Suomi	0,99							•	
Laminating Papers Oy +	Suomi	0,95						•		
Stora Enso Packaging AB *	Ruotsi	0,86						•		
Enocell Oy +	Suomi	0,68					•			
Stora Enso Timber Zdirec sro *	Tšekki	0,63							•	
Stora Enso Timber Deutschland GmbH	Saksa	0,61							•	
Stora Enso Timber Bad St Leonhard GmbH	Itävalta	0,60							•	
Stora Enso Eesti AS * +	Viro	0,60							•	
Stora Enso Bioenergi AB *	Ruotsi	0,60								•
OOO Stora Enso Packaging *	Venäjä	0,60						•		
Stora Enso Bois SAS	Ranska	0,50							•	
Stora Enso Timber Planá sro *	Tšekki	0,44							•	

Stora Enso Huatai Paper Co Ltd *	Kiina	0,43	•		
Stora Enso Timber Australia Pty Ltd *	Itävalta	0,43			•
OOO Stora Enso Packaging VR *	Venäjä	0,36		•	
Puumerkki AS *	Viro	0,35			•
Corenso North America Corp *	Yhdys- vallat	0,34		•	
Stora Enso Packaging Kft *	Unkari	0,33		•	
Stora Enso Deutschland GmbH & Co KG ⁺	Saksa	0,31	•		•
Stora Enso Timber DIY Products BV	Alanko- maat	0,28			•
Stora Enso Timber Holzverarbeitung GmbH	Itävalta	0,27			•
Corenso United Oy Ltd +	Suomi	0,26		•	
Stora Enso Baienfurt GmbH	Saksa	0,24	•	•	
Stora Enso Timber UK Ltd *	Iso- Britan- nia	0,21			•

Liite 33. Lähipiiriliiketoimet

Konsernin johdon avainhenkilöt ovat johtoryhmän ja hallituksen jäsenet. Johdon avainhenkilöiden palkkiot löytyvät liitteestä 8, Hallituksen ja johdon palkkiot.

Liiketoimissaan yhteisyritysten ja muiden lähipiiriin kuuluvien tahojen kanssa konserni toimii sellaisten kaupallisten ehtojen mukaisesti, jotka eivät ole vähemmän suotuisia kuin ne ehdot, joita tarjotaan muille kolmansille osapuolille, poikkeuksena Veracel ja PVO. Stora Enso aikoo jatkaa samoilla linjoilla liiketoiminnassaan osakkuus- ja yhteisyritysten kanssa. Lisätietoja on esitetty liitteessä 15, Osakkuus- ja yhteisyritykset.

Sellu

Stora Enso ja sen paikallinen yhteistyökumppani Aracruz Celulose S.A. ovat rakentaneet eukalyptusmassaa valmistavan sellutehtaan Brasiliaan yhteisyritykselle Veracelille. Sellutehtaan vuotuinen kapasiteetti on 1 100 000 tonnia. Kummankin yhtiön osuus hankkeesta ja tehtaan tuotannosta on 50 %. Tehtaan tuotanto käynnistyi toukokuussa 2005. Eukalyptussellua toimitetaan Stora Enson tehtaille Eurooppaan ja Kiinaan. Myynti konserniyrityksille vuonna 2009 oli 525 610 (556 310) tonnia, jonka laskutisarvo oli 146,4 (171,8) milj. euroa. Konserni on myös taannut brasilialaisen yhteisyrityksensä Veracelin lainat useille paikallisille ja kansainvälisille pankeille. Lainamäärä vuoden lopussa oli 149,3 (163,1) milj. euroa.

Aiemmin lähipiiriliiketoimissa esitetystä Sunila Oy:stä tuli Stora Enson kokonaan omistama tytäryhtiö 15.5.2009.

Energia

Stora Ensolla on 14,8 (15,0) % osuus PVO:n osakkeista. PVO on yksityisessä omistuksessa oleva energia-alan konserni, joka tuottaa sähköä ja lämpöä osakkeenomistajilleen Suomessa. PVO-ryhmän kullakin tytäryhtiöllä on oma osakelajinsa, ja osakkeet oikeuttavat omistusta vastaavaan määrään tuotetusta energiasta. Stora Enso on PVO:n toiseksi suurin omistaja, jolla on oikeus 438 MW:n osuuteen kapasiteetista. Juha Vanhainen valittiin Stora Enson edustajana hallituksen varapuheenjohtajaksi 15.10.2008. Hän korvasi tehtävässään Markku Pentikäisen. PVO:lle sähköstä maksettava hinta perustuu tuotantokustannuksiin, jotka ovat yleensä markkinahintoja alhaisemmat. Vuonna 2009 Stora Enso maksoi sähköstä PVO:lle yhteensä 66,3 (73,5) milj. euroa.

Stora Enso on perustanut Neste Oil Oyj:n kanssa yhteisomistuksessa olevan NSE Biofuels Oy Ltd -yhtiön. Hankkeen tarkoituksena on biopolttoaineiden käytön kehittäminen Varkauden tehtaalla. Jos projekti onnistuu, tarkoituksena on rakentaa täysimittainen kaupallinen voimalaitos jonkin konsernin tehtaan yhteyteen. NSE Biofuels myy synteetikaasua, joka poltetaan Varkauden tehtaan kalkkiuunissa, sekä ostaa biomassaa Stora Enso Metsältä ja Varkauden tehtaalta. NSE Biofuels ostaa myös joitakin palveluita. Kyseessä on kuitenkin pääasiassa tutkimus- ja kehityshanke, joka tällä hetkellä rakentaa koelaitosta.

Taloudelliset järjestelyt

Konserni ottaa lainaa tai sillä on taloudellisia järjestelyjä useamman eri rahoituslaitoksen kanssa. Eräät Stora Enson hallituksen tai johtoryhmän jäsenet voivat myös toimia näiden rahoituslaitosten hallituksen, hallintoneuvoston tai johtoryhmän jäseninä ja he voivat kuulua joko yhteen tai useampaan edellisistä. Näihin lukeutuu Skandinaviska Enskilda Banken AB (Marcus Wallenberg). Kaikki konsernin lainat ja rahoitukselliset järjestelyt on neuvoteltu markkinaehtoisesti, ja monet sopimuksista on neuvoteltu jo ennen mahdollisia hallituksen jäsenyyksiä.

Tutkimus ja kehitys

Stora Enso harjoittaa tutkimus- ja kehitystoimintaa suurimmaksi osaksi kolmessa tutkimuskeskuksessaan, mutta myös yhä useammin maailmanlaajuisten verkostojen kautta, muun muassa yhteistyössä johtavien instituuttien ja yliopistojen kanssa. Yhtiö omisti 30 % osuuden yhdestä yhteistyökumppanistaan, Oy Keskuslaboratorio - Centrallaboratorium AB:stä (KCL). Vuonna 2009 KCL:lle suoritettujen kokonaismaksut olivat 2,8 (4,6) milj. euroa. KCL allekirjoitti 4.1.2010 sopimuksen tutkimus- ja laboratoriotoimintojensa yhdistämisestä VTT:hen (Valtion teknillinen tutkimuskeskus). KCL jatkaa toimintaansa johtavana pilotointipalveluita tarjoavana yhtiönä sekä kiinteistöyhtiönä.

Keräyspaperi

Konserni omistaa vähemmistöosuuden useista paperinkeräisyryityksistä, joilta keräyspaperi hankitaan markkinahintaan.

Metsäomaisuus ja puunhankinta

Konsernin omistuksessa on 41 % Tornatorista, ja jäljelle jäävä 59 %:n osuus on suomalaisten institutionaalisten

sijoittajien omistuksessa. Stora Ensolla on pitkäaikainen hankintasopimus Tornator-konsernin kanssa, jolta se ostaa vuosittain noin 1,6 milj. kuutiometriä puuta markkinahintaan. Vuoden 2009 hankinnat olivat 1,2 (1,7) milj. kuutiometriä puuta, arvoltaan 42,0 (62,1) milj. euroa.

Konsernin omistuksessa on 43,3 % Bergvik Skogista, ja jäljelle jäävä 56,7 %:n osuus on institutionaalisten sijoittajien omistuksessa. Konsernilla on Bergvik Skogin kanssa pitkäaikainen hankintasopimus, johon sisältyy vuosittain noin 5,0 milj. kuutiometriä puuta markkinahintaan. Vuonna 2009 kokonaishankintamäärä oli 5,6 (5,1) milj. kuutiometriä, arvoltaan 107,2 (146,7) milj. euroa. Konsernin myynti Bergvik Skogille oli 35,2 (37,3) milj. euroa.

Konsernilla on lisäksi lainasaamisia Bergvik Skogilta 78,9 (75,3) milj. euroa ja Tornatorilta 26,3 (26,3) milj. euroa. Vuoden aikana konserni myi Bergvik Skogin lainasaamisia nimellisarvoltaan 21,6 milj. Ruotsin kruunua yhdelle sen osakkeenomistajista, Erik Johan Ljungberg's Education Fundille. Myyntitapahtuma johti 2,0 milj. Ruotsin kruunun voittoon ja 23,6 milj. Ruotsin kruunun rahavirtaan.

Huolinta

Konserni omistaa 34,3 % Steveco Oy:n osakkeista. Steveco Oy on suomalainen yritys, jonka toimialaan kuuluu laivan lastaaminen sekä lastin purkaminen. Yrityksen muita osakkeenomistajia ovat UPM-Kymmene, Finnlines, Ahlström sekä Myllykoski Paper. Steveco myy laivauspalveluja Stora Ensolle markkinahinnoilla ja vuonna 2009 niiden arvo oli 11,9 (28,8) milj. euroa.

Kunnossapito

Stora Enso ja ABB allekirjoittivat syyskuussa 2008 sopimuksen yhteisyrityksen perustamisesta huolehtimaan Stora Enson tehtaiden kunnossapitopalveluista 1.1.2009 lähtien. ABB omistaa Efora Oy:n osakkeista 49 %, mutta koska osakassopimuksen mukaan ABB:n osuuden osakkeiden äänimäärästä tulee olla 51 %, ABB käyttää yhteisyrityksessä hallinnollista valtaa. Efora Oy:ltä ostettujen palveluiden arvo vuonna 2009 oli 186,9 milj. euroa.

Liite 34. Osakekohtainen tulos ja osakekohtainen oma pääoma

Osakekohtainen tulos

	31.12. päättyvä tilikausi		
	2009	2008	2007
Tilikauden tulos, jatkuvat toiminnot, milj. euroa	-879,7	-677,7	10,5
Tilikauden tulos, lopetetut toiminnot, milj. euroa	-	4,3	-225,2
Tilikauden tulos, koko liiketoiminta, milj. euroa	-879,7	-673,4	-214,7
Laaja tulos, jatkuvat toiminnot, milj. euroa	-312,0	-1 649,0	273,6
Laaja tulos, lopetetut toiminnot, milj. euroa	-	4,3	-240,1
Laaja tulos, koko liiketoiminta, milj. euroa	-312,0	-1 644,7	33,5
Osakemäärä (painotettu keskiarvo, A- ja R-osakkeet)	788 619 987	788 619 987	788 599 164
Optioiden laimennusvaikutus	-	-	151 831
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakemäärä	788 619 987	788 619 987	788 750 995
Laimentamaton osakekohtainen tulos, jatkuvat toiminnot, euroa	-1,12	-0,86	0,01
Laimentamaton osakekohtainen tulos, lopetetut toiminnot, euroa	-	0,01	-0,28
Laimentamaton osakekohtainen tappio, koko liiketoiminta, euroa	-1,12	-0,85	-0,27
Laaja tulos osaketta kohti, jatkuvat toiminnot, euroa	-0,40	-2,09	0,34
Laaja tulos osaketta kohti, lopetetut toiminnot, euroa	-	0,01	-0,30
Laaja tulos osaketta kohti, koko liiketoiminta, euroa	-0,40	-2,08	0,04

Osakekohtainen oma pääoma

	31.12.		
	2009	2008	2007
Oma pääoma, milj. euroa	5 124,3	5 594,0	7 593,6
Markkina-arvo, milj. euroa	4 025,0	4 369,0	8 076,0
A- ja R-osakkeiden lukumäärä	788 619 987	788 619 987	788 619 987
Osakekohtainen oma pääoma, euroa	6,50	7,09	9,63
Osakekohtainen osinko tai pääoman palautus, euroa	0,20	0,20	0,45
Osakkeiden markkina-arvo, euroa			
A-osakkeet	4,88	5,63	10,19
R-osakkeet	5,85	5,52	10,24

Ote emoyhtiön tilinpäätöksestä

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Emoyhtiön tilinpäätös on laadittu noudattaen Suomen kirjanpitolainsäädäntöä. Merkittävimmät laatimisperiaatteet on kuvattu konsernin liitetiedoissa (liite 1). Merkittävimmät erot konsernin ja emoyhtiön laatimisperiaatteissa liittyvät:

- rahoitusvarojen, velkojen, johdannaissopimusten sekä arvopapereiden arvostamiseen
- työsuhteen päättymisen jälkeisten etuuspohjaisten eläkejärjestelmien laskentaan
- laskennallisten verojen kirjaamisperiaatteisiin ja esittämistapaan.

Emoyhtiön tuloslaskelma

Milj. euroa	31.12. päättyvä tilikausi	
	2009	2008
Liikevaihto	2 681,6	3 434,2
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen muutos	-52	-42,1
Valmistus omaan käyttöön	0,5	0,3
Liiketoiminnan muut tuotot	162,7	159,7
Materiaalit ja palvelut	-1 898,2	-2 487,2
Henkilöstökulut	-297,2	-311,9
Poistot ja arvonalentumiset	-543,9	-345,2
Liiketoiminnan muut kulut	-565,5	-1 268,4
Liiketulos	-512,0	-860,6
Rahoituserät	-635,0	-490,2
Tulos ennen satunnaisia eriä	-1 147,0	-1 350,8
Satunnaiset tuotot	5,8	-
Satunnaiset kulut	-70,4	-
Tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	-1 211,6	-1 350,8
Tilinpäätössiirrot	368,2	147,8
Tuloverot	2,9	-1,2
Tilikauden tulos	-840,5	-1 204,2

Emoyhtiön tase

Vastaavaa

Milj. euroa	31.12.	
	2009	2008
Pysyvät vastaavat		
Aineettomat hyödykkeet	44,3	68,7
Aineelliset hyödykkeet	906,1	1 373,6
Osuudet saman konsernin yrityksissä	8 602,9	8 746,2
Muut sijoitukset	698,1	1 066,5
	10 251,4	11 255,0
Vaihtuvat vastaavat		
Vaihto-omaisuus	414,8	583,8
Lyhytaikaiset saamiset	1 093,8	1 505,5
Rahat ja pankkisaamiset	723,5	145,3
	2 232,1	2 234,6
Vastaavat yhteensä	12 483,5	13 489,6

Vastattavaa

Milj. euroa	31.12.	
	2009	2008
Osakepääoma	1 342,2	1 342,2
Ylikurssirahasto	3 638,8	5 484,70
Vararahasto	-	353,9
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	2 042,1	-
Edellisten tilikausien voittovarot	-410,8	793,5
Tilikauden tulos	-840,5	-1 204,2
	5 771,8	6 770,1
Tilinpäättösiirtojen kertymä	250,6	617,0
Pakolliset varaukset	55,1	50,9
Pitkäaikainen vieras pääoma	2 789,8	2 620,2
Lyhytaikainen vieras pääoma	3 616,2	3 431,4
Vastattavaa yhteensä	12 483,5	13 489,6

Emoyhtiön rahoituslaskelma

Milj. euroa	31.12. päättyvä tilikausi	
	2009	2008
Liiketoiminnan rahavirta		
Tilikauden tulos	-840,5	-1 204,2
Oikaisuerät:		
Verot	-2,9	1,2
Tilinpäätössiirrot	-368,2	-147,8
Satunnaiset erät	64,6	-
Poistot ja arvonalentumiset	543,9	345,2
Aineellisten hyödykkeiden myyntivoitot/-tappiot	-8,9	608,9
Nettorahoitustulot	635,0	427,1
Saadut korot	47,8	99,9
Maksetut korot (pl. aktivoidut korot)	-128,7	-227,5
Saadut osingot	19,0	1 041,1
Muut rahoituserät, netto	-41,3	-173,5
Maksetut tuloverot	2,9	21,5
Nettokäyttöpääoman muutos	340,1	-108,8
Liiketoiminnan rahavirta	262,8	683,1
Investointien rahavirta		
Sijoitukset tytäryhtiöihin	-118,7	-67,9
Muiden osakkeiden hankinnat	-5,6	-1,6
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-122,8	-139,9
Tytäryritysten myynnistä saadut tulot	32,0	167,5
Osakkuusyritysosuuksien myynnistä saadut tulot	-	0,4
Muiden osakkeiden myynnistä saadut tulot	1,4	2,4
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden myynnistä saadut tulot	53,8	5,4
Muutos pitkäaikaisissa saamisissa	216,3	-30,2
Investointien rahavirta	56,4	-63,9
Rahoituksen rahavirta		
Pitkäaikaisten lainojen nettomuutos	453,3	-523,2
Lyhytaikaisten lainojen nettomuutos	-0,2	-872,2
Saadut ja maksetut konserniavustukset	-	109,9
Maksetut pääoman palautukset/osingot	-157,7	-354,9
Rahoituksen rahavirta	295,4	-1 640,4

Rahavarojen nettomuutos	614,6	-1 021,2
Muuntoerot	5,5	-
Rahavarat sulautetuista yrityksistä	15,3	-8,5
Rahavarat tilikauden alussa	510,1	1 539,8
Rahavarat tilikauden lopussa	1 145,5	510,1

Ehdotus varojenjaosta

Yhtiön hallitus esittää varsinaiselle yhtiökokoukselle, että emoyhtiön taseesta ilmenevät viimeksi päättyneen tilikauden tappio sekä edellisten tilikausien tappiot, yhteensä 1 251 265 583,67 euroa, katetaan alentamalla emoyhtiön sijoitetun vapaan pääoman rahastoa vastaavalla määrällä.

Emoyhtiön jakokelpoiset varat olivat 31.12.2009 yhteensä 790 826 716,53 euroa ottaen huomioon kyseisenä päivänä päättyneeltä tilikaudelta kertyneen tappion. Hallitus esittää yhtiökokoukselle, että yhtiö maksaa pääomanpalautuksena sijoitetun vapaan pääoman rahastosta 0,20 euroa osakkeelta, yhteensä enintään 157 907 699,80 euroa, seuraavasti:

0,20 euron suuruinen pääomanpalautus 789 538 499 osakkeelle	157 907 699,80 euroa
Yhtiön jäljelle jäävät jakokelpoiset varat	<u>632 919 016,73 euroa*</u>
	790 826 716,53 euroa

* sijoitetun vapaan omanpääoman rahasto

Emoyhtiön taloudellisessa asemassa ei ole tapahtunut olennaisia epäedullisia muutoksia 31.12.2009 jälkeen. Yhtiön maksukyky säilyy hyvänä eikä ehdotettu varojenjako vaaranna yhtiön taloudellista asemaa.

Helsingissä, 3.2.2010

Claes Dahlbäck
hallituksen puheenjohtaja

Ilkka Niemi
hallituksen varapuheenjohtaja

Gunnar Brock

Dominique Hériard Dubreuil

Birgitta Kantola

Juha Rantanen

Hans Stråberg

Matti Vuoria

Marcus Wallenberg

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Stora Enso Oyj:n yhtiökokoukselle

Olemme tarkastaneet Stora Enso Oyj:n kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1. – 31.12.2009. Tilinpäätös sisältää konsernin tuloslaskelman, laajan tuloslaskelman, taseen, rahavirtalaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista ja liitetiedot sekä emoyhtiön tuloslaskelman, taseen, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Hallituksen ja toimitusjohtajan vastuu

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta ja siitä, että konsernitilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat oikeat ja riittävät tiedot Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Hallitus vastaa kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä ja toimitusjohtaja siitä, että kirjanpito on lain mukainen ja että varainhoito on luotettavalla tavalla järjestetty.

Tilintarkastajan velvollisuudet

Tilintarkastajan tulee suorittaa tilintarkastus Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti ja sen perusteella antaa lausunto tilinpäätöksestä, konsernitilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta. Hyvä tilintarkastustapa edellyttää ammattieettisten periaatteiden noudattamista ja tilintarkastuksen suunnittelua ja suorittamista siten, että saadaan kohtuullinen varmuus siitä, että tilinpäätöksessä tai toimintakertomuksessa ei ole olennaisia virheellisyyksiä ja että emoyhtiön hallituksen jäsenet ja toimitusjohtaja ovat toimineet osakeyhtiölain mukaisesti.

Tilintarkastustoimenpiteillä tulisi varmistua tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen lukujen ja muiden tietojen oikeellisuudesta. Toimenpiteiden valinta perustuu tilintarkastajan harkintaan ja arvioihin riskeistä, että tilinpäätöksessä on väärinkäytöksestä tai virheestä johtuva olennainen virheellisyys. Tarvittavia tarkastustoimenpiteitä suunniteltaessa arvioidaan myös tilinpäätöksen laadintaan ja esittämiseen liittyvää sisäistä valvontaa. Lisäksi arvioidaan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yleistä esittämistapaa, tilinpäätöksen laatimisperiaatteita sekä johdon tilinpäätöksen laadinnassa soveltamia arvioita.

Tilintarkastus on toteutettu Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Käsityksemme mukaan olemme suorittaneet tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvia tarkastustoimenpiteitä lausuntoamme varten.

Lausunto konsernitilinpäätöksestä

Lausuntonamme esitämme, että konsernitilinpäätös antaa EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin taloudellisesta asemasta sekä toiminnan tuloksesta ja rahavirroista.

Lausunto tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat ristiriidattomia.

Muut lausunnot

Konsernitilinpäätös ja emoyhtiön tilinpäätös voidaan vahvistaa sekä vastuuvapaus myöntää emoyhtiön hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta. Hallituksen esitys jakokelpoisten varojen käsittelystä on osakeyhtiölain mukainen.

Helsinki, 24. päivänä helmikuuta 2010

Deloitte & Touche Oy
KHT-yhteisö

Mikael Paul
KHT

Tehdaskohtaiset kapasiteetit 2010

Sanomalehti- ja kirjapaperi

Tehdas	Maa	Laatu	Kapasiteetti 1 000 t
Anjala	FIN	Erikoissanomalehti- ja kirjapaperi	435
Hylte	SWE	Sanomalehtipaperi	855
Kvarnsveden	SWE	Sanomalehtipaperi, erikoissanomalehtipaperi	470
Langerbrugge	BEL	Sanomalehtipaperi, erikoissanomalehti- ja luettelopaperi	400
Maxau	GER	Sanomalehtipaperi	195
Sachsen	GER	Sanomalehti-, luettelopaperi	345
Varkaus	FIN	Luettelo-, erikoissanomalehti-, sanomalehtipaperi	290
Yhteensä			2 990

Aikakauslehtipaperi

Tehdas	Maa	Laatu	Kapasiteetti 1 000 t
Arapoti	BRA	LWC	185
Corbehem	FRA	LWC	330
Dawang	CHN	SC	170
Kabel	GER	LWC, MWC, HWC	480
Kotka	FIN	MFC	185
Kvarnsveden	SWE	SC	550
Langerbrugge	BEL	SC	155
Maxau	GER	SC	530
Veitsiluoto	FIN	LWC, MWC	450
Yhteensä			3 035

Hienopaperi

Tehdas	Maa	Laatu	Kapasiteetti 1 000 t
Nymölla	SWE	WFU	500
Oulu	FIN	WFC	1085
Suzhou	CHN	WFC	235
Uetersen	GER	WFC	315
Varkaus	FIN	WFU	290
Veitsiluoto	FIN	WFU	570
Yhteensä			2 995

Kuluttajapakkauskartonki

Tehdas	Maa	Laatu	Kapasiteetti 1 000 t
Kuluttajapakkauskartongit			
Barcelona	ESP	WLC	170
Fors	SWE	FBB	395
Imatra	FIN	SBS, FBB, LPB	1 080
Inkeroinen	FIN	FBB	210
Skoghall	SWE	LPB, FBB, WTL	760
Yhteensä			2 615
Muovipäälystysyksiköt			
Forshaga	SWE	Muovipäälysteet	115
Imatra	FIN	Muovipäälysteet	240
Karhula	FIN	Muovipäälysteet	45
Yhteensä			400

Teollisuuspakkaukset

Tehdas	Maa	Laatu	Kapasiteetti 1 000 t
Aaltopahvinraaka-aine			
Heinola	FIN	SC fluting	300
		Kierrätyskuitupohjainen lainerikartonki, RCP fluting, säkki- ja käärepaperi	270
Ostroleka	POL		
Yhteensä			570
Laminaattipaperit			
Imatra	FIN	Laminaattipaperi	25
Kotka	FIN	Laminaattipaperit, Imprex-runkopaperi	170
Yhteensä			195
Hylsykartongit			
Pori	FIN	Hylsykartongit	115
Soustre	FRA	Hylsykartongit	90
Wisconsin Rapids	USA	Hylsykartongit	75
Yhteensä			280
Teollisuuspakkaukset yhteensä			1 045

Aaltopahvipakkaukset			milj. m²
Arzamas	RUS	Aaltopahvipakkaukset	130
Balabanovo	RUS	Aaltopahvipakkaukset	150
Balabanovo offset	RUS	Aaltopahvipakkaukset	30
Heinola	FIN	Aaltopahvipakkaukset	130
Jönköping	SWE	Aaltopahvipakkaukset	90
Kaunas	LIT	Aaltopahvipakkaukset	30
Komarom	HUN	Aaltopahvipakkaukset	30
Lahti	FIN	Aaltopahvipakkaukset	80
Lódz	POL	Aaltopahvipakkaukset	125
Lukhovitsy	RUS	Aaltopahvipakkaukset	130

Mosina	POL	Aaltopahvipakkaukset	30
Ostroleka	POL	Aaltopahvipakkaukset	120
Páty	HUN	Aaltopahvipakkaukset	30
Riika	LAT	Aaltopahvipakkaukset	110
Ruovesi	FIN	Aaltopahvipakkaukset	20
Skene	SWE	Aaltopahvipakkaukset	90
Tallinna	EST	Aaltopahvipakkaukset	20
Tiukka	FIN	Aaltopahvipakkaukset	20
Tychy	POL	Aaltopahvipakkaukset	120
Vikingsstad	SWE	Aaltopahvipakkaukset	50
Yhteensä			1 535

Hylsy			1 000 t
Kiina	CHN	Hylsy	55
Corenso Edam	NLD	Hylsy	10
Corenso Elfes	GER	Hylsy	35
Corenso Poland	POL	Hylsy	6
Corenso Svenska	SWE	Hylsy	35
Corenso Tolosana	ESP	Hylsy	15
Corenso UK	GBR	Hylsy	30
Imatra	FIN	Hylsy	7
Loviisa	FIN	Hylsy	22
Pori	FIN	Hylsy	13
Wisconsin Rapids	USA	Hylsy	25
Yhteensä			253

Puutuotteet

Tehdas	Maa	Sahauskapasiteetti 1 000 m ³	Jatkojalostus- kapasiteetti 1 000 m ³	Pelletti- kapasiteetti 1000 t
Ala	SWE	405	40	-
Alytus	LIT	165	90	-
Amsterdam	NLD	-	110	-
Bad St Leonhard	AUT	390	270	-
Brand	AUT	420	280	-
Gruvön	SWE	420	150	100
Honkalahti	FIN	310	100	-
Imavere	EST	400	170	-
Impilahti	RUS	130	-	25
Kitee	FIN	260	120	-
Kopparfors	SWE	310	150	160
Kotka	FIN	250	50	-
Launkalne	LAT	215	-	-
Murow	POL	70	20	-
Nebolchi	RUS	220	20	25
Näpi	EST	75	100	-
Pfarrkirchen	GER	-	150	-
Plana	CZE	320	250	-
Sollenau	AUT	300	250	-
Uimaharju	FIN	280	30	-
Varkaus	FIN	260	100	-
Veitsiluoto	FIN	200	-	-
Ybbs	AUT	530	400	-
Zdirec	CZE	470	260	-
Yhteensä		6 400	3 110	310

Kemiallinen massa

Tehtas	Maa	Laatu	Raportointisegmentti	Kapasiteetti
				1 000 t
Enocell	FIN	Lyhyt- ja pitkäkuitusellu	Pakkaukset	530
Kaukopää	FIN	Lyhyt- ja pitkäkuitusellu	Pakkaukset	845
Kotka	FIN	Pitkäkuitusellu	Pakkaukset	170
Nymölla	SWE	Lyhyt- ja pitkäkuitusellu	Hienopaperi	330
Ostroleka	POL	Pitkäkuitusellu	Pakkaukset	105
Oulu	FIN	Pitkäkuitusellu	Hienopaperi	345
Skoghall	SWE	Pitkäkuitusellu	Pakkaukset	355
		Lyhyt- ja pitkäkuitusellu sekä revintämassa	Painopaperi	540
Skutskär	SWE			
Sunila	FIN	Pitkäkuitusellu	Painopaperi	370
Tainionkoski	FIN	Lyhyt- ja pitkäkuitusellu	Pakkaukset	180
Varkaus	FIN	Lyhyt- ja pitkäkuitusellu	Hienopaperi	220
Veitsiluoto	FIN	Lyhyt- ja pitkäkuitusellu	Hienopaperi	390
Yhteensä				4 380
Osakkuusyritykset				
Tehtas	Maa	Laatu	Raportointisegmentti	Kapasiteetti
				1 000 t
Veracel (50 %)	BRA	Lyhytkuitusellu (eukalyptus)		555
Kemiallinen massa yhteensä				4 935
josta markkinasellua ¹⁾				1 200

¹⁾ Markkinasellu on tehtailta ulkoisille asiakkaille myytävää kuivattua sellua.

Siistattu massa (DIP)

Tehtas	Maa	Laatu	Raportointisegmentti	Kapasiteetti
				1 000 t
Hylte	SWE	DIP	Painopaperi	460
Langerbrugge	BEL	DIP	Painopaperi	650
Maxau	GER	DIP	Painopaperi	300
Sachsen	GER	DIP	Painopaperi	430
Yhteensä				1 840

CTMP

Tehtas	Maa	Laatu	Raportointisegmentti	Kapasiteetti
				1 000 t
Fors	SWE	CTMP	Pakkaukset	185
Kaukopää	FIN	CTMP	Pakkaukset	220
Skoghall	SWE	CTMP	Pakkaukset	270
Yhteensä				675

Taulukoissa käytetyt lyhenteet:

LWC kevyet päällystetyt aikakauslehtipaperit
SC superkalenteroitu paperi
MWC keskiraskaat päällystetyt aikakauslehtipaperit
HWC raskaat päällystetyt aikakauslehtipaperit
MFC konepäällystetyt paperit
WFC päällystämätön hienopaperi
WFC päällystetty hienopaperi

FBF taivekartonki
WLC toispuolisesti valkeapintainen kartonki
SBS valkaisematon sulfaattikartonki
LPB nestepakkauskartonki
WTL White Top Liner
RCP keräyspaperi
DIP siistattu massa
CTMP kemiallisesti käsitelty termomekaaninen massa

Kaava: (Myyntikelpoinen nettotuotanto kahtena parhaana peräkkäisenä kuukautena / käytettävissä oleva aika näinä kahtena kuukautena) x koko vuoden käytettävissä oleva aika.

Tunnuslukujen laskentaperiaatteet

Sijoitetun pääoman tuotto, ROCE (%)	$100 \times \frac{\text{Liikevoitto}}{\text{Sijoitettu pääoma}^{1) 2)}$
Sidotun pääoman tuotto, ROOC (%)	$100 \times \frac{\text{Liikevoitto}}{\text{Sidottu pääoma}^{1) 2)}$
Oman pääoman tuotto, ROE (%)	$100 \times \frac{\text{Tulos ennen veroja ja vähemmistöosuutta} - \text{verot}}{\text{Oma pääoma yhteensä}^{2)}$
Omavaraisuusaste (%)	$100 \times \frac{\text{Oma pääoma yhteensä}}{\text{Taseen loppusumma}}$
Korolliset nettovelat	Korolliset velat – korolliset saamiset
Velkaantumisaste	$\frac{\text{Korolliset nettovelat}}{\text{Oma pääoma}}$

1) Sijoitettu pääoma = sidottu pääoma – nettoverovelka

2) Tilikauden keskiarvo

Tietoa osakkeenomistajille

Yhtiökokous ja varojenjako vuonna 2010

19.3.	Yhtiökokouksen täsmäytyspäivä
31.3.	Varsinainen yhtiökokous
1.4.	Irtoamispäivä
7.4.	Varojenjaon täsmäystyspäivä
20.4.	Varojenjaon maksupäivä

Varsinainen yhtiökokous

Stora Enso Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidetään keskiviikkona 31.3.2010 klo 16:00 Marina Congress Centerissä, Katajanokanlaituri 6, Helsinki.

Varojenjako

Hallitus esittää yhtiökokoukselle, että 31.12.2009 päättyneeltä tilikaudelta jaetaan osakkeenomistajille 0,20 euroa osakkeelta sijoitetun vapaan omanpääoman rahastosta. Euroclear Sweden hoitaa varojenjaon Euroclear Swedeniin rekisteröidyille osakkeille ja suorittaa maksun Ruotsin kruunuina. Deutsche Bank Trust Company Americas (DBTCA) hoitaa varojenjaon DBTCA:n hallinnoimien ADR-todistusten haltijoille ja suorittaa maksun Yhdysvaltain dollareina.

Julkaisuajat 2010

4.2.	Tilinpäätöstiedote vuodelta 2009
25.2.	Vuosikertomus 2009
22.4.	Osavuosikatsaus tammi–maaliskuulta
22.7.	Osavuosikatsaus tammi–kesäkuulta
27.10.	Osavuosikatsaus tammi–syyskuulta

Yhteystiedot

Ulla Paajanen-Sainio

Sijoittajasuhdejohtaja

Puh. 02046 21242

Fax 02046 21307

Stora Enso Oyj

PL 309, 00101 Helsinki

ulla.paajanen-sainio@storaenso.com